

วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า
ประจำปี ๒๕๖๕

๓๕,๐๐๐

๓๘,๒๕๖

ความ
กระจำัง
ที่
ระยะ
ทาง
๔๑,๐๕๗
กิโลเมตร

๔๑,๐๐๐

๔๑,๐๕๐

สืบสาน สร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมือง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วรรณกรรมรางวัลฟานแวนฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕

สืบสาน สร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมือง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า

ประจำปี ๒๕๖๕

ความกระจ่ายที่ระยะทาง ๔๑,๐๕๗ กิโลเมตร

พิมพ์ครั้งแรก

กันยายน ๒๕๖๕

ISBN

978-616-399-063-1

จำนวนพิมพ์

๑๕,๐๐๐ เล่ม

จำนวนหน้า

๒๖๐ หน้า

บรรณาธิการเล่ม

วาสนา ชูรัตน์

ออกแบบปก

ศิย์ ธิสเนสส์

รูปเล่ม

ทวิศักดิ์ จินทร์ปรีียง

ภาพประกอบ

อริป วิดเวียงคำ

พิสูจน์อักษร

พันธุ์นรินทร์

จัดทำโดย

กลุ่มงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร

สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๑๑๑ ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต

กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๔๐๐ ต่อ ๕๔๔๑ - ๕

อีเมล: webmaster@parliament.go.th

เว็บไซต์: www.parliament.go.th

พิมพ์ที่

สำนักการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สืบสาน | สร้างสรรค์ | วรรณกรรมการเมือง

คำนิยม ของ ประธานรัฐสภา

วรรณกรรมเป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยภาษาเพื่อสื่อสาร
อารมณ์ ความคิด และเรื่องราวจากผู้ประพันธ์ไปสู่ผู้เสพผลงานภาษา
เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้สื่อความหมายระหว่างกัน หาก
การสื่อความหมายนั้นได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นอย่างงดงามหรือ
สามารถสร้างความรู้สึกละเอียดอ่อนใจให้แก่ผู้รับสาร ก็ถือเป็นผลงาน
ศิลปะที่เรียกว่าวรรณกรรมซึ่งอาจมีรูปแบบหลากหลาย เช่น เรื่องสั้น
และบทกวี ดังที่ปรากฏในรวมวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้าเล่มนี้
อันเป็นผลงานที่ผู้เขียนสื่อออกมาด้วยกลวิธีที่แตกต่าง แต่ก็ถ่ายทอด
ความรู้สึกลึกซึ้ง มุมมอง และประสบการณ์ทางการเมืองตามประสบการณ์
ของแต่ละคน

ผมขอแสดงความชื่นชมและยินดีกับผู้ที่ได้รับรางวัล และ
ขอเชิญทุกท่านได้พิสูจน์ผลงานวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้าด้วย
ตัวของท่านเอง ผมหวังว่าผลงานรางวัลพานแว่นฟ้าเล่มนี้ จะช่วย
สร้างความรู้สึกลำบากของประชาชนให้เข้าใจความคิดที่หลากหลาย
และส่งผลให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมากขึ้น

(นายชวน หลีกภัย)

ประธานรัฐสภา

คำนำ

ปีที่ผ่านมา “รางวัลพานแว่นฟ้า” ได้เดินทางมาเป็นเวลาครบ ๒๐ ปีแล้ว และในปี ๒๕๖๕ นี้เป็นปีที่ ๒๑ หรือนับเป็นก้าวที่หนึ่งของ การเข้าสู่ทศวรรษที่ ๓ ของรางวัลพานแว่นฟ้า สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร รู้สึกภูมิใจยิ่งที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการเปิดพื้นที่ให้ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ ผ่านวรรณกรรมการเมืองทั้งในรูปแบบเรื่องสั้นและบทกวี ผลงาน ทุกชิ้นที่ได้รับรางวัลไม่ว่าจะเป็นรางวัลชนะเลิศ รองชนะเลิศ หรือ รางวัลชมเชย รวมถึงผลงานที่ไม่ได้รับรางวัล ล้วนทำหน้าที่เป็นหน้าต่าง ทางความคิดเห็นและเป็นกระจกใจใช้สะท้อนมุมมองทางการเมือง ของประชาชนในแต่ละยุคสมัย ทั้งยังสามารถส่งเสียงสื่อสารผ่าน อักษรสอดแทรกในเนื้อหาไปสู่ผู้อ่านทั่วประเทศ นับว่ามีส่วนสำคัญใน การส่งเสริมบทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ผ่านการเขียนและอ่านวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า

ดิฉันขอขอบคุณ สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย สมาคม
ภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคม
ผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย สถาบันพระปกเกล้า
สถาบันกวีนิพนธ์ คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ศิลปิน
แห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านวรรณกรรมทุกท่านที่เสียสละเวลา
อันมีค่า พุ่มเททั้งกายใจและสติปัญญาอย่างเต็มกำลัง ขับเคลื่อน
ให้การประกวดวรรณกรรมการเมือง “รางวัลพานแว่นฟ้า” พัฒนา
ก้าวหน้าไปทุกก้าวอย่างอย่างมั่นคง บนเส้นทางของการสืบสาน
วรรณกรรมการเมืองต่อไป

(นางพรพิศ เพชรเจริญ)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕

สารบัญ

ประเภทเรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ

ความกระจำที่ระยะทาง ๔๑,๐๕๗ กิโลเมตร	๒๓
วิญญูญ์	

รางวัลรองชนะเลิศ

คนหนึ่งยืน คนอื่นนั่ง	๓๗
อุเทน พรหมแดง	

มุลไส้เดือน	๔๙
อินทร อรพัน	

รางวัลชมเชย

กระสุนนัดนั้น	๖๓
นรเศรษฐ์ ทับทิมทอง	

ไก่ที่หายไป	๗๕
รมณ กมลนาวัน	

คนตัวสั้น	๘๓
จำปาหอม	

บนทางเดินของออร์ฟิอุส ๑๐๙
รตี รติธรณ

ปากกากาบท ๑๒๓
ยุทธนา ปัญญา

เผ็ดกำลังพอดี ๑๓๙
พยุงค์ดี แบบอย่าง

มุ่มมองภายใน ๑๕๗
วัฒน์ ยวงแก้ว

เรามาสู่จุดนี้ได้อย่างไร ๑๗๑
ธาวา ศรีอนุรักษ์

เรื่องขายหน้าของซีเนไฟล์ ๑๘๗
สาโรช แท้ซึ้ง

อื่นๆ อีกมากมาย ๒๐๓
มิ่งมนัสชน จังหาร

คำสั่งรัฐสภา

ที่ ๑ /๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕ ประเภทเรื่องสั้น และบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ผ่านศิลปะการประพันธ์เรื่องสั้น และบทกวี รวมถึงเพื่อสนับสนุนยกย่องผลงานวรรณกรรมไทยที่ทรงคุณค่าให้พัฒนาไปพร้อมกับสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี และความสัมพันธ์ของประชาชนในประเทศชาติ

ในการนี้ เพื่อให้การจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕ ประกอบด้วย

๑. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	ที่ปรึกษาและกรรมการ
๒. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	ประธานกรรมการ
๓. เลขาธิการวุฒิสภา	รองประธานกรรมการ
๔. รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	รองประธานกรรมการ
(ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในสำนักประชาสัมพันธ์)	
๕. นางสาวทิพย์สุดา สันชาลวัฒน์	รองประธานกรรมการ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอนศ เวศร์ภาดา	รองประธานกรรมการ
๗. นายสกุล บุญยทัต	รองประธานกรรมการ
๘. นายยุทธ โตดิเทพย์	รองประธานกรรมการ
๙. นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ	กรรมการ
๑๐. นายอัศศิริ ธรรมโชติ	กรรมการ
๑๑. นายอดุล จันทศักดิ์	กรรมการ
๑๒. นางชมัยกร บางคมบาง	กรรมการ
๑๓. นายบุรพา อารัมภีร	กรรมการ
๑๔. รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง	กรรมการ
๑๕. นางจิระนันท์ (พิตรปรีชา) ประเสริฐกุล	กรรมการ
๑๖. นายเรวัตร พันธุ์พิพัฒน์	กรรมการ
๑๗. นางสาวจันทริยวีร์ สมปรีดา	กรรมการ

๑๘. ผู้อำนวยการ...

๑๘. ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร)	กรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา)	กรรมการ
๒๐. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา	กรรมการ
๒๑. นายธีรชัย โสคติปิณฑะ	กรรมการ
๒๒. นายธีรภัทร เจริญสุข	กรรมการ
๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัมภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์	กรรมการ
๒๔. นายณัฐเบศร์ สมฤทธิ	กรรมการ
๒๕. นายชัยจักร ทวัญธานนท์	กรรมการ
๒๖. นางสาวเกศณีย์ ไทยสนธิ	กรรมการ
๒๗. นางสาวพร แจ่มจำ	กรรมการ
๒๘. นายเอกรัตน์ จิตรมโนเพียร	กรรมการ
๒๙. นายพินิจ นิลรัตน์	กรรมการ
๓๐. นายวิภาวดี บุรพาเดชะ	กรรมการ
๓๑. นายสัจจภูมิ ละออง	กรรมการ
๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์	กรรมการ
๓๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารียา หุตินทะ	กรรมการ
๓๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤตยา ณ หนองคาย	กรรมการ
๓๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ รุณรา	กรรมการ
๓๖. นางสาววิศรดา อนันต์โท	กรรมการ
๓๗. ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และกิจการรณสภาผู้แทนราษฎร	กรรมการ
๓๘. นายทิตตวัฒน์ ณรงค์แสง	กรรมการและเลขานุการ
๓๙. นางสาวพรหมพิริยา พาพรมมี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๐. นางสาววันสิริ อินทนิล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๑. นางสาวณิชา ฌัญญูชากิจ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ดำเนินการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕
๒. กำหนดคุณสมบัติ เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และข้อปฏิบัติในการส่งวรรณกรรมเข้าประกวด พิจารณากลั่นกรอง คัดเลือก และตัดสินการประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕ กำหนดรางวัล สิทธิและพันธกรณีระหว่างผู้เขียน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผลงานที่ส่งเข้าประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕

๓. ดำเนินการหรือจัดทำกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกวดรณรงค์รณรงค์รางวัลพานแว่นฟ้า
ประจำปี ๒๕๖๕

๔. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายชวน หลีกภัย)
ประธานรัฐสภา

ประกาศคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕
เรื่อง การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕ จัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕ ประเภทเรื่องสั้น และบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๒) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งในเรื่องสิทธิหน้าที่ ความเสมอภาค และความรับผิดชอบต่องสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย ผ่านวรรณกรรม
- ๓) เพื่อสนับสนุนและยกย่องผลงานวรรณกรรมไทยที่ทรงคุณค่าให้พัฒนาไปพร้อมกับสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- ๔) เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและความสามัคคีของประชาชนในประเทศไทย

๒. ประเภทผลงานที่จัดประกวด

- ๑) เรื่องสั้น
- ๒) บทกวี

๓. ลักษณะของผลงานที่ส่งเข้าประกวด

- ๑) เป็นวรรณกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย
- ๒) เรื่องสั้น เป็นวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น ต้นฉบับผลงานต้องเป็นภาษาไทย และพิมพ์ลงในกระดาษ เอ ๔ จำนวนไม่เกิน ๘ หน้า หากพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ใช้ตัวอักษรขนาด ๑๖ ตัวพิมพ์ (๑๖ พอยท์) ในกรณีที่ผู้ส่งผลงานเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำ หรือทัณฑสถาน อนุโลมให้เขียนด้วยลายมือตัวบรรจงได้ (จำนวนไม่เกิน ๑๐ หน้า)
- ๓) บทกวี เป็นวรรณกรรมประเภทบทกวี หากเป็นบทกวีฉันทลักษณ์ ขนาดความยาว ๖ - ๑๒ บท ถ้าเป็นบทกวีรูปแบบอื่น (กลอนเปล่าหรือรูปแบบคำประพันธ์ที่สร้างขึ้นใหม่) ขนาดความยาวไม่เกิน ๒ หน้ากระดาษ โดยพิมพ์หรือเขียนลงในกระดาษ เอ ๔ หากพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ใช้ตัวอักษรขนาด ๑๖ ตัวพิมพ์ (๑๖ พอยท์) หากเขียนด้วยลายมือให้เขียนตัวบรรจง

๔. คุณสมบัติ ข้อปฏิบัติ และเงื่อนไขการประกวด

๔.๑ คุณสมบัติของผู้ส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) ประชาชนทั่วไป
- ๒) ผู้เขียนยังมีชีวิตอยู่ในขณะที่ส่งผลงาน

๔.๒ ข้อปฏิบัติในการส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) ผู้เขียนหนึ่งคนมีสิทธิส่งผลงานเข้าประกวดได้ประเภทละ ๑ ผลงาน
- ๒) เป็นผลงานที่เขียนขึ้นใหม่ ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในสื่อทุกประเภทก่อนการตัดสินของคณะกรรมการ

๓) ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดจะต้องสร้างสรรค์ผลงานที่ส่งเข้าประกวดด้วยตนเองเพียงผู้เดียว ไม่ลอกเลียนหรือดัดแปลงจากผลงานของผู้อื่น หากมีการลอกเลียนหรือดัดแปลงหรือละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้เขียนจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ในกรณีที่พบว่าเป็นการลอกเลียนหรือดัดแปลงหรือละเมิดลิขสิทธิ์ หรือเป็นผลงานที่มีผู้สร้างสรรค์มากกว่าหนึ่งคน ไม่ว่าจะเป็นการตรวจพบระหว่างหรือหลังจากการประกวด การส่งผลงานเข้าประกวดและการได้รับรางวัลถือเป็นโมฆะ โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕ หรือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะพิจารณาเพิกถอนสิทธิในรางวัลของผู้เขียนทุกประการ และอาจไม่รับพิจารณาผลงานที่ส่งเข้าประกวดในครั้งต่อไป ตามแต่ระยะเวลาที่กำหนดและประกาศให้ทราบ

- ๔) ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดต้องตรวจสอบต้นฉบับ และการสะกดคำให้ถูกต้องตามหลักภาษา

๔.๓ เงื่อนไขการส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) ผลงานที่ส่งเข้าประกวด จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และบุคคลอื่นใดทั้งสิ้น
- ๒) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕ ไม่มีสิทธิในการส่งผลงานเข้าประกวด
- ๓) คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕ ขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่ส่งคืนต้นฉบับผลงานที่ส่งเข้าประกวด
- ๔) คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕ ขอสงวนสิทธิ์ในการไม่ให้รางวัลใดรางวัลหนึ่ง หากไม่มีผลงานใดเหมาะสมถึงเกณฑ์ที่กำหนด
- ๕) การพิจารณาและการตัดสินของคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕ ถือเป็นขั้นสุดท้าย ไม่สามารถนำไปฟ้องร้องและดำเนินคดีใด ๆ ได้
- ๖) ในกรณีที่ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดทำผิดหลักเกณฑ์ จะด้วยวิธีการใดก็ตาม คณะกรรมการ หรือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอสงวนสิทธิ์ในการเรียกคืนรางวัลพร้อมเงินรางวัล

๕. หลักเกณฑ์ ขั้นตอน การพิจารณาคัดเลือกและการตัดสิน

๕.๑ หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกและการตัดสิน

- มีเนื้อหาส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย
- มีชื่อเรื่องของผลงาน
- มีความคิดสร้างสรรค์
- มีกลวิธีนำเสนอที่น่าสนใจ
- มีบรรณรศ ขวนอ่าน และมีคุณค่าในเชิงวรรณศิลป์
- มีสำนวนและภาษาถูกต้องเหมาะสม
- มีองค์รวมของความเป็นวรรณกรรม

๕.๒ ขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกและการตัดสิน

การพิจารณาคัดเลือกและการตัดสินแบ่งออกเป็น ๓ รอบ

๑) รอบกลั่นกรอง (Longlist)

- โดยคณะกรรมการกลั่นกรอง

๒) รอบคัดเลือก (Shortlist)

- โดยคณะกรรมการคัดเลือก

๓) ตัดสินรอบสุดท้าย

- โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕

ในกรณีที่มึปัญหาใด ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕

๖. รางวัลพานแว่นฟ้า

๖.๑ ประเภทเรื่องสั้น

๑) รางวัลชนะเลิศ ๑ รางวัล

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท

๒) รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท

๓) รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ ประเภทบทกวี

๑) รางวัลชนะเลิศ ๑ รางวัล

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท

๒) รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท

๓) รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท

ผลงานที่ผ่านการพิจารณารอบกลั่นกรอง (Longlist) ทั้งประเภทเรื่องสั้นและบทกวีที่ไม่ได้รับรางวัล จะได้รับเกียรติบัตรของประธานรัฐสภา

๗. สิทธิและพันธกรณีระหว่างผู้เขียน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผลงานที่ได้รับรางวัล พานแว่นฟ้า

ผลงานวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า ทั้งประเภทเรื่องสั้น และประเภทบทกวี ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยที่สำนักงานฯ ไม่นำไปใช้ประโยชน์ทางธุรกิจ หรือการค้าใด ๆ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิ์ดังนี้

๑) มีสิทธิ์ที่จะจัดพิมพ์เป็นหนังสือเล่ม หรือเผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ใด ๆ และมีสิทธิ์ที่จะจัดทำเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) หรือเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ

- ๒) มีสิทธิ์ที่จะจัดให้มีการแปล หรืออนุญาตให้มีการแปล เรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือทั้งหมด เป็นภาษาอื่น และเผยแพร่สู่สาธารณะ โดยให้ถือว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ฉบับแปลที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้จัดให้มีการทำขึ้นในครั้งนั้น ๆ
- ๓) มีสิทธิ์ที่จะดัดแปลงส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด เป็นภาพยนตร์สั้น ภาพยนตร์การ์ตูน บทเพลง บทละคร ละครวิทยุ หรือสื่อศิลปะใด ๆ เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะ
- ๔) เจ้าของผลงานที่ได้รับรางวัลยังมีลิขสิทธิ์ในผลงานของตน

๘. วิธีการส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) สามารถส่งผลงานในรูปแบบต้นฉบับพิมพ์หรือเขียน เอ ๔ หรือไฟล์ PDF
- ๒) เขียนชื่อและนามสกุลจริง และ/หรือนามปากกา ที่อยู่พร้อมรหัสไปรษณีย์ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้เขียน แนบท้ายผลงานที่ส่งเข้าประกวด
- ๓) การส่งผลงานเข้าประกวด สามารถส่งได้ดังนี้
- ๓.๑) ส่งผลงานเข้าประกวดทางไปรษณีย์ หรือส่งโดยตรงได้ที่ กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขที่ ๑๑๑ ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ วงเล็บมุมซองว่า “ประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า”
- ๓.๒) ส่งผลงานรูปแบบไฟล์ PDF ได้ที่ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ phan@parliament.go.th

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

เปิดรับผลงานเข้าประกวด ตั้งแต่บัดนี้ ถึงวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๕ (ในกรณีที่ส่งทางไปรษณีย์ จะถือวันประทับตราส่งไปรษณีย์เป็นสำคัญ ในกรณีที่ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ต้องไม่เกินเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ของวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๕)

- ประกาศรายชื่อผลงานที่ผ่านการกลั่นกรอง (Longlist)	มิถุนายน ๒๕๖๕
- ประกาศรายชื่อผลงานที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่การตัดสินรอบสุดท้าย (Shortlist)	กรกฎาคม ๒๕๖๕
- ประกาศผลการตัดสิน	สิงหาคม ๒๕๖๕
- มอบรางวัล	กันยายน ๒๕๖๕

ทั้งนี้ ผู้สนใจส่งผลงานเข้าประกวดสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๒ ๕๕๐๐ ต่อ ๕๔๔๒ - ๕๔ ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับรางวัลได้ที่ www.parliament.go.th/phan และเพจเฟซบุ๊ก “รางวัลพานแว่นฟ้า”

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

(นางพรทิศ เพชรเจริญ)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕

ประกาศคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕
เรื่อง ผลการตัดสินเรื่องสั้นและบทกวี
การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕ ได้ดำเนินการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕ ประเภทเรื่องสั้นและบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยขึ้น โดยมีผู้ส่งผลงานวรรณกรรมเข้าร่วมประกวดทั้งสิ้น จำนวน ๘๔๔ ผลงาน แบ่งเป็นประเภทเรื่องสั้น จำนวน ๓๓๑ ผลงาน และบทกวี จำนวน ๕๑๓ ผลงาน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้ตัดสินผลงานเรื่องสั้นและบทกวีเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว มีผลงานผ่านการตัดสินให้ได้รับรางวัล ดังนี้

ประเภทเรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท ได้แก่
ผลงานเรื่อง “ความกระจำงที่ระยะทาง ๔๑,๐๕๗ กิโลเมตร”
โดย วิญญูญ

รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

- ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่
๑. ผลงานเรื่อง “คนหนึ่งยืน คนอื่นนั่ง”
โดย อุเทน พรหมแดง
 ๒. ผลงานเรื่อง “มูลไส้เดือน”
โดย อินทร อรพัน

รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

- ได้รับเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่
๑. ผลงานเรื่อง “กระสุนนัดนั้น”
โดย นรเศรษฐ์ ทับทิมทอง
 ๒. ผลงานเรื่อง “ไก่ที่หายไป”
โดย รมน กมลนวัน
 ๓. ผลงานเรื่อง “คนตัวสั้น”
โดย จำปาหอม

๔. ผลงานเรื่อง “บนทางเดินของออร์ฟิอัส”
โดย รติ รัตนธรม
๕. ผลงานเรื่อง “ปากกาตกฏ”
โดย ยุทธนา ปิณฑา
๖. ผลงานเรื่อง “เผ็ดกำลังพอดี”
โดย พยัคค์ดี แบบอย่าง
๗. ผลงานเรื่อง “มูมองภายใน”
โดย วัฒน์ ยวงแก้ว
๘. ผลงานเรื่อง “เรามาถึงจุดนี้ได้อย่างไร”
โดย ธรา ศรีอนุรักษ์
๙. ผลงานเรื่อง “เรื่องขายหน้าของชีเนโพล์”
โดย สาโรช แซ่ซึ้ง
๑๐. ผลงานเรื่อง “อื่น ๆ อีกมากมาย”
โดย มิ่งมนัสชน จังหาร

ประเภทบทกวี

รางวัลชนะเลิศ

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท ได้แก่
ผลงานเรื่อง “ผีถ้วยแก้ว”
โดย อร่าม อินพุ่ม

รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่
๑. ผลงานเรื่อง “ชาดอกไม้-รหัสประเทศในสวนชีวิด”
โดย ศีตา บาร์ตดา
๒. ผลงานเรื่อง “เธอกับฉันนั่นคือเรา”
โดย อภิชาติ คำดี

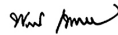
รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่
๑. ผลงานเรื่อง “ความเจ็บไม่ใช่สันติสุข”
โดย ปริญญ์ สระปัญญา
๒. ผลงานเรื่อง “จิ๊กซอว์ประชาธิปไตย”
โดย วิสวัน
๓. ผลงานเรื่อง “จุดและเส้น”
โดย ปณิธิ ภูศรีเทศ

๔. ผลงานเรื่อง “โต๊ะอาหารที่ใหญ่กว่าบ้านทั้งหลังของเรา”
โดย เพ็ญแขียว เกียวบุหลัน
๕. ผลงานเรื่อง “ทิวลิปริม”
โดย รังสิมันต์ จุลทริก
๖. ผลงานเรื่อง “พานไหว้ครูห้อง ป.๕”
โดย กิตติศักดิ์ ศรีแก้วบรร
๗. ผลงานเรื่อง “เพลงของพ่อ บทกวีของแม่”
โดย นรเศรษฐ์ หับทิมทอง
๘. ผลงานเรื่อง “เพื่อนเอ๋ย...เรายังอยู่ร่วมหมู่บ้าน”
โดย พรชัย แสนยะมูล
๙. ผลงานเรื่อง “เลือดในเลือด (แนวเสียงลมไร้ชื่อจากกูดูปาลอง)”
โดย อดอาจ สิงห์สุวรรณ
๑๐. ผลงานเรื่อง “วันคลื่นโหมทะเลเลดิ่ง”
โดย เมษา ภัมรทรัพย์

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ จะจัดพิธีมอบรางวัลในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๖๕ ณ อาคารรัฐสภา
ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

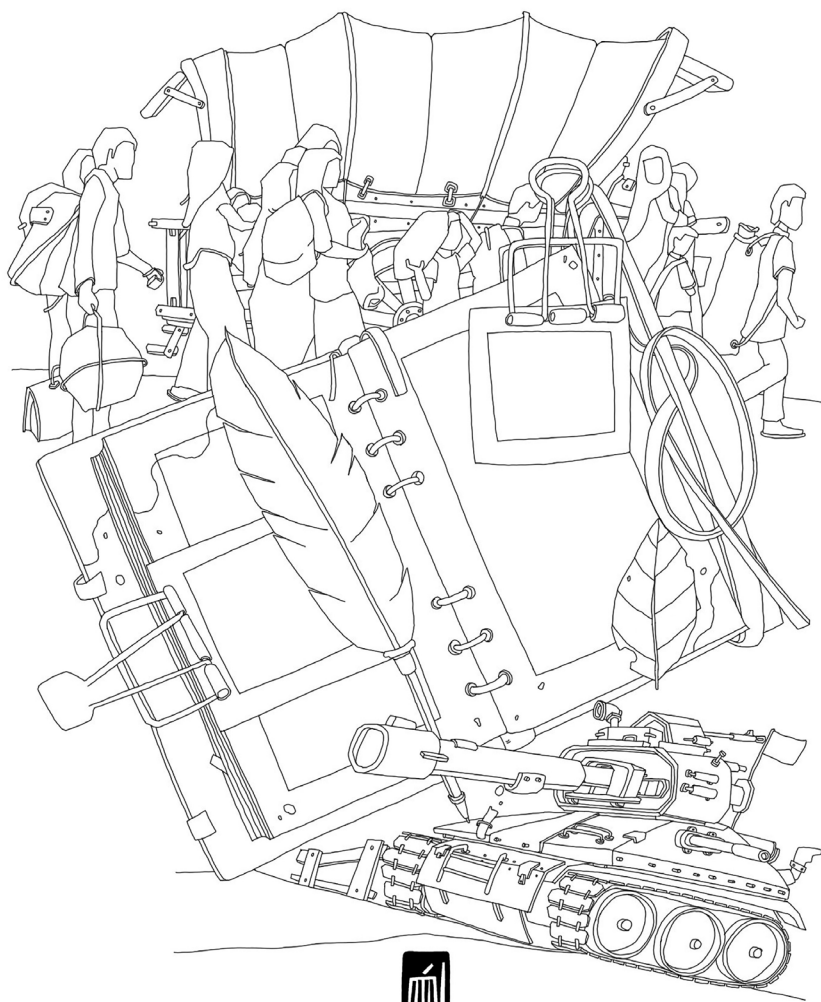
(นางพรพิศ เพชรเจริญ)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๕

เรื่องสั้น

ความกระจำที่ระยะทาง ๔๑,๐๕๗ กิโลเมตร

• วิณวิณณ์ •

ที่ระยะทาง ๑๑,๔๓๖ กิโลเมตร...

ผมแหงนมองป้ายที่แปะเหนือประตูทางเข้าซึ่งจารึกข้อความไว้ว่า ‘อุทิศแก่ผู้แสวงหาดินแดนแห่งเสรี’ เมื่อแน่ใจว่าใช่แล้วจึงค่อยๆ เดินเข้าไปภายในหย่อนก้นลงบนม้ายาวซึ่งแกะจากต้นไม้ทั้งต้นด้วยมือล้วนๆ เช่นเดียวกันกับรูปสลักพระเยซู อันที่จริงแล้วทุกอย่างของโบสถ์แห่งนี้สร้างจากมือของคนที่นี่ทั้งสิ้น ไม่เว้นแม้แต่ก้อนอิฐทรงหกเหลี่ยมที่ปูบนพื้นทุกตารางนิ้ว...

...โบสถ์ตรงต้นเขาวัวดาที่สร้างด้วยแรงงานผู้หญิงเกือบทั้งหมดมักเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทุกประเภท เมื่อวานนี้เองบริเวณที่ว่างหน้าแท่นบูชาซึ่งวางรูปพระแม่มาเรียถูกแปลงเป็นเวทีการแสดงชั่วคราว เพื่อต้อนรับคณะของท่านผู้สำเร็จราชการที่มาเยี่ยมเยียนแคมป์ผู้อพยพที่นี่ เด็กชายและเด็กหญิงนับสิบคนรวมถึงสเตฟาน ออกไปร้องเพลงที่พวกเราร้องกันเป็นปกติเมื่อไปโบสถ์ จากนั้นก็เป็นหน้าที่ของเด็กสาวที่จะต้องออกไปแสดงระบำคูจาเวียคตามอย่างของเรา ขาดเพียงผู้ชายตัวโตเท่านั้นเพราะพวกเขาส่วนมาก

ต้องไปร่วมรบ พวกเราทำได้ดีแม้จะมีเวลาซ้อมไม่มาก ตอนแรกฉัน
เกร็งไปหมดเพราะกลัวว่าจะทำอะไรผิดเข้า แต่สุดท้ายเมื่อแยก
ทุกคนดูจะเพลิดเพลินกับการแสดงในวันนั้น หัวใจฉันก็พองโต...

ผมจำได้ว่าย่าเล่าถึงการแสดงวันนั้นซ้ำๆ อย่างไม่รู้เบื่อ ย่าว่า
เป็นวันแรกที่ได้แสดงความรักและภูมิใจในชาติของตัวเองอย่าง
เปิดเผยโดยไม่ต้องกลัวเกรง...แต่เนี่ยเป็นเพียงไม่กี่เรื่องที่ย่าเคยเล่าให้
ผมฟัง ย่าบอกว่าย่าเป็นนักเดินทาง และการท่องเที่ยวของย่าไม่ต้อง
เสียเงินตีตัวโดยสารเลยสักครั้ง อีกทั้งหลายครั้งที่ย่าไม่สมัครใจจะ
เดินทาง ผมพยายามคะยั้นคะยอให้ย่าเล่าเรื่องการผจญภัยไปเกิน
ครึ่งโลกของย่า แต่ย่าก็ชอบอ้างแต่ว่าเรื่องราวบางอย่างควรฝังไว้ใน
ความทรงจำส่วนลึกที่สุด เพราะมันแหลมคมเกินไปและบาดให้เรา
เจ็บได้ ตอนเป็นเด็กมากๆ ผมไม่รู้อะไร แต่เมื่อเริ่มโตขึ้นก็พอรู้ว่
การเดินทางของย่าต้องผ่านอะไรบ้าง แม้กระนั้นผมก็ยังไม่เข้าใจย่า
ในหลายๆ เรื่อง

ผมแวะไปดูหมู่บ้านที่เคยมีบ้านที่ย่าและครอบครัวเคยอยู่
บ้านที่สร้างจากดินเหนียวหลังหนึ่งๆ มีถึงสามสี่ห้องแต่ต้องแบ่งกัน
อยู่ห้องละครอบครัวเลยทีเดียว จากตรงนั้นผมเดินเลยไปถึงแม่น้ำ
ที่ย่าเคยเล่าว่า ไปกระโดดเล่นกับเพื่อนหลายคนที่เป็นกำพร้าเหมือน
กันอยู่บ่อยๆ มันยังใสสะอาดและสวยเหมือนเดิม พวกเด็กๆ มีหน้าที่
ไปโรงเรียนและช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น ชีวิตที่นี่สนุกและ
ไม่อดอยากเหมือนที่ผ่านมาเพราะพี่สาวของย่า หรือย่าบาร์บารา
ปลูกอะไรก็งามไปหมด เวลาที่อยากกินได้กรอกหรือเนื้อสัตว์ หมูป่า
ก็มีให้ล่าเสมอ แต่ทุกอย่างก็ไม่ราบรื่นเสียทีเดียวนัก ย่าล้มป่วย
เป็นมาลาเรียบ่อยๆ และโชคร้ายที่หายทุกครั้ง แต่โชคร้ายซึ่งผมก็เพิ่งรู้
ไม่นานนี้ว่าคือย่าเล็กนี่สิ ช่างโชคร้าย เธอมีชีวิตอยู่ไม่ถึงวัยสาว

...ตอนเดินกลับมาจากแม่น้ำ ผมแหวะวางกิ่งต้นฮอลลีวู้ดสีเขียวเข้มดอกเป็นกระจุกแดงแจ๋ที่เตรียมมาลงบนแผ่นหลุมฝังศพข้างโบสถ์ เพื่อระลึกถึงการจากไปของย่าเล็กโซเซียในคืนก่อนวันคริสต์มาส

ถนนลูกรังแคบๆ ที่ค่อยแต่จะสลัดดินแดงเถือกใส่ล้อและกันโคลนพาผมห่างออกไปจากแคมป์ทุกที แต่ก็ยังไม่ใกล้กับปลายทางอันเป็นจุดหมาย

ที่ระยะทาง ๑๘,๔๓๐ กิโลเมตร...

ผมแหวะเข้าคาเฟ่แห่งหนึ่ง อยากได้กาแฟสักแก้วช่วยคลายหนาว แต่ตอนสั่งกลับเปลี่ยนใจขอเค้กมากินคู่กันด้วย เด็กหนุ่มที่รับออเดอร์และนำมาเสิร์ฟหน้าคมอย่างแซก แต่พอได้ตอบกับชายเจ้าของร้านเท่านั้น ผมถึงได้รู้ว่าทั้งสองคนพูดภาษาเดียวกับย่าเล็กที่รู้สึกว่ายี่ห้ออร่อยนี้ก็มีรสชาติคุ้นเคยอย่างที่ย่าเคยทำให้กิน...

‘ทำไมอย่าต้องบังคับให้ผมพูดภาษาบ้าๆ นี่ด้วย รู้ไหมว่าเพื่อนที่โรงเรียนมันล้อเพราะผมไปเผลอพูด ผมล่ะอายคนอื่นเขา ย่าเองก็เถอะ ช่วยทำตัวให้เหมือนเป็นคนที่นี่โดยกำเนิดหน่อยได้ไหม’

‘ก็ไม่เห็นต้องอาย บรรพบุรุษเราก็คือพูดแบบนี้ กินแบบนี้ ประพฤติปฏิบัติกันมาแบบนี้ ตัวตนเราเป็นแบบนี้ และไม่ว่าเราจะเป็นคนชาติไหน เราก็คือความเป็นคนเท่าๆ กับคนอื่นๆ ที่นี่’

‘คงไม่มีใครพูดหรือกว่าย่าไม่เป็น ‘คน’ เพียงเพราะย่าเล็กทำตัวอย่างคนยิว ย่ามาอยู่บนผืนแผ่นดินนี้ตั้งนานแล้วและไม่คิดจะกลับไปแผ่นดินแม่ด้วยซ้ำ ตัวตนอะไรของย่า ลืมได้ก็ลืมไปบ้างเถอะน่า ทำตัวให้กลมกลืนเข้าไว้’

‘เรื่องลืมๆ ไปบ้างนะฉันลืมแน่ หลายอย่างเลยที่ฉันพยายามลืม

แต่บางอย่างเราต้องยึดมันให้มัน แก่เข้าใจไหม...ถามหน่อย ในเมื่อ
คนอย่างพวกเราน่ะไม่มีแม่แผ่นดินจะอยู่ ต้องมาอาศัยเขาอยู่
หน้าซำยังต้องชม 'ตัวตน' ของตัวเองอีก แล้วจะไปเหลืออะไรไว้ให้
ภูมิใจ หรือมีความสุขได้บ้าง หรือ?

ผมเคยคิดแย้งว่าก็ความทรงจำดีๆ หรือความสำเร็จในชีวิต
ที่ผ่านมายังไฉละ ยาน่ะไม่มีกับเขาบ้างเลยหรือ?

พ่อตัดสินใจเข้าร่วมกับกองทัพปลดปล่อยชาติ เมื่ออดีตศัตรู
กลายเป็นมิตร พวกเราก็ได้รับอนุญาตให้ติดตามกองทัพของเราย้าย
ออกจากนครอันหนาวเหน็บ ข้ามทะเลแคสเปียนมายังเมืองท่าซึ่งใช้
เป็นที่กักตัวชั่วคราว ทุกคนอดอยากและอ่อนแรง บางคนก็ฉันทันทีก็รู้จัก
ป่วยหนักและตายกลางทาง ระหว่างกักตัวเราได้รับแจกอาหาร เด็ก
หลายคนรีบเอาทุกอย่างที่ได้รับใส่ปากอย่างไม่บันยะบันยังให้สมกับ
ที่หิวโหยมาสองปีเต็ม แต่กลับเกิดผลร้าย เด็กเหล่านั้นตายในที่สุด
เพราะกระเพาะและลำไส้ย่อยอาหารไม่ไหว พวกเราจำนวนไม่น้อย
เสียชีวิตลงเมื่อมาถึงดินแดนแห่งใหม่ได้ไม่นาน โดยยังไม่ทันจะได้
ลิ้มรสความหวังที่หอมหวานแม้สักนิด...หลังจากที่ออกจากเมืองท่า
ไปยังเมืองหลวง แม้ทั้งพวกเราสี่พี่น้องไปอย่างไร้วันกลับ ยังดีที่
บาร์บาราโตพอแล้วและสามารถดูแลน้องๆ แทนแม่ได้ พวกเราจึงไม่
ต้องถูกส่งไปอยู่บ้านเด็กกำพร้า คนที่นี้ใจดีมาก พวกเขาต้อนรับเรา
อย่างอบอุ่น เพราะต้องการให้ผู้อพยพอย่างเรารู้สึกเหมือนอยู่
บ้านเกิด คนของเราจึงได้รับอนุญาตให้จัดรายการวิทยุ เปิดกิจการ
หนังสือพิมพ์ และประกอบอาชีพเปิดร้านได้ตามอิสระ ฉันทัน สเตฟาน
และโซเซียได้เข้าเรียนต่อที่นี่ หลังจากที่เราว่าอาณานิคมหลายแห่ง
เปิดรับผู้อพยพ สุดท้ายเราก็ตัดสินใจจะไปผจญภัยต่อในทวีปที่ฉันต้อง
เปิดแผนที่ดูด้วยซ้ำว่าอยู่ส่วนไหนของโลก เราบอกลาแม่ที่นอนสงบอยู่

ใต้ผืนดินที่ผู้คนเอื้อเพื่อ เป็นการบอกกล่าวครั้งสุดท้าย ทั้งความขมขื่น และเพื่อนร่วมชาติหลายต่อหลายคนไว้เบื้องหลัง

ผมเพิ่งรู้ว่าลัทธิของสำคัญตอนเปิดกระเป๋าหยิบเงินจ่าย ค่าเบี้ยประกัน อาหารว่างที่ย่าผมชอบและได้กลายเป็นอาหารยอดนิยมของคนที่นี่ไปแล้ว จึงเดินย้อนกลับไปที่ศาลา

“นี่ครับของที่คุณลืมนำไว้ ขอโทษด้วยที่ผมเปิดอ่านโดยพลการ ผมต้องการรู้แค่ว่าคืออะไรในตอนแรก แต่พออ่านไปได้หน่อยก็รู้สึก ว่าหยุดไม่ได้เลย หลายๆ เรื่องที่บันทึกไว้ เหมือนกับเรื่องที่ผม เคยเล่าเลยครับ” ชายหนุ่มหน้าแซกพูดภาษาของยาคล่องปรือ ถ้าย่าที่ยังมีชีวิตอยู่ได้ยืนแบบนี้ พนันได้เลยว่าจะต้องนั่งลงคุยกับ พ่อหนุ่มคนนี้เป็นนานสองนานแน่นอน

ผมยิ้มให้แล้วรับสมุดเก่าคร่ำซึ่งมีหน้าปกเป็นภาพวาดด้วยมือ และลงชื่อของย่าไว้กลับมา เราคุยกันต่ออีกนิดหน่อย เขาถามผม ว่ามาทำอะไร ผมตอบว่าผมออกมาผจญภัยตามอย่างย่าของผม เพื่อค้นหาคำตอบที่ทำหล่นหายไป...

ผมเจอสมุดบันทึกเก่าๆ เล่มนี้ในห้องใต้หลังคา หลังจากที่ย่า ไม่อยู่บนโลกใบนี้แล้ว ย่าคงตั้งใจเก็บมันไว้ในลังรวมกับของส่วนตัว และรูปภาพสองสามรูป รูปหนึ่งเป็นรูปครอบครัวสมัยที่ย่ายังเด็ก สมาชิกเจ็ดคนพร้อมหน้า...ลายมือที่เขียนในบันทึกเป็นลายมือย่า เขียนด้วยหมึกสีแตกต่างกันไป บางหน้าของบันทึกวาดภาพ ประกอบ

หลังจากที่เปิดหน้าแรกอ่าน ผมก็หยุดอ่านไม่ได้อีกเลย พลิก อ่านหน้าแล้วหน้าเล่าอย่างกระหายใคร่รู้ เรื่องราวที่โลดแล่นบนหน้า กระดาษเหล่านั้นเกือบทั้งหมด ผมไม่เคยได้ยินจากปากย่า...ผมรู้ว่า

ต้นตระกูลของเราเป็นใครมาจากไหน แต่เส้นทางที่นำยามาลงเอย
ที่เป็นอย่างไร ผมไม่เคยรู้ วันนั้นผมรู้สึกเสียตายนึกถึงความทรงจำ
เหล่านี้ถูกเก็บซ่อนไว้ หากไม่เช่นนั้นผมคงเข้าใจอะไรต่อมิอะไร
และเลิกเถียงยา ทำให้ยาต้องเสียใจจนแอบหนีไปร้องไห้อยๆ

ผมมือสั่นเมื่ออ่านมาถึงหน้าสุดท้ายของบันทึก มีอะไร
บางอย่างที่ยังค้างคาใจยา เหมือนเป็นความฝันครั้งสุดท้ายแต่สำหรับ
ยาในวัยชรา การทำเช่นนั้นเป็นไปไม่ได้เสียแล้ว ยาไม่เคยบอก
ไม่เคยขอให้ใครช่วย แล้วยาก็นอนหลับไปอย่างไม่มีวันตื่นในบ้าย
อันแสนอบอุ่นของวันหนึ่งในฤดูใบไม้ผลิ...

หลังจากคิดตัดสินใจและวางแผนอยู่หลายเดือน ผมก็ขอ
ลางาน และออกเดินทาง

ที่ระยะทาง ๒๗,๑๗๑ กิโลเมตร...

ผมเลือกที่จะบินแทนที่จะขับรถผ่านอาเซอร์ไบจานและ
จอร์เจีย ส่วนเรื่องนั่งเรือข้ามทะเลแคสเปียนอย่างยาเคยทำนั้น
เป็นไปไม่ได้เลย จากเมืองหลวงผมหาโกดท์ท้องถิ่นเพื่อให้ช่วยขับรถ
พาไปทางดินแดนหนวยันและไกลโพ้นทางตะวันออก

คนจำนวนมหาศาลถูกบังคับให้ละทิ้งบ้านเรือนและฟาร์ม
ของพวกเขา ถูกกวาดต้อนไปยังดินแดนที่หนวยันและโหดร้าย
เราเดินทางโดยรถไฟขนส่งสินค้าซึ่งแต่ละโบกี้มีคนเข้าไปถึงเจ็ดสิบ
แปดสิบคน บนพื้นมีรูเจาะไว้เพียงรูเดียวให้สำหรับถ่ายหนักถ่ายเบา
และเตาเล็กๆ ให้ความอบอุ่นหนึ่งเตา ฉันมองออกไปนอกลูกกรง
เห็นเพียงพื้นดินกว้างไกลที่ปกคลุมด้วยหิมะขาวโพลน การเดินทาง
ดูจะยาวนานไร้จุดสิ้นสุด ทั้งหนวยันและหิว หากมีเด็กสักคนตายลง
ยามเฝ้าโบกี้ก็แค่จับร่างเด็กคนนั้นโยนออกไป เมื่อโจเซฟร้องไห้ขอ

เพราะหิวหรือหนาว แม้ก็ได้แต่กัดอกแกไว้แน่นและอุบหลังแกเบาๆ บารับาราคอยช่วยเวลาที่แม่เหนื่อยเกินไป ส่วนพ่ออุ้มสเตฟานเอาไว้ ฉันทอดก้นกลมกับโซเซีย สายตาของแกแสดงความหวาดกลัว เสมอเมื่อมองไปทางยามเฝ้าโบกี้ ตลอดเวลานั้นเราทำได้เพียงสวดภาวนาและร้องเพลงเพื่อปลอบโยนกันและกัน...แคมป์ที่เราอาศัยอยู่ในป่าปกคลุมด้วยหิมะทั้งปี ทุกคนต้องทำงานไม่เว้นแม้แต่คนแก่และเด็กอย่างเรา วันแรกที่พวกเราเดินทางมาถึง นายทหารของฝ่ายที่พาเรามาที่นี่ประกาศกฎเหล็กว่า “ทุกคนที่นี้อยู่ภายใต้กฎเดียวกัน ใครไม่ทำงาน ไม่ได้กิน!” ฉันทกับโซเซียมีหน้าที่ดึงเอาเปลือกไม้ออกจากท่อนซุง ทุกคนหิวโหยตลอดเวลา มีอาหารไม่พอเพียง ไม่มีแม้แต่คนหนุ หรือหมีให้ล่า มีเพียงต้นไม้ใหญ่ทะมึนที่ไร้ใบและภูเขาหิมะ นายทหารหน้าตาซึ่งขึงน่ากลัว คนจำนวนมากล้มป่วยลงเพราะขาดอาหารและยา คนที่นี้ขนานนามแคมป์แห่งนี้ว่า ‘นรกแซ่แข็ง’...

เฮลิคอปเตอร์ร่อนลงจอดกลางลานหิมะ ผมเดินออกไปยืนตรงราวป่า เท่าที่สอบถามไกด์และบริษัทบริการเฮลิคอปเตอร์ จุดนี้น่าจะใกล้เคียงกับแคมป์ที่พวกของยาถูกกวาดต้อนมาใช้แรงงานที่สุด ผมสวดภาวนาอย่างที่ย่าเคยสอน ที่น่าตลกคือเมื่อโตขึ้นผมปฏิเสธที่จะสวดภาวนาอย่างที่ย่าคอยพร่ำบอก แต่วันนี้ผมกลับไปเป็นเด็กดีที่เชื่อคำสอนของย่าอีกครั้ง

...เบญจมาศข้อใหญ่สี่ขาวสะอาดถูกบรรจุวางไว้ใต้ต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง ผมอธิษฐานขอให้วิญญาณของปู่เจฟฟรววมถึงคนอื่นๆ ที่ล้มตายลงที่นี่ไปสู่สุคติ วิงวอนขอให้โลกนี้มีแต่สันติสุข...

ที่ระยะทาง ๔๐,๕๗๒ กิโลเมตร...

ผมหยุดตรงประตูทางเข้าซึ่งอยู่ตรงราวป่าคู่หนึ่ง ป่าสนแห่งนี้

นะหรือที่คนจำนวนมากถึงราวสองหมื่นกว่าคนถูกสังหารหมู่และ
กลบฝังไว้ ปัจจุบันนี้เนื้อที่บางส่วนได้ถูกแปรเป็นอนุสรณ์สถานแห่ง
สงคราม ทุกอย่างดูสวยงามสะอาดตา หากไม่มีไม้กางเขน และ
รูปปั้นพร้อมกับคำจารึกพวกนั้น ที่นี้ก็ดูไม่ต่างจากสวนสาธารณะ
ธรรมดา

ฉันเพิ่งมารู้ภายหลังว่า ในช่วงที่พวกเราถูกกวาดต้อน คน
มากมายไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่บ้านเมือง นักกฎหมาย เจ้าของที่ดิน
เจ้าของฟาร์ม ตำรวจ ทหาร นักการเมือง หรือแม้แต่บาทหลวง
ถูกนำตัวมาที่นี่ โทษและชะตากรรมของพวกเขากำหนดไว้ล่วงหน้า
แล้ว เพียงแต่พวกเขาไม่มีโอกาสได้ล่วงรู้ก่อนเท่านั้นเอง...เพื่อนบ้าน
ของฉันคนหนึ่งปรับทุกข์กับแม่ว่าสามีของหล่อนหายสาบสูญไป
อย่างไรร่องรอย กว่าที่หล่อนจะรู้ว่าน่าจะมีอะไรขึ้นกับสามีของ
หล่อนก็อีกหลายปีให้หลัง แม้กระนั้นหล่อนก็ยังไม่อาจแน่ใจได้ว่า
สามีเป็นหนึ่งในคนสองหมื่นกว่าคนนั้นจริงหรือไม่ ช่างน่าเศร้าที่
คนเราไม่มีโอกาสจะได้รำลึกกันอย่างเหมาะสม ไม่มีงานศพตาม
ประเพณีเพื่อให้เกียรติผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย

บันทึกของย่าในหน้าท้ายๆ กล่าวไว้แบบนี้ ผมเข้าใจว่าย่า
คงจะมาบันทึกไว้ภายหลัง...

ผมวางพวงหรีดดอกกุหลาบสีขาวใต้ไม้กางเขนอันใหญ่
ที่สร้างไว้เหนือหลุมศพซึ่งเคยฝังคนนับหมื่นเบื่องล่าง พร้อมกับ
สวดภาวนาอีกครั้ง แล้วถามตัวเองว่าคนเหล่านี้ทำอะไรผิดมากมาย
นักหรือ?

‘เพราะคนในประเทศของย่าอ่อนแอ สู้เขาไม่ได้ ย่าถึงต้อง
อพยพมาอยู่ที่นี้ใช่ไหม?’ ผมเคยพูดกับย่าแบบนี้เมื่อครั้งยังเด็ก

‘อ่อนแอหรือแข็งแรงแล้วยังไง คนเข้มแข็งกว่ารังแกคนอ่อนแอ

กว่าได้อย่างนั้นรีไร จะทำอะไรกับคนที่ไม่มีทางสู้ก็ได้ อย่างนั้นรีไร?

‘ไม่รู้สิย่า ผมก็เห็นเพื่อนตัวโตๆ ที่โรงเรียนร้างแกเด็กตัวเล็ก หรือคนที่ไม่สู้ได้ตลอด มันอยากแกล้งใครมันก็แกล้ง’

‘ไม่ว่าจะแข็งแรงหรืออ่อนแอ ตัวเล็กหรือตัวโต คนเรามันก็คนเหมือนกัน มีสิทธิ์เท่าเทียมกันรู้ไหม?’

‘สิทธิ์อะไรละย่า?’

‘สิทธิ์ที่จะมีชีวิตอยู่บนโลกอย่างอิสระเสรี อย่างมีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์เหมือนกัน ก็นั่นไง ไม่ควรมีใครถูกกระทำความร้ายโดยไม่ผิดตาหรือมนุษยธรรม’

‘ฟังแล้วปวดหัวจังย่า ย่าเล่าเรื่องสนุกๆ ของย่าตอนเด็กๆ อย่างที่เคยเล่าดีกว่า แต่เอาเรื่องใหม่นะ เรื่องการแสดงที่โบสถ์ ตื่นเขากับกระโดดเล่นน้ำกับเพื่อนนะ ฟังจนเบื่อแล้ว’

‘แก็ควรรู้ใจฝึกพูดภาษาของย่าให้คล่องดีกว่า เผื่อถ้าแกโตกว่านี้ ไม่นั่นนะ ย่าอาจจะเล่าให้ฟังก็ได้’

หลายครั้งที่ย่าปฏิเสธแบบนี้จนผมเบื่อหน่าย พอโตขึ้นหน่อย ผมก็เลยหมดความสนใจ ไม่อยากไต่ถามให้มากเรื่องอีก อีกอย่าง ผมก็พอรู้แล้วว่าเกิดอะไรขึ้นกับคนในประเทศของย่า ก็เลยเลิกใส่ใจ

ที่ระยะทาง ๔๑,๐๕๗ กิโลเมตร...

ผมคิดถึงย่า ถ้าหากว่าย่ายังอยู่ ผมอยากจะบอกย่าว่า ย่าครับ ผมขับผ่านสถานีรถไฟที่ย่าเขียนไว้ในบันทึกด้วยนะ ที่ย่าบอกว่า ครอบครัวนับร้อยถูกปลุกให้ตื่นแต่เช้ามืด กลางฤดูหนาวที่หิมะ ตกหนัก แล้วมารวมกันที่นี่ รอให้พวกทหารที่บุกยึดประเทศส่งไปเป็นแรงงานที่นรกแท้แฉ่งพร้อมกับคนอีกล้านกว่าคน สถานีรถไฟที่ว่าไม่เหลือสภาพอีกแล้วละย่า กลายเป็นอะพาร์ตเมนต์ไปเสียแล้ว

หิมะโปรยปรายปกคลุมทุกอย่างขาวโพลน คงคล้ายกับ
วันนั้นเมื่อเจ็ดสิบกว่าปีก่อน ผมมองหาตำแหน่งที่ได้ทำเครื่องหมาย
ไว้บนแผนที่ว่าเป็นโรงนาที่ย่าและครอบครัวเคยอาศัยอยู่ ถนนเล็กๆ
พาไปสู่ที่ฟาร์มแห่งหนึ่ง ประตูรั้วเปิดกว้าง ผมจึงสบโอกาส
ขับเข้าไปจอดหน้าบ้านสีขาวหลังเล็กๆ ทันที

...เคาะประตูเพียงครู่หนึ่งก็มีคนมาเปิด ชายวัยกลางคน
ซึ่งน่าจะเป็นเจ้าของบ้านแสดงสีหน้ากึ่งสงสัยกึ่งระแวง ผมส่งภาษา
อังกฤษที่พูดมาอย่างคล่องแคล่วแต่เกิด อธิบายวัตถุประสงค์ที่
ล่องล่ำเข้ามาในเขตบ้านเขาก่อนได้รับอนุญาต เขาส่ายหัวทำท่าทาง
บอกไม่เข้าใจ ก่อนจะหันไปเรียกใครสักคนในบ้าน คราวนี้เด็กสาว
วัยรุ่นออกมาสื่อสารกับผมแทน

“ขอโทษด้วยค่ะ พ่อของฉันไม่ค่อยเข้าใจภาษาอังกฤษ
คุณมีธุระอะไรหรือค่ะ”

ผมค่อยๆ อธิบายสิ่งที่ผมต้องการซ้ำๆ สีหน้าสองพ่อลูกออกไป
ทางถนนจนแทบเห็นตอนแรก แล้วก็ค่อยๆ เปลี่ยนเป็นเห็นอกเห็นใจ

“พ่อฉันบอกว่าซื้อที่ดินต่อจากเจ้าของเดิมนานมาแล้ว ตอนที่
มาทำฟาร์ม ที่นี้มีเพียงที่ดินเปล่าไม่มีสิ่งปลูกสร้างหรือโรงนาอะไร
อย่างคุณว่า คุณคงเข้าใจนะค่ะว่าสงครามกลืนกินทุกสิ่ง แม้แต่
ปัจจุบันที่นี้ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของยูเครนไปแล้ว” เธอหยุดครู่หนึ่ง
ก่อนยิ้มกว้างและกล่าวต่อไปว่า “แต่ยินดีด้วยค่ะ ฉันว่าต้นเชอร์รี่ที่
คุณถามหาายังอยู่นะค่ะ ยืนยันเรียงรายกันเป็นแถวตรงท้ายไร่เลยค่ะ
ถ้าคุณอยากจะไปดู ฉันจะพาไปค่ะ”

เธอกลับเข้าไปหยิบเสื้อคลุมสวมแล้วออกเดินนำผมลึกเข้าไป
ท้ายที่ “คุณแค่อะไรจะมาดูบ้านที่ครอบครัวย่าคุณเคยอยู่แค่นั้น
หรือค่ะ”

“ก็ส่วนหนึ่งครับ จริงๆ แล้ว เอ๋...ผมอยากจะขอความกรุณา คุณอีกอย่างได้ไหม”

“คุณลองพูดมาก่อนเถอะค่ะ ถ้ามันไม่ใช่เรื่องใหญ่โตฉันอาจจะอนุญาตได้โดยไม่ต้องถามพ่อ”

“ผมอยากจะพาย่าและครอบครัวของย่าทุกคนกลับบ้านครับ” ผมพูดพลางชูบันทึกลงและรูปถ่ายพร้อมหน้าครอบครัวเพียงฉบับเดียวที่ย่ามี

เธอเหมือนจะเข้าใจทันที “แล้วคุณจะไม่เสียดายหรือคะ บันทึกลงและภาพพวกนี้แทนความทรงจำมีค่ามหาศาล ถ้าเป็นฉันคงเสียดายแย่”

ผมเพียงแต่ส่ายหัวน้อยๆ แทนคำตอบ

ต้นเซอร์รีที่ยารักหนักหนาเย็นเปียดกันได้แผ่นหิมะหนา แต่ละต้นเหลือเพียงกิ่งก้านโกร๋นเกร๋น แต่เมื่อหิมะละลายและฤดูใบไม้ผลิ หวนกลับมา พวกมันก็ผลิดอกสะพรั่งเต็มต้นอีกครั้งอย่างที่ย่าเคยพูดให้ฟังอยู่บ่อย

“เอ๋...ฉันเข้าใจดีนะว่าคุณรู้สึกยังไงกับเรื่องที่เกิดขึ้นกับย่าของคุณและคนในประเทศ เพราะฉะนั้นไม่ต้องรีบ อยู่ที่นี่ได้นานเท่าที่ต้องการเลยล่ะ”

ผมกล่าวขอบคุณอย่างจริงใจ เธอยิ้มอ่อนก่อนเดินจากไป

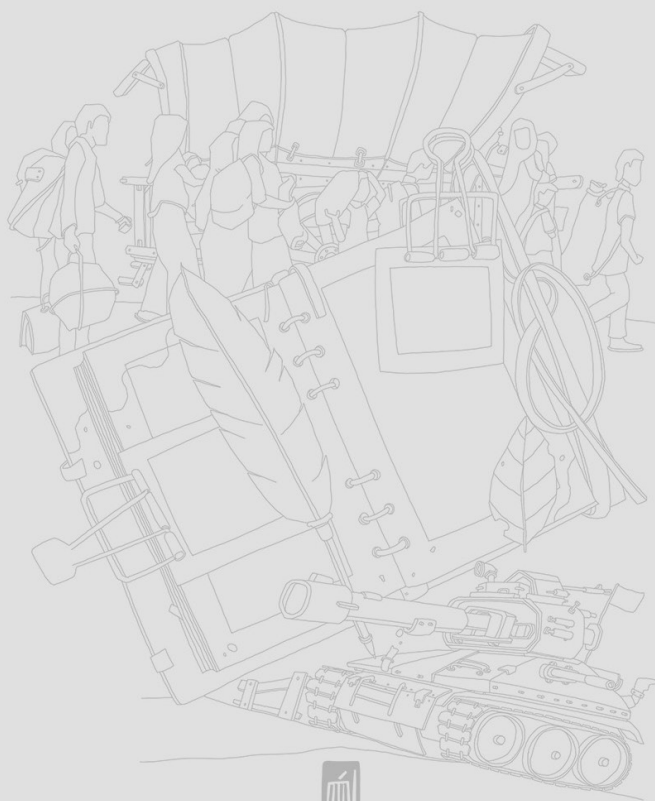
ผมเริ่มขุดหลุมด้วยเสียมอันเล็กๆ ที่ติดมาด้วย ใ้เวลานานพอควรกว่าจะขุดกว้างและลึกลงไปตามที่ต้องการได้ ก่อนจะดึงเอา สมุดบันทึกพร้อมกับรูปถ่ายครอบครัวย่าออกมาดูเป็นครั้งสุดท้าย... พ่อของย่าไปรวมตัวกับย่า ย่าบาร์บารา และปู่สเตฟานอีกครั้งหลังสงครามสิ้นสุด เมื่อมีครอบครัวแล้วย่าบาร์บารา และปู่สเตฟานก็ย้ายไปอยู่เมืองอื่น ทุกคนอยู่มาอย่างยืนยาวจนวาระสุดท้ายของชีวิต

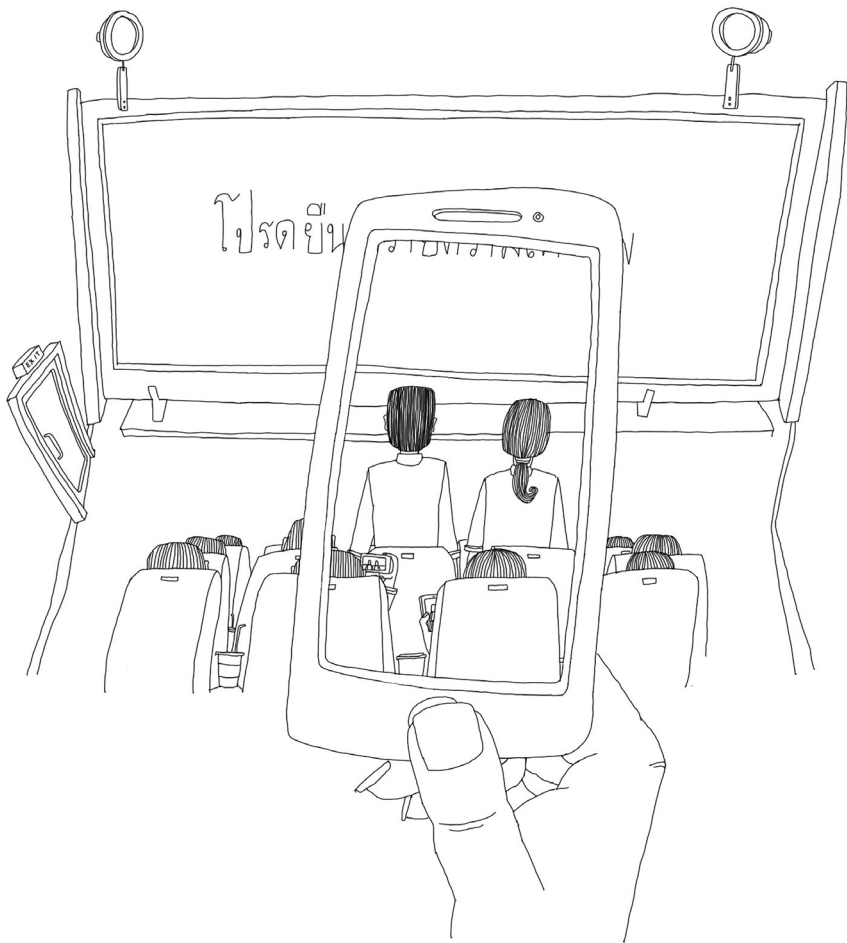
หลังพลิกดูสมุดบันทึกเก่าคร่ำนั้นอีกครั้งผมก็หย่อนมันลงไปในกล่องที่เตรียมมาพร้อมกับรูป แล้วนำไปวางกันหลุม...ค่อยๆ กวาดดินกลบอย่างไม่เร่งรีบ ผมเฝ้ามองกล่องไม้ที่กำลังถูกดินผสมหิมะกลืนหายช้าๆ

อย่าครับผมคิดว่าผมเข้าใจแล้ว การผจญภัยของย่านี่กินระยะทางมากกว่าเดินทางรอบโลกหนึ่งรอบอีกนะ ย่านี่ไม่อยากจะพูดถึงประสบการณ์เลวร้ายพวกนั้นอีกเพราะมันกระทบกับ 'ตัวตน' ของย่านี่ เพราะมันกัดกร่อนและทำให้ย่านี่สั่นคลอนอย่างร้ายกาจ ย่านี่อยากจะภาคภูมิใจในความเป็นย่านี่ และอยากจะทำให้อะไรๆของตัวเองนั้นด้วยความทรงจำที่เป็นสุขเท่านั้นใช่ไหมครับ? ย่านี่ถึงไม่อยากที่จะกลับไปเยี่ยมที่ที่ย่านี่เคยต้องไปอาศัยเขาอยู่ ที่ที่ทำลายความทรงจำอันดีของย่านี่ และพรากคนที่รักจากชีวิตย่านี่ไป ไม่อยากเล่าให้ผมฟัง...ในชีวิตของย่านี่ต้องสูญเสียเกือบทุกอย่าง แผ่นดินของย่านี่ถูกแย่งชิงไปและไม่เคยได้คืนจนแม้ถึงวันนี้ แต่ผมรู้ว่ามืออย่างหนึ่งที่ย่านี่ไม่เคยทำหล่นหายระหว่างทางเดินยาวไกล ตัวตนของย่านี่นั่นเองใช่ไหมครับ?

ย่านี่สอนให้ผมรู้จักความเท่าเทียมในฐานะของความเป็นคน คนทุกคนไม่ว่าจะเชื้อชาติไหน ชนชาติใด ล้วนแต่มีสิทธิที่จะอยู่บนโลกนี้ด้วยความภาคภูมิใจ เป็นอิสระ และปลอดภัย...หลังจากที่เดินทางตามรอยย่านี่มาไกลถึง ๔๑,๐๕๗ กิโลเมตร ผมเข้าใจแล้วครับย่านี่...

HAMAKA
STUDIO

คนหนึ่งยืน คนหนึ่งนั่ง

• อุเทน พรหมแดง •

“เราหาหนังดูกันสักเรื่องแล้วค่อยกลับบ้านดีมั้ย?” จู่ๆ คนรักหันมาถาม เขาเดินนำหน้า ขณะฉันสาวเท้าตามเยื้องมาทางด้านหลัง

“เอจันหรือ?” ฉันไม่รู้จะว่าอย่างไรดี เราไม่ได้วางแผนกันมาก่อนว่าจะดูภาพยนตร์

“อืม...ไม่ได้ดูหนังในโรงนานมากแล้ว” เขาพูดแล้วยกข้อมือขึ้นดูนาฬิกา “ดูจบขับรถกลับบ้าน น่าจะพอได้รับลูกที่โรงเรียน”

เราชนของซื้อจากซูเปอร์มาร์เก็ตไปเก็บในรถ แล้วเดินเลยไปยังโรงภาพยนตร์ซึ่งเป็นอีกอาคารแยกออกจากตัวห้างสรรพสินค้า ฉันสำรวจโปรแกรมฉายพบว่าโรงภาพยนตร์ให้เลือกร่วมๆ สิบเรื่องที่เดี๋ยวก่อน ภาพยนตร์แนวสยองขวัญ แนวรักวัยรุ่น แนวแฟนตาซี ไปจนถึงแอคชั่นหรือผจญภัย และแน่นอนว่ามีทั้งหนังไทยและหนังเทศให้เลือกชมตามชอบ

“ดูเรื่องนี้เถอะ” ฉันชี้ที่โปสเตอร์หนังรักวัยรุ่นของไทยเราเอง

“โอเค เรื่องไหนก็ได้ที่เมียอยากดู” คนรักบอกพร้อมกับการทำหน้าทะเล้น

ฉันรู้ว่าสามีไม่มีใครชอบดูภาพยนตร์แนวรักๆ ใครๆ อะไร
เพื่อกันนี้เขาแทบไม่ดูภาพยนตร์ไทยเลยด้วยซ้ำ ยามอยู่บ้านเขานั่งชม
ภาพยนตร์แนวที่ชอบผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ในห้องทำงานของ
ตัวเอง ทว่าเมื่อมีโอกาสออกมาดูหนังในโรงภาพยนตร์ด้วยกันเช่นนี้
เขาเลือกจะตามใจฉันมากกว่า ส่วนหนึ่งคงเพราะรู้ว่าหากเลือกดู
หนังตามใจตัวเองซึ่งย่อมเป็นหนังที่ไม่ต้องตรงกับรสนิยมคนเป็น
ภรรยาอย่างฉัน ฉันอาจเก็บอาการหงุดหงิดไว้ไม่อยู่ และพลอยทำให้
เขานั่งชมภาพยนตร์อย่างไม่มีความสุขไปด้วย

เราต่างคนต่างรู้รสนิยมของกันและกันดี คนรักของฉันชอบดู
ภาพยนตร์ประเภทซับซ้อนซ่อนนัย ต้องอาศัยการตีความหรือตั้งใจดู
อย่างจดจ่อเพื่อปะติดปะต่อเรื่องราว ส่วนฉันชอบภาพยนตร์ดูเข้าใจ
ง่าย ไม่มีอะไรลึกลับซับซ้อน ส่วนหนึ่งอาจเพราะฉันไม่ได้เป็นคนฉลาด
เฉลียวหรือชอบใช้ความคิดความอ่านมากมายอะไรนัก

แทบจำไม่ได้แล้วว่าครั้งล่าสุดที่ฉันกับคนรักเข้าโรงภาพยนตร์
ผ่านมานานแค่ไหนแล้ว ที่แน่ๆ คือเนิ่นนานไม่น้อยกว่าแปดปีเห็นจะ
ได้ ตั้งแต่ตั้งท้องจนกระทั่งลูกสาวคนเดียวของเราอายุเจ็ดขวบแล้ว
ฉันกับคนรักไม่เคยเหยียบย่างเข้าโรงภาพยนตร์เลย เคยคิดอยากลอง
พาลูกเข้าไปดูหนังน่าสนุกสักเรื่องก่อนหน้านี้ ทว่าลูกก็ยังเด็กเกินไป
เกรงว่าจะเข้าไปแหกปากร้องไห้จ้าในโรงหนังซึ่งทั้งมืดและเสียงดัง
ครั้นลูกโตพอพูดจารู้ความ โรคระบาดก็แพร่ลามทั่วโลก ในห้วงเวลา
สองสามปีมานี้เราออกจากบ้านเท่าที่จำเป็น เรื่องจะเข้าโรงภาพยนตร์
เป็นไม่ต้องพูดถึง

ซื้อตั๋วแล้วเราเดินเข้าโรงภาพยนตร์พร้อมกัน ด้วยไม่ใช่วันหยุด
อีกทั้งเป็นภาพยนตร์รอบบ่าย ผู้ชมในโรงจึงมีไม่มากนัก กระปรમાณ
ด้วยสายตาน่าจะมีอยู่ราวยี่สิบสามสิบคนเท่านั้น และส่วนใหญ่ดูแล้ว

เป็นเด็กวัยรุ่นและพวกนักเรียนนักศึกษา บางทีฉันในวัยปลายสามสิบกับสามีวัยสี่สิบต้นๆ น่าจะเป็นคู่ที่อายุมากที่สุดแล้วในโรงภาพยนตร์

ภาพยนตร์ยังไม่เริ่มต้นฉาย บนจอมีภาพเคลื่อนไหวของสปอตโฆษณาซึ่งส่วนใหญ่เคยเห็นทางหน้าจอโทรทัศน์แล้ว ฉันทกสมาร์ตโฟนขึ้นมาดูหน้าจอลงเวลา คนรักก็ทำอย่างเดียวกัน หน้าพีคเพชฌัญญ์ของฉันมีข่าวสารสารจะอยู่แค่นี้ก็อย่าง -- พวกเพจร้านชุดสวยๆ สำหรับเด็ก เพจขายเสื้อผ้าของผู้หญิง เพจข่าวซุบซิบในแวดวงบันเทิง นอกนั้นก็โปสเตอร์สารพัดสารพันจากเพื่อนๆ ทั้งเพื่อนสมัยประถมฯ มัธยมฯ ไปจนถึงมหาวิทยาลัย หรือเพื่อนในโลกออนไลน์ซึ่งบังเอิญมารู้จักหักทากันภายหลัง พีคเพชฌัญญ์ของฉันไม่มีเรื่องราวหนักสมองอันใด แตกต่างจากของคนรัก ฉันเคยหยิบสมาร์ตโฟนของเขามาเลื่อนดูหน้าเพชฌัญญ์เล่นๆ เจอแต่เรื่องน่าปวดหัวชวนไม่เกรนกำเริบ ทั้งเรื่องการเมือง ศาสนา ปรัชญา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนหนังสือหนังหาที่เขาชอบอ่านเป็นนักหนา

ครู่หนึ่งล้าเสียงในโรงภาพยนตร์เงียบหาย ได้ยินเสียงเหล้าผู้ชมภาพยนตร์คนอื่นๆ คุยกันพึมพำ แล้วคำร้องคลอทำนองเพลงคันทูมาแต่เล็กแต่น้อยก็ดังกังวาน...

จิตได้สำนึกกระตุ้นให้ฉันลุกพรวดขึ้นโดยที่สมองไม่จำเป็นต้องสั่งการ ยืนตรงแล้วฉันขำเลียมองคนรักแม่รู้ดีอยู่แล้วว่าเขาจะไม่ลุกขึ้นยืน

ฉันยืนตรง ทว่าไม่ได้ยื่นมือดึงให้สามีลุกตาม เขาเองก็นั่งนิ่ง ไม่ได้ยื่นมืออุดห้ามไม่ให้ฉันลุก หรือเหนียวรั้งให้กลับลงนั่งเหมือนกันกับเขา

ลองหันมองไปรอบตัว แล้วก็พบว่าฉันเป็นคนเดียวในโรงภาพยนตร์ที่ยืนตรงอยู่ในขณะนี้ ผู้ชมในโรงภาพยนตร์ส่วนใหญ่

ก้มหน้าก้มตาเล่นสมาร์ทโฟนในมือโดยไม่สนใจลูกยืนตรง บางคน
ก้มหน้าซุบซิบคุยกับคนที่มาด้วย

ฉันรู้สึกแปลกประหลาดใจจะคนสับสนวุ่นงงอยู่ไม่น้อย
ครั้งสุดท้ายที่เข้าโรงภาพยนตร์เมื่อเกือบสิบปีมาแล้ว จำได้ว่าคนเกือบ
ทั้งโรงภาพยนตร์ลุกยืนเมื่อบทเพลงคุ้นหูดังขึ้น มีแค่คนรักของฉันกับ
อีกไม่กี่คนเท่านั้นที่เลือกจะไม่ลุกยืนตรงทว่าตอนนี้ไม่เหลือคนยืนตรง
เลยแม้สักคนเดียว ฉันกลายเป็นตัวประหลาดแปลกปลอมอะไร
สักอย่างทีหุดหลงเข้ามาอยู่ในโลกไม่คุ้นเคย

ไม่ได้คิดไปเองคนเดียวหรอกว่าฉันเหมือนเป็นตัวประหลาด
เพราะฉันเห็นสายตาหลายคู่ในโรงภาพยนตร์กำลังจ้องมองมาที่
ฉันราวกับเห็นสิ่งมีชีวิตจากต่างมิติ บางคนยกสมาร์ทโฟนขึ้นมา
เหมือนกำลังลอบถ่ายรูปฉันด้วยซ้ำ คนถ่ายอาจตั้งใจนำเอาภาพ
ยืนตรงของฉันไปโพสต์เรียกยอดไลก์ในโซเชียลมีเดีย

แล้ววินาทีต่อมาฉันก็ได้ยินเสียงหนึ่งดังขึ้น

“นั่งลงเถอะป้า อายคนอื่นเขา นี่มันยุคไหนสมัยไหนแล้ว ยังไม่
เลิกเป็นทาสอีกหรือ?” เป็นเสียงเด็กหนุ่มดังมาจากกลุ่มวัยรุ่น แต่ฉัน
ไม่กล้าหันไปมองว่าคนพูดเป็นคนไหน

ฉันทำในสิ่งที่ตัวเองคิดว่าควรทำ และไม่คิดว่าเป็นเรื่อง
น่าอายตรงไหน กระนั้นฉันก็ยังรู้สึกอับอายจนใบหน้าร้อนผ่าววูบวาบ
ฉันไม่ได้อยากเป็นคนเดียวที่ยืนตรงในโรงภาพยนตร์หรอก แต่ถ้าจะให้
นั่งลงตอนนี้ฉันก็ไม่อาจทำได้เช่นกัน

ไม่กล้าเอ่ยปากโต้แย้งอะไรออกไปได้แต่ก้มหน้าดูรอเวลาให้
เสียงเพลงจบ เพื่อฉันจะได้นั่งลงเสียที

หากมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานความรู้ความฉลาดของผู้หญิงไทยขึ้นมา ฉันคิดว่าตัวเองคงตกเกณฑ์เป็นแน่แท้ ฉันเป็นผู้หญิงแสนธรรมดาหรืออาจต่ำกว่าธรรมดาด้วยซ้ำ ฉันเรียนไม่เก่ง ไม่ฉลาด ปราดเปรื่อง เรียนโรงเรียนวัดใกล้บ้านตั้งแต่ระดับชั้นประถมฯ จนจบมัธยมฯ ต้น ต่อชั้น ปวช. และ ปวส. ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาไร้ชื่อเสียง จากนั้นเรียนต่อระดับอุดมศึกษาคณะบริหารธุรกิจอีกสองปีในวิทยาเขตแยกย่อยของมหาวิทยาลัยพอเป็นที่รู้จักแห่งหนึ่ง

ฉันเรียนจบปริญญาตรีก็จริง หากทว่าแทบไม่มีความสามารถหรือถนัดถนี่ในเรื่องไหนเลย ฉันรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแค่ระดับพื้นฐาน ใช้คอมพิวเตอร์แทบไม่เป็น ไม่มีพรสวรรค์ด้านศิลปะ ดนตรี หรือว่ากีฬาใดๆ แม้แต่น้อย แถมฉันยังรู้สึกที่ตัวเองไม่ใช่คนกล้าหาญ ไม่กล้าคิดกล้าตัดสินใจ เจรจาต่อรองเรื่องไหนก็ไม่ถนัดทั้งนั้น

ตอนได้มาเจอกับคนรัก ฉันอายุยี่สิบแปดแล้ว ตอนนั้นฉันสรุปกับตัวเองด้วยซ้ำว่าชีวิตนี้คงไม่แต่งงานแล้ว ฉันชอบอยู่กับตัวเองคนเดียว ไม่ได้โยยด้วยความรัก มีผู้ชายเข้ามาชอบพอกอยู่บ้าง ทว่าอย่างมากก็เป็นได้แค่เพื่อนคุยแก้เหงา ไม่มีคนไหนพัฒนาก้าวข้ามความเป็นเพื่อนไปได้ กระทั่งมาเจอเขาคนนี้ แรกเห็นไม่สะดุดตา เขาไม่ใช่คนหล่อเหลา ไม่ใช่ผู้ชายตัวสูงอย่างที่ฉันชอบ ทว่าหลังจากคุยกันทางโทรศัพท์และนัดพบเจอกันไม่กี่ครั้ง คล้ายมีพลังงานประหลาดอะไรบางอย่างดึงดูดฉันเข้าหาเขา ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไมฉันจึงนี้รักชอบเขาอย่างรวดเร็ว อาจฟังดูชวนกระดากปนน้ำเน่าหากบอกว่าทั้งหมดคือเรื่องของพรหมลิขิต ทว่าบางครั้งฉันก็อดคิดอย่างนั้นไม่ได้ ฉันยอมตกปากรับคำเป็นแฟนกับเขาหลังจากคุยกันแค่สองสัปดาห์ ทั้งที่ก่อนหน้านี้เคยคุยกับผู้ชายคนอื่นนานแรมปียังไม่ถึงไหน และหลังจากคบหากันได้เพียงเดือนเศษๆ เราก็พูดถึงเรื่องแต่งงานกันแล้ว

เมื่อฉันบอกว่าจะแต่งงาน ไม่มีเพื่อนคนไหนเชื่อ ทุกคนคิดว่า
อำเล่น เพราะเมื่อเดือนที่แล้วฉันยังบอกใครๆ อยู่เลยว่าไม่มีแฟนและ
ไม่คิดแต่งงาน งานแต่งของเราจัดขึ้นอีกราวสี่ห้าเดือนหลังจากพบเจอ
กันครั้งแรก

ฉันกับคนรักมีอะไรบางอย่างคล้ายกันก็จริง แต่ส่วนต่าง
ดูเหมือนมีมากมายกว่า พูดให้ถูกคือฉันกับคนรักช่างแตกต่างกันจน
ไม่น่าอยู่ร่วมชีวิตกันได้ด้วยซ้ำ ฉันสนใจแค่เรื่องพื้นๆ อย่างผิวพรรณ
เสื้อผ้า ละครหลังข่าว ข่าวคราววงการดารานักร้อง กลางเดือนและ
ปลายเดือนก็มักซื้อลอตเตอรี่ไว้เสี่ยงดวงบ้างตามประสา ส่วนคนรัก
ของฉันไม่สนใจเรื่องการแต่งเนื้อแต่งตัว ชอบดูแต่ภาพยนตร์หรือซีรีส์
เข้าใจยาก อ่านหนังสือวรรณกรรมหนักๆ น่าปวดหัว เขาไม่เคยซื้อหอย
สักครั้งเดียวในชีวิต เขาเคยบอกว่าน่าตลกที่คนมากมายไปคาดหวัง
ลมๆ แล้งๆ กับโอกาสหนึ่งในล้านเช่นนั้น สามี่ของฉันยังเก่งภาษา
อังกฤษและถนัดเรื่องคอมพิวเตอร์ไม่แพ้ใคร สิบกว่าปีที่แล้วก่อนเรา
แต่งงานกัน ฉันไม่เคยเล่นเฟซบุ๊กมาก่อน เป็นสามี่นั่นเองที่สมัครและ
สอนใช้งานให้

จำได้ว่าตอนคบหากันใหม่ๆ มีอยู่หลายครั้งที่ฉันอยากไป
ไหว้พระหรือเข้าวัดทำบุญ คนรักไม่เคยอดอดหากขอให้พาไป ทว่า
เมื่อไปถึงเขาจะรอที่รถ เขาบอกว่าเอาแผ่นทองไปปิดพระพุทธรูปเป็น
เรื่องไร้สาระ พระพุทธเจ้าไม่เคยสอนให้กราบไหว้วัตถุใดๆ การไป
ทำบุญใส่บาตรกับพระภิกษุก็เป็นเรื่องตื้นเขิน เขาว่าพระพุทธเจ้าสอน
วิธีทำบุญไว้มากมาย โดยเฉพาะการเจริญสมถกรรมฐานและวิปัสสนา
กรรมฐานซึ่งให้อานิสงส์สูงส่ง การทำบุญหาใช่มีเพียงหิ้วปิ่นโตเข้าวัด
หรือถวายปัจจัยเงินทอง อีกอย่างพระสงฆ์สมัยนี้หาประเภทที่น่า
กราบไหว้ได้ยากเต็มที ตั้งแต่รู้จักกันมาฉันไม่เคยเห็นคนรักยกมือไหว้

พระภิกษุรูปไหนสักรูป การนับถือศาสนาพุทธตามวิถีทางของเขาคือ
อ่านพระไตรปิฎกและปฏิบัติกรรมฐานอะไรเทือกนั้น

“เราเชื่อในเรื่องไหนก็เชื่อไป แต่ต้องไม่บังคับให้คนอื่นเชื่อตาม
ให้พี่พาไปไหว้พระวัดไหนพี่ไปได้หมด แต่จะให้พี่ไปก้มกราบพระพุทธรูป
พี่ขอผ่าน เราควรศึกษาพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่ไป
กราบอิฐไหว้ปูนแล้วบนบานให้ตัวเองรำรวยมีความสุข เหมือน
ติดสินบนไม่มีผิด” เขาเคยอธิบายทำนองนั้น

นับแต่แต่งงานกันมา ฉันยกหน้าที่ข้างทำหน้าให้เขาด้วยความ
เต็มใจ เขาเป็นเสาหลักหาเงินให้ครอบครัว ยามต้องตัดสินใจเรื่องไหน
ฉันเพียงแสดงความคิดเห็นและยกให้เขาตกลงใจขั้นสุดท้าย ไม่ว่าจะเกิด
ปัญหาอะไรเขาจะเป็นคนแก้ เขาเป็นเหมือนหลักยึดสำหรับชีวิตของ
ฉันไปแล้ว ทว่าคนรักของฉันก็ไม่เคยกดขี่หรือแสดงอำนาจเหนือกว่า
แต่อย่างใด เราเป็นเหมือนทั้งคนรักและเพื่อน อยู่อย่างให้เกียรติและ
เท่าเทียมกัน เพียงแต่ฉันยกให้เขาเป็นผู้นำครอบครัวเพราะยอมรับว่า
เขาฉลาดรอบรู้กว่า ตัดสินใจได้ดีกว่า มีความรู้และเท่าทันโลกมากกว่า

อีกเรื่องหนึ่งซึ่งเราสองคนคิดอ่านแตกต่างกันคือความรัก
เกิดทุนในสถาบันเบื้องสูง สำหรับฉันแล้วสถาบันพระมหากษัตริย์ควร
ดำรงคงอยู่เช่นเดิมไปชั่วลูกชั่วหลาน ฉันเติบโตมากับภาพในหลวง
ประคองพระราชกรณียกิจนานา เห็นทรงเสด็จไปทั่วแถบถิ่นทุรกันดาร
แทบไม่เว้นวัน เห็นพระองค์ใส่พระทัยทุกข์สุขของอาณาประชาราษฎร์
ภาพจำฉายซ้ำนับพันนับหมื่นครั้งเหล่านั้นฝังตรึงในจิตได้สำนึก
ฉันคิดง่ายๆ ตามประสาตัวเองว่าในหลวงเป็นพระมหากษัตริย์
หากพระองค์เลือกจะไม่ทรงงานลำบากตรากตรำ ก็ไม่มีใครหน้าไหน
ว่ากล่าวใดๆ ได้ หากทว่าพระองค์ก็ยังคงทรงงานเพื่อพสกนิกรอย่าง
ไม่รู้เหน็ดเหนื่อยตลอดระยะเวลาหลายสิบปี

คนรักของฉันมีมุมมองแตกต่างออกไป เขาตั้งคำถามและแสดงความเคลือบแคลงในภาพปรากฏเหล่านั้น คิดเห็นทำนองว่ามนุษย์ทุกคนล้วนเท่าเทียมกัน บางอย่างถึงเวลาต้องปฏิรูปปรับเปลี่ยนให้เท่าทันโลกและความคิดความอ่านของสังคมยุคใหม่

“ทุกอย่างมันเป็นปัญหาเชื่อมโยงกันหมด บ้านเมืองเราได้ชื่อว่าปกครองในระบอบประชาธิปไตยมานานแล้วก็จริง แต่ระบอบเก่ายังฝังรากลึกอยู่ ทหารยังคงหาข้ออ้างระยำเข้ามายึดอำนาจของประชาชนครั้งแล้วครั้งเล่า...”

คนรักของฉันมักพูดทำนองนี้ในช่วงหลังๆ ส่วนใหญ่ฉันได้แต่นิ่งฟัง ไม่รู้จะโต้เถียงตรงไหน เขาเข้าใจฉันไม่มีใครเข้าใจสิ่งที่เขาพูดชัดเจนนัก เขารู้มากกว่า ศึกษามากกว่า อ่านหนังสือหนังสือมากกว่า อีกทั้งฉลาดปราดเปรื่องกว่า ไม่มีแง่มุมไหนที่ฉันจะโต้เถียงเอาชนะคะแนนเขาได้ และถึงที่สุดแล้วฉันตอบตัวเองไม่ได้ด้วยซ้ำว่าเห็นต่างหรือเห็นด้วยกับคำพูดของเขาตรงไหนอย่างไรบ้าง เรื่องพวกนั้นไกลตัวและเกินความคิดผู้หญิงธรรมดาอย่างฉันไปมาก

แต่เรื่องที่ฉันแน่ใจได้ก็คือ คนรักของฉันเป็นคนดี มีน้ำจิตน้ำใจให้คนอื่นเสมอ และเขาไม่เคยคิดร้ายต่อประเทศชาติบ้านเมืองแน่นอน

ยอมรับว่าบางครั้งบางหนฉันนึกกลัวความคิดในหัวของเขายูบัก แต่ก็กล้าแปลกที่เราสองคนไม่เคยทะเลาะเบาะแว้งหรือแม้แต่มีปัญหาทุ่มเถียงกันด้วยเหล่านี้ เราต่างมีสิทธิ์อธิบายความคิดและจุดยืนของตัวเอง จากนั้นก็รับฟังมุมมองของอีกฝ่าย ฉันกับคนรักเติบโตมาคนละแบบ ถูกเลี้ยงดูมาคนละอย่าง เสพรับข้อมูลข่าวสารคนละชุด ผ่านประสบการณ์ชีวิตมาคนละด้าน กลั่นกรองขบคิดด้วยหัวสมองของใครของมัน ไม่แปลกเลยที่เราจะมีทัศนคติต่อโลกหรือสังคมย้อนแย้งแตกต่าง หากแต่เราไม่เคยพิพากษาว่าความคิดของ

อีกฝ่ายเป็นเรื่องผิด ทั้งไม่เคยพยายามเปลี่ยนความคิดความเชื่อของอีกคนให้โอนเอียงมาเหมือนตัวเอง

คนรักของฉันเรียนจบมหาวิทยาลัยของรัฐ ทว่าเขาปฏิเสธการเข้ารับปริญญาบัตร ฉันเองได้แต่ฝันเห็นตัวเองเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร เพราะในความเป็นจริงฉันมีโอกาสเพียงแค่วิไลปริญญาจากมืออธิการบดี คราวคนไทยพานพบความสูญเสียใหญ่หลวงหลายปีก่อน แรกรู้ข่าวฉันกลัมน้ำตาแห่งความโศกเศร้าสะเทือนใจไว้ไม่อยู่ ส่วนคนรักอยู่ในอาการสงบนิ่งเฉย และเราต่างไม่ได้พูดอะไรต่อกัน หลายวันต่อมาฉันแต่งชุดดำออกจากบ้านตั้งแต่ตีสองตีสาม ส่วนเขาอยู่เฝ้าบ้านดูแลลูกให้ ครั้นมาถึงเหตุการณ์เด็กนักเรียนนักศึกษาออกมาเรียกร้องการปฏิรูปเมื่อปีก่อน สามี้ออกจากบ้านไปโบกเรียกแท็กซี่ในยามบ่ายคนเดียวเงียบๆ หลายต่อหลายวัน กลับมาถึงบ้านก็ตึกดินค่อนคิน ฉันยืนดูอยู่เฝ้าบ้านกับลูก พอใจแล้วเพียงแค่เขาบอกให้รู้ว่าไปไหน จะกลับเมื่อไหร่ เราไม่เคยห้ามปรามอีกฝ่ายไม่ให้ทำในสิ่งที่ตัวเองคิดเชื่อและศรัทธา

ฉันอยากให้สถาบันเบื่องบนซึ่งอยู่คู่ชาติบ้านเมืองมาแสนนาน คงอยู่เช่นเดิมตลอดไป ส่วนสามีมองว่าถึงเวลาต้องปรับเปลี่ยนปฏิรูปให้สอดคล้องกับยุคสมัย ฉันไม่เคยมองว่าสามีเป็นคนก้าวร้าวรุนแรง หรือชั่วช้าซังชาติ สามีก็ไม่เคยปรามาสว่าฉันเป็นพวกจมปลักล้าหลังระหว่างเราไม่มีใครผิด เราเพียงคิดต่าง ไม่ว่าอย่างไรชีวิตคู่และครอบครัวก็อยู่เหนือเรื่องการเมืองหรือมุมมองต่อระบบการปกครองของประเทศ

ฉันอาจไม่ใช่คนฉลาดนักในหลายๆ เรื่อง แต่ฉันคิดว่าตัวเองฉลาดที่เลือกผู้ชายคนนี้เป็นคู่ชีวิต

ในโรงภาพยนตร์มีคนลุกขึ้นยืนตรงสองคนแล้ว คนหนึ่งคือฉัน อีกคนคือคนรักของฉันซึ่งเพิ่งลุกพรวดขึ้นตามมาหลังได้ยินคำพูดของเด็กวัยรุ่นกลุ่มนั้น

เขาไม่เพียงลุกขึ้นยืนเคียงข้าง ทว่ายังพูดเสียงดังตอบโต้ออกไป

“เมื่อที่ทุกคนในโรงหนังนั่งกันหมด รวมถึงตัวพี่เองด้วย มีภรรยาของพี่ยืนอยู่คนเดียว แต่ภรรยาของพี่ก็ยืนของเธอไปเฉยๆ ไม่ได้ไปเรียกร้องให้พวกน้องยืนขึ้นมาด้วยถูกมั๊ยครับ แล้วทำไมพวกน้องต้องมาเรียกร้องให้ภรรยาพี่นั่งลงด้วยล่ะ”

ฉันนึกว่าจะได้ยินกลุ่มวัยรุ่นตะโกนสวนอะไรตอบมา ทว่ากลับผิดคาด นอกจากเสียงเพลงก้องกังวานไพเราะแล้ว ภายในโรงภาพยนตร์ปราศจากเสียงอื่นใดแม้จวนนิดเดียว

“ความเป็นประชาธิปไตยมันไม่ได้อยู่ที่ยืนหรือนั่งหรือก้มมันอยู่ที่การเลือกใช้สิทธิของเราและเคารพสิทธิในการเลือกของคนอื่นด้วยต่างหาก ถ้าเราเลือกจะยืน เราก็ต้องเคารพสิทธิของคนที่เขาเลือกนั่งหรือถ้าเราเลือกนั่ง เราก็ต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของคนที่เขายืน เพราะทุกคนมีสิทธิที่จะยืนหรือนั่งก็ได้ตามกฎหมาย ถ้าเรื่องแค่นี้ยังไม่เข้าใจอย่าไปพรวดเพื่อถึงประชาธิปไตยที่แท้จริงเลยครับ”

คนรักของฉันถอนหายใจเฮือกใหญ่แล้วพูดอีก

“อ้อ...ถ้ามีใครถ่ายรูปภรรยาพี่ไปโพสต์ลงโซเชียลแล้วทำให้เสื่อมเสีย รับรองว่าพี่กับภรรยาจะฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมายให้ถึงที่สุด ไม่เชื่อก็ลองดูครับ”

ยังคงไม่มีเสียงใดตอบกลับมา เรายืนตรงกันสองคนอีกครั้ง จนกระทั่งเสียงเพลงจบลง คนรักของฉันโน้มใบหน้ามากระซิบ

“ท่าทางจะดูหนังไม่สนุกแล้วละ ออกไปหาอะไรกินเล่นฆ่าเวลา

แล้วก็หาซื้อของอร่อยๆ ไปฝากลูกกันดีกว่า”

ฉันอมยิ้ม รู้สึกอบอุ่นในหัวใจและไม่หลงเหลือความอับอายใดๆ อีก คนรักยื่นมือมาจับมือฉัน แล้วเราก็เดินจูงมือออกจากโรงพยาบาลพร้อมกัน...เหมือนเมื่อครั้งแรกรักกันใหม่ๆ

อดตั้งคำถามกับตัวเองในใจไม่ได้ว่า วันข้างหน้าหากมีโอกาสเข้าโรงพยาบาลอีก ฉันยังคิดจะลุกขึ้นยืนอีกหรือไม่ แล้วฉันก็ตอบตัวเองแทบในทันทีว่า ฉันยังคงเต็มใจจะลุกขึ้นตรงถวายความเคารพเมื่อได้ยินเสียงเพลงอันยิ่งใหญ่และคุ้นหูมาแต่เล็กแต่น้อยนั้น ต่อให้ฉันเป็นคนเดียวในโรงพยาบาลที่ลุกขึ้นยืนตรงก็ไม่เป็นไร

และฉันแน่ใจยิ่งกว่าอะไรทั้งหมดว่า หากฉันถูกเหยียดหยามหรือดูถูกคาม จะมีอีกคนหนึ่งพร้อมลุกขึ้นยืนเคียงข้าง...แม้ว่าเขาไม่ได้ปรารถนาจะลุกขึ้นยืนตรงแต่แรกก็ตาม

HAMAKA
STUDIO

บูลไส้เดือน

• อินทร อรพิน •

พี่ชายมักทำตัวให้พ่อเกลียด ครั้นอายุสิบแปดปี เขาประกาศกร้าว
จะเลิกพรรคการเมืองคนรุ่นใหม่ ซึ่งอยู่หัวตรงข้ามกับพรรคที่พ่อ
เป็นหัวคะแนน ครั้นอายุยี่สิบปี เขามุ่งตรงเข้าร้านสะดวกซื้อ หยิบ
เปียร์ สังกูห์รี เติบเอ้อระเหยรอยยิ้มเป็นนหน้า ทำราวกับว่าตัวเอง
ได้ลอกคราบจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ หันมาทางผมแสดงสีหน้ากังวล
ระคนห่วงใย “อย่าริลองเด็ดขาด” ก่อนพาตัวเองมานั่งทอดหุ่ยที่โต๊ะ
หินอ่อน ซึ่งเป็นโต๊ะประจำที่พ่อใช้ดื่มเหล้ากับบรรดาเพื่อนทหาร
หรือไม่กี่พวกนักการเมืองท้องถิ่น

นั่งไขว่ห้างหลังพิงพนักเก้าอี้ม้าหินอ่อน ละเลียดเปียร์
ทอดอารมณ์ไปกับสวนหย่อมหน้าบ้าน ยิ้มให้กับตัวเองก่อนหยิบ
บุหรี่ขึ้นสูบ พ่นควันสีขาวขุ่นลอยละล่องขึ้นสู่อากาศ ข้อจำกัดหลาย
อย่างของเขาถูกทิ้งไว้เมื่อปีกลาย นับจากนี้คือจุดเริ่มต้นวัยผู้ใหญ่

กวาดสายตามองหมู่ภมรและมวลดอกไม้ เกล้าคลอหอยกล้อ
กันอย่างอ่อนโยน เขาบอกกับผมว่านั่นเป็นการสืบพันธุ์ที่ไม่อนาจาร
ข้ายังสะท้อนให้เห็นความงามในบทรัก เขายังกล่าวติดตลก “เช็ทซ์เป็น
สิ่งที่คนชอบทำ แต่กลับไม่กล้าพูดถึง”

ขณะตกอยู่ในภวังค์แห่งสุนทรียะ พ่อซึ่งกลับมาจากค่ายทหาร ก็ดำสาดเสียเทเสียให้เขาว่าไม่รู้จักรักให้เกียรติตัวเอง สร้างมลทินให้กับวงศ์ตระกูล ทำราวกับว่าพ่อแม่ไม่มีตัวตน

ครั้นอายุยี่สิบเอ็ดปี พี่ชายไม่ลังเลที่จะเข้ารับการคัดเลือกเป็นทหารกองเกิน เขาบอกแม่ว่าหากจับได้ใบแดงจะดรอปเรียน แต่หากจับได้ใบดำ ข้อผูกมัดทางกฎหมายระหว่างตัวเขากับทางการ ก็ถือว่าสิ้นสุดลงแล้ว

ครั้นอายุยี่สิบสองปี พี่ชายก็ลุกขึ้นมาแต่งกายเป็นหญิง

แม่เล่าให้ผมฟังว่าพี่ชายเป็นตัวปัญหาตั้งแต่เด็ก ๆ ตอนเรียนอยู่ชั้นอนุบาล วันหนึ่งหลังเลิกเรียน เขากลับบ้านมาพร้อมกับอารมณ์ฉุนเฉียว มุ่งตรงไปขอยืมปืนจากพ่อ พร้อมลูกกระสุนอีกจำนวนหนึ่ง “แค่นี้ต้องซำระ กัดซี่ข่มเหงกันอยู่ได้ อธิบายอะไรไม่ยอมรับฟัง วันนี้ต้องมีคนตาย” เขาพิมพ์ำกับตัวเอง

พ่อสอบถามชื่อเหยื่อ ได้ความว่าเป็นครูประจำชั้น พ่อซึ่งตั้งวงเหล้ากับเพื่อนทหารพากันหัวเราะท้องคึดท้องแข็ง เพื่อนพ่อคนหนึ่งตีหน้าเครียด หยิบวิทยุขึ้นมาสั่งรวบรวมกำลังพลปิดล้อมโรงเรียน เพื่อนพ่ออีกคนทำอย่างเดียวกัน สั่งเตรียมรถถังและเครื่องบินขับไล่ เพื่อนพ่ออีกคนหันมาถามพี่ชาย จะเอาเรือดำน้ำด้วยไหม เขาพยักหน้ารับข้อเสนอ

พ่อถามหาเหตุผลว่าทำไมถึงต้องฆ่าแกงครูประจำชั้น เพราะการฆ่าใครสักคนต้องมีเหตุผลเพียงพอ ได้ความว่าครูประจำชั้นสั่งให้เขาเขียน ถ. ถู ซึ่งเขาไม่แน่ใจว่าตัว ถ. ถู มันหัวเข้าหรือหัวออกกันแน่ ด้วยเวลากระชั้นชิด จะถามเพื่อนต่างคนก็กั่มหน้ากั่มตาเขียนของตัวเอง เขาจึงตัดสินใจเขียนหัวออก ครั้นนำไปส่งครู ก็พบว่าตัวที่เขาเขียนคือ ภ. สำเภา ครูสั่งให้เขาลบเขียนใหม่ ซ้ำยัง

เพิ่มจำนวนหน้าเพื่อเป็นการลงโทษ เขาอุทธรณ์โดยให้เหตุผลว่า ไหนๆ ก็เขียน ภ. สำเนาไปแล้ว จะต้องลบทำไม ในเมื่อภายภาคหน้า ก็ต้องเขียนอยู่ดี ส่วน ถ. ถุง ค่อยคัดเพิ่มเอา เท่านั้นปัญหาก็จบ ไม่จำเป็นต้องมีบทลงโทษใดๆ ทว่าครูประจำชั้นไม่ยอม บอกว่าคำสั่ง ต้องเป็นคำสั่ง เขียนผิดแล้วจะมาหัวหมอไม่ได้ และสั่งให้เขาเขียน เพิ่มเป็นสองเท่า

เพื่อนพ่อเอ่ยถาม จะให้ยิงถล่มเลยไหม เขามีท่าทีลังเล เพราะถ้าหากเปิดศึก โรงเรียนคงพังพินาศ ครูคนอื่นๆ และเพื่อน นักเรียนที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ก็พลอยเดือดร้อนกันไปด้วย เขาจึงสั่ง ระวังไว้ก่อน และขอเปลี่ยนเป็นยืมปืนไรเฟิล เพื่อเก็บเป็นคนๆ ไป จะได้ไม่เอิกเกริก

พอขึ้นประถมหนึ่ง พี่ชายนำชุดนักเรียนและกระเป๋านักเรียน ไปจุ่มน้ำ เพราะอยากใส่ชุดชูเปอร์ฮีโร่และสะพายกระเป๋าลาย การตูนไปโรงเรียน

ครั้นขึ้นประถมปลาย พ่อกับแม่ก็ถูกผู้อำนวยการโรงเรียน เรียกพบ เพราะพี่ชายมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่มีสัมมาคารวะ และไม่ เชื่อฟังคำสั่งสอนครูบาอาจารย์

ขณะอยู่ในห้องผู้อำนวยการ พ่อกับแม่ด้วงหน้าเจื่อน รู้สึก ขายหน้า และโมโหเจ้าลูกชายตัวแสบ จ้องเขม็งราวกับจะกินเลือด กินเนื้อ

ผู้อำนวยการเล่าความเป็นมาเป็นไปทั้งหมดว่าพี่ชายพูดจา ‘กู-มึง’ ตอหน้าครูท่านหนึ่ง ซึ่งกำลังต้อนรับคณะครูจากต่างโรงเรียน ครูคนดังกล่าวเรียกพี่ชายไปตักเตือน บอกกล่าวว่าไม่ควรพูด คำหยาบ เพราะจะทำให้โรงเรียนเสื่อมเสียชื่อเสียง และติติงได้ว่า คุณครูไม่อบรมสั่งสอน หลังจากนั้นครูก็สั่งให้พี่ชายตบปากตัวเอง

พี่ชายปฏิเสธ และยืนยันหนักแน่นว่าไม่ได้กระทำในสิ่งที่ครูกล่าวหา คณะครูซึ่งมาศึกษาดูงานเริ่มมองดูการโต้เถียง ครูคนดังกล่าวรู้สึกขายหน้าที่ถูกศิษย์ไม่เชื่อฟัง จึงเริ่มขึ้นเสียงกับพี่ชาย และหันไปทางผู้อยู่ร่วมเหตุการณ์ กล่าวว่าพวกเขาเหล่านั้นต่างได้ยินว่าพี่ชายพูดคำหยาบ พี่ชายเถียงหัวชนฝา ปฏิเสธว่าการพูด ‘กู-มึง’ ไม่ใช่คำหยาบ หรือคำไม่สุภาพแต่อย่างใด เป็นเพียงคำสรรพนามทั่วไป เช่น ข้ากับเจ็ง ผมงกับคุณ เธอกับฉัน ยูกับไอ

ครูคนนั้นโกรธมาก อยากจะฟาดเสียให้ตัวขาดครึ่ง แต่ด้วยความเป็นครู จึงต้องรู้จักควบคุมอารมณ์

เพื่อให้ไม่ให้เกิดสถานการณ์บานปลาย ครูคนดังกล่าวจึงพาตัวพี่ชายเข้าพบผู้อำนวยการ

ครั้นผู้อำนวยการรับทราบเรื่องราวทั้งหมด จึงบอกให้พี่ชายขอโทษครูคนดังกล่าว เพราะสิ่งที่พี่ชายทำมันผิด และทำให้โรงเรียนเสื่อมเสียชื่อเสียง ทว่าพี่ชายไม่ยอมอ่อนแอ คำนั่นออกมา ผู้อำนวยการไม่มีทางเลือก จำเป็นต้องโทรตามผู้ปกครอง

แม่หันไปทางพี่ชาย และพูดด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน

“ขอโทษครูเขาสิลูก หนูทำผิด ก็ต้องรู้จักขอโทษ”

“ไม่... หนูไม่ขอโทษเด็ดขาด หนูไม่ได้ทำอะไรผิด” พี่ชายตอบกลับ

“หนอย... ใจลูกคนนี้” พ่อพูดพร้อมจางมือจะตบ ทว่าถูกผู้อำนวยการยกมือปราม “มึงทำผิดยังบอกว่าไม่ผิด มึงเป็นลูกผู้ชายหรือเปล่าวะ”

“ถ้าผมผิด พ่อเองก็ผิดที่พูดกู-มึง พ่อขุนรามเองก็ผิด” ลั่นประโยค พี่ชายวิ่งออกนอกห้องไป ทิ้งพ่อกับแม่ให้รับหน้าขอโทษขอโพยครูและผู้อำนวยการ

ก่อนออกจากห้อง ผู้อำนวยการได้กำชับให้พ่อและแม่อบรมสั่งสอนลูกชายให้มากกว่านี้ นั่นเป็นความอับอายอย่างถึงที่สุดในฐานะการเป็นพ่อเป็นแม่คน

ทุกครั้งหลังแม่เล่าวีรกรรมของพี่ชายจบลง แม่จะสั่งสอนผมให้ประพฤติปฏิบัติในทางตรงกันข้ามกับผู้เป็นพี่ชาย คือการพูดจาไพเราะ และมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ ผมเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบุพการีอย่างเคร่งครัด

หลังจากได้รับฟังเรื่องราวนอกอู่ของพี่ชาย จึงไม่แปลกใจเมื่อทราบข่าวว่าเขาร่วมชุมนุมขับไล่รัฐบาลที่สืบทอดอำนาจมาจากการรัฐประหาร พี่ชายใช้ผลงานศิลปะในการส่งสารถึงผู้มีอำนาจ บางชิ้นผมมองไม่ออกว่ามันคือรูปอะไร บางชิ้นมีลักษณะอุจาดตาด้วยซ้ำ ผมไม่รู้ซึ่งถึงความหมายที่แฝงอยู่ในผลงานศิลปะ และไม่รู้ด้วยซ้ำว่ามันจะทำให้รัฐบาลสั่นคลอนได้อย่างไร แต่ถึงอย่างนั้นก็มีข่าวการบุกปลดผลงานศิลปะจากทางการ ตามหอศิลป์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

ทุกครั้งที่ครอบครัวเรานั่งดูทีวีด้วยกัน หากขณะนั้นมีรายงานข่าวเกี่ยวกับการเมือง โดยเฉพาะการนำเสนอข่าวกลุ่มนักเรียนเลว พ่อจะหันมาพูดกับผมว่าอย่าเอาเยี่ยงอย่างเจ้าเด็กพวกนี้ เพราะหน้าที่ของเยาวชนคือการเรียนหนังสือ ไม่ใช่มาชุมนุมลงถนนให้ยกเลิกนั่นยกเลิกนี่ ยกเลิกเครื่องแบบนักเรียนบ้างล่ะ ยกเลิกทรงผมนักเรียนบ้างล่ะ เด็กพวกนี้แต่ละอะไรนิดอะไรหน่อยไม่ได้ ถูกตีก็หาว่าทำร้ายร่างกาย ดุนิดดูหน้อยก็หาว่าข่มเหงน้ำใจ หลังจากนั้นประเทศชาติจะเป็นอย่างไร เมื่อเยาวชนอ่อนปวกเปียกเช่นนั้น

แล้วพี่ชายก็พูดลอย ๆ ขึ้นมาว่า ร่างกายเป็นสิทธิส่วนบุคคลขั้นพื้นฐาน ที่มนุษย์ควรให้ความเคารพต่อกัน ใครจะละเมิดไม่ได้

แม้แต่บุพการี คนทุกคนควรมีเอกลักษณ์เหนือร่างกายตนเอง จะสวม
อะไร จะตกแต่งอย่างไรตามปรารถนา ก่อนพี่ชายจะลุกออกจาก
โซฟา ได้พูดทิ้งท้าย “ร่างกายยังถูกผู้อื่นกำหนด แล้วมนุษย์ยังจะมี
เสรีภาพที่แท้จริงได้อย่างไร”

ผมไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าข้อมูลของใครถูกต้อง และใช้เป็น
บรรทัดฐานในการปฏิบัติ เพราะหากฟังเหตุผลของพวกเด็กๆ
การเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับเครื่องแต่งกาย ส่วนผู้ใหญ่ก็ยืนยันเหตุผล
ของตัวเองว่าเครื่องแบบสามารถลดความเหลื่อมล้ำ และนำมาซึ่ง
ความปลอดภัยแก่เด็กๆ

ครั้งหนึ่งผมเคยพูดคุยกับพี่ชายถึงเรื่องนี้ เพราะที่โรงเรียนมี
เด็กกลุ่มหนึ่งที่ออกมาขานรับให้มีการยกเลิกเครื่องแบบนักเรียน
พี่ชายอธิบายว่า ชุดยูนิฟอร์มต่างหากที่เป็นตัวแบ่งแยกมนุษย์ออก
จากกัน ไม่ใช่ชุดสีก็หรือที่แยกข้าราชการออกจากประชาชน
ไม่ใช่เพราะชุดสูทหรือที่แยกคนจนออกจากคนรวย ไม่ใช่
เพราะเสื้อขอปต่างสถาบันหรือที่ทำให้วัยรุ่นนัยกพวกตีกัน เรา
ควรมองมนุษย์ในฐานะมนุษย์ ไม่ใช่มองที่เครื่องแต่งกาย

หากเราปลูกฝังให้ทุกคนเคารพสิทธิส่วนบุคคล เคารพใน
ความแตกต่าง ทั้งเรื่องฐานะ เพศสภาพ ศาสนา รูปร่างหน้าตา ความ
สามารถ รสนิยม และอุดมการณ์ทางการเมือง จะไม่มีการพุดูถูก
เหยียดหยาม หรือแบ่งแยกเป็นฝักฝ่าย เพราะมนุษย์เคารพซึ่งกัน
และกัน และนั่นจะนำมาซึ่งเสรีภาพที่แท้จริง สิ่งเหล่านี้เริ่มต้นได้จาก
สถาบันครอบครัว

ผมรู้สึกว่าคุณค่าของพี่ชายมีลักษณะเป็นนามธรรม และ
ดูเหมือนทุกอย่างก้าวของคุณค่าจะเป็นปรปักษ์กับอุดมการณ์ของ
พ่อเสียทั้งหมด

ผมพยายามคิดหาเหตุผลว่าเพราะอะไรพี่ชายจึงได้ทำตัวแปลกแยก นึกอยากทำอะไรก็ตามอำเภอใจ อาจเป็นเพราะพี่ชายรู้สึกว่าคุณสมบัติของเขาไม่เป็นที่ยอมรับของคนในครอบครัว จึงเลือกที่จะสร้างปัญหาเพื่อเรียกร้องความสนใจ หลายครั้งหลายหนผมรู้สึกว่าพี่ชายพยายามปลุกฝังความคิดความเชื่อบางอย่างให้แก่ผม โดยการหยิบยื่นหนังสือบางเล่มให้อ่าน เช่น 'ร่างกายใต้บังคับการ ปฐมบทแห่งอำนาจในวิถีสมัยใหม่' ที่เขียนโดย มิเชล ฟูโกต์ หรือ 'มายาคติ' ที่เขียนโดย โรลิ่งด์ บาร์ตส์ ผมไม่คิดว่าเป็นความหวังดีที่บริสุทธิ์ใจมากนัก เพราะหากผมมีความคิดโน้มเอียงไปทางพี่ชาย นั่นหมายความว่าผมต้องเป็นปรปักษ์กับพ่อ และความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อาจเป็นแผนการของพี่ชายที่ต้องการล้างแค้นผม

หลังเรียนจบมัธยมปลาย พี่ชายเลือกเรียนทางด้านศิลปะ หลังจากวันนั้นความรักที่เขาเคยได้รับ ความสัมพันธ์ต่อพ่อแม่ที่เคยเหนียวแน่น ก็เริ่มจางหาย ทุกสิ่งทุกอย่างที่เคยเป็นของเขา บัดนี้ถูกลิดรอน ก่อนนำทั้งหมดมาทุ่มเทไว้ที่ผม

ผมเป็นคนวาง่าย เชื้อฟังทุกคำสอนสั่งของแม่พ่อ มันยิ่งทำให้พี่ชายกลายเป็นตัววายร้ายในสายตาพ่อแม่ ด้วยเหตุนี้ อาจทำให้พี่ชายไม่พอใจในตัวผม และมองผมด้วยสายตาที่เปลี่ยนไป

แม้พี่ชายจะไม่เป็นที่ชื่นชอบของพ่อ แต่สำหรับบรรดาเพื่อนๆ ของผม เขากลับกลายเป็นที่รักใคร่ โดยเฉพาะพวกลักเพศ ต่างยกย่องว่าพี่ชายเป็นคนหนุ่มหัวก้าวหน้า และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล

พี่ชายเล่าให้เพื่อนๆ ผมฟังว่า ภาพโมนาลิซา ที่วาดโดย ดา วินชี หากสังเกตให้ดี จะเห็นความเป็นเพศหญิงและเพศชายอยู่ในภาพนี้ นักประวัติศาสตร์ศิลป์สันนิษฐานกันว่า ภาพนี้อาจมีต้นแบบมาจากภาพใบหน้าของดา วินชีเอง ซึ่งตัวตนที่แท้จริงของเขา

ก็มีแนวโน้มเป็นพวกรักร่วมเพศ

ไม่ว่าแม้แต่กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่อย่างอเล็กซานเดอร์ ก็เคยมีพฤติกรรมลึกซึ้งกับพระสหายร่วมรบคนสนิท แล้วยังมีใครอีกมากมาย ที่ต้องปกปิดความปรารถนาของตนเอง เพราะสังคมไม่ยอมรับ

ศาสนาทุกศาสนาล้วนแต่กีดกันเพศสภาพอื่นให้ออกจากอาณาจักรศักดิ์สิทธิ์ และสถาปนาความเป็นชายขึ้นเป็นใหญ่ สังเกตได้จากนักบวชในทุกศาสนา ล้วนแล้วแต่เป็นชายทั้งสิ้น ผู้หญิงถูกกีดกันให้อยู่ปากผิงของกิเลส พวกลักเพศไม่มีพื้นที่ในดินแดนศักดิ์สิทธิ์ ทำราวกับว่าผู้หญิงและเพศสภาพอื่นไม่สามารถตรัสรู้หรือเข้าถึงแก่นแกนของศาสนาได้

พี่ชายยังบอกผมและเพื่อนๆ อีกว่า การเลือกที่จะเป็นอะไรนั้น คือเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เป็นประชาธิปไตยเบื้องต้น เป็นสิทธิส่วนบุคคล หากมองทะลุกฎเกณฑ์ซึ่งกดทับความแตกต่างทางเพศ เมื่อนั้นเสรีภาพที่แท้จริงจะเกิดขึ้น

แต่ความคิดก้าวหน้าของพี่ชาย กลับกลายเป็นศัตรูทางความคิดกับชายชาติทหารอย่างพ่อ

พ่อคาดหวังกับพี่ชายไว้มาก หวังให้เดินตามรอย ทว่าพี่ชายกลับกลายเป็นตุ๊ดเป็นเกย์ ซึ่งทำให้พ่อรับไม่ได้

ผมยังจำวันแตกหักได้ดี เพราะจู่ๆ พี่ชายก็ลุกขึ้นมาแต่งกายเป็นหญิง ทั้งที่ก่อนหน้านี้พี่ชายเป็นนักฟุตบอลฝีมือดี เป็นมือกีตาร์ฝีมือฉกาจ แต่เป็นไปได้ว่า ความอดทนในการกลบเกลื่อนเพศสภาพที่แท้จริงของพี่ชายได้สิ้นสุดลงแล้ว

พี่ชายแต่งหน้าทาปากกริดตาดำ ฝีมือใช้ได้เลยทีเดียว เขาอาจเรียนรู้จากเพื่อนของผม เพราะเวลาที่เพื่อนมาเล่นที่บ้าน พวก

เขาจะปิดประตูเงียบ มีเสียงหัวเราะคิกคักเล็ดลอดออกมา ในขณะที่ผมนั่งอ่านหนังสืออยู่ในห้องของตัวเอง

พ่อตวาดเสียงดังลั่นบ้านว่าผีห่าซาตานตนใดเข้าสิงพี่ชาย ถึงได้ลุกขึ้นมาทำอะไรจกเปรตเช่นนี้ พ่อกล่าวโทษไปถึงมหาวิทยาลัยที่พี่ชายเรียนว่าสอนลูกศิษย์อย่างไร ถึงได้ฝ่าเหล่าผ่อกอแตกต่างจากนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่น พ่อบอกว่าตัวเองอับอายเหลือเกิน อยากแหวกแผ่นดินหนีใจสลาย อยากตายให้พ้นๆ เหมือนตัวเองกำลังมองภูเขาแห่งเกียรติยศล่มลงตรงหน้า ศักดิ์ศรีชายชาติทหารต้องมาแปดเปื้อนเพราะพี่ชาย ต่างพร้อยไปถึงบรรพชนคนรุ่นก่อน ไม่รู้ว่าตัวเองทำเวรทำกรรมอะไรกับใครไว้แต่ชาติปางไหน ชาตินี้ถึงต้องมาเจอเรื่องเลวร้ายเช่นนี้

แม้รู้นิสัยของสามีตนเอง และรู้นิสัยของลูกชายคนโตเช่นกัน หากเขาไม่ผิด ไม่มีทางเด็ดขาดที่เขาจะไม่ตอบโต้และยื่นให้ค่าพริ้วแม่จึงแยกพี่ชายออกจากการเผชิญหน้า ซึ่งขณะนั้นจึงขมิ้งไปที่บิดาของตน ขณะพาตัวพี่ชายออกนอกบ้าน พ่อก็พูดไล่หลัง “ตั้งแต่นี้มึงกับกูตัดพ้อตัดลูกกัน คนอย่างมึงดีแต่สร้างปัญหา”

หลังจากเหตุการณ์ในวันนั้น พี่ชายก็อับเปหิตัวเองไปอยู่หอ บ้านทั้งบ้านตกอยู่ภายใต้ความเงียบวังงัน รู้สึกผิดแปลกเมื่อสมาชิกในครอบครัวหายไปหนึ่งคน เมื่อทุกคนแยกย้ายอยู่ตามพื้นที่ของตัวเอง ภาพพี่ชายก็ผุดขึ้นมาอยู่ในความทรงจำ

ภาพพี่ชายร่อนน้ำใส่ปุยพรวนดินสวนหย่อมหน้าบ้าน ซึ่งบรรดาต้นไม้ใหญ่เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นพ่อนำมาเพาะปลูก แต่ทุกต้นที่พ่อเคยดูแลล้วนตายเกลี้ยง แม่จึงแนะนำให้พี่ชายซึ่งเกิดธาตุน้ำเป็นคนดูแล เพียงไม่นานพันธุ์พฤษาเหล่านั้นก็โตเอาๆ ชูช่อออกไปกันอย่างเต็มที่ เชิญชวนหมู่ภุมรมาแวะลิ้มชิมรสจากเกสร

ครั้นพี่ชายไม่อยู่ดูแลพวกมัน ก็ทยอยเหี่ยวเฉาผลัดใบไปตามๆ กัน
ราวกับรับรู้ถึงความเศร้าโศกที่เกิดขึ้นกับพี่ชาย

เสียงทะเลาะเบาะแว้งจากที่เคยคิดว่าเป็นความน่ารำคาญ
บัดนี้กลายเป็นสิ่งที่ผมถวิลหา ผมจะทำไมอย่างไหนหากเรื่องนี้เกิดขึ้น
กับตัวเอง จะรับมือหรือหาทางออกด้วยวิธีใด จะแสดงความเป็น
ตัวเองออกมา โดยแลกกับการสูญเสียของสถาบันครอบครัว หรือ
เลือกที่จะเก็บงำมันไว้ เพื่ออ้างความสมานฉันท์สิ่งใดคือความถูกต้อง
และสิ่งใดคือความเหมาะสม

รู้สึกว่าคุณเองยืนอยู่บนทางแยก ผู้ใหญ่ควรเปิดใจกว้าง หรือ
เด็กเองควรแสดงออกอย่างเหมาะสม จุดกึ่งกลางอยู่ตรงไหน.....

ผมเคยได้ยินแม่พูดกับพ่อเรื่องพี่ชาย “มีเขาอยู่ให้โกรธ หรือ
ยอมเสียเขาตลอดไป ทั้งที่ยังโกรธอยู่”

ครอบครัวเราพูดจากันน้อยลง สงบจนน่ากลางแกลงใจ
ครอบครัวที่สมบูรณ์ต้องไม่มีความขัดแย้งอย่างนั้นหรือ ประเทศชาติ
จะเจริญทุกคนต้องเห็นไปในแนวทางเดียวกันอย่างนั้นหรือ หรือ
แท้จริงแล้ว มิติอันหลากหลาย และการเคารพซึ่งกันและกันต่างหาก
ที่เป็นทางออก

วันหนึ่งมีพัสดุถึงผม ระบุผู้ส่งเป็นชื่อพี่ชาย ภายในบรรจุ
มุลไส้เดือนสำเร็จรูป และโปสการ์ดภาพโมนาลิซา ราวกับพี่ชายรู้ว่า
ต้นไม้ที่บ้านเหี่ยวเฉา หลังจากที่เขายายออกจากบ้านไป ผมรู้มัน
หมายถึงอะไร เป็นการส่งต่อหน้าที่คนสวนมาให้ผม ก่อนหน้านั้น
พี่ชายไม่เคยมอบหมายงานที่ต้องใช้แรงกายให้ผมต้องรับผิดชอบงาน
ถางหญ้า พรวนดิน ซ่อมหลังคา ทำโรงรถ ล้วนแต่เป็นฝีมือพ่อกับ
พี่ชาย แต่หลังจากที่คนทั้งคู่ทะเลาะเบาะแว้งกัน ก็กรรมแหละนั่นก็
ไม่ปรากฏให้เห็นอีกเลย หากมีเหตุให้ต้องซ่อมแซมบ้าน พ่อก็เลือก

ที่จะจ้วงข้างจากภายนอก

ผมรับหน้าที่รดน้ำพรวนดินใส่ปุ๋ยแทนพี่ชาย ไม่ถนัดเพราะไม่เคยทำ รู้สึกว่ากิริยาอาการของตัวเองเก๋ๆ เหนื่อยหอบ รู้สึกเจ็บแปลบที่ฝ่ามือ เพียงไม่นานก็มีตุ่มน้ำใสๆ เกิดขึ้นที่โคนนิ้วก้อยและนิ้วนาง กระทั่งล้มเลิกไปกลางคัน

ถอดใจที่ต้องทำตามความประสงค์ของพี่ชาย ปล่อยให้บรรดาต้นไม้เหี่ยวเฉามีหญ้าขึ้นรกครึ้ม ทว่ามูลไส้เดือนยังคงถูกส่งมาอย่างต่อเนื่อง ผมจึงจำใจกลับมาฟื้นฟูสวนหย่อมหน้าบ้านอีกครั้ง

ผมเริ่มจากการถางหญ้ากำจัดวัชพืช หลังจากนั้นก็ทยอยพรวนดินรอบโคนต้นไม้ ใส่ปุ๋ยมูลไส้เดือน รดน้ำทุกเช้า-เย็น เพียงไม่นานสวนหย่อมหน้าบ้านก็ทยอยกลับมามีชีวิตชีวา เขียวขจีชวนมองอีกครั้ง

ผมเพิ่งรู้ว่าพี่ชายมีความสามารถหลายด้าน ไม่เฉพาะด้านศิลปะและประวัติศาสตร์เท่านั้น การเกษตรก็เป็นอีกสาขาอาชีพที่พี่ชายชำนาญไม่แพ้กัน บ้านกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง ครอบครัวของเรามีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น แม้ไม่เหมือนเดิมทั้งหมด เพราะขาดพี่ชาย แต่ก็ดีกว่าแต่ก่อนมาก

อีกไม่กี่วันข้างหน้าผมจะอายุครบสิบแปดปี พ่อกำชับให้เลือกนายกเทศมนตรีเบอร์ที่พ่อเป็นหัวคะแนน ไม่ลืมที่จะหันไปส่ำทับกับแม่อีกหน ก่อนนัดแนะวันเวลาที่จะไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งจะเกิดขึ้นเร็วๆ นี้ ผมรู้สึกว่าตัวเองโตเป็นผู้ใหญ่ยิ่งขึ้น มีอิสระมากขึ้น แม้ไม่ทั้งหมด แต่อย่างน้อยๆ ก็มีสิทธิ์เลือกตั้ง

เย็นก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน ขณะที่เรานั่งทานข้าวเย็นกันอยู่ พี่ชายก็ปรากฏตัวที่รั้วหน้าบ้าน ไม่ลืมที่จะแะทักทายพี่ชื่อนานา

พันธุ์ที่ตัวเองเคยรับผิดชอบ พี่ชายยิ้มให้กับมวลพฤกษาเหล่านั้น
ก่อนตรงเข้ามาภายในบ้าน

พี่ชายยกมือไหว้มุขการีทั้งสอง แม่พยักหน้ารับไหว้ และชี้ชวน
ให้ร่วมโต๊ะอาหาร ส่วนพ่อมีใบหน้าที่บึ้งตึง พี่ชายเดินมาพร้อมกับ
กล่องของขวัญในมือ ก่อนคุกเข่าเบื้องหน้าพ่อ กล่าวขอโทษกับ
ทุกสิ่งทุกอย่างที่ล่วงเกิน และพฤติกรรมที่เคยทำให้พ่อไม่พอใจ
ก่อนยื่นกล่องของขวัญไว้บนตักพ่อ

“ของขวัญชิ้นนี้ผมเตรียมไว้สำหรับน้องชาย ผมอยากให้พ่อ
เป็นคนส่งต่อของขวัญชิ้นนี้” พี่ชายพูดพร้อมกับยกมือไหว้ “พ่อได้
มอบชีวิตให้แก่น้องแล้ว ผมอยากให้พ่อได้มอบตัวตนที่แท้จริงให้แก่
น้องด้วย”

ผมเพิ่งสังเกตว่าพี่ชายมาในชุดกีฬา หลังจากที่เราของเขา
เดินหันหลังให้กับพวกเราแล้ว

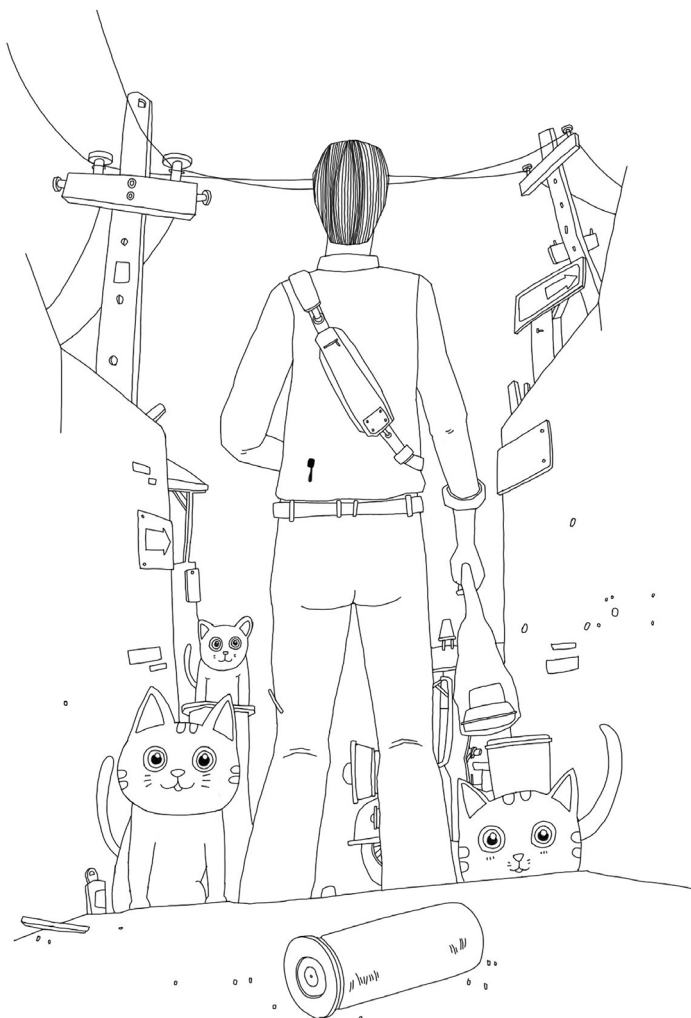
เช้าวันถัดมาผมนั่งอยู่ปลายเตียง พร้อมกับกล่องของขวัญ
พี่ชาย ภายในบรรจุเครื่องสำอางและครีมบำรุงผิวมากมาย ในนั้นมี
การ์ดอวยพรรวมอยู่ด้วย เนื้อความเขียนไว้ว่า “สุขสันต์วันเกิด
ย้อนหลังน้องชายที่รัก หลังจากเห็นของขวัญ คงจะได้ไม่ยากกว่าที่รู้
ความจริงหมดแล้ว (จากปากเพื่อนแก่นั่นแหละ) วันเกิดปีนี้พี่อยาก
อวยพรให้น้องมีความสุขมากๆ เคารพในตัวเอง เคารพในผู้อื่น และ
สิ่งสำคัญที่สุด คือเคารพในความแตกต่าง”

ผมพาตัวเองไปที่หน้ากระจก แต่งหน้าทั้งที่น้ำตารินไหล รู้สึก
ตื่นตันและซาบซึ้งในการกระทำของพี่ชาย และคิดอยู่ในใจว่าเมื่อ
แต่งหน้าเสร็จสรรพ จะลงไปบอกความจริงกับพ่อว่าพี่ชายยังเป็น
ลูกรักคนเดิมของพ่อเสมอ ความเป็นชายยังมีอยู่เต็มร้อย ในวันที่
พี่ชายลุกขึ้นมาแต่งกายเป็นผู้หญิง เพราะพี่ชายทำศิลปินพจน์

เกี่ยวกับเพอร์ฟอร์แมนซ์ที่ต้องใช้ร่างกายของตนเองประหนึ่งผลงานศิลปะ เพื่อแสดงออกทางความคิดและความงาม

หลังจากทาลิปสติก ตัวตนที่ถูกซ่อนเร้นก็ปรากฏกายอยู่น้ำกระจก เดินไปยังตู้เสื้อผ้า หยิบชุดสตรีที่ถูกซุกซ่อนออกมาสวมใส่ ถึงเวลาที่ผมต้องทำอะไรเพื่อตัวเองสักที พาร่างอรชรมาที่หน้ากระจกอีกครั้ง หมุนตัวสำรวจความเรียบร้อย ยิ้มให้กับตัวเอง ยิ้มให้กับอายุสิบแปดปี ยิ้มให้กับสิทธิ์การเลือกตั้ง ก่อนเปิดประตูลงไปชั้นล่าง เพื่อเผชิญหน้ากับความจริง...

MANA
STUDIO

กระสุนนัดนั้น

• นรเศรษฐ์ กับทิมทอง •

๑.

คุณกัมมมนาพิกาที่ข้อมือ อีกราวยี่สิบนาที จะถึงเวลาเคอร์ฟิว ผู้ชุมนุมเริ่มบางตา ที่เห็นอยู่ก็เพียงกลุ่มก้อนซึ่งจัดกระจายกันออกไปตามจุดต่างๆ ซ้ำเข้าไปอีกฟากฝั่งของถนน เจ้าหน้าที่ยังคงตรึงกำลังควบคุมสถานการณ์ แม้การปะทะจะยุติไปแล้ว แต่เศษซากความเสียหายนั้นเกลื่อนกระจายไปทั่วบริเวณ

ถึงเวลานี้ คุณไม่สามารถพาตัวเองออกไปจากสถานการณ์ ความเป็นความตายตรงหน้า เลือดไหลออกมาไม่หยุดคล้ายเป็นสิ่งจูดรั้งการเคลื่อนไหว จุกเสียดที่ชายโครงด้านขวา หน้ามืด เหงื่ออาฟแตกทะลัก สติสัมปชัญญะยังสมบูรณ์แต่ลำคอแห้งผากเกินจะเปล่งเสียงขอความช่วยเหลือ เร็วแรงอ่อนล้าเกินกว่าจะสืบคลานหาที่ปลอดภัย คุณอยู่อย่างโดดเดี่ยว ในซอกหลบแคบๆ ของสมรภูมิชั่วคราวริมบาทวิถี ธงสัญลักษณ์ของผู้ประท้วงบางคนตกอยู่ไม่ไกล มีคราบเลือดเป็นปื้นติดอยู่ ไม่แน่ว่าเป็นของคุณ หรือพรรคพวกร่วมอุดมการณ์

แสงแปลบแปลบที่ผ่านออกจากปลายกระบอปปืนเมื่อครูเพียงเสี้ยววินาที ร่วงคุณก็ร่วงหล่น ร่วงหล่นลงก่อนที่ควันเขม่าจะจางหาย ร่วงหล่นลงพร้อมๆ กับเสียงลูกตะกั่วบาดอากาศ บังเอิญว่าคุณทันได้มองเห็นวิถีกระสุนที่พุ่งตรงมา เห็นตำแหน่งของคนหนุ่มยัง เห็นแม้กระทั่งใบหน้าของมือปืนอย่างชัดเจน และคุณค่อนข้างมั่นใจด้วยซ้ำ ว่ามันเป็นลูกกระสุนของปากฝั่งไหน เพียงแต่คุณ...

๒.

กว่าสัปดาห์มาแล้วที่ผู้ชุมนุมออกเรียกร้องบนท้องถนน คุณนับเป็นพลเมืองอีกคนที่ไม่เห็นด้วยกับคณะรัฐบาลชุดนี้ การบริหารจัดการซึ่งผิดพลาดซ้ำแล้วซ้ำเล่า ปัญหาสารพันที่หมักหมมมาเป็นเวลานานจนเข้าสู่ภาวะเรื้อรังเกินแก้ไขเยียวยา ตั้งแต่กรณีบัตรเข่งในการเลือกตั้งครั้งก่อน ซึ่งถือเป็นการหักโค่นลงของหลักประชาธิปไตยอย่างไม่น่าให้อภัย การเอื้อพวกพ้องที่กระทำผิดโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง การผูกขาดตลาดกับเจ้าสัวรายใหญ่ การกู้เงินเป็นล้านล้านมาใช้อย่างไม่คุ้มค่าคุ้มค่า การจัดการเรื่องโรคระบาดที่ผิดพลาด ซึ่งทั้งหมดสร้างผลกระทบให้กับประชาชน และงบประมาณภาษีของแผ่นดิน ทั้งนี้ยังรวมถึงท่าทีอันหยิ่งผยองของท่านผู้นำ ที่มองผู้เห็นต่างคือศัตรู

นี่ไม่ใช่หนแรก ก่อนหน้านี้ในระยะเวลาสองปีที่ผ่านมา ประชาชนเคยร่วมชุมนุมเรียกร้องกันแล้วสองหรือสามหน ในการชุมนุมครั้งนั้นมีแกนนำชัดเจน ผู้ชนเปี่ยมล้นด้วยพลังฮึกเหิม ตั้งเวทีเป็นเรื่องเป็นราว อภิปรายอย่างดุเดือดเผ็ดร้อน โดยประเด็น

เนื้อหาเต็มไปด้วยหลักการ และเหตุผล ทั้งนักการเมืองฝ่ายค้าน นักวิชาการ นักศึกษาปัญญาชน ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันขึ้นปลุกเร้า ด้วยอุดมการณ์อันแรงกล้า มีกำหนดการทุกการเคลื่อนไหวของฝูงชน ควบคุมได้โดยคำสั่งจากแกนนำ เหตุปะทะแม้จะมีอยู่บ้าง แต่ไม่ถึงกับรุนแรงจนบานปลาย ซึ่งผิดกันกับครั้งนี้

อาจด้วยความอ่อนล้า หรือความหวังถึงชัยชนะอันริบหรี่ เหมือนแกนนำในครั้งก่อนๆ จะหายหน้าหายตาไป บางคนอยู่ระหว่างการถูกดำเนินคดี บางคนยังติดอยู่ในเรือนจำ และมีบางคน ยังคงเคลื่อนไหวอยู่เบื้องหลังอย่างเงียบงันในโลกโซเชียลฯ

...

แวบหนึ่ง คุณกระหัดใจนึกไปถึงสมัยเรียนโรงเรียนช่างก่อสร้าง วิทยาลัยอาชีวศึกษา เมื่อมีสิ่งกระตุ้นเร้าหัวใจ ร่างกายจะตอบสนองกับมันได้รวดเร็วเป็นพิเศษ เพียงแค่ความไม่พอใจผู้อำนวยการโรงเรียน ในเรื่องไร้สาระสักเรื่อง ซึ่งคุณเองก็จดจำไม่ได้เสียแล้วว่า เรื่องอะไร เมื่อสโมสรมักศึกษาปลุกระดม พวกเราก็อพร้อมใจกันออกมาเรียกร้อง ทั้งๆ ที่เดิกรู้ว่ามาจากต่างจังหวัดอย่างคุณ ยังไม่เข้าใจอะไรมากนัก เพียงแต่รู้แน่ๆ ว่าคุณก็ออกไปกับพวกเขา การชุมนุมเริ่มจากปิดถนนบริเวณหน้าสถาบัน ลามไหลไปจนถึงหน้ากระทรวงศึกษาธิการ คุณจำเหตุการณ์ได้ก็ตรงที่ว่า มีเพื่อนนักศึกษาคณะหนึ่ง เอาสเปรย์ฉีดพ่นข้อความอะไรสักอย่างบนป้ายกระทรวงฯ และเพื่อนอีกคนเอาหินทุบทำลายทรัพย์สินของทางราชการ ทั้งสองคนถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจลากตัวไปส่งบสตiharมณีนีในโรงพัก

พวกเราโกรธแค้น กันดำ และออกทำทางซัดขึ้น เหมือนน้ำผึ้งหยดเดียวถูกกววให้แตกกระจาย ซึ่งนั่นก็เพียงพอแล้ว ที่จะทำให้ รวงรังในจักรวาลของพวกเราล่มสลาย

เหตุการณ์จบลง เมื่อตัวแทนของกระทรวงฯ คนหนึ่ง ออกมา
รับจดหมายร้องเรียน และรับปากจะยื่นเรื่องดำเนินการให้ นั่นแหละ
พวกเราจึงแยกย้ายกันกลับด้วยสีหน้าที่ยังไม่พอใจนัก

ถึงวันนี้ คุณมองว่าเหตุการณ์ในครั้งนั้น เป็นเรื่องชวนหัว และ
ไร้สาระสิ้นดี

๓.

แกนนำนัดหมายผ่านเพจหนึ่งทางเฟซบุ๊ก แม้การชุมนุมผ่านมา
ห้าวัน แต่ข้อเรียกร้องยังไม่คืบหน้า ฝ่ายรัฐบาลทำเหมือนเสียงของ
ประชาชนเป็นอากาศธาตุ เจ้าหน้าที่ยังคงสกัดกั้น และพร้อมสลาย
การชุมนุมได้ทุกเมื่อ

ขณะเดียวกัน กับสถานการณ์โรคระบาดที่กำลังเผชิญอยู่ ทาง
รัฐบาลได้ทำการล็อกดาวน์ประเทศ และประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน
นั้นเป็นสาเหตุให้การทำงานของคุณหยุดชะงัก คุณจึงมีเวลาเข้าร่วม
กับกลุ่มผู้ชุมนุมได้แทบทุกครั้งที่มีการนัดหมาย

ระหว่างที่กำลังชุมนุม คุณเห็นเด็กสาวคนหนึ่งตะโกน
ด้วยถ้อยคำปลุกเร้าอยู่ไม่ขาด แต่เมื่อเวลาผ่านไป คล้ายพลังงาน
ของเธอสิ้นสุดลง น้ำเสียงอ่อนล้า แววตาสิ้นหวัง ผสมปนเปอยู่ใน
ความกังวล และลังเล คุณได้แต่เอ่ยแสดงความห่วงใย

“หากเหนื่อย นื่องถอยไปพักก่อนก็ได้ ทางนี้พวกพี่จัดการเอง”

คุณบอกเธอ ทั่วๆ ที่ตัวคุณก็ไม่มั่นใจในตัวเองนัก เธอพยักหน้า
ขอบคุณ ก่อนเดินแยกออกไปจากกลุ่มผู้ชุมนุม ด้วยสีหน้าที่ทาง
โล่งใจ

“มวลชนขาดผู้นำ ก็เหมือนเรือขาดหางเสือ”

คุณครุ่นคำนึงถึงถ้อยคำนี้อยู่ในหัววนไปวนมาหลายหน มองไปรอบบริเวณ ผู้ชนร่วมอุดมการณ์ ยังคงกระจัดกระจายกันอยู่เป็นกลุ่มๆ ทางโน้นบ้างทางนี้บ้าง ไม่มีความเป็นเอกภาพ บางกลุ่มกำลังทิ้งทำลายป้อมยาม สถานที่ราชการ บางกลุ่มจุดไฟเผารถของเจ้าหน้าที่ วิทยุบางกลุ่มออกท่าทางพิสดารล้อเลียนเสียดสี และก็มีอีกบางกลุ่มขับรถมอเตอร์ไซด์จี้วัดเฉวียนเวียนไปมาบนท้องถนนอยู่ไม่หยุดหย่อน

คุณเริ่มมองไม่เห็นชัยชนะ แต่คุณบอกกับตัวเองให้ยึดมั่นกับบางสิ่ง

ใช่! ต้องยึดมั่นกับบางสิ่ง...

...

หกโมงกว่าแล้ว ไฟเริ่มเปลี่ยนสีเป็นสงบเย็น อากาศคลายความร้อนลง แต่อุณหภูมิภายในใจของทั้งสองฝ่าย กลับระอุว้าวขึ้นทวีคูณ

แม้ทางเจ้าหน้าที่ควบคุมฝูงชน จะยืนยันว่าการปราบปรามเป็นไปโดยใช้หลักกลวิธีสากล การใช้กระสุนยางและแก๊สน้ำตาไม่เป็นอันตรายถึงชีวิต แต่คุณก็ยังเห็นเพื่อนผู้ชุมนุมล้มลงคนแล้วคนเล่า บางคนบาดเจ็บสาหัส บางคนถูกกระสุนยางยิงเข้าเป้าตาอย่างเต็มรัก บางคนโดนกระหน่ำหวดอย่างไม่ยั้งมือ

และแม้ทางฝั่งผู้ชุมนุมเอง ต่างก็ยืนยันว่าเป็นการชุมนุมโดยสงบสันติ อาวุธที่ใช้เป็นแค่ หนังสติ๊ก ไม้ยาว และมือเปล่า นั่นก็เพียงพอการป้องกันตัวเท่านั้น แต่คุณก็ยังเห็นฝั่งเจ้าหน้าที่ล้มลงคนแล้วคนเล่า บางคนบาดเจ็บสาหัส บางคนถูกกระสุนไม่ทราบชนิดยิงทะลุแขนขา บางคนโดนรุมสกรัมจนปางตาย

อาจเพราะสถานการณ์เบื้องหน้าอันตึงเครียด เข้าเกาะกุมใน
โพรงประสาทของคุณสะสมนานนับสัปดาห์วันนี้ก็เช่นกัน ตั้งแต่ช่วง
บ่ายแก่ๆ ยังไม่มีอะไรมาถึงห้อง นอกจากน้ำขวดเล็กๆ เพียงขวดเดียว
ที่ถูกหยิบยื่นให้โดยเพื่อนในกลุ่มบางคน บัดนี้มันส่งผลให้สมองคุณ
ปั่นป่วน สับสน และระแคะระคาย

๔.

เสียงปิ่น เสียงประทัด สายควันพวยพุ่ง ไฟบางกองยังลุกโชน ห้องฟ้ามืดไปนานแล้ว

แม้ทางเพจจะแจ้งให้ผู้ชุมนุมแยกย้ายเพื่อความปลอดภัย แต่
สมรภูมิด้านหน้ายังติดพัน ผู้ใช้รถใช้ถนน และประชาชนทั่วไปที่ไม่มี
ส่วนร่วมในการชุมนุมได้รับผลกระทบ รถยนต์บางคันหยุดหงิดกับ
การจราจรที่ติดขัด บีบแตร เร่งเครื่อง เพื่อเป็นการระบายอารมณ์
กลุ่มผู้ชุมนุมปรี่เข้าประชิดอย่างเอาเรื่อง มีการขูดกระชาก ทุลู่ทุ๊ง
ออกมาจากตัวรถ

กลับกันอีกฝั่ง มอเตอร์ไซด์บางคนขับผ่านไปในทิศทางที่กลุ่ม
เจ้าหน้าที่ประจำการอยู่ เพื่อกลับเคหะสถาน หรือทำธุระปะปัง ทว่า
ถูกตรวจค้นอย่างเกินกว่าเหตุ หมิ่นเหม่จะใช้ความรุนแรงกับ
ประชาชน

ทุกการเคลื่อนไหวโดยรอบ เต็มไปด้วยความพัลลวพัลเเก

คุณอ่อนล้า และคิดจะหันหลังกลับ เก็บแรงเอาไว้ต่อสู้ในวันพรุ่ง
โซดาคีที่แพลตฟอร์มที่คุณอาศัยอยู่ไม่ไกลจากสถานที่ชุมนุม นึกถึงร้าน
อาหารตามสั่งเจ้าประจำ น่าจะยังไม่ปิด กะเพราะเนื้อไข่ดาวโปะข้าวสวย
ร้อนๆ กับเบียร์เย็นเฉียบสักขวด รออยู่ในห้วงคำนึง นั้นยังทำให้

ห้องใต้ของคุณร้องโครกคราก เสรีฯ เสมอฯ และภราดรฯ แมวสามตัว
ที่ห้องไม่น่าห่วง เพราะก่อนออกมา คุณได้เทอาหารเม็ดไว้ให้
พวกมันแล้ว

ขณะเดินแยกตัวออกจากกลุ่มผู้ชุมนุม แวบหนึ่ง สายตาคุณ
ไปสบฟ้องเข้ากับอีกสายตาหนึ่ง เป็นสายตาซึ่งคุ้นๆ ว่าเคยพบเห็น
จากที่ไหนสักแห่งเมื่อนานมาแล้ว เป็นสายตาซึ่งแฝงความผิดหวัง
และต่อว่าต่อขานในตัวคุณ เป็นสายตาซึ่งมีคำพูดอยู่ในนั้น

“มึงจะเอาตัวรอดแล้วหรือ มึงจะทิ้งเพื่อนฝูง ทิ้งอุดมการณ์
ของพวกฟ้องแล้วหรือ”

ใช่! มันทำให้รู้สึกละอายใจอยู่บ้าง แต่ถึง vậy คุณไม่ยี่หระ
กับอะไรอีกแล้ว สายตานั้นไม่มีสิทธิ์มาตัดสิน ไม่มีสิทธิ์ชี้ผิดชี้ถูก และ
ยึดเย็ดความคิดใด คุณมีอิสระที่จะอยู่ หรือจะแยก เรื่องง่ายๆ
แค่นี้มีใช่หรือ คือหลักการของประชาธิปไตย ที่เสรีชนอย่างพวกเรา
หมายถึงผู้ชุมนุมทุ่ตะโกนป่าวร้อง

...

คุณนี่ก็ออกแล้ว สายตาลักษณะนี้เคยเกิดขึ้นตอนสมัยเรียน
เมื่อรุ่นพี่คนหนึ่ง ถูกนักเรียนช่างกลคู่อริแทงจนเสียชีวิต พวกเรา
ยกโขยงกันไปดูศพที่สถาบันนิติเวช ทั้งรุ่นพี่ รุ่นน้อง ร่วมๆ ครึ่งร้อย
ทำราวกับว่าเขาคือวีรบุรุษผู้เสียสละชีวิตเพื่อสถาบันอันเกรียงไกร
ทั้งๆ ที่คุณเองก็ไม่เคยเห็นหน้าค่าตารุ่นพี่คนดังกล่าวมาก่อน และ
ไม่เคยรู้ด้วยว่า เขาทำคุณงามความดีอะไรให้กับสถาบัน เพียงแต่
พวกเขาบอกให้ไป คุณก็พร้อมจะไป

พวกเรารวมตัวเหมือนไปทำสงคราม มีการนัดแนะกันจะไปเอา
คิน โรงเรียนช่างกลคู่อริ อยู่ไม่ไกลกับสถาบันนิติเวช และอยู่ห่างจาก
สถาบันของเราออกไปแค่คนละฝั่งถนน รุ่นพี่กระหึ้นกระหือรือมาก

เด็กต่างจังหวัดอย่างคุณเริ่มใจสั่น เมื่อเห็นว่าบางคนมีปิ่นเหน็บตุงอยู่ข้างเอว คุณกลัวความรุนแรง ครั้นจะขอแยกตัวก็กลัวการไม่ยอมรับจากกลุ่ม ระหว่างทางที่ไป ต้องผ่านห้างสรรพสินค้าใหญ่ใจกลางเมือง คุณใช้จังหวะนั้นเอง ในช่วงที่ผู้คนเดินกันพลุกพล่าน ค่อยๆ ปลีกตัวออกไป บังเอิญที่สายตาคูณปะทะเข้ากับสายตารุ่นพี่คนหนึ่ง สายตาซึ่งยึดเยียดความสำนึกผิดมาให้สายตาซึ่งกล่าวโทษว่าไม่รักพวกพ้อง แต่คุณก็ยังหันหลังกลับ เพราะความปอดแหกของคุณนั้นมากเกินไปที่จะเข้าร่วมกับพวกเขา

เหตุการณ์ครั้งนั้น รุ่นพี่ในกลุ่มแก้แค้นได้สำเร็จ ปิ่นที่เอวได้ทำหน้าที่ของมันบรรลุปาหมาย นักเรียนช่างกลคู่อริคนหนึ่งจบชีวิตลงบริเวณหน้าประตูรั้วของสถาบันตนเอง หลังจากนั้นอีกราวสองหรือสามวัน เจ้าหน้าที่ตำรวจบุกเข้าค้นภายในสถาบันของเรา และทำการจับกุมรุ่นพี่มีอัยยงดำเนินคดี ส่วนคนอื่นๆ อีกรกว่าครึ่งร้อยที่ยกพวกไปกันในวันนั้น รวมถึงหัวโจกตัวหัวของกลุ่ม พวกเขาได้แต่ปิดปากเงียบ และทำเหมือนไม่มีส่วนรู้เห็น

เหตุการณ์ลักษณะนี้ เกิดขึ้นอีกหลายหนในสถาบันของเรา ผ่านไปจนกระทั่งวันที่เรียนจบออกมา คุณไม่เคยเห็นหน้ารุ่นพี่คนที่ถูกตำรวจจับไปอีกเลย และคล้ายว่าเขาก็ถูกลืมเลือนจากพวกเราไปเช่นกัน

๕.

ใกล้พ้นบริเวณที่มีการชุมนุม เดินไปอีกนิดเดียวจะถึงมุมเลี้ยวเข้าสู่เขตแฟลตที่คุณอาศัยอยู่ บังเอิญว่ามุมนี้เป็นจุดลับตา และบังเอิญว่าคุณอยู่ตรงจุดนี้ จู่ๆ หูของคุณได้ยินเสียงวัตถุเดินทางตัดอากาศ ตาของคุณหันไปพอดีกับทิศทางแสงจากปลายกระบอก

กลืนเขม่าดินปืนนั้นเหมือนจะชัดเจน แล้วคุณก็ร่วงหล่น ร่วงหล่นลง
ไปกองกับพื้นในมุมอันมืดอับนี้ ความเจ็บปวดยังไม่ก่อร่าง เป็นเพียง
อาการจุกหน่วง มือกุมชายโครงข้างขวา ลืมเล็ดทะลักมาเป็นสาย
ดูจตาน้ำพุ ไซ้! ดูจตาน้ำพุ โมงยามเช่นนี้คุณยังมีอารมณ์ขันนึก
เปรียบเปรย ยังประคองสติไว้ได้ แต่ร่างกายกลับตรงกันข้าม
คุณพยายามตะโกนขอความช่วยเหลือ แต่ไร้เสียงผ่านรอตริมฝีปาก
ชันตัวลุกขึ้น ทำได้ไม่ถึงคืบก็ร่วงหล่นลงอีก ความกลัวเริ่มเกาะกุม
แต่ความคลางแคลงใจนั้นมากกว่า

คุณเห็นที่มาของกระสุน เห็นแม้กระทั่งรูปพรรณสัณฐานของ
มือยิง นี่อาจเป็นเพียงการยิงแบบสุ่มๆ เข้ามาในความซุกซ่อนวุ่นวาย
หรืออาจเป็นการสร้างสถานการณ์ก็เกินคาดเดา แต่หวิดต้นมาออก
ที่คุณ คุณนึกถึงหลักอหิงสา ซึ่งฝ่ายผู้ชุมนุมยึดมั่นต่อสู้ด้วยสองมือ
เปล่า นึกถึงหลักสากลในการควบคุมฝูงชน ซึ่งฝ่ายเจ้าหน้าที่ยืนยัน
ว่าไม่มีการใช้กระสุนจริง

แล้วใครกันเล่าที่รับเคราะห์กรรมอยู่ตรงนี้

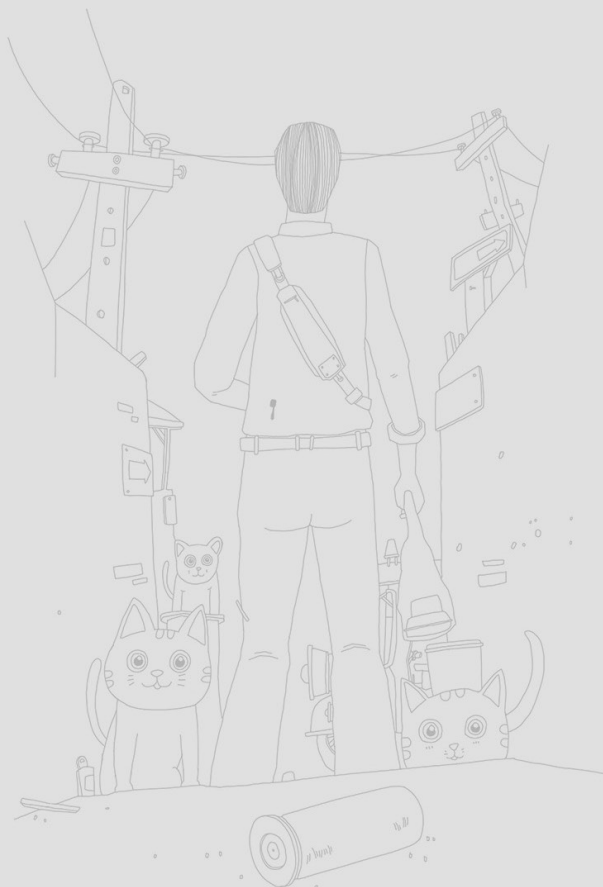
เอาเข้าจริงๆ คุณรู้ และค่อนข้างมั่นใจด้วยซ้ำ ว่ากระสุนนัดนี้
ถูกส่งมาจากฝ่ายไหน หากบางทีพรุ่งนี้ยังมีชีวิต เพียงแค่คุณยืนยัน
ออกจากปาก ความจริงก็ถูกเปิดเผย แต่จะมีความหมายอันใดต่อ
สถานการณ์ขณะนี้ ผู้ชี้นำตัดสินใจที่แท้จริงอาจไม่ใช่ผู้ถูกกระทำ
สื่อมวลชน ผู้คนในสังคม พวกเกรียนคีย์บอร์ดในโลกโซเชียล
คนพวกนั้นต่างหาก ด้วยปากเสียงที่ยืนยาว มีหลักการและเหตุผล
มีกลวิธีนำเสนอ บิดเบือน ใส่สี ตีตรรกะ เคี้ยวทวนความจริงให้
ออกมาในแบบที่พวกเขาต้องการ และต่างฝ่ายต่างกับบริโศกกันไป
ตามจริตปากจิตคอค

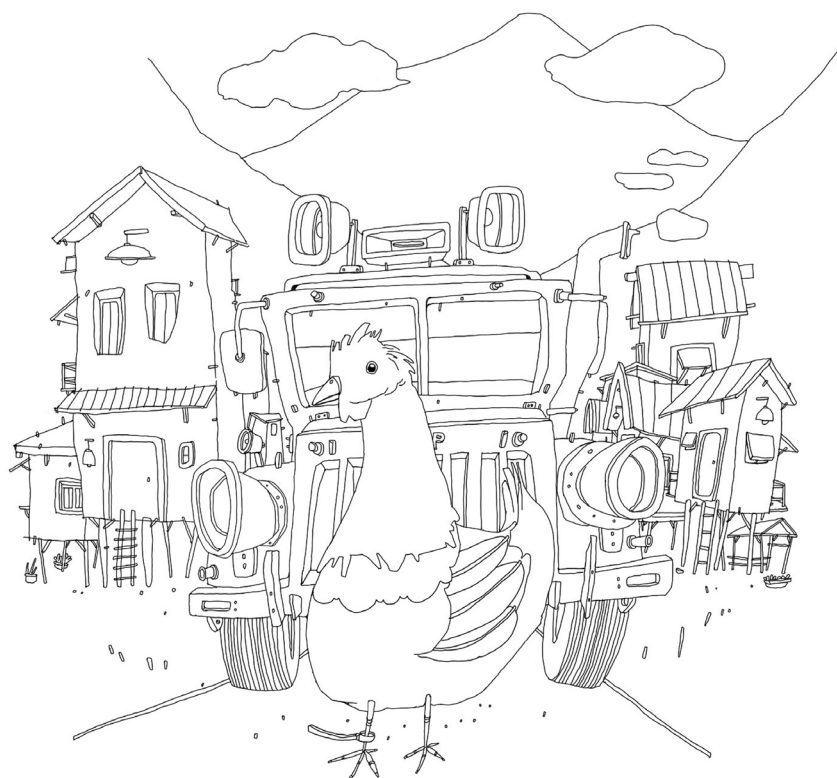
ช่างมันเถอะ บางครั้งเพื่อเป็นการรักษาคุณค่าของบางสิ่งไว้

คุณจำเป็นต้องปิดปาก และปล่อยให้พวกเขาไปชำระสะสางความจริงกันเอง แต่ที่แน่ๆ หากพวงนี้ยังมีชีวิต สาบานได้เลยว่าคุณจะไม่ออกไปร่วมชุมนุมใดๆ กับกลุ่มก้อนใดๆ อีกแล้ว

ในความบดเบลอของสติสัมปชัญญะที่กำลังเผชิญ แทนที่จะได้กลิ่นหอมหวานของอุดมการณ์ที่ถือครอง กลายเป็นว่าคุณสัมผัสได้เพียงรสชาติของข้าวผัดกะเพราเนื้อ กับเบียร์เย็นเฉียบเท่านั้น และก่อนที่ทุกอย่างโดยรอบจะดับลง คล้ายว่าคุณได้ยินเสียงของ เสรีฯ เสมอฯ และภราดรฯ ร้องคลอเคลียอยู่ไม่ไกลจากตรงนี้นี่เอง.

ไถ่ที่หายไป

• รมณ กมสนาวิน •

-๑-

มันดินสุดแรงจนหลุด แล้วกระเสือกกระสนหอบชีวิตไปพร้อมกับเชือกมัดที่ขา

เขาไม่ทันมองว่ามันไปทางไหน เพราะง่วนอยู่กับหม้อต้มน้ำเดือดพล่านบนเตาไฟ ตอนที่ถูกลอยชนที่คอ มันทั้งร้องทั้งดิ้น เชือกที่เขาใช้มัดปีกไขว้หลังทำให้มันรอด ลานประหารหลังบ้านจึงเหลือเพียงเขากับเชือกที่พัน

แม่เดินกลับมาพร้อมมิดีที่ลับจนคม นิ้วหน้าขวดคิ้วเมื่อรู้ว่าเกิดอะไรขึ้น จ้องหน้าเขาราวเค้นผู้ต้องสงสัย แล้วฟาดเสียงลงกลางกระหม่อม เขาปฏิเสธแต่แม่ไม่ฟัง อารมณ์คงคั่งค้างตั้งแต่ทะเลาะกับพ่อ เขาก็เป็นผู้รับแรงกระแทกแทน พ่อกับแม่ทะเลาะกันบ่อยจนเขารู้สึกเบื่อ หนักหนาสุดก็เรื่องไถ่

ตอนที่ทะเลาะกันนั้นฟ้ายังไม่สว่าง หลังพ่อฉุนเฉียวออกจากบ้านไป แม่ก็สั่งเขาเสียงลั่นเครือ ชี้ไปทางหลังบ้านบอกให้เข้าเล่าจับ

ไก่ เอาตัวเมียนะ แม่ย้าว่าต้องไก่ตัวเมีย เขาจำต้องลูกไป และทันทีที่ก้าวเข้าเล่า พวกไก่พากันซ่อนตัวในความสลับ แม่เปิดไฟให้ พอแสงจากหลอดกลมสว่างวาบขึ้น ไก่ nib สิบตัวตกใจหนีแตกกระเจิง รวารู้สถานการณ์ เขารู้สึกหวั่นเมื่อนึกถึงพ่อ หากกลับมาแล้วรู้ว่าแม่ไม่ยอมทั้งที่พูดเตือนเป็นคำขาด คงโกรธจนเหวี่ยงบ้านทิ้งได้ทั้งหลัง เขานิ่งคิดจนได้ยินเสียงเร่ง หันไปเห็นสายตาแม่จับจ้องอยู่

สังหารว่ายากแล้ว จับยิ่งยากกว่า พื้นที่สามคูณสี่เมตร เขาวิ่งไล่จนเหนื่อย เสียงกระพือปีกอื้ออึงไปทั้งเล่า ขนหลุดติดกำมือกว่าจะคว้าตัวหนึ่งได้ เป็นตัวเมียที่แม่อยากได้ เนื้อมันนุ่มกว่าตัวผู้ แม่เดินเข้าบ้านไปที่ครัว บอกว่าจะลบมีดคมๆ มาให้ เขาคดตัวมันไว้กับพื้น รวบขามันแล้วมัดด้วยเชือกฟางที่แม่เตรียมไว้ให้ จับปีกไขว้หลังแล้วมัดอีก มันยังพยายามดิ้น ดวงตากกลมแล่สีข้อนั้นทำเอาเขาไม่อยากรลงมือ เขาจึงปลดเชือกฟางเก่าเปื่อยสีแดงซีดที่มัดกระสอบออก ทดสอบกระซางสองครั้งก็ขาด เขารีบเปลี่ยนแทนเส้นที่มัด อยู่ที่มันแล้วว่าจะเอาชีวิตรอดได้ไหม

เขาหันไปติดเตา ยกหม้อน้ำขึ้นตั้ง เหลียวมองมันเป็นระยะ จนยินเสียงร้องและเสียงกระพือปีก เขาหันไปก็เห็นมันพันพันธนาการแล้ว โชคดีที่แม่อังยังไม่กลับมา เขารีบหันกลับแสวงสนใจ น้ำในหม้อที่กำลังเดือด แม่กลับมาไม่เจอมัน ตะเพิดให้ไปตามหา เขาออกจากบ้านพร้อมแบ้กระสอบปุ๋ยและมีดเหน็บ

ดีหน่อยที่ตอนนี้องฟ้าสว่างแล้ว แต่พื้นที่หมู่บ้านกว้างขนาดวิ่งเล่นกันทั้งวันก็ไม่ทั่ว ไม่รู้ว่าจะหาเจอได้อย่างไร ภาวนาให้มันทิ้งร่องรอยไว้ให้บ้าง นึกถึงคำขู่ของแม่ หากจับกลับมาไม่ได้ ชะตากรรมเขาคงไม่ต่างจากมัน เขายืนนิ่งคิดหลังเดินพ้นเขตรั้วบ้าน ลังเลว่าจะไปทางไหน

หมอกขาวสะอาดหอกลิ่นหอมอ่อนๆ ของดอกไม้ป่าจากบนหุบเขาโรยตัวลงมา ดอกไม้ป่าซ่อนตัวตามซอกหิน ซ่อหนึ่งมีหลายดอก กลีบดอกบางและใสสะอาดเหมือนแก้ว ส่งกลิ่นหอมที่สุดในช่วงเช้ามีด หมู่บ้านกลางหุบเขาจึงมียามเช้าที่เป็นเอกลักษณ์

บ้านเรือนส่วนมากยังเป็นแบบดั้งเดิม ตัวบ้านยกจากพื้นราวเมตรครึ่ง ใต้ถุนไว้เก็บฟืน ฝาไม้ไผ่ขัดแตะ หลังคาแบนเกล็ด หน้าบ้านทำลานตากหมาก ไปทางไหนก็มีแต่ลูกหมากสดกองเต็มใต้ถุนบ้านเป็นผลผลิตขึ้นชื่อของหมู่บ้าน คนข้างนอกเข้ามาขว่นซื้อถึงที่

เขาเดินลงเนินผ่านบ้านหลังเก่าชั้นเดียว เด็กหญิงร่างเล็กถือมีดผ่าลูกหมากสดช่วยพ่อแม่ โดยเลี้ยงน้องวัยไม่กี่ขวบอยู่ข้างๆ เขาลองตะโกนถามเผื่อใครเห็นไก่อ เสียงตอบกลับว่าไม่เห็น หลังถัดไปบอกว่าเห็นแล้วชี้ไปทางหนึ่ง แต่หลังตรงข้ามโผล่บอกลแล้วชี้ไปอีกทาง เขาแค้นหัวเราะ รู้แล้วว่าสองบ้านไม่ใช่พวกเดียวกัน เขาไม่ไปตามคำบอกของใคร เลือกลงสู่ผาตามใจตัวเอง เดินตรงแล้วขึ้นลงอีกสองเนินก็เจอสิ่งที่ตามหา เขือกฟางสีแดงขีดเกาตกอยู่ที่พื้นหยิบขึ้นดูเป็นเส้นที่เขาใช้มัดขามัน เขาพิมพ์ ไม้มันมาเองไม่ได้ไกลขนาดนี้หรอก

เดินค้นหาต่อจนมาถึงบ้านหลังเก่าชั้นเดียว เป็นบ้านของชายร่างสูงสมส่วน ผู้ฝันใฝ่อยากเป็นทหารพราน รวบรวมพรรคพวกส่วนหนึ่งตั้งชื่อกลุ่มอาสาพิทักษ์หมู่บ้าน อันตรายจากคนนั้นไม่มีหรอก ในหมู่บ้านไม่เคยมีใครกระทำคามชั่ว ลงมือรุนแรงสุดก็แค่ฆ่าไก่ พวกเขาเฝ้าระวังสัตว์ร้ายที่อาจพลัดลงมาจกเขา ถึงเวลาค่อนดึกจึงแยกย้ายเข้าบ้านเหลือแต่หัวหน้าที่อยู่ยามจนอาสาฯ คนอื่น

เข้านอนหมดแล้ว ความห่มเหนืต่างได้รับคำชื่นชมและนับถือจากทุกคน จึงพร้อมใจกันยกฉายาผู้พันให้ ไม่เพียงแต่ชาวบ้าน คนของรัฐก็สนับสนุน ให้อุปการณใช้ในการปฏิบัติงานและซุดทะมัดทะเมงเกินกว่าที่ร้องขอ

จู่ๆ ความคิดหนึ่งวาบขึ้นในหัว ไก่อาจอยู่ในบ้าน ผู้พันอาจเจอมันแล้วกักไว้อวดตามหาเจ้าของ

เขาร้อนในอก อยากพาไก่กลับบ้านเต็มทน พอเดินเข้าใกล้ก็ยินเสียงอื้ออึงราวคนห่มเถียงกัน เขาไม่กล้าลี้ผลลามเข้าไปเกรงตกอยู่กลางสมรภูมิรบของคนอื่น อ้อมไปทางด้านหลัง สอดสายตาผ่านซี่ไม้ไผ่แยกห่างราวครึ่งนิ้วมือ มองเข้าไปแล้วชะงัก พ่อของเขาอยู่ตรงนั้น กำลังพูดด้วยใบหน้าเคร่งเครียด

นอกจากพ่อและผู้พัน ยังมีอีกหลายคน เห็นจากแผ่นหลังก็จำได้ พรรคพวกของผู้พันทั้งนั้น เขาเจียหูฟัง ในนั้นกำลังพูดถึงผู้แทน-คนของรัฐจะพาแขกคณะหนึ่งมาในตอนบ่าย ช่วงนี้มีคนมาเยี่ยมบ่อย อาจเพราะคณะทำสารคดีที่มาก่อนนี้ คนนอกจึงเข้ามากันมากขึ้น และนั่นเป็นสิ่งที่พ่อและพรรคพวกไม่ชอบใจนัก หนนี้ถึงกับทนไม่ไหว เสียงผู้หญิงพูดตักเตือนพ่อว่าหากไปพูดอย่างนั้นคงไม่มีใครอยากมา เราจะได้อะไรเลย เด็กๆ จะไม่ได้แม้กระทั่งลูกอม พ่อสวนคำกลับ ถ้าเห็นแต่ของแจกของฟรี เราจะกล้าเรียกร้องอะไรกันได้อ

“เห็นว่าพรุ่งนี้ก็มีอีกคณะ” เสียงผู้พันพูด “เมียมึงเชือดไก่หมดแล้วเน้อ”

พ่อโกรธขึ้นอีกเมื่อพูดถึงไก่ เสียงหลายคนพูดถกเถียงกัน พ่อพยายามโน้มน้าว ผู้พันยังแบ่งรับแบ่งสู้ ไม่เข้าข้างพรรคพวกพ่อเสียทีเดียว พ่อชักน้ำเสียงด้วยความหงุดหงิด เพราะคนอื่น ๆ ก็คล้าย

รอดูทำที่ผู้พัน แล้วใครคนหนึ่งก็วิ่งพรวดเข้ามาทำลายบรรยากาศ น่าอึดอัดนั้น ร้องเรียกผู้พันเสียงตระหนก เขาพยายามฟังแต่จับใจความไม่ได้ ผู้พันหันหันออกไป พ่อและคนอื่นๆ ก็สาวเท้าตาม เขาค่อยย่องออกจากที่ซ่อนไปที่ประตู เข้าบ้านกวาดตามอง เดินหาทั่วครัวก็ไม่เจอ ไก่ไม่ได้อยู่ที่นี้

เขารีบออกจากบ้านก่อนใครมาเห็น พันชายคาแล้วหยุดยืน คิด ห่างไปไม่ไกลเห็นเจอเจ้าพวกทโมนกำลังเล่นกันจึงเข้าไปหาแล้วลองถาม เด็กต่างแย่งกันพูดว่าเห็นคนอุ้มไป เขายิ้มมีความหวัง

-๓๓-

ทุกครั้งที่ยารมณเณลง เธอก็คิดว่าไม่ควรทะเลาะกับเขา

เธอนั่งมองไก่ในเล้าอยู่หลังบ้านกว่าชั่วโมง คิดทบทวนว่าเหตุใดเขาต้องขัดเธอไปเสียทุกเรื่อง ที่จริงถ้าเป็นเรื่องในบ้านเธอไม่ค่อยต่อปากต่อคำด้วย แต่ถ้าเป็นเรื่องของหมู่บ้าน ครึ่งก้าวก็แทบไม่ถอยให้ จะคัดค้านอะไรนักหนา เธออดสงสัยไม่ได้ หรือเพราะปมในใจเรื่องลูก ที่จริงมันเป็นเพราะเขานั่นแหละ เธอนึกถึงตอนที่ลูกเพิ่งจบชั้นประถม เขาอยากให้ลูกเรียนต่อโรงเรียนดีๆ ข้างนอก จบปริญญาเหมือนตัวเอง พอลูกไม่ยอมไปเรียนหลังสอบเข้าได้ก็เกรี้ยวกราดโทษว่าเป็นเพราะคนของรัฐ เขาบังคับใช้ลูกเป็นเครื่องมือของตนทางออกในหัวเขาคิดแต่เรื่องนั้น เรื่องไม่เป็นเรื่องก็สร้างมันขึ้นมา ขับรถเข้าออกหมู่บ้าน พอรถพังกีบ่น ขับไปซ่อมไปจนลูกทนเห็นไม่ได้ก็เลิกไปเรียน แล้วมันเกี่ยวอะไรกับใครที่เขาว่า เขามั่นพวกบ่นบ้ารายวัน พูดแต่เรื่องถน คนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านก็คิดเหมือนเธอ และการทำตัวมีปัญหากับคนของรัฐมีแต่เสียกับเสีย จนลูกชายครบสิบห้าแล้ว เขาก็

ยังไม่ยอมร่วมมือจากถนน เธอก็เริ่มอยากปลง ทะเลาะกันไปก็เท่านั้น
ความคิดเขาไม่มีทางเปลี่ยนได้ ผลร้ายก็จะตกแก่ลูกชายที่เห็นแต่พ่อ
แม่ทะเลาะกัน เธอรู้สึกผิดที่ทำกับลูกไปเมื่อเช้า แค่ว่าได้ยืมเงินกับ
ไล่ลูกออกไปตามหา หมูบ้านก็ไม่ใช่เล็กๆ ป่านนี้ลูกอยู่ไหนแล้ว ไม่เจอ
ไก่อคงไม่กล้าเข้าบ้าน พอนึกถึงก็รู้สึกผิด และเพื่อหลีกเลี่ยงมีปากเสียง
กับเขา ต่อไปนี้เธอจะไม่ยุ่งกับไก่ในเล้า ส่วนของที่นำมาทำอาหาร
รับรองแขกวันนี้ เธอจะออกไปซื้อนอกหมู่บ้าน

ตัดสินใจได้เธอจึงออกไปหาพรรคพวก แล้วก็ได้เงินลงขันกิน
พอสำหรับซื้อวัตถุดิบมาทำอาหารมื้อใหญ่ เธอกลับมายังบ้านเลือก
ใส่ชุดผ้าทอมือสีขาวยาวคลุมเข่า ปักลายเส้นสีเขียวสลับน้ำเงิน
ผ้าทอเนื้อประณีตที่คนนอกมาเห็นเป็นต้องชื่นชมและขอซื้อกลับไป
เธอไม่ได้ออกนอกหมู่บ้านหลายปีแล้ว ถือโอกาสนี้ใส่ชุดที่ตนเองและ
ตัดเย็บอย่างสุดฝีมือ มองผมที่มีดมวยรวบตึงในกระຈก ยิ้มพอใจ
แล้วไปยังบ้านของพรรคพวกที่เป็นร้านค้า ว่าจ้างรถกระบะที่เหลือ
คันเดียวในหมู่บ้าน

รถเคลื่อนออกไปในตอนที่มีแสงแดดสาย

-๔-

เรือนไม้หลังใหญ่ชั้นเดียว ยกตัวสูงจากพื้นราวสามศอก
ด้านในเป็นห้องโถงใหญ่ มีสี่เตียงต่อชั้นจากไม้ไผ่ ทับลงด้วยฟูกนุ่ม
หนาห้านิ้ว ชาวบ้านช่วยกันสร้างใช้เป็นอนามัยชุมชน มีหมอนอิง
วัยใกล้สี่สิบคู่แฉเพียงคนเดียว อันที่จริงเธอเรียนจบด้านพยาบาล
ทำงานที่โรงพยาบาลใหญ่ในตัวเมืองกว่าสิบปีแล้วลาออกกลับมา
อยู่ในหมู่บ้านงบประมาณด้านสุขภาพและเวชภัณฑ์ได้รับสนับสนุน

จากทั้งคนของรัฐและจิตอาสาจากที่ต่างๆ ความเสียสละของเธอ
กว่าสิบปี ทุกคนจึงยกย่องเป็นหมอหญิง

แสงแดดสายที่สาดลงมาจากท้องฟ้าใสผลาญกำลังเขาจน
รู้สึกเหนื่อย จากบ้านผู้พัน เขาเดินมาถึงอนามัยชุมชน ชะโงกเข้าไป
ในห้อง หมอหญิงร่วนอยู่กับกล่องยาบนโต๊ะ เขาพักท่ายกอนนั่งบน
เก้าอี้ตรงข้าม หมอหญิงทักตอบแล้วถาม เขารีบบอกว่าไม่ได้ป่วยไข้
อันใด เดินตามหาไก่จนอ่อนล้าจึงแวะพัก ลอบสังเกตเห็นหมอหญิง
ยังเจียบเขาจึงไม่ยอมากเสียเวลา บอกไปว่ามีคนเห็นหมอหญิงอุ้มไก่
ของเขา หมอหญิงร้องขึ้นราวเพิ่งนึกได้ บอกว่าเมื่อเช้าระหว่างทาง
มาที่นี้พบไก่ตัวใหญ่ถูกผูกมัดขา มันกระพือปีกกลิ้งคว่ำกลิ้งหงาย
อย่างตื่นตระหนก ราวกับหนีความตายมา สงสารจึงช่วยมันไว้ พอ
เป็นอิสระมันก็กระพือปีกเตลิดหนีต่อ เขาถามว่ามันไปทางไหน หมอ
หญิงบอกว่าจำไม่ได้ เขารู้ว่าหมอหญิงความคิดเห็นไปทางเดียวกับ
พ่อ และคงจะได้ว่าไก่จะกลายเป็นมื้ออาหารรับรองใครจะช่วยมัน
ช่างเถอะ ใครจะทำอะไรไม่สนใจ หน้าที่เขาแค่ตามหามัน เจอหรือ
ไม่ก็อีกเรื่อง จะบอกแม่ว่าเขาได้พยายามแล้ว

ยังไม่ทันลูก เสียใจอลหม่านดังขึ้นด้านหน้า ผู้พันและชายสอง
คนที่เขาไม่ทันมองหน้าช่วยกันหามร่างใครคนหนึ่งเข้ามา หมอหญิง
ลุกจากโต๊ะรีบชี้บอกให้ไปที่เตียง เขาตามเข้าไปดู นั่นลูกชายผู้พัน
ซึ่งเป็นเพื่อนของเขา เพื่อนปวดท้องตั้งแต่วันที่ออกไปหาปลาด้วย
กันเมื่อวันก่อน ไม่คิดว่าอาการจะหนักหนาขนาดต้องหามมาที่นี้
หมอหญิงตรวจจิตใจหนึ่งบอกว่าอาการใกล้เคียงกับไส้ติ่งอักเสบ
ถึงยังไม่หนักแต่หากปล่อยไว้อาจเป็นอันตราย อยากส่งตัวไปที่
โรงพยาบาล ขณะที่คุณกันอยู่ คนป่วยส่งเสียงร้องโอดโอยขึ้นอีก
สีหน้าคราวนี้ราวจะขาดใจ ผู้พันเจ็บปวดแทนลูก บอกจะรีบกลับไป

เอาเงินที่เก็บทั้งชีวิตมาให้หมอมหญิงขอให้ช่วยลูกชายด้วย หมอมหญิง
ว่าที่สำคัญตอนนี้ต้องไปหารถพาออกไปส่งโรงพยาบาลใหญ่ในเมือง
หากต้องผ่าตัดที่นั่นเครื่องมือก็พร้อม เขาอาสาวิ่งไปเรียกรถกระบะ
มาให้ ผู้พันพยักหน้าบอกขอบใจ แล้วกระโจนออกจากห้อง เขา
กระโจนออกตาม

ไม่ถึงครึ่งชั่วโมงเขาวิ่งกลับมาพร้อมสีหน้าผิวดำมืด ผู้พันยืน
อยู่ข้างเตียงลูกชาย หมอมหญิงมองหน้าเขาแล้วถาม เขาบอกว่า
รถกระบะออกจากหมู่บ้านไปแล้ว และบอกว่าไม่รู้ใครว่าจ้างไปทั้งที่รู้
หมอมหญิงว่าอย่างไรก็ต้องพาคนไข้ออกไปให้ได้ เขานึกหวั่นเพื่อน
เกรงจะไม่รอดหากต้องนอนอยู่อย่างนี้ และตอนนั้นเอง แสงแดด
ที่ส่องลงมาก็พลันหุบหาย เมฆก้อนสีเทาดำกลุ่มใหญ่ลอยอยู่ที่
ปลายฟ้า อีกไม่นานแรงลมจะเคลื่อนมันมา ชายสองคนที่มากับ
ผู้พันวิ่งหายออกไป เขามองเพื่อนที่นอนอยู่ด้วยใจลุ้นระทึก ราว
ชั่วโมงพวกนั้นก็กลับมาพร้อมมอเตอร์ไซค์วิบาก พวกเราช่วยกัน
พยุงคนไข้ขึ้นซ้อน ใช้ผ้าปูที่นอนผูกยึดร่างคนไข้กับคนซ้อนเข้าไว้ด้วย
กัน หมอมหญิงขอเป็นคนไปส่งเอง จะง่ายต่อการสื่อสารบอกข้อมูล
คนไข้กับหมอที่โรงพยาบาล แล้วพูดปลอบขวัญผู้พันให้คลายกังวล
ก่อนขึ้นซ้อนท้ายรถอีกคัน ผู้พันกล่าวขอบคุณหมอมหญิงด้วยความ
ซาบซึ้งใจ

รถทั้งสองคันเร่งเครื่องสุดกำลังเพื่อออกจากหมู่บ้านไปให้ได้
ก่อนฝนจะมา

-๕-

จุดมุ่งหมายที่จะไปเยือนคือหมู่บ้านราวสองร้อยหลังคาเรือน
ที่ปลูกสร้างห่างกันตามเนินสูงต่ำบนที่ราบกว้างริมแม่น้ำสุริยะ

ขนารอบด้วยผาสูงชันที่เป็นดั่งกำแพงกันลมพายุ รถออฟโรด
ห้าคันมาจากตัวเมืองจังหวัด วังบนพื้นถนนซีเมนต์ในระยะทาง ๘๒
กิโลเมตร กำลังเคลื่อนเข้าสู่เส้นทางเล็กแคบของไหล่เขา ผ่านลำห้วย
และช่องหินแคบ อีกเพียง ๑๘ กิโลเมตรสุดท้ายก็ถึงปลายทาง

ใกล้เวลาเที่ยง แสงแดดสายร้อนแรงเมื่อครู่หุบหาย ท้องฟ้า
พลันเปลี่ยนเป็นสีเทา และไม่กี่นาทีที่ก่อนเมฆเทาที่บมหมึมาก็เคลื่อน
เข้าหาเป็นผืนเดียวกัน คำเหนือผืนป่าตะวันตก ไม่ทันมีใครตั้งตัว
ห่าฝนกรูมาจากหลังเขา กระหน่ำลงราวฟ้ารั่ว รถออฟโรดหยุดนิ่ง
ทั้งขบวน กระเจกหน้าถูกน้ำซัดลงมาราวจอดจ่ออยู่ใต้น้ำตก คนในรถ
ต่างนั่งเกร็ง หัวใจเต้นลั่นระทึก หากมีน้ำป่าซัดมาคงกวาดพวกเขา
ลงไปในอนที่กันหุบเขา

ราวหัวโหม่งฝนก็หยุด ผู้แทน-คนของรัฐซึ่งมีหน้าที่ดูแลทุกข์สุข
ประชาชนและบริหารพัฒนาจังหวัดผ่นลมหายใจโล่งอก พื้นดินน้ำ
ไปด้วยน้ำ รถค่อยๆ เคลื่อนตัวต่อขบวนเป็นแถวตอนลึก ยางขนาด
ใหญ่ย่ำยี่ดินทุกทีละ คนขับเกร็งแขนบังคับพวงมาลัยไม่ให้ไหลออก
นอกเส้นไปทางด้านขวา ซึ่งห่างจากริมหุบเหวไม่มาก แม้จะมีต้นไม้
ใหญ่น้อยกันแต่ก็ยังอันตราย รถคันแรกไต่ลงเนินแล้วเผชิญกับ
หลุมเล็ก เสียงเหยียบคันเร่งก้องป่า ล้อสะบัดไถโคลนขึ้นมากองจน
หลุมลึกและกว้างขึ้น คนในรถเปิดประตูออกมาพร้อมรอกสลิงในมือ
ใช้ขอเกี่ยวหน้ารถแล้วดึงสายสลิงไปผูกติดกับต้นไม้ใหญ่ คนหนึ่งช่วย
หยิบท่อนไม้วางหนุนล้อ รอกไฟฟ้าดึงรถขึ้นจากหล่ม รถของท่าน
ผู้แทนเป็นรถขับเคลื่อนธรรมดา จึงใช้วิธีเดินนำถอยหลังอยู่หลาย
ครั้งกว่าจะขึ้นจากหล่มได้ หนุมแรงดีใช้มีดใหญ่ฟันต้นไม้เล็กริมทาง
ด้านซ้าย หักโค่นเบิกทางกว้างขึ้นให้รถไต่หนีหลุม พวกเขาทำสงคราม
กับเส้นทางปราบเขย่นร่วมสามชั่วโมง จนสะบักสะบอมเอาการ

เคลื่อนผ่านทางโค้งสุดท้าย แล้วก็ยิ้มออกมาได้ เมื่อเห็นปลายทาง
เลี้ยวหายเข้าไปในหมู่บ้าน

-๖-

ฝนที่กระหน่ำลงมาไล่เขาเข้าหลบในเรือนงาช้าง เรือนหลัง
โดดเดี่ยว ในขอบเขตที่ถูกรั้วไม้ไผ่สูงระดับอกล้อมไว้ กั้นแบ่งเป็น
พื้นที่ต้องห้าม คำว่าต้องห้ามอาจมีไว้สำหรับคนนอกเท่านั้น เพราะ
คนในหมู่บ้านก็เวียนกันเข้า-ออก ทำความสะอาดเรือนและพื้นที่
โดยรอบ เช็ดถูงาช้างแกะสลักโบราณ เขาฟังเรื่องเล่าตั้งแต่เป็นเด็กว่า
งาช้างที่หมู่บ้านเราใหญ่และโค้งยาวที่สุดในประเทศ แกะสลักลาย
หายากฝีมือคนรุ่นบรรพบุรุษ ได้มาจากพรานนักล่าช้าง เขาเชื่อมั่น
บนเขา ผู้กันจนบาดเจ็บทั้งคู่ หลังช้างล้มเขาก็ตัดงา นำลงจากเขา
กลับเข้าหมู่บ้าน มอบให้ลูกชาย แล้วไม่นานพรานก็สิ้นลม เขาเคย
ถามพ่อถึงตำนานนี้ พ่อบอกว่าไม่มีใครยืนยันว่าเป็นเรื่องจริงและ
ไม่มีใครอยากพิสูจน์ เพราะมันกลายเป็นที่สนใจของคนภายนอกไป
แล้ว เขาฟังพ่อเล่าจนไม่รู้สึกเกรงกลัวความศักดิ์สิทธิ์เหมือนพวก
เพื่อนๆ มักแอบมานอนเล่นยามไม่รู้จะไปไหน ที่นี้มีของให้กินเยอะ
พวกชาวบ้านนำมาให้ผู้เฒ่าหมู่บ้าน ซึ่งเป็นทายาทของพรานล่าช้าง
รุ่นที่เท่าไรไม่มีใครรู้ พวกที่รู้จักก็ตายหมดแล้ว ตอนนั้นแกอายุร่วมร้อย
ชาวบ้านเรียกว่าพ่อปู่ วันๆ อยู่แต่บนเรือนที่ชาวบ้านช่วยกันปลูกให้
ช้างเรือนงาช้าง

หลังได้จับลับและตื่นมานั่งกินจมอ้ม เขาบอกลาพ่อปู่ออก
ตามหาไก่ต่อ แต่ยังไม่ทันลงจากเรือน ก็ได้ยินเสียงเครื่องยนต์ดัง
ใกล้เข้ามา

ขบวนรถทยอยเคลื่อนมาหยุดที่ลานกว้างหน้าเรือนงาช้าง
พื้นดินรับน้ำฝนจนชุ่ม สภาพรถบดเชลอะโคลน ป้ายผ้าดิบสีขาว
ติดข้างรถเขียนข้อความ ‘โครงการปันน้ำใจสู่ชายป่า’ เกระะกรังไป
ด้วยดิน มีรอยกิ่งไม้เกี่ยวขาดเป็นแนวยาว สภาพเหล่าคนที่เพิ่งผ่าน
การร่ำสงครามมาเปิดประตูออกจากรถ เขาย่องลงจากเรือนหาที่
ซ่อนหลังรั้ว อยู่ในระยะใกล้ เห็นพ่อ ผู้พัน และชาวบ้านกลุ่มใหญ่
ทยอยเดินมา

ผืนผ้าใบสีเขียวขี้ม้าเชลอะโคลนที่คลุมท้ายกระบะถูกเปิด
ออก พวกนั้นช่วยกันขนของลงมา ชาวบ้านที่ยืนมองส่วนหนึ่งมองด้วยความ
ตื่นเต้น ต่างจากพรรคพวกของพ่อที่ต้องเก็บความไม่พอใจ
ไว้ใต้ใบหน้าเรียบนิ่ง แต่อารมณ์คงเก็บไม่ได้แล้ว ดูจากท่าทีที่เริ่ม
ตั้งแต่ทะเลาะกับแม่ตอนเช้า จนถึงพูดคุยกันที่บ้านผู้พัน วันนี้ น่าจะ
เกิดเรื่อง แครวโอกาสเท่านั้น

ผู้แทนเปิดคำสนทนาด้วยการแนะนำคณะผู้มาเยือน เป็น
กลุ่มก้อนจิตอาสาจากเมืองหลวงที่นิยมชมชอบธรรมชาติของ
ผืนป่าจนอยากเข้ามาเยี่ยมชม ผู้แทนกล่าวอย่างภูมิใจ อวดคณะ
ผู้มาเยือนว่าสภาพแวดล้อมและพื้นที่หมู่บ้านยังคงความเป็น
ธรรมชาติไว้อย่างดี เพียงแค่ผ่านช่องหุบเขาเข้ามาก็เหมือนได้เยือน
ดินแดนที่ต่างไปราวคนละโลก กระแสความเปลี่ยนแปลงผ่านของ
สังคมภายนอกยากที่จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คนในนี้
ได้ และที่นี่เป็นหมู่บ้านแห่งเดียวของจังหวัดที่มีชื่อเสียงไปถึง
ต่างประเทศ ชาวบ้านฟังผู้แทนพูดประชาสัมพันธ์ให้หมู่บ้าน แม้เป็น
คำกล่าวเกินเลยแต่ฟังแล้วก็รู้สึกดี ที่เขาชอบสังเกตชาวบ้าน

ส่วนหนึ่งก็พลอยยิ้มภูมิใจไปด้วย แต่พรรคพวกพอทำหน้าที่ ผู้แทน
หันบอกกับผู้พันที่ยืนอยู่ข้างพอว่าคณะผู้มาเยือนจะกางเต็นท์ถัด
จากลานนี้ อยู่กันสักสองสามคืน ขอให้ผู้พันจัดคนมาดูแลและ
เฝ้าเวรยาม ผู้พันพยักหน้ารับสื่อน้ำต่างจากที่เคยหนึ่งในผู้มาเยือน
แนะนำชื่อตัวและชาวคณะ แล้วพูดถึงสิ่งของต่างๆ ที่ชนมาไกลร่วม
ร้อยกิโล พร้อมถามน้ำเสียงเป็นมิตรว่าอยากได้อะไร หากครั้งหน้า
มีโอกาสมาเยือนอีกจะจัดหานำมาให้ และการถามนี้ทำสถานการณ์
พลิกผัน กลายเป็นการเปิดโอกาสให้พอ บรรยายภายหลังฝนตกกลับ
เป็นอิมครีမ်อีกครั้ง

สิ่งที่พอพูดสร้างความตกตะลึงให้กับคนฟังโดยเฉพาะผู้แทน
พอตอบผู้มาเยือนว่าสิ่งที่อยากได้จริงๆ นั้นไม่ใช่ข้าวของ หากแต่เป็น
สิ่งที่คณะผู้มาเยือนเพิ่งผ่านเข้ามา พอหันไปทางผู้แทน รีบช่วย
โอกาสพูดราวกับเป็นครั้งเดียวในชีวิต แต่เพื่อไม่ให้ถูกโกรธเคืองจน
ถูกตัดโอกาสไม่ได้พูด จึงเกริ่นกล่าวขอบคุณท่านที่เลือกหมู่บ้านนี้
เป็นหมู่บ้านต้นแบบ หวังดีอยากให้หมู่บ้านมีชื่อเสียง เป็นที่ชื่นชม
จากคนภายนอก ท่านผู้แทนดูแลชาวบ้านเหมือนลูกหลาน คอยหา
สิ่งที่คิดว่าดีกับชีวิตมาป้อนให้ แต่ตั้งแต่ที่ท่านเข้ามารับทำงานสาน
ต่อนโยบายผู้แทนคนก่อน ท่านก็รู้ว่าหมู่บ้านเราต้องการอะไร ท่าน
รู้ว่าปัญหาของหมู่บ้านอยู่ตรงไหน แต่ท่านกลับเก็บเราไว้ทำชื่อเสียง
ให้จังหวัด เราเห็นว่าท่านก็ทำเพื่อเรามาไม่น้อย ได้ดื่มน้ำสะอาดที่ต่อ
ลงมาจากบนภูเขา ได้ใช้ไฟพลังงานแสงอาทิตย์ใช้ชีวิตกับธรรมชาติ
แต่จะดีกว่าหากให้ชาวบ้านได้เข้าถึงโอกาสเหมือนคนที่อยู่ข้างนอก
เด็กๆ ของเราได้ไปโรงเรียนง่ายขึ้น ให้คนเจ็บป่วยไปถึงมือหมอที่
โรงพยาบาลในเมืองทันการณ์ ให้เราเข้าถึงตลาด ค้าขายผลหมา

รากไม้พื้นถิ่นที่เราปลูกให้คนนอกได้รู้จักและซื้อกิน แทนการถูกพ่อค้าคนกลางเข้ามาต่อรองราคาผลผลิตของเราอย่างไม่มีทางเลือก แค่มิถุนนอกจากหมู่บ้าน ให้โอกาสเราได้ใช้ชีวิต เป็นตัวของตัวเอง เราไม่อยากเป็นเพียงผู้รับอีกต่อไป ผู้พื้นที่เคยมีท่าทีลังเลเห็นด้วยกับพ่อ มองผู้แทนด้วยสีหน้าจริงจัง ชาวบ้านบางคนที่เคยเห็นต่างจากพ่อก็ส่งเสียงเห็นพ้อง แม้เป็นจำนวนคนไม่มากแต่พ่อก็ดีใจแล้ว

ชาวบ้านที่ยืนหลังผู้แทนหน้าเจื่อนลง ได้แต่ใช้สายตาสื่อสารกัน ไม่ต่างกับพวกคณะออพโรด

ผู้แทนยืนนิ่งมองพ่อคิดหาคำพูดแล้วว่า หมู่บ้านเราถูกเลือกแล้วจากมติใหญ่ หากอยากเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกไม่ใช่เรื่องง่าย คณะทำงานห่มเทกันมาหลายปี ถ้าจะให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ หมู่บ้านก็ต้องยอมเสียอะไรไปบ้าง ได้อย่างหนึ่งก็ต้องเสียอย่างหนึ่ง ท่านผู้แทนพูดเป็นนัย ชาวบ้านกลุ่มที่สนับสนุนผู้แทนพากันส่งเสียงต่อว่าพ่อและพรรคพวก หมู่บ้านสงบติดอยู่แล้วเหตุใดไม่หุบปากเสียบ้าง

เสียงชาวบ้านที่ยืนรายล้อมผู้แทนและคณะออพโรดพากันถกเถียงกันด่ากันอื้ออึง จนเขารู้สึกวิตกว่าจะเกิดการใช้กำลัง

ท่านผู้แทนและจิตอาสาออพโรดออกจากหมู่บ้านทันทีเพื่อไม่ให้เกิดสงครามระหว่างชาวบ้าน ไม่มีเวลากระทั่งเข้าเยี่ยมชมงานช้างโบราณ โดยทิ้งของบริจาคไว้ พวกที่ก่นด่ากันถูกผู้พันและพรรคพวกเข้าห้ามก็ยอมแยกย้าย เหลือไม่กี่คนที่ช่วยกันคัดแยกของไว้แจกจ่ายตามบ้าน เขาเดินออกจากหลังรั้วไม้ไผ่ รีบย่องหลบไปเกรงพ่อและพวกผู้พันจะเห็น เลาะเดินไปด้านหลังเรือนงาช้างภารกิจของเขายังไม่จบ

เขาเดินทางมันจนถึงซุ้มป้ายทางออกหมู่บ้าน ยืนเสียงหนึ่งแว่ว
เข้าหูทำเอาใจเต้น ต้องเป็นเสียงมันแน่ เขากวาดตามองจนเผลอ
เดินตกหลุมโคลนลื่นไถลหงายท้อง โคลนกระเด็นขึ้นติดหัว ลูกขึ้น
พยายามทรงตัว ทั้งเบ้กระสอบและมีดพลอยเลอะเลอะเทะ สภาพเขา
ราวผุดขึ้นจากโคลน เขาหยิบรองเท้าที่กระเด็นไปคนละทางน่าวาง
ไว้ตรงดินแห้งพร้อมมีดและเบ้ แล้วเดินย่ำต่อไปตามเสียง ดินทั้งลื่น
และดูดเท้า แต่ละก้าวกินแรงไม่น้อย เจียหู่ฟัง เสียงใกล้ขึ้น จังหวะ
ที่กำลังดึงเท้าออกจากโคลนก็เห็นบางสิ่งเคลื่อนไหว มันนอนจมอยู่
ในโคลนครึ่งตัว คงหมดแรงแล้วทำได้เพียงส่งเสียงร้อง เขาถอดเสื้อ
รีบย่ำเข้าไปหา อุ่มมันขึ้นมา ห่อด้วยเสื้อกันดินเหนียวหีบไว้ในวง
แขนขวา กลับไปหยิบรองเท้าและมีดใส่ลงเบ้กระสอบขึ้นสะพายหลัง
เขาต้องรีบเอาไก่ไปคืนเจ้าก่อนพอกลับถึงบ้าน

เขาวิ่งจนถึงบ้าน กระโจนผ่านรั้ว อ้อมด้านข้างไปหลังบ้าน
แล้วก็หยุดชะงักเมื่อเห็นพ่อจากด้านหลัง กำลังยื่นมองไก่ในเล้า
พอเขาเดินใกล้พ่อก็หันมา

พ่อนิวหน้ามองสภาพร่างคลุกโคลนของเขาที่อุ่มไก่ในห่อผ้า
ไว้แนบอก หลังพ่อถาม เขาเล่าเรื่องราวทั้งหมด ยกเว้นเรื่องที่ไปซุ่ม
แอบฟังที่บ้านผู้พันและเรื่องที่แม่เป็นคนเอารถกระบะไป ไม่อยาก
ให้พ่อโกรธแม่เป็นพื้นเป็นไฟขึ้นมาอีก จากนั้นก็เล่าว่าเขาอยู่ที่ลาน
หน้าเรือนนางข้าง ตอนที่ผู้แทนพาพวกออพโรดมา เขาได้ฟังที่พ่อพูด
แล้วถามว่า ต่อจากนี้หมู่บ้านจะเป็นอย่างไร พ่อว่ามันก็ยากจะคาด
เดาว่าท่านคิดอย่างไร จะเห็นถึงกลุ่มคนเล็กๆ ในหมู่บ้าน หรือมุ่งไป
ที่สร้างผลงานทำชื่อเสียงให้จังหวัด เขาบอกว่าไม่คิดว่าพ่อจะกล้า

พูดอย่างนั้นต่อน้ำพวกอพฟโรด ต่อไปอาจไม่มีใครมาเยี่ยมเยียน
นำของมาให้ พ่อตอบด้วยท่าที่แน่วแน่

ถ้าเรากล้าปฏิเสธสิ่งที่เคยได้ เราก็จะกล้าพูดถึงสิ่งที่ควรได้
เขابอกเห็นด้วยกับพ่อ อย่างน้อยเราก็ได้ใช้สิทธิเรียกร้อง
โอกาสให้ตัวเองแล้ว แต่ถ้าแม่รู้ก็คงไม่ยอม เขาว่าต่อสู้ด้วยความกังวล
ว่าเขาเข้าใจแม่กับพรรคพวกที่อยากอนุรักษณ์หมู่บ้านไว้อย่างนี้
ตลอดไป แม่เข้าหาคนของรัฐก็เพื่อผลประโยชน์ของคนในหมู่บ้าน
ต่างก็ทำเพื่อพวกเรา เพื่อเด็กๆ และเขารู้ว่าพ่อก็เข้าใจแม่ แต่พ่อพวก
ผู้แทนพวคนอกเข้ามาที่ไร พ่อก็ทะเลาะกับแม่อีก

“กินนมมันไก่ของพ่อ” พ่อชี้ไปที่เล้า แคนหัวเราะ “เลี้ยงไว้ให้
ครอบครัวได้กินไข่”

เขาแคนหัวเราะตามแล้วว่า ความจริงแต่ก่อนเราใช้ไก่ทำ
อาหารเฉพาะงานมงคลหรือพิธีสำคัญ แต่ตอนนี้กลับใช้เลี้ยงต้อนรับ
พวกเจ้านายคนใหญ่คนโต คนนอกที่มาเยี่ยมเยียน ถ้าจะเลี้ยงก็ใช้
ปลาจากแม่น้ำสุริยะก็ได้ มีออกมากมาย เลี้ยงกันชั่วชีวิตก็ไม่หมด
ใช้แต่ไก่ มันโตให้ไม่ทันหรอก พ่อค่อนข้างอดว่าได้ไผ่ใหญ่อย่างแม่และ
พรรคพวกจะยอมหรือ หน้าใหญ่ใจโตขนาดนั้น เขาอดฆ่าพ่อไม่ได้
ดูท่าที่คงหายโกรธแม่แล้ว

พ่อพูดเหมือนนึกขึ้นได้ ไล่เขาอาบน้ำแล้วเอาไก่ไปล้างคราบ
โคลนก่อนแม่จะกลับมา เขารับคำ บอกว่าจะจัดการล้างให้สะอาด
เยี่ยม พ่อว่าสะอาดไปก็เท่านั้นเพราะพุงนี้จะมีมาอีกคณะ มันไม่
รอดมือแม่แน่ เขาพูดขึ้นว่าพวกนั้นไม่เข้ามาเร็วๆ นี่หรอก แล้วนึก
ภาพที่ติดอยู่ในหัว

แม่ก็ด้วย

รถกระบะคันเก่าทรหด พาเธอออกจากตลาดกลางตัวเมืองมุ่ง
กลับหมู่บ้าน ระหว่างทางเธอเห็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่กว่า
ศูนย์อนามัยในหมู่บ้านเป็นร้อยเท่า โรงเรียนอย่างน้อยสองแห่งแล้ว
ที่ผ่านตา วัดวาอาราม ร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ ร้านขายรถยนต์
รถเครื่อง พ่อค้าแม่ค้าวางขายอาหารริมทาง ถนนราบเรียบรถวิ่งฉิว
ไม่สิ้นโคลงสักรัด เธอมองเหล่าถุงขนมข้าวต้มที่หอบไว้บนดัก หลาย
ชนิดที่เคยกินตอนพวกคนข้างนอกหอบหิ้วเข้าไปเยี่ยมเยียน มาจาก
ในตลาดนี้เอง เธอใช้เงินที่ลงขันกันซื้อของพวกนี้ไปฝากเด็กๆ เธอ
เผลอคิดว่า หากออกมาตลาดได้สะดวก ของกินที่เราและเด็กๆ ชอบ
จะกินกันเมื่อไหร่ก็ได้ แล้วอีกความรู้สึกหนึ่งก็ตั้งงำขึ้นมา ตอนที่
คนในตลาดเห็นชุดผ้าทอมือสีชาวยุโรปและทรงผมที่มวยขึ้นเป็น
เอกลักษณ์ของเธอ ต่างทักทายและรู้ว่ามาจากหมู่บ้านไหน เธอรู้สึก
ภูมิใจ พวกที่ใช้ชีวิตอยู่แต่กับกระแสความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย
ย่อมโหยหาความเป็นธรรมชาติ เธอพยายามบอกตัวเองว่าเธอเป็น
หนึ่งในคนโชคดีที่ใครก็อิจฉา แล้วสลัดภาพที่ผ่านตาตลอดระยะ ๘๒
กิโลเมตรทิ้งไว้ข้างหลัง

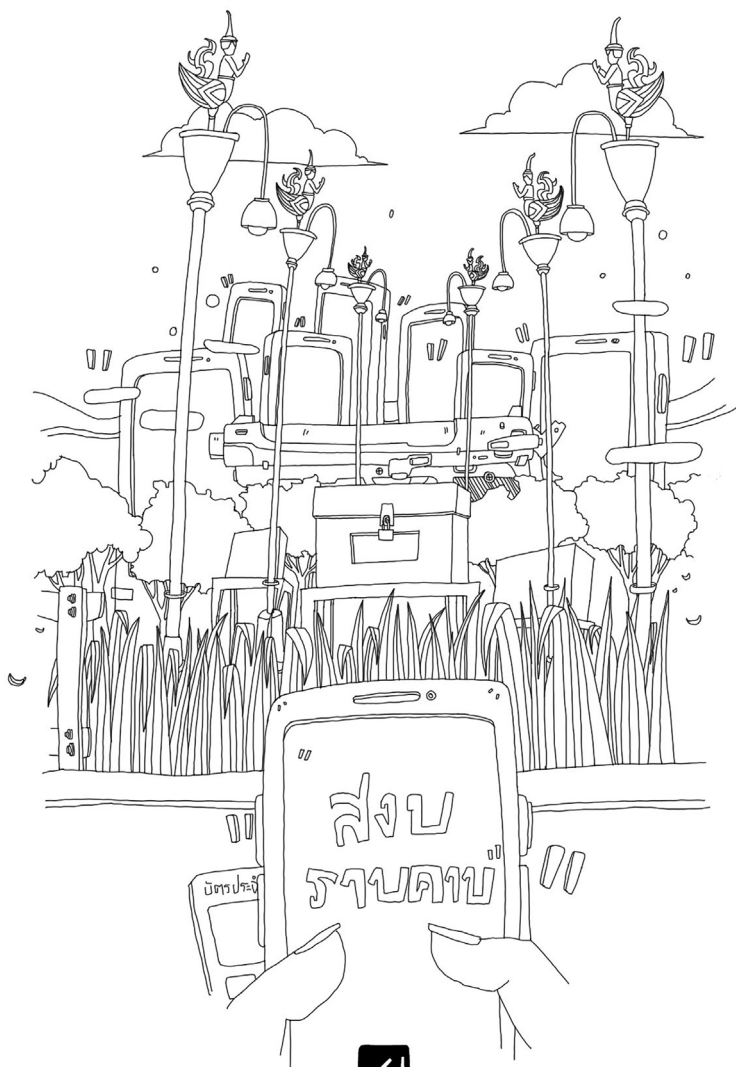
เธอมองท้องฟ้าที่ปลอดเมฆฝนแล้ว เหลือเวลาทำอาหารไม่
มาก เธอเตรียมการในใจ จัดแบ่งงานให้พรรคพวกใครต้องทำอะไร
บ้าง แล้วก็ถอนหายใจด้วยความกังวลเกรงจัดสำหรับล่าช้า กว่าแขก
จะได้กินคงมืดค่ำหากไม่หาที่หลบฝนหาใหญ่คงกลับถึงหมู่บ้านแล้ว

รถกระบะขับออกจากเส้นทางหลักเข้าสู่ถนนเส้นเล็ก พื้นผิว
ดินปนทรายขรุขระ รวดเร็วและเมื่อหมดระยะก็เข้าสู่เส้น
ทางแคบช่องหุบเขา แล้วอยู่ๆ รถก็เบรกกะทันหัน คนขับตกตะลึง

เมื่อมองเห็นทางผ่านกระจกหน้า เธอมองตามแล้วก็ตกใจ รีบเปิด
ประตูลงจากรถออกไป เมื่อยืนมองจนเต็มตาเธอทอดชุดที่สวมใส่
แล้วเฟลอกรีดร้อง

เส้นทางเบี่ยงหน้ากลายเป็นทะเลโคลน คณะรถออฟโรด
พากันตะเกียกตะกายขึ้นจากหลุมลึก

คนตัวสับ

• จำปาหอม •

พิทักษ์หนุ่มใหญ่วัยห้าสิบหยิบบัตรประชาชนจากกองนามบัตร
เก่าที่เหลือจากปลวกกินมาพิจารณาดู สภาพของมันเก่าจนซีด
ปลวกกินแหง่หลายจุด ภาพถ่ายเจ้าของบัตรโดนปลวกแทะจนดู
ไม่ออก แต่ยังมองเห็นชื่อนามสกุลและหมายเลขประจำตัวประชาชน
ชัดเจน พิกัดนี้ก็ไม่ออกว่ามันมาจากไหน มันเป็นบัตรที่หมดอายุ
ไปหลายปีแล้ว มีรอยเจาะด้วยที่เจาะกระดาษสองรู เขานั่งนึก
อยู่นาน ในที่สุดนึกออก นานเกือบยี่สิบปีแล้ว ตอนนั้นเขาไปประชุม
คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่หอประชุมอำเภอ หลังเลิก
ประชุมเขาเข้าห้องสุขาเพื่อถ่ายเบา เห็นประตูห้องเก็บของเปิด
แง้มอยู่ เขาลองเปิดดู พลันบัตรประชาชนที่หมดอายุไหลเลื่อนออกมา
จากกองเกลื่อนพื้น พิกัดนี้กดำหนิเจ้าหน้าที่ประจำอำเภอที่ไม่เก็บ
รักษาบัตรเหล่านี้ไว้ให้ดี หรือไม่ก็ทำลายให้หมด ถึงบัตรจะหมดอายุ
แล้ว แต่ชื่อนามสกุลและหมายเลขบัตรยังมีประโยชน์กับพวก
มิจฉาชีพ เขาหยิบบัตรประชาชนใบหนึ่งขึ้นมาดู แล้วเอาใส่กระเป๋า
เสื้อกลับบ้าน โยนใส่ในกล่องนามบัตรที่มีอยู่เกือบห้าสิบใบ แล้ว
ก็ลืมมันไปเลย ถ้ากองทัพลวกไม่เข้ามาโจมตีกองหนังสือและ

กล่องนามบัตรเขาคงไม่เจอบัตรประชาชนใบนี้

เห็นบัตรใบนี้แล้วอดนึกถึงการเลือกตั้ง ส.ส. ในปีนั้นไม่ได้ เป็นปีที่ต้องเอาคะแนนจากทุกหน่วยเลือกตั้งมารวมกันที่อำเภอ ก่อนแล้วค่อยนับคะแนน ต้องนับกันข้ามวันข้ามคืน ใกล้รุ่งแล้ว ยังนับกันไม่หมด กรรมการนับคะแนนง่วงนอน ยืนสัปหงกจนบัตรเลือกตั้งหล่นจากมือไม่รู้ตัว หลายคนต้องเอาผ้าขนหนูเช็ดน้ำแข็ง พันคอพันหัวกันง่วง ช่วงเย็นมีชาวบ้านมาคอยดูการนับคะแนนกัน มากหน้าหลายตา กรรมการต้องนับคะแนนและตรวจสอบกัน อย่างระมัดระวัง พอตีตื้นหลังเที่ยงคืนก็เหลือแต่คณะกรรมการ นับคะแนนนับกันไปแบบซังกะตาย ขานคะแนนทวนบ้างไม่ทวนบ้าง ทั้งเหนื่อยทั้งง่วงนอนทั้งหิว บางคนฟุบหลับบนกล่องใส่บัตร บางคน เป็นลมต้องนอนดิ้นกันเป็นการร่วนวาย จำได้ว่าคืนนั้นไฟฟ้าดับ ถึงสองครั้งนานหลายนาที ไม่มีไฟสำรองเลย พิทักษ์นึกถึงการโกง คะแนนเลือกตั้ง สามารถโกงกันได้ง่ายดายมาก กว่าจะนับคะแนน เสร็จดีสองกว่าจำได้ว่าเขากลับถึงบ้านเกือบสว่างแล้ว นอนหลับ เป็นตายด้วยความอ่อนเพลีย ถ้าระบบการนับคะแนนยังเป็นแบบนี้ ต่อไปเขาจะไม่รับเป็นคณะกรรมการนับคะแนนอีกแล้ว มันเหนื่อย มากและเครียดสุดๆ

ขณะจะเอาบัตรทั้งในกองกระดาษที่เหลือจากปลวกกิน พิทักษ์กลับคิดถึงการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นมาแบบปัจจุบันทันด่วน เหมือนในบัตรมีแรงกระตุ้นบางอย่างซ่อนอยู่ มันเห็นภาพแปลกๆ อยู่ในสมอง ประกอบกับภาพการทุจริตคอร์รัปชันมันฝังอยู่ในหัวมานานแล้ว เขาเก็บบัตรไว้แล้วหอบกระดาษกองใหญ่ที่โดนปลวกกิน ไปเผาไฟหลังบ้าน...

เปลวไฟสีส้มแดงจากกองกระตาดาลุกโชน ไหวววายไปมา
ด้วยแรงลม ตัวปลวกโดนไฟไหม้ดังเบรียะประ กลิ่นไหม้โชยเข้าจมูก
จนพิทักษ์ต้องเป็นหน้าหลบ พลันนึกไปถึงสำนักงานกองคลังของ
เทศบาลตำบลที่ถูกไฟไหม้ไปเมื่อไม่นาน ชาวลือว่าสาเหตุมาจาก
นายกเทศมนตรีต้องการเผาทำลายหลักฐานการโกงบางอย่างก่อน
สตง.จะเข้ามาตรวจสอบ แล้วเรื่องก็เงียบไปเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

เขานั่งจ้องเปลวไฟที่ไหววายุตามแรงลม ใบหน้าร้อนวูบวาบ
คอยเอาไม้เขี่ยกองกระตาดที่ทับซ้อนกันแน่นให้ไฟไหม้ได้ดีขึ้น พลัง
คิดถึงเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันระดับประเทศที่สร้างความเสียหาย
มากมาย หลายโครงการ ต่ำตุงตาใจอยู่ทุกเมื่อเชิ้อวัน ไม่ต่างจาก
แผลติดเชื้อเรื้อรังรักษาไม่หาย สร้างความเสียหายให้แก่รัฐบาล
ล้านบาท ยังไม่นับรวมการทุจริตเชิงนโยบายอีกหลายเรื่อง หากนับ
รวมการทุจริตในระดับท้องถิ่นทั่วประเทศด้วย รัฐเสียหายยับเยิน
เงินจำนวนมหาศาลเหล่านี้สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อ
ประเทศชาติและประชาชนได้มากมายเหลือเกิน น่าเสียดายจริงๆ

เป็นที่น่าสังเกตว่าการทุจริตแต่ละโครงการแต่ละเรื่อง
สอบสวนกันล่าช้านานนับสิบปี มักหาคนรับผิดชอบไม่ได้โยนกันไป
โยนกันมาวุ่นวาย สุดท้ายต้องเสียค่าไถ่ให้แก่คู่สัญญา หลายกรณี
คนทำผิดที่มีอำนาจ มีเงินและมีอิทธิพลก็หนีออกนอกประเทศ
รัฐไม่สามารถตามตัวมาดำเนินคดีได้ กลายเป็นอภิสิทธิ์ชนที่
มีกฎหมายเอื้อไม่ถึง ประชาชนคนเสียภาษีอย่างซื้อตรงได้
แต่ทำตาปริบๆ ไม่สามารถทำอะไรได้ ต่างยอมรับชะตากรรมต่อ
กระบวนการยุติธรรมอย่างจำนน นักการเมืองและข้าราชการ
ระดับสูงของเรามักหลงระเริงกับผลประโยชน์ เห็นแก่ตนและ
พวกพ้อง ไม่เคยเห็นหัวประชาชนผู้เสียภาษี ทุกโครงการใหญ่ๆ

ล้วนแต่มีนอกมีใน หาที่โปร่งใสตรงไปตรงมาแทบไม่มี

ในกรณีที่ศาลตัดสินให้ติดคุกคนละหลายสิบปี ก็ถูกลดหย่อนผ่อนโทษให้ทุกปี ไม่นานก็หลุดรอดออกมาโกงกินกันอีกอย่างหน้าด้านๆ เหมือนเจตนาเย้ยหยันคำสั่งศาล หลายเรื่องศาลใช้เวลาพิจารณาคดีนับสิบปีกว่าจะพิพากษาตัดสินลงโทษได้ แต่กรมราชทัณฑ์กลับบริหารโทษโดยการลดหย่อนผ่อนโทษให้แบบช่วยเหลือกันอย่างน่าเกลียด เหลือติดคุกจริงไม่กี่ปี ไม่นานก็ออกมาซบตัวโกงกินคอร์รัปชันกันต่อไป กลายเป็นว่ากรมราชทัณฑ์มีอำนาจเหนือศาลไปเลย ใครไหนจะเจ็บปวดและแสนเศร้าเท่าประชาชนคนไทยเป็นไม่มีอีกแล้ว

โดยส่วนตัวพิทักษ์เกลียดการคอร์รัปชันโกงกินอย่างที่สุด เขาคิดว่าถ้าไม่มีการโกงกินกันในวงราชการและการเมือง ประเทศไทยจะพัฒนาได้มากมาย มีความเจริญรุ่งเรืองกว่าที่เป็นอยู่นับร้อยนับพันเท่า เพราะประเทศของเรามีทรัพยากรมหาศาล สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าได้ในทุกด้าน ภัยพิบัติตามธรรมชาติแทบจะไม่มี นับว่าประเทศไทยโชคดีที่มีทรัพยากรมากมาย แต่โชคร้ายที่เราไม่มีการเมืองและข้าราชการที่หลงใหลกับการทุจริตคอร์รัปชันมาตลอด นับวันยิ่งมากขึ้นหลายเท่าตัวจนน่ากลัว...

หลังทานอาหารเย็นแล้วพิทักษ์ออกมานั่งดูข่าวจากอินเทอร์เน็
ป্ল่อยให้ภรรยากับแม่ดูละครทีวีหลังข่าวเป็นประจำ พิทักษ์ติดตามข่าวสารจากหลายช่อง พอถึงรายการโฆษณาก็เปลี่ยนไปดูข่าวอีกช่อง ตอนนี้เขากำลังติดตามข่าวการทุจริตโครงการสร้างเสไฟฟ้าของเทศบาลตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ หลายวันมาแล้วยังได้กันไปได้กันมา หาข้อสรุปไม่ได้ ทั้งที่ตามข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์

ที่นักข่าวแต่ละสำนักไปขุดค้นมาพอจะบอกได้ว่าโครงการนี้มีเจตนาไม่โปร่งใสแน่นอน ภาพข่าวมันพิงซัดๆ ไม่มีทางจะเป็นอื่นไปได้ ยิ่งดูยิ่งหงุดหงิดและรำคาญ ไม่มีใครจริงจังกับการแก้ปัญหาคอร์รัปชัน มีแต่พวกปากว่าตาขยิบทั้งนั้น

นึกถึงภาษีที่เขาเสียให้รัฐในแต่ละเดือนช่างมากมาย การจับจ่ายใช้สอยสิ่งใดทุกอย่างล้วนต้องจ่ายภาษีทั้งนั้น อย่างใสน้ำมันรถแต่ละครั้งเขาต้องจ่ายภาษีหลายสิบบาทแล้ว เดือนหนึ่งใสน้ำมันรถหลายครั้งต้องจ่ายค่าภาษีหลายร้อย เข้าห้างสรรพสินค้าหยิบจับอะไรมีบวกภาษีเพิ่มทั้งหมด ไม่มีตกหล่น เดือนหนึ่งเขาต้องเข้าห้างไปซื้อของจำเป็นประจำวันหลายครั้ง รวมค่าภาษีแล้วหลายร้อย พิทักษ์จะดูค่าภาษีจากใบเสร็จทุกครั้ง รวมทั้งปีเขาต้องจ่ายภาษีให้รัฐมากมายน่าตกใจ แค่นี้ของเขาคงครบครันแล้ว ยังไม่นับภาษีส่วนบุคคลที่ต้องจ่ายทุกปีอีก หากคิดรวมกันทุกคนทุกครอบครัวทั่วประเทศจะมากมายขนาดไหน คิดแล้วขนลุกขนพอง ทำงานงกๆ หาเงินจ่ายภาษีตัวเป็นเกลียว มันเหนื่อย ดังนั้นเมื่อเห็นรัฐบาลนำเงินภาษีที่เรียกเก็บจากประชาชนไปใช้ไม่คุ้มค่าและปล่อยให้มีการโกงกินคอร์รัปชัน เขาจะรู้สึกเคียดแค้นจุกอกทุกครั้งไป

หวังมานานแล้วว่าการทุจริตโกงกินจะหายไปจากระบบราชการไทย ได้แต่หวัง ไม่เคยเป็นจริงและเป็นไปไม่ได้ตราบดีที่นักการเมืองและข้าราชการระดับสูงซึ่งโกงยังไม่ถูกกำจัดออกไปจากระบบบริหารราชการแผ่นดินและประชาชนยังถือหางพรรคการเมืองและนักการเมืองจนกลายเป็นคนของเราพรรคของเราไป ในที่สุดก็เกิดอคติต่างๆ นานาตามมา ผิดถูกไม่รู้จักแยกแยะเพราะถือว่าเป็นคนของเราพรรคของเรา ทำผิดไม่เป็นไร น่าอนาถใจนัก

ปัญหาคือจะให้ใครเป็นคนจัดการ คำตอบคือไม่มี เพราะ

เผด็จการและนักประชาธิปไตยที่บ้านเราล้วนชี้โก่งเหมือนกัน แล้วประชาชนจะฟังใครล่ะ ทางออกอยู่ที่ไหน?

คำตอบคือไม่มีเช่นกัน! มันน่าเจ็บใจและแค้นใจจริงๆ!

พิทักษ์ลูกโป่งกาแฟดำมาตีแม่แก่ล้มขาว พร้อมด้วยขนมสอดไส้
ร้อนๆ หวานปะแล่ม จิบกาแฟรสชมพูรสสองสามครั้ง ลูกโป่งเอาบัตรประชาชนที่หลุดจากปลวกกินมาพิจารณาอีกครั้ง วางท่าครุ่นคิด พลิกกลับไปมาเหมือนจะหาแง่มุมบางอย่าง เจ้าของบัตรชื่อนายวิทยา แย้มสรวล หมายเลขบัตรประจำตัว...แต่ยังไม่ออกว่าเขาเอาบัตรนี้มาทำอะไรได้บ้าง เก็บไว้ตั้งนานร่วมยี่สิบปี ดูจากวันเดือนปีเกิดของเจ้าของบัตรแล้ว ถ้ายังมีชีวิตอยู่จนถึงปัจจุบัน เขามีอายุครบเก้าสิบแปดปีพอดี

แวนหนึ่งพิทักษ์คิดถึงเฟชบุ๊ก พร้อมกับนึกอะไรบางอย่างขึ้นมาได้ รีบคว้ามือถือมาเปิด กดเข้าหน้าเพจเฟชบุ๊ก เอาข้อมูลจากบัตรประชาชนที่หมดอายุมาลงทะเบียนสมัครสมาชิกเฟชบุ๊ก อยากรู้ว่าเจ้าของบัตรยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ ถ้าลงทะเบียนสำเร็จแสดงว่าเจ้าของบัตรประชาชนใบนี้ยังมีชีวิตอยู่ กรอกข้อมูลตามขั้นตอนเสร็จแล้วปรากฏว่าเฟชบุ๊กยอมรับเป็นสมาชิก เจ้าของบัตรยังมีชีวิตอยู่แน่นอน

เขารู้สึกงงๆ ไม่รู้จะทำอะไรกับหน้าเพจที่เปิดขึ้นมาใหม่ ในนาม “พบการโกงแล้วโกรธจนตัวสั่น” พิทักษ์เองก็ใช้เฟชบุ๊กมาก่อนแล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้หน้าเพจของคนอื่น เขาใช้ชื่อจริงและนามสกุลจริง โพสต์เรื่องราวต่างๆ มากมาย ทั้งเรื่องสังคม การเมือง การศึกษา วัฒนธรรม การท่องเที่ยวและวรรณกรรม ตลอดจนเรื่องทั่วไป แต่เขาให้น้ำหนักกับการบ้านการเมืองถึงร้อยละแปดสิบ คือนี่ข่าว

การทุจริตโครงการสร้างเสาไฟฟ้ายาวหลายนาทีก่อน เพราะนักข่าวลงพื้นที่สัมภาษณ์คนที่เกี่ยวข้องและชาวบ้านในพื้นที่หลายคนยังดูยิ่งเกลียดนักการเมืองท้องถิ่นที่โกงกินกันอย่างกว้างขวาง ไม่แพ้ นักการเมืองระดับชาติ เหมือนลอกเลียนแบบตามกันมาเป็นทอดๆ ปกตินักการเมืองระดับท้องถิ่นส่วนใหญ่คอยเป็นมือไม้ให้นักการเมืองระดับชาติอยู่แล้ว ถึงเวลาเลือกตั้งทั่วไปนักการเมืองท้องถิ่นพวกนี้ จะกลายเป็นหัวคะแนนลับ ให้นักการเมืองในส่วนกลาง ทั้งหมดล้วน ยึดโยงเป็นเครือข่ายเดียวกันมานาน ไม่มีใครตัดวงจรอุปาทานนี้ออกไปได้

พลันพิทักษ์นึกอยากลองสร้างเครือข่ายปราบโกงขึ้นเด็ดขาด เอาแบบไม่ต้องปราณีคนโกงกันเลย ดูว่ามันจะเป็นไปได้ตามที่เขาคิดหรือไม่ ได้คำตอบแล้วค่อยลบหน้าเพจเฟซบุ๊กทิ้ง พัทธ์ชัยโพสต์แรกลงในหน้าเพจเฟซบุ๊กที่ตั้งขึ้นใหม่ว่า

“ใครเกลียดการโกงกินจนตัวสั่นยกมือขึ้น!!!”

ไม่น่าเชื่อว่าภายในห้านาทีมีคนเข้ามาแสดงตนเกือบยี่สิบคน พัทธ์ชัยอดแปลกใจไม่ได้ หลายคนแสดงความคิดเห็นด้วยอารมณ์รุนแรงชนิดที่เขาคิดไม่ถึง เขาได้แต่กดหัวแม่มือให้เป็นเบื่องต้น เพราะไม่รู้จะแสดงความคิดเห็นอย่างไร ยังตั้งหลักไม่ได้ มีคนเข้ามาแสดงตนมากขึ้นเรื่อยๆ จนน่าตกใจ จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบอกให้รู้ว่า ปัญหาการทุจริตโกงกินกัดกร่อนความรู้สึกของคนในสังคมไทยหนักมาก มันคงอัดอั้นตันใจมานานเหมือนน้ำในเขื่อน เมื่อมีช่องทางระบายมันถึงทะลักออกมาอย่างเกรี้ยวกราดและรุนแรงแบบ อันกันไม่อยู่ มันเป็นเรื่องจริงที่พิทักษ์เพิ่งได้ประจักษ์อย่างเป็นรูปธรรมด้วยตัวเอง ถ้าไม่โพสต์แบบนี้เขาคงไม่รู้ เมื่อตั้งหลักได้ระดับหนึ่งแล้ว พัทธ์ชัยก็โพสต์ไว้ได้ความคิดเห็นล่าสุดว่า

“ใครเป็นคนตัวสั้นตัวจริงให้เข้ามาคุยกันในกล่องข้อความครับ” พิทักษ์คิดว่าคุยกันเป็นการเฉพาะดีกว่า ลึกๆ แล้วเขากลับกับบางสิ่งบางอย่างที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาโดยไม่คาดคิดก็เป็นได้ ถึงกระนั้นเขายังอยากดำเนินการต่อไป เพราะมีสัญญาณตอบรับที่น่าพอใจ

ปรากฏว่าไม่ถึงสิบนาทีมีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นในกล่องข้อความหลายคน แต่ละคนแสดงท่าทีชัดเจนมาก ว่าไม่เห็นด้วยกับการทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบ ควรจัดการกับคนโกงอย่างเด็ดขาด ไม่ควรให้โอกาสในทุกกรณี พิทักษ์โพล่ตลึงใจทุกคนว่า

“ถ้าผมตั้งเครือข่ายประชาชนปราบโกงจะมีใครเข้าร่วมเครือข่ายบ้าง เอาคนที่ปากกับใจตรงกันนะ แต่อย่าเพิ่งจริงจังเกินไป ผมแค่สำรวจความรู้สึกเบื้องต้นเท่านั้น ลองดูว่าใครคิดเหมือนผมบ้าง”

หลายคนขันอาสาโดยไม่ลังเล พิทักษ์รู้สึกทึ่งมาก ไม่อยากเชื่อ ทั้งที่ไม่ได้รู้จักหน้าค่าตากันมาก่อนเลย ยังกล้าเปิดเผยเจตนาอย่างตรงไปตรงมา โลกมันเปลี่ยนไปแล้วจริงๆ พิทักษ์คิดไปไกลอีกก้าว ความคิดล่องไหลเหมือนกระแสน้ำจากที่สูงไหลลงที่ต่ำ เขาโพล่ตลึงใจอีกครั้ง

“มันเป็นเครือข่ายลับสุดยอดนะ ร่วมกันประชุมแบบไม่เห็นหน้า ไม่รู้จักชื่อแซ่ ไม่ได้ยินเสียง แล้วแยกกันปฏิบัติงานอย่างอิสระ”

“เยี่ยม”

“เยี่ยมมาก”

“เยี่ยมเลย อยากให้มีเครือข่ายแบบนี้ขึ้นมาบ้าง จะได้จัดการกับคนทุจริตคอร์รัปชันให้เบ็ดเสร็จเด็ดขาดไปเลย สังคมไทยจะได้ดีขึ้น”

“ใช่ เอาแบบถอนรากถอนโคนเลย คนโกงพวกนี้มือกฎหมาย
มักคว้าไปไม่ถึง”

“เห็นด้วย เล่นด้วยคน”

“ปัญหาสำคัญและรุนแรงระดับชาติ ไม่เล่น เอาจริงครับ”
พิทักษ์ให้ทุกคนตระหนัก แม้จะเป็นเพียงสถานการณ์ที่เขาสมมุติขึ้น
ก็ตาม

“ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศของเรา ประชาชน
ผู้เสียภาษีเท่านั้นที่จะแก้ได้เด็ดขาด อย่าหวังให้นักการเมืองและ
ข้าราชการแก้เลย ไม่มีทางสำเร็จ เอาคนโกงไปแก้ปัญหาการโกง
ยิ่งแก้ยิ่งยุ่งเหมือนลิงแก้แห เราอยู่ในที่มืด บังคับให้พวกมันอยู่ในที่
แจ้ง แล้วจัดการขึ้นเด็ดขาด มันจะได้รู้สึกหวาดกลัวและไม่กล้าทุจริต
อีกต่อไป”

“ใช่ ตรงประเด็น ใครโกงลงนรกสถานเดียว ไม่งั้นไม่มีใครกลัว
ไม่รู้จักหลบจำ”

“ผู้เสียสละเพื่อชาติโปรดติดต่อทางไลน์เถอะ ผมจะตั้งไลน์
กลุ่มให้คุยกัน สะดวกหน่อย” พิทักษ์คิดว่าคุยกันทางไลน์กลุ่มจะ
ดีกว่า คุยพร้อมกันหลายคนได้ ลบข้อความได้ง่ายด้วย

“โอเค”

“ดีเหมือนกัน”

พิทักษ์ตั้งไลน์กลุ่มในนาม “คนตัวสั้น” แจกเพื่อนในเฟซบุ๊กทราบ
ให้สมัครเป็นสมาชิกเข้ามา เขาเข้าไปดูคนกดไลก์ในหน้าเพจเฟซบุ๊ก
นามใหม่ เพียงสองชั่วโมงมีคนเข้ามากดไลก์ถึงห้าร้อยกว่าคน
พิทักษ์คิดว่ามันดูเป็นจริงเป็นจังมาก ๆ ชวนหวาดหวั่นอยู่ไม่น้อย
อยากหยุดการสื่อสารเพียงเท่านี้ เพราะเขาแค่อยากลองดูกระแส

การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันโดยภาพรวมเท่านั้น หลังจากเปิดกลุ่มไลน์หนึ่งชั่วโมงมีสมาชิกเข้ามาแสดงตัวอีสิบกคน น้ำเสียงแต่ละคนหนักแน่นจริงจังจนเขาอดสะอึกใจไม่ได้ เหมือนไม่ได้อยู่ในสถานการณ์สมมติ แม้จะเป็นเพียงข้อความ มีคำพูด แต่พิทักษ์สัมผัสความรู้สึกนั้นได้ และรับรู้ถึงความจริงใจได้พอกัน

แต่เมื่อเดินมาได้ครึ่งทางแล้ว จะถอยกลับก็กระไรอยู่ พิทักษ์จึงตัดสินใจไปต่อให้ถึงเป้าหมายที่เขาคิดเอาไว้ สิ่งแรกที่เขาทำคือแจ้งให้สมาชิกทุกคนเปลี่ยนชื่อรหัสเสียใหม่ ให้เป็นระบบพอเป็นที่สังเกตถึงตัวตนบางอย่าง เขาแจ้งให้สมาชิกกลุ่มไลน์ทุกคนใช้รหัสเป็นตัวเลขจำนวนหกหลัก สองตัวแรกเป็นวันเกิด สี่ตัวหลังเป็นปีเกิด พิทักษ์เกิดวันที่ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ รหัสประจำตัวของเขาคือ ๐๓๒๕๑๕ รหัสแบบนี้จะบอกถึงวัยของเจ้าของรหัสได้ ซึ่งจะมีประโยชน์เมื่อถึงเวลาใช้งานจริง จากนั้นให้เดิมอักษรย่อชื่อจังหวัดไว้ข้างหน้าเลขรหัสด้วย พิทักษ์เป็นคนอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร หมายเลขรหัสประจำตัวที่ถูกต้องของเขาคือ ชพ. ๐๓๒๕๑๕ การกำหนดรหัสแบบนี้จะบอกให้รู้ว่าสมาชิกแต่ละคนกระจายอยู่ส่วนไหนของประเทศไทยบ้าง โดยไม่ต้องสำรวจให้เสียเวลา จะได้โยกเครือข่ายลงในแผนที่ได้ ทั้งสามารถมองเห็นภาพรวมทั้งประเทศได้ด้วย เขาสามารถสั่งการให้แต่ละคนหาสมาชิกในพื้นที่เพิ่มเติมได้ พิทักษ์นึกภาพเส้นใยเครือข่ายในแผนที่อย่างเป็นรูปธรรมได้ชัดเจน ดูเป็นจริงเป็นจังมากขึ้น

ครึ่งชั่วโมงต่อมา สมาชิกกลุ่มไลน์คนตัวสั้นทุกคนเปลี่ยนรหัสประจำตัวเรียบร้อยแล้วและถูกต้อง สมาชิกทั้งอีสิบกคนแยกตามวัยได้สี่กลุ่ม วัยอีสิบกกว่าสองคน สามสิบกว่าหกคน สี่สิบกว่าเก้าคน และห้าสิบกว่าสิบเอ็ดคน จากข้อมูลนี้พอจะบอกอะไรได้บ้างแล้ว

เห็นได้ว่าคนยิ่งอายุมากยิ่งไม่เห็นด้วยกับการทุจริตคอร์รัปชัน สมาชิกทั้งสี่สิบหกคนกระจายตัวอยู่ตามจังหวัดต่างๆ ถึงสิบเจ็ด จังหวัด แต่ไม่มีชั่วโมงพิทักษ์ได้ข้อมูลเป็นที่น่าพอใจและชวนพิศวง ที่เดียว ถ้าดำเนินการต่อไปคงมีครบทุกจังหวัด ทุกอำเภอและ ทุกตำบล หากเป็นไปได้ตามที่คิด เครือข่ายการต่อต้านคอร์รัปชัน ต้องเข้มแข็งและมั่นคงยั่งยืนแน่นอน

พิทักษ์เข้าไปคุยกับสมาชิก เสนอให้เลือกหัวหน้ากลุ่มไลน์ และผู้ประสานงานเครือข่ายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน สมาชิกทุกคนรวมใจกันเสนอให้พิทักษ์เป็นหัวหน้า ดูเหมือนทุกคนจะให้ความร่วมมือกับการสร้างสถานการณ์ของเขาเป็นอย่างดี

“ขอบคุณสมาชิกทุกคนที่ให้เกียรติครับ” พิตักษ์นั่งดูใบครก ได้คางอย่างครึ้มใจ นึกถึงว่าถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา เครือข่ายนี้น่าเกรงขาม สำหรับคนทุจริตคอร์รัปชันอย่างแน่นอน การทุจริตในวงการเมือง และวงราชการคงน้อยลงอย่างรวดเร็ว เขาอยากให้สิ่งที่คิดเป็นจริง ขึ้นมาจริง

“รหัส ขพ. ๐๓๒๕๑๕ เหมาะสมที่สุด ถือเป็นผู้เริ่มต้น เป็น ผู้นำการเสียสละที่ยิ่งใหญ่ จะได้ขจัดพวกโกงกินบ้านเมืองให้หายไปจากประเทศไทยเสียที ต่อไปประเทศไทยจะมีถนนทองคำเป็น ประเทศแรกของโลกเลยละ” รหัส สป. ๒๘๒๕๑๐ สนับสนุนเต็มที่ ฟังจากน้ำเสียงเขาคงเกลียดการทุจริตคอร์รัปชันมากเช่นกัน พิตักษ์ คิดว่ารหัส สป. ๒๘๒๕๑๐ เกลียดการโกงกินมากกว่าเขาด้วยซ้ำ

“ใช่ เห็นด้วย ขอให้เครือข่ายของเราเป็นจริงโดยเร็ว” หมายเลขรหัส สฎ. ๓๐๒๕๒๖ กับหมายเลขรหัสอื่นๆ เห็นด้วยกับ ความคิดเห็นของหมายเลขรหัส สป. ๒๘๒๕๑๐ พิตักษ์ได้โอกาสพูด ถึงกติกาของเครือข่ายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันตามที่เขาคิด

ขึ้นมาเพื่อเสนอให้สมาชิกทุกคนพิจารณา

“ส่วนกติกาของเราคือทุกคนต้องปิดบังตัวตน ไม่มีใครรู้จักใครอย่างแท้จริง ทุกคนปฏิบัติงานอย่างอิสระและเสียสละเพื่อชาติ สทนผ่านกลุ่มไลน์เท่านั้น ขยายเครือข่ายอย่างลับ ปฏิบัติการแล้ว หากถูกจับได้ไม่ขัดทอดมาถึงสมาชิกและเครือข่ายฯ ติดคุกให้ถือว่า เป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวมและเป็นรางวัลชีวิตที่ทุกคนควรภูมิใจ เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล เครือข่ายฯ จะดูแลสมาชิกในครอบครัว โดยช่องทางลับเป็นอย่างดี ใครปฏิบัติการสำเร็จให้แจ้งในกลุ่มไลน์ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจแก่สมาชิกทุกคน โดยเพิ่มคำว่า “สงบ ราบคาบ” ไว้หน้ารหัสประจำตัว” พัทธษัตถ์เครื่องหมายส่งข้อความ ปรากฏบนหน้าไลน์กลุ่มทันที ทุกคนยังอยู่ในไลน์อย่างเหนียวแน่น ดูเป็นจริงเป็นจังอย่างไม่น่าเชื่อ

“เครือข่ายฯ หาเงินมาจากไหน” รหัส พท. ๑๗๒๕๐๐ อยาก รู้รายละเอียด

“ผู้ประสานงานเครือข่ายฯ จะคิดหาวิธีการและรับผิดชอบ ส่วนนั้น แต่รหัส พท. ๑๗๒๕๐๐ อย่างจริงจังเกินไป มันแค่สถานการณ์ สมมุติที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ หากทุกคนเห็นด้วยและให้ความร่วมมืออย่างจริงใจและเสียสละ” พัทธษัตถ์ตอบ รู้สึกว่าสถานการณ์ สมมุติจะพาสมาชิกไกลไปไกลเกินไปแล้ว จากนั้นทุกคนเงียบไป ครู่หนึ่ง พัทธษัตถ์ถามว่า “ยังมีใครสงสัยอะไรอีกบ้าง”

“ชัดเจนแล้วหัวหน้า ๕๕๕” รหัส สข. ๒๒๒๕๑๘ โพสต์ เข้ามาก่อนใคร

“หากมีโอกาส เริ่มดำเนินการได้เลยใช่ไหม” รหัส รน. ๒๙๒๕๐๒ ถ้ามเหมือนตลกประเด็นสำคัญไป

“ค่อยแจ้งอีกครั้งว่าจะเริ่มปฏิบัติการวันไหน หากฤกษ์เบิกชัย

กันหน่อย ขอจบข้อหารื้อครับ สมาชิกทุกคนโปรดลบข้อความ
การสนทนาให้หมดด้วย เดี่ยวจะเสียลับ ตอนนี้นี่เลย! ฮ่า...” พัททษ์
ไม่ยอมไปต่อ เขาแค่อยากรู้แต่เพลินไปกับสถานการณ์สมมุติของ
ตนจนถึงวาระสุดท้าย

“โอเคครับ...”

พัทษ์ลบข้อความในไลน์กลุ่มจนหมดสิ้น พรุ่งนี้เขาจะยกเลิก
กลุ่มไลน์ไปเลย เปิดเข้าหน้าเพจเฟซบุ๊กของตัวเองที่ใช้ประจำ
พอเริ่มพิมพ์สเตตัสใหม่ พลันมีเสียงไลน์ดังขึ้นอีกครั้ง เขาเปิดดู
เห็นข้อความจากหมายเลขรหัส สป. ๒๘๒๕๑๐

“พรุ่งนี้ผมจะเริ่มปฏิบัติการเลย! เตรียมการไว้เป็นการส่วนตัว
ก่อนแล้ว”

“อัยยะ! อินมากไปแล้วเพื่อน ๕๕๕” พัททษ์โพสต์ข้อความ
แล้วอดขำไม่ได้...

พัทษ์ลบหน้าเพจในเฟซบุ๊กที่สร้างขึ้นใหม่ทิ้ง ไม่อยากให้
เจ้าของบัตรประชาชนมีปัญหา ยังรู้สึกเบลอๆ เหมือนอยู่ในความฝัน
ใจมันพาไปไกลสุดจะกู่กลับ พัททษ์เชื่อว่าสิ่งที่ตัวเองคิดจินตนาการนั้น
สามารถนำมาปฏิบัติได้ หากวางระบบจัดระเบียบดีๆ สามารถไปได้
สวยเลย เขาเก็บบัตรประชาชนไว้ในลิ้นชักเหมือนเดิม แววดตาเป็น
ประกายระยิบระยับ พลางยิ้มอย่างมีความหวัง มันเป็นเพียงความ
หวังเดียวที่อาจเป็นจริงขึ้นมาได้!

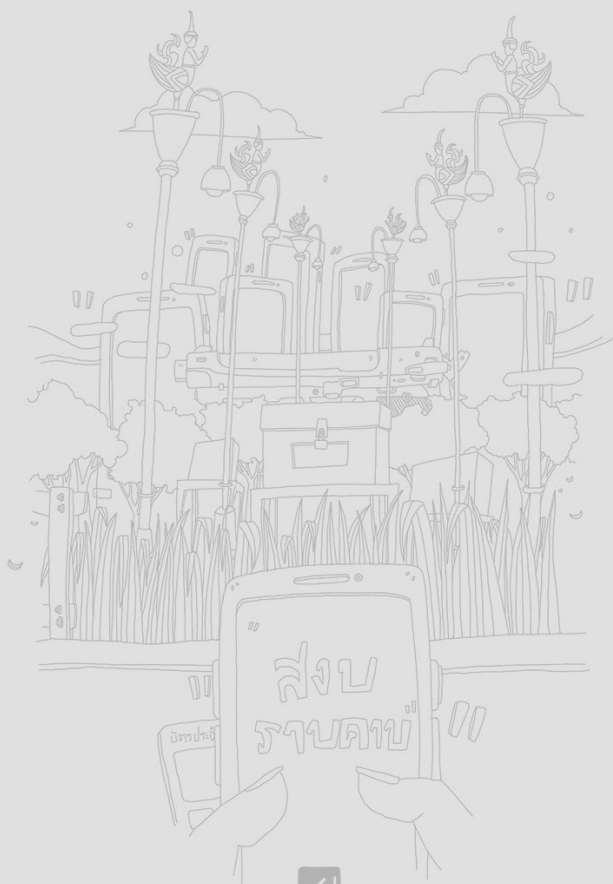
สองวันต่อมาสื่อหลายช่องเสนอข่าวการลอบสังหารนายก
เทศมนตรีเทศบาลตำบลแห่งหนึ่งในเขตปริมณฑล ขณะนั่งดื่มสุรา
กับลูกน้องหลังสำนักงาน หลังจากเลิกงานแล้ว เหตุเกิดเวลาทุ่มกว่า
ในรายงานข่าวบอกว่าสาเหตุการตายมาจากการทุจริตคอร์รัปชัน

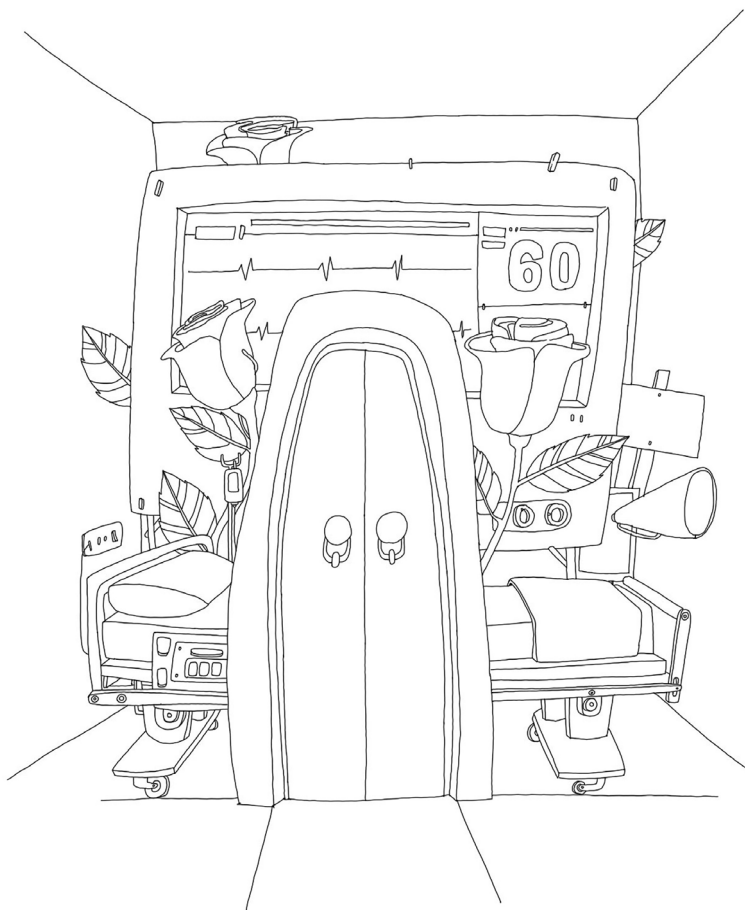
โครงการสร้างเสาไฟฟ้าหงส์กับราชสีห์เลียนถนนร้างที่ไม่มีบ้านผู้คน
อยู่เลย วางเสาไฟฟ้าแต่ละต้นชิดกันมากจนน่าเกลียด มีรายงานข่าว
ติดต่อกว่าวางเสาชิดกันจนราชสีห์ขึ้นขี่หงส์แล้ว เห็นจากภาพข่าว
แล้วมันก็น่าขันจริงๆ แคมไฟไม่ติดอีกต่างหาก ชาวบ้านส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วย แต่นายกเทศมนตรีซึ่งเป็นคนมีอิทธิพลในท้องถิ่นบอก
ว่าค่อยทำถนนในภายหลัง ต้องรองบประมาณในปีถัดไปก่อน

พิทักษ์นั่งมองภาพข่าวตาแทบไม่กะพริบ ภาพข่าวที่สื่อหลัก
เผยแพร่ออกมานั้นมันน่าเกลียดจริงๆ เชื่อได้ว่าโครงการสร้าง
เสาไฟฟ้าหงส์กับราชสีห์นั้นมีการทุจริตแน่นอน เขาเผลอคิดด้วย
ความเคียดแค้นว่าคนโกงแบบนี้ตายเสียได้ดี จะได้ไม่มีโอกาส
โกงชาติประชาชนอีกต่อไป ขณะที่พิทักษ์ติดตามข่าวอย่างใจจดใจจ่อ
อยู่นั้น เสียงไลน์ดังขึ้นหนึ่งครั้ง เขารีบหยิบมือถือมาเปิดดู เป็นไลน์
กลุ่มคนตัวสั้น เห็นข้อความในไลน์แล้วเย็นวาบไปทั้งตัว มือไม้สั่น
ไปหมด เขาอ่านข้อความสั้นๆ

**“สงบราบคาบ สป. ๒๘๒๕๑๐” รหัสสมาชิกตรงกับสถานที่
ที่เกิดเหตุพอดี!**

บนทางเดินของออร์ฟิอุส

• รัตติ รัตติรณ •

เสียงผีเท้าข้างหลังแผ่วเบาเกินกว่าจะเป็นมนุษย์ แม้จังหวะ
การก้าวย่างจะคุ้นเคย แต่ใครจะมั่นใจ สุดท้ายเมื่อความหวาดระแวง
เอาชนะหัวใจ ออร์ฟิอุสจึงหันกลับไปมอง...

-๑-

หมอบอกว่าพ่อคงไม่รอดคืนนี้...

ห้องวิไลของโรงพยาบาลไม่ต่างอะไรกับโรงแรมหรู หาก
แกล้งทำเป็นไม่เห็นสายระโยงระยาง และหูทวนลมกับเสียงบีบๆ
จากเครื่องพยางค์ชีวิต ก็คงแยกไม่ออก

เสียงปราศรัยจากเครื่องขยายลดรอยเชื่อมต่อที่ไม่สนิทของ
กระจกหน้าต่างเข้ามา แม้จากชั้นยี่สิบสี่เสียงนั้นยังพอฟังออก
มันแข็งกร้าวและทรงพลัง เสียงผู้ชายดังสลับกับเสียงโห่ร้องของผู้คน
ทุกครั้งที่มันก้องกัมปนาท บานหน้าต่างกระจกจะถูกเขย่าจนสั่นกราว

ดรินเอาแต่จ้องมองชายสูงวัยบนเตียง รอคอยการมาถึงของ
ลมหายใจสุดท้ายอย่างกระวนกระวาย และทุกครั้งที่การขยับของ
ทรวงอกแผ่วเบาลง น้ำตาที่ไม่อาจกดกลั้นก็พรุ้งพู่

โทรศัพท์เครื่องใหม่ซุกอยู่ในกระเป๋า ยังไม่ได้เปิดใช้ตั้งแต่เมื่อวาน เครื่องเก่าถูกทิ้งลงอ่างล้างมือ ปล่อยให้วงจรอิเล็กทรอนิกส์ตายลงช้าๆ จากการท่วมของน้ำ หญิงสาวเกลียดมันทั้งคู่ ทั้งใหม่และเก่า โทรศัพท์พวกนั้นบรรจุแต่ความร้ายกาจของคำพูด มันบั่นทอนหัวใจให้แตกร้าวและยับย่อย

“เอาชีวิตคนชั่วไปจากประเทศนี้เสียที”

“พรุ่งนี้ แผ่นดินจะสูงขึ้น”

“มันสมควรตายมาตั้งนานแล้ว”

ดารีนาปิดหน้าต่างที่เธอคลอตอนที่หย่อนมันลงในอ่างล้างมือ ไม่ใช่ดึกกับมูลค่าสูงลิบของมัน เธอหวังว่าข้อความทั้งหมดจะสูญหายไปพร้อมภาชนะที่บรรจุ แต่น่าแปลกที่มันยังคงสลักแน่นทั้งในความจำและความรู้สึก

โชคดียี่สิบปีไม่มีโอกาสได้เห็น นี่คงเป็นเรื่องดีเพียงเรื่องเดียวที่เกิดขึ้น

“พ่อคะ... หนูควรทำอะไรดี” หญิงสาวกำมือบิดาไว้นแน่น แวดตาของความสับสนฉายชัด

ชายผู้นั้นจะกลับมาในอีกไม่นาน แต่ดารีนายังไม่มีคำตอบให้เขา... กลีบกุหลาบบนพื้นกลายเป็นกองสูง ตั้งแต่เขาก้าวออกจากห้องในช่วงบ่าย

เลือก-ไม่เลือก

พ่อชอกกุหลาบสีแดง รอบห้องผู้ปวยจึงเหมือนถูกอาบไปด้วยสีเลือดจากกลีบของพวกมัน คนที่ยังสวามีภักดีต่อผู้นำเป็นผู้นำมา มอบให้ แต่พ่อไม่รับรู้อะไรอีกแล้ว... ไม่ว่ากุหลาบจะสีอะไรพ่อก็ตื่นมาชื่นชมไม่ได้ทั้งนั้น

เลือก-ไม่เลือก

ดาร์วินใช้วิธีตัดสินเหมือนสมัยเด็ก ค่อยๆ ได้มันออกจากฐานรองดอกที่ละกลีบ เบามือและอ่อนโยนเพื่อให้มันมีโอกาสทำหน้าที่สุดท้ายอย่างงดงาม ก่อนจะหมดลมหายใจอยู่บนกองพะเนินร่วมกับกลีบอื่นๆ

เสียง “คลิก” ตรงประตู ทำให้ดาร์วินสะดุ้งสุดตัว ความหวาดกลัวทำให้สั่นเทา กุหลาบดอกงามในมือร่วงลงพื้นทั้งที่กลีบยังอยู่ครบ หญิงสาวไม่มีโอกาสได้รู้ว่ากลีบสุดท้ายของมันให้คำตอบของคำถามว่าอย่างไร *เลือกหรือไม่เลือก*

-๒๒-

พ่อเป็นคนเข้มแข็งและมุ่งมั่น เป็นผู้ที่นำความเท่าเทียมมาใช้
ในประเทศที่เต็มไปด้วยช่องว่างของชนชั้น พ่อพยายามถมช่องกลวงโบ๋ด้วยความเข้าใจ โลกในหัวของพ่อเรียบง่ายและตรงไปตรงมา

“หากเราเกิดมาด้วยวิธีเดียวกัน นั่นแสดงว่ามนุษย์ทุกคนย่อมเท่าเทียมกัน”

พ่อพูดกับดาร์วินเช่นนี้ ในวันที่ได้ฟังข่าวหญิงเร่ร่อนอุ้มลูกกระโดดสะพาน เธอไม่มีเงิน ไม่มีใครให้งานทำเพราะเธอไม่ได้เรียนหนังสือ

“ข้าวทุกเมล็ดที่งอกงามบนแผ่นดินต้องเลี้ยงปากท้องของคนทั้งประเทศ ไม่ใช่ถูกเก็บในยุ้งฉางของใคร”

หลังจากนั้นไม่นานพ่อก็ก้าวสู่ตำแหน่งผู้นำ เพื่อชี้นำทั้งความคิดและจิตวิญญาณของผู้คน

ดาร์วินสูญเสียพ่อตั้งแต่คราวนั้น... พ่อที่เคยมีเพียงบุตรสาวเป็นความรักเดียว บัดนี้จำต้องแบ่งความรักไปสนองอุดมการณ์อัน

ยิ่งใหญ่ เมืองในนิทานที่พ่อชอบเล่าให้ฟังก่อนนอน บัดนี้กำลังถูก
สร้างให้เกิดขึ้นในโลกจริง แต่ดารินเข้าใจ... หญิงสาวไม่ใช่เด็กหญิง
คนเดิมที่เอาแต่ฟังนิทาน เธอจึงเข้าใจในความปรารถนาอันแรงกล้า
ของบิดา

ประเทศที่ปรักหักพังมานานต้องการยาแรงในการฟื้นฟู
รักษา มาตรการของผู้นำคนใหม่จึงเด็ดเดี่ยวและเฉียบขาด พ่อไม่
เคยยอมมือให้ผู้ที่อยู่ตรงข้าม เขาพยายามเร่งกลไกการสร้างโลก
ใหม่ให้เร็วขึ้น แต่นั่นยังทำให้เหล่าศัตรูปรากฏตัวเร็วขึ้นเช่นกัน
คนที่มีข้อความคิดต่างยังมีไม่น้อย คนที่สูญเสียผลประโยชน์
จากการปฏิรูปประเทศก็ยังมีจำนวนมาก... ไม่นานสงครามของ
ความขัดแย้งก็ปะทุ

พ่อพยายามกำจัดผู้เห็นต่างให้หมดสิ้นโดยใช้วิธีถอนราก
ถอนโคน แต่คนเหล่านั้นเหมือนเชื้อเห็ดที่ไม่เคยตาย เมื่อสิ้นแกนนำ
คนแรก คนใหม่ก็ก้าวขึ้นมาแทนที่ ทุกคนมีอุดมการณ์ไม่ยิ่งหย่อน
ไปกว่ากัน พ่อใช้เวลาก่อนชีวิตในการกำจัดสิ่งกวนใจเหล่านี้ และ
ตอนนั้นเอง... โลกที่เคยตรงไปตรงมาของพ่อก็เริ่มบิดเบี้ยว

โชที่ตึงเกินไป พันธนาการที่หน่วงเหนี่ยวไว้รอบคอบของ
ประชาชน ทำให้พวกเขาเริ่มหวาดกลัว พอนานเข้าก็เปลี่ยนเป็น
ความเกลียดชัง คนจำนวนไม่น้อยที่เคยให้การสนับสนุนแนวคิดของ
ผู้นำก็เริ่มหวาดระแวงและหันมาเผชิญหน้า แต่พ่อไม่คิดรามือ กลับ
ยิ่งตอบโต้ด้วยมาตรการที่รุนแรงขึ้น ไม่มีถนนสายใดไม่เปื้อนเลือด
ไม่มีครอบครัวใดไม่เสียน้ำตา คำว่าเท่าเทียมเป็นคำที่ค่อยๆ
เลือนหายไปจากปากของพ่อ จนแม้แต่ลูกสาวคนเดียวยังไม่กล้า
ตั้งคำถาม... นั่นยังใช้พ่อคนเดิมอยู่หรือไม่

ภาพวัยเด็กถูกขุดคุ้ยจากกล่องความทรงจำ พ่อผู้อ่อนโยนมัก

เล่านิทานให้เธอฟังก่อนนอน นิทานมากมายพูดถึงเมืองต่างๆ ที่ล้วนแต่สมบูรณ์แบบ ครั้งหนึ่งพ่อยังเคยเล่าถึงโลกหลังความตาย เมืองลึกลับที่ซ่อนเร้นจากสายตาของผู้คนที่นั่นเอาไว้ก็เก็บดวงวิญญาณที่ไม่มีใครหาพบ มีชายหนุ่มเพียงคนเดียวที่เคยบากบั่นไปถึง เพื่อร้องขอวิญญาณของคนรักกลับคืนมา แต่ทางเดินของออร์ฟิอุสก็ยากยิ่งเกินกว่าใครจะติดตามไปได้

พ่อในภาพจำค่อยๆ พร่าเลือน... บ่อยครั้งที่ดารินเกิดความกังขาในหัวใจ หากโลกเบื้องล่างมีจริง และเคยมีผู้เดินทางไปถึง บางทีวิญญาณชั่วร้ายของใครบางคนอาจถูกนำกลับมา บางทีวิญญาณของบิดาอาจถูกสลับเปลี่ยนกับของใคร พ่อในวันนี้ราวกับไม่ใช่คนเดิม พ่อเช็ดมือที่เป็นรอยเลือดด้วยกระดาษวางคำปราศรัยเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองอันสูงส่ง พ่อฟังโอเปร่าอยู่ในห้องพักชั้นสามสิบสอง เคล้าเสียงร่ำไห้ของผู้คนจากเบื้องล่าง

“ตราบไดยังมีความคิดที่แตกต่าง เราจะยังสร้างโลกที่สมบูรณ์แบบไม่ได้” พ่อบอกดารินเช่นนั้น และสงครามของท่านผู้นำก็ดำเนินต่อไป... จนกระทั่งวันสุดท้าย

การต่อสู้ของพ่อไม่ได้จบในสนามรบข้างนอกนั้น แต่จบลงบนเตียงคนไข้ของโรงพยาบาล

เซลล์มะเร็งค่อยๆ ลุกกลาม กัดกินอวัยวะภายในเป็นอาหารไปที่ละชิ้นส่วน กระทั่งเข้าสู่ระยะสุดท้าย พ่อลุกขึ้นมาออกมาตรวจการอะไรไม่ได้อีกแล้ว ท่ามกลางเสียงไซโยให้ร้องของประชาชน

และนั่นเป็นครั้งแรกที่ชายผู้นั้นเอ่ยถามดารินว่า... เธอจะติดตามดวงวิญญาณของพ่อกลับมาจากโลกอื่นหรือไม่ ขณะที่หญิงสาวล้งเล

เลือก-ไม่เลือก

เสียงร่ำไห้ของดาริน คร่ำครวญและกัดกินใจ ไม่ต่างจากเสียง
พิณของออริฟิอัส บทเพลงที่เคยสั่นคลอนหัวใจอันหยาบกร้าน
ของราชาแห่งยมโลก กระทั่งยอมคืนเจ้าสาวกลับสู่อ้อมกอดของชาย
คนรัก หากเพียงแต่เขาเกิดความหวาดระแวงระหว่างทางเดินที่
มีดมนั่น

“จะมั่นใจได้อย่างไรว่า... เจ้าของเสียงผีเท้าด้านหลังคือหญิง
คนรัก?”

“จะมั่นใจได้อย่างไรว่า... หญิงสาวผู้คืนชีพจะยังคงเป็น
คนเดิม?”

“จะมั่นใจได้อย่างไรว่า... หัวใจของเธอจะไม่เปลี่ยนไป?”

เมื่อความหวาดระแวงเอาชนะหัวใจ ออริฟิอัสจึงหันกลับไป
มอง... และสูญเสียเธอไปตลอดกาล

เสียง “คลิก” ตรงประตู ทำให้เลือดในตัวเย็นวาบ

อากาศอุ่นจากภายนอกจู่โจมเข้ามาในห้องโดยไม่ทันตั้งตัว
มันหอบเอากลิ่นกุหลาบบนพื้นปลิวว่อน... ดารินหน้าซีดเผือด ตอน
ที่ชายผู้นั้นปรากฏตัวอีกครั้ง

“คุณตัดสินใจได้แล้วหรือยัง” น้ำเสียงของเขาทุ้มลึกและเย็นชา
หญิงสาวส่ายหน้า

“เราครองนานกว่านี้ไม่ได้... ที่ปลายอุโมงค์มีสิ่งที่เธอร้องขอ
จงไปนำดวงวิญญาณที่โหยหากลับมา”

หลังบานประตูที่ชายหนุ่มเพิ่งก้าวผ่านมา กลายเป็นโพรง
ทางเดินแคบๆ พอดีตัว ผนังหินหยาบกระด้างคายความเป็นออกมา
จนหนาวสั่น ความอบอุ่นเมื่อสักครู่นี้กลายเป็นความทรงจำที่เหมือน

ผ่านมานาน

“แค่ต้องจำไว้ว่า... ห้ามหันกลับไปมอง” กติกาเดียวกับที่
ออร์ฟิอุสเคยได้รับเมื่อนานมาแล้ว

ดาร์วินบีบมือตัวเองจนขือนิ้วขาวซีด ก่อนจะก้าวเข้าสู่อุโมงค์การ
ของทางเดินแห่งนั้น

-๔-

หญิงอีกคนอุ้มลูกกระโดดลงมาจากสะพาน... สามีของเธอ
เสียชีวิตในเหตุการณ์ต่อสู้ระหว่างขั้วอุดมการณ์ แต่พ่อไม่ได้สนใจ
ข่าวของเธออีกแล้ว

ดาร์วินเอาพวงหรีดไปในงานศพที่เต็มไปด้วยเสียงก่นด่า
ใครสักคนสาดน้ำเย็นๆ ใส่เธอ และขับไล่ออกจากงาน

คืนนั้นหญิงสาวและลูกชายของเธอมาเยี่ยมดาร์วินถึงใน
ห้องนอนเจ้าของห้องไม่ได้หวาดกลัว กลับสงสัยว่าทำไมหญิงผู้เปี่ยมปณ
ธาแต่ร้องไห้ พยายามพูดอะไรบางอย่างที่จับใจความไม่ได้ และเมื่อ
นาฬิกาบนผนังร้องบอกเวลารุ่งเช้า เธอก็หายตัวไป ทิ้งไว้แต่รอยเปียก
ชุ่มบนพื้นห้อง

ก่อนเที่ยงวันนั้น กองกำลังปราบปรามฝูงชนก็เข้าสลายม็อบ
อีกสองแห่ง ตรงสะพานชมัธยมเรซซิ่ง และอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
ใครสักคนปีนขึ้นไปบนพานแว่นฟ้า และข่มขู่ว่าจะทิ้งตัวลงมาจาก
ผู้นำไม่สละอำนาจ แต่ไม่ทันที่ข้อเรียกร้องจะสำเร็จ หัวกระสุน
คมกริบก็พุ่งผ่านเนื้อหัวใจ... เป็นการปะทะรุนแรงที่สุดอีกครั้ง
นอกจากชายผู้นั้นยังมีผู้เสียชีวิตอีกสี่สิบเจ็ดคน และมีผู้หญิง
กระโดดสะพานจากแรงเสียดทานของการสูญเสียอีกสิบหกคน

สองคนในนั้นอุ้มลูกไว้แนบอก

พอไม่ได้เปิดโทรทัศน์ด้วยซ้ำไป...

คืนนั้นหญิงทั้งสิบหกคนมาหาดารินที่ห้องนอน พวกเธอ
คร่ำครวญถึงวิญญาณที่สูญหายของคนรักซึ่งไม่อาจติดตามกลับ
มาได้ รุ่งเช้าดารินให้แม่บ้านเข้ามาทำความสะอาดพื้นห้องที่เจ็นนอง
ไปด้วยน้ำ แม่บ้านที่เข้าไปทำงานวันนั้นกลับมามีคนอื่นๆ
ฟังว่า น้ำท่วมในห้องดารินมีกลิ่นเค็มๆ ซุกซ่อนอยู่ ละม้ายคล้ายกลิ่น
น้ำตา

-๕-

คงมีเพียงบุรุษเดียวจากเรื่องเล่าปรัมปราที่เคยผ่านเส้นทางนี้
โพรงทางดินแคบๆ รูปร่างเหมือนถ้ำขนาดยาวทอดลึกเข้าไปยัง
ดินแดนที่ไม่กล้าเอ่ยนาม ผั่งหินด้านข้างและด้านบนเย็นเยียบ
จนไม่กล้าแม้แต่จะแตะต้อง หวาดกลัวว่าหากกระแสน้ำของ
ความเหินห่างไหลเข้าสู่ร่างกาย มันจะหยุดลมหายใจในระดับพลัน
รอบตัวดารินถูกห่มคลุมด้วยความมืดมิด มีเพียงแสงสว่าง
ตรงปลายอุโมงค์ที่คอยนำทางให้หญิงสาวก้าวเดินไปเรื่อยๆ ด้วยใจ
ประหวั่น บนทางเดินที่ถูกกลืนกินด้วยราตรีอันไร้ดรักรัล แสงที่เห็น
จึงไม่มากไปกว่าแสงจากกันหึ่งห้อย

ดารินได้ยินเพียงผีเห่าที่แผ่วเบาเกินกว่าจะเป็นมนุษย์
แม้จังหวะการก้าวอย่างจะคั่นเคย แต่ใครจะมั่นใจ

ผู้อยู่เบื้องหลังไม่ได้พูดอะไรตลอดทางเดินที่ยืดยาว มีเพียง
เสียงลมหายใจที่ค่อยๆ ชัดเจนขึ้น เมื่อยิ่งเข้าไปใกล้ทางออก...แสงสว่าง
รำไรอยู่ตรงปลายทางแล้ว ตอนที่หญิงสาวตั้งคำถามกับตัวเอง

“จะมั่นใจได้อย่างไรว่า... เจ้าของเสียงผีเท้าด้านหลังคือพ่อ?”

“จะมั่นใจได้อย่างไรว่า... ผู้ที่เรอนำกลับไปจะเป็นชายคนไหน คนที่เป็นนักเล่านีทาน หรือคนที่พรากชีวิตหญิงเหล่านั้น?”

“จะมั่นใจได้อย่างไรว่า... การนองเลือดจะไม่เกิดขึ้นอีกครั้ง?”

คงเป็นตรงนี้เช่นกันที่ออร์ฟิธพ่ายแพ้ให้กับข้อสงสัย คงเป็นตอนที่เห็นแสงสว่างอยู่ไม่ไกลนี้ละ ที่เขาไม่อาจตัดทอนความลังเลในหัวใจและตัดสินใจหันกลับไปเพื่อดูหน้าเธอ

ว่ากันว่า... มนุษย์มีจุดอ่อนอยู่ประการหนึ่งที่ไม่อาจเอาชนะได้ นั่นคือความระแวง เมื่อใดที่มันกัดกินใจ มนุษย์จะโยนความเชื่อใจทิ้งและหันมาเผชิญหน้า ประชาชนของพ่อก็เช่นกัน... พวกเขาถูกล้อในวันที่ความหวาดระแวงกระซิบบอกว่าการนำทางของผู้ปกครองประเทศอาจไม่ถูกต้อง ความหวาดกลัวขมขื่นให้พวกเขากลับมาเพื่อเผชิญหน้าและเรียกร้องบางสิ่งที่ถูกลักขโมยไป... ความสุขในชีวิต

ผู้นำน่ากลัวเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะตอนที่ถือปืนไว้ในมือ และถืออคติไว้ในใจ

ฝ่ามือสองข้างของดาร์รินขึ้นเหนือ แกรบตัวจะหนาวเย็น สิ่งใดชักนำพ่อมาไกลถึงเพียงนี้ พ่อเคยอ่อนโยนนักในความทรงจำ... วันที่ดาร์รินตกจากจักรยานตอนห้าขวบ พ่อทำแผลให้พร้อมกับเป่าลมหายใจลงไปเบาๆ

“ต่อไปลูกจะกลายเป็นคนเข้มแข็ง บาดแผลทำให้เราจดจำและไม่ทำในสิ่งที่ผิดพลาด”

“ถ้าหากหนูทำผิดพลาด?”

“ก็แค่ก้มดูแผลที่หัวเข่า และนี่ให้ได้ว่าตอนนั้นเจ็บแค่ไหน”

ยิ้มของพ่ออบอุ่นที่สุด และความทรงจำเหล่านั้นมักเรียก

น้ำตา ไม่ว่าท่านผู้นำจะเป็นคนชั่วในสายตาของใคร แต่ยังคงเป็น
พ่อของเธอเสมอ... ในวันที่หมอบอกว่าไร้ทางรักษา วิญญาณของ
พ่อก็พลัดหลงเข้าไปในอุโมงค์อันมืดมิด ดารินรู้ว่าให้ร้ายกับจะขาดใจ
และตัดสินใจยอมรับเงื่อนไขเดียวกับบอริฟัส... เธออดทนผ่าน
ช่องทางที่มีผู้คนกระทั้งมาถึงตรงนี้ การนำทางใกล้สิ้นสุดลงแล้ว
จนกระทั่งความหวาดระแวงเข้าครอบงำ

“จะมั่นใจได้อย่างไรว่า... การนองเลือดจะไม่เกิดขึ้นอีกครั้ง?”

เสียงผู้ชายจากเครื่องขยายยั้งดังก้องอยู่ในหู

“การสิ้นผู้นำทราชา เป็นจุดเริ่มต้นใหม่ของความผาสุกแห่ง
ประชาชน” เสียงไซโยให้ร้องของผู้ชนเขย่าบานหน้าต่างกระจกจน
สั่นกราว

ดารินตัวสั่นเทาทั้งจากความหนาวเย็นและความหวาดกลัว

“พ่อคะ...” เสียงเรียกแผ่วเบาราวกับกระซิบ

“นั่นใช่พ่อจริงๆ หรือเปล่าคะ?”

จังหวะการก้าวเดินหยุดลงกะทันหัน พร้อมกับเสียงติดตาม
ที่หยุดลงเช่นกัน

“หนูอยากให้พ่อเป็นแค่พ่อของหนูคนเดียว... บางทีเมืองของ
พ่ออาจเหมาะแค่เรื่องเล่าในนิทาน หรือบางทีอาจต้องใช้เวลา
สำหรับการเปลี่ยนแปลงที่นานกว่านั้น” ดารินพูดในสิ่งที่ไม่เคยกล้า

บุคคลในความมืดยังคงไร้คำตอบ... ขณะที่ขาของหญิงสาว
ถูกความเย็นเกาะกุมจนก้าวไม่ออก เหลือเพียงไม่กี่ก้าวก็จะถึงปลาย
อุโมงค์ แต่เธอลับลั้งเล

เลือก-ไม่เลือก

เลือก บิดาผู้เป็นคนที่หญิงสาวรักสุดหัวใจ

ไม่เลือก ผู้นำที่คนทั้งประเทศสาปแช่ง

ดาร์วินจำเป็นต้องตัดสินใจ... แต่ก่อนที่เธอจะใช้พลังทั้งหมด บังคับขาให้ก้าวต่อไปข้างหน้า หญิงผู้เปี่ยมปณิธิปรากฏตัวอยู่เบื้องหน้า เด็กชายในอ้อมแขนตัวเขียวซีดจากการจมน้ำมานาน

หญิงผู้นั้นพูดอะไรบางอย่างที่ดาร์วินยังคงฟังไม่ออก แต่เสียงร้องของเธอกรีดหัวใจ... ขาที่เริ่มมีกำลังเมื่อสักครู่ กลับไปอ่อนแรงเช่นเดิม

“พ่อคะ...” เธออยากได้ยินเสียงที่คุ้นเคยอีกสักครั้ง เพื่อช่วยในการก้าวต่อไป แต่คำตอบจากเบื้องหลังยังคงว่างเปล่า

“เรากำลังพาใครกลับไป พ่อหรือท่านผู้นำ... จะแน่ใจได้อย่างไรว่าการนองเลือดจะไม่ปะทุขึ้นมาอีกครั้ง”

คราวนี้หญิงทั้งสิบหกคนปรากฏตัวขึ้นบ้าง เปี่ยมปณิธิและหนาวสั่น น้ำตาของพวกเธอไหลออกมาเป็นสีแดงกลีบกุหลาบ ทุกคนกระโดดสะพานเพื่อสังเวद्यอุดมการณ์ของท่านผู้นำ ดาร์วินก็ลงมอรรอยแผลที่หัวใจ มันเจ็บแปลบกว่าสมัยเด็ก และก่อนที่ขาของเธอจะทำตามคำสั่งของหัวใจ ดาร์วินก็ตัดสินใจในสิ่งที่ไมคิดว่าจะทำ...

ใบหน้าของพ่อชาวซีดอยู่ท่ามกลางความมืดรอบตัว แม้ใบหน้าจะคุ้นชินแต่รอยยิ้มกลับไม่คุ้นเคย ไม่ได้อบอุ่นเหมือนตอนที่เธอเข้านอน มันเป็นรอยยิ้มเดียวกับของผู้นำประเทศ คนเดียวกับที่ออกคำสั่งสลายฝูงชน

-๖-

เสียง “คลิก” ตรงประตู ทำให้เลือดในตัวเย็นวาบ

อากาศอุ่นจากภายนอกจู่โจมเข้ามาในห้องโดยไม่ทันตั้งตัว

มันหอบเอากลิ่นกุหลาบบนพื้นปลิวว่อน... ดารินหน้าซีดเผือด ตอน
ที่ชายผู้นั้นปรากฏตัวอีกครั้ง

“คุณตัดสินใจได้หรือยัง” น้ำเสียงของหมอหนุ่มทุ้มลึกและ
เย็นชา

เขาเป็นแพทย์ฝีมือดีที่สุดของประเทศ และเป็นคนเดียวกับที่
บอกดารินว่า พ่อจะไม่รอดคืนนี้ เครื่องพยางค์ชีวิตเป็นเพียงสิ่งเดียวที่
ยึดพ่อไว้กับโลกใบนี้ และหมอกำลังรอคำตอบจากบุตรสาวคนเดียว
เพื่อปิดสวิตช์

เครื่องมือพวกนี้อาจยืดท่านผู้นำไว้ได้สักพัก และอาจยืดเวลา
ไว้ได้นานพอที่ลูกน้องคนสนิทจะขึ้นมาบัญชาการแทน งานของพ่อ
จะถูกสานต่ออย่างไรที่ตีเหมือนปีศาจไฮดราที่จะอกหัวใหม่ขึ้นมา
ได้เสมอ ยามที่เสียหัวเดิมไป

“ฉันควรทำอะไร?” คำพูดเหมือนคำปรารภมากกว่า
คำถาม สีหน้าของหมอหนุ่มจึงยังคงว่างเปล่า รวากับไม่ใช่ดีใน
การเลือกช่วงระหว่างเสียงบีบๆ ของเครื่องพยางค์ชีวิต และเสียงโห่ร้อง
ของผู้คนเบื้องล่าง

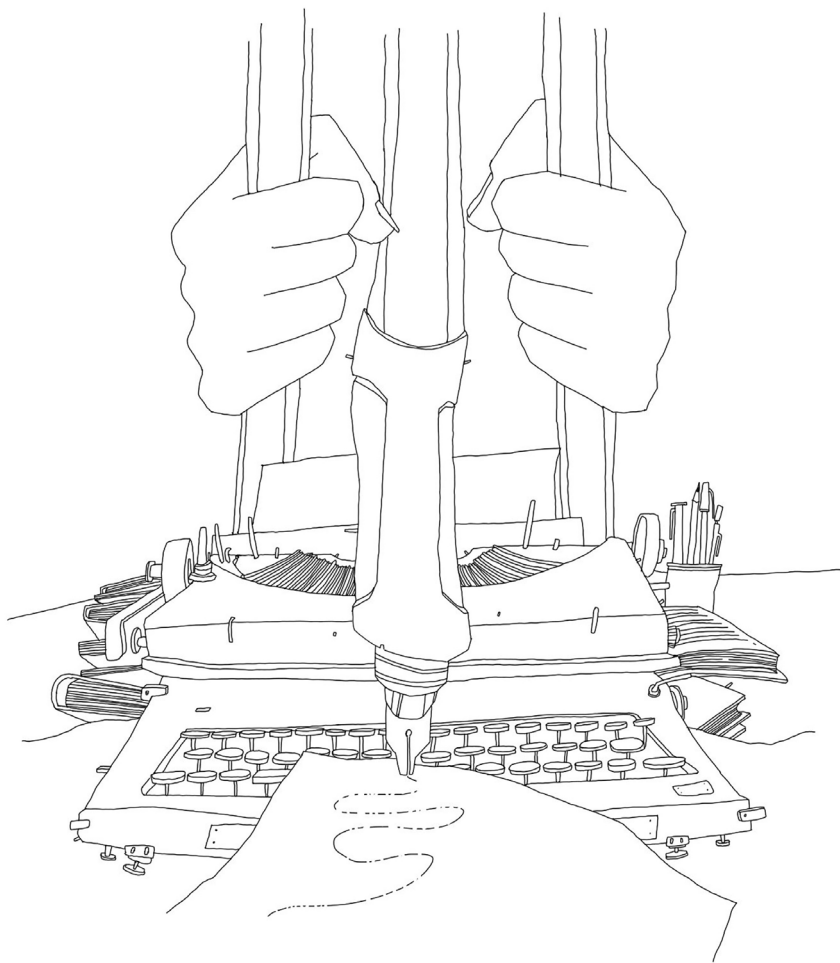
“คุณควรตัดสินใจเอาเองว่าจะหันกลับไปหรือไม่”

ประโยคหลังของหมอหนุ่มทำให้หัวใจของดารินกระตุก...
เธอรู้สึกถึงความเย็นและเปียกชื้นบนพื้นห้อง

ระดับน้ำค่อยๆ สูงขึ้นจนเกือบท่วมหลังเท้า กลิ่นของมันเค็มๆ
เหมือนน้ำตา และเสียงร่ำไห้ของหญิงสาวก็ดังแว่วมาจากใต้สะพาน
ที่อยู่ไกลออกไป แผลบนหัวเข่าของดารินปวดแปลบ แต่หญิงสาว
ไม่ใส่ใจ เธอจ้องมองชายตรงหน้านิ่งนาน ก่อนกระแสดารินๆ จะ
พรุ้งพรวดออกจากดวงตา

วันรุ่งขึ้น... เสียงโห่ร้องของประชาชนก็เงียบลง เครื่อง
ขยายเสียงทุกตัวถูกเก็บกลับ รอยเลือดบนถนนทุกสายถูกชำระล้าง...
รอยเลือดบนพานแว่นฟ้าก็เช่นกัน

ปากกาขนนก

• ยุทธนา ปิณฑา •

‘ทุกอย่างในห้องนี้มีชีวิต’

ปู่มักบอกผมทุกครั้งที่ผมเข้ามาในห้องๆ นี้ ซึ่งดูแล้วก็ไม่ต่างอะไรจากห้องทำงานทั่วไป มีโต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวางของเล็กๆ แต่สิ่งที่กินพื้นที่มากกว่าครึ่งคือบรรดาหนังสือที่วางกองกันเป็นตั่งสูงบนพื้น บ้างก็เก็บเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่บนชั้น หรือไม่กั้นอนึ่งสงบอยู่ในหีบไม้หลายใบที่ไม่เคยลงกุญแจ ห้องทำงานของปู่จึงเป็นเสมือนห้องสมุดขนาดย่อม ตอนเด็กๆ ท่านชอบพาผมเข้ามาบ่อยๆ พอเห็นว่าเป็นคนชอบหนังสือก็แนะนำเล่มโน้นเล่มนี้ให้ผมอ่าน พอผมเบื่อ ก็มักจะรบเร้าให้ท่านเล่าเรื่องเก่าๆ ให้ฟัง ท่านเป็นนักเล่านิทานด้วย มักจะผสมมติสิ่งของต่างๆ ในห้องมาผูกเป็นเรื่องได้อย่างน่าอัศจรรย์ ตอนนั้นผมไม่รู้หรอกว่าอะไรเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องแต่ง เพราะมันสนุก อยู่กับจินตนาการและนิทานที่ไม่เคยได้ยิน จนผมเผลอเชื่อไปว่า ‘ทุกอย่างในห้องนี้มีชีวิต’ เหมือนกับที่ปู่บอกไว้

พอโตขึ้นผมก็แทบจะลืมคำคำนั้นของปู่ไปแล้ว จนกระทั่งท่านเสียไปได้สองสามปี บ้านหลังเก่าๆ ที่อยู่กันมาเกือบร้อยปีก็ถึงเวลาต้องปรับปรุงอีกครั้ง สาเหตุก็คือเจ้าปลวกตัวดีมันแอบเข้ามาใช้ห้องเก็บของเป็นเคหสถาน มันกินทุกอย่างที่กินได้จนไม่เหลือชิ้นดี

จนต้องส่งกายนาครั้งใหญ่ แต่ที่ทำให้ผมประหลาดใจคือมันไม่
ตะต้องห้องทำงานของปู่เลย ทั้งที่ห้องนั้นอยู่ข้างๆ กัน และมีอะไร
น่ากินกว่าเยอะ ผมสำรวจดูทุกซอกทุกมุม ทั้งโต๊ะ เก้าอี้ หนังสือ หรือ
อะไรที่มันพอจะสนใจ ก็ไม่มีร่องรอยของการกักตุน ต่างจากห้อง
เก็บของที่เหลือเพียงซากอารยธรรมจนเกินเยียวยา

คำพูดของปู่ ทำให้ผมขลุ่ยขึ้นมาในวันนั้น อันที่จริงมันอาจจะ
มีเหตุผลทางวิทยาศาสตร์อธิบายได้ แต่ผมไม่ใส่ใจที่จะหาคำตอบ
ผมเลือกที่จะเชื่อคำของปู่มากกว่า

วันนี้เป็นอีกวันที่ผมเข้ามาในห้องนี้ ผมมักเข้ามานั่งสงบๆ
นึกถึงท่านทุกครั้งที่มีเรื่องทุกข์ใจ ทุกอย่างในห้องยังอยู่ที่เดิมเหมือน
ตอนที่ท่านจากไป มองไปทางไหนก็เห็นแต่หนังสือที่ผมเคยอ่านแล้ว
เป็นส่วนใหญ่ มีตั้งแต่เรื่องประโลมโลกไปจนถึงตำราวิชาการยากๆ
ปู่บอกว่าปู่ต้องอ่านให้มันเข้าไปเก็บไว้ในหัว จะได้มีอะไรไว้ใช้ตอน
เขียนหนังสือ

ใช่ครับ...ปู่ของผมเป็นนักเขียน และนักอะไรต่อมิอะไรอีก
มากมาย แต่ชีวิตของท่านก็ไม่ได้สุขสบายเท่าไร เช่นเดียวกับชีวิตของ
ผมที่ดูจะคล้ายกับเรื่องที่ท่านเคยเล่าให้ฟัง ต่างกันเพียงแค่ช่วงเวลา
เท่านั้นเอง

๒๕ ปีก่อน

ตอนนั้นผมเพิ่งขึ้น ม.๔ ผมจำได้ดีว่าพ่อไปรับผมที่โรงเรียนใน
ช่วงบ่าย พ่อบอกว่าปู่จะไปขณะเขียนหนังสืออยู่ในห้องทำงาน
แม่บ้านมาเห็นจึงโทรศัพท์เรียกรถพยาบาล พ่อรีบมารับผมก่อนจะไป
โรงพยาบาลพร้อมกัน คุณหมอบาปูเข้าห้องฉุกเฉินด้วยปู่มีอาการ
หัวใจวาย ประมาณชั่วโง่งหนึ่ง คุณหมอออกมาบอกข่าวร้ายแก่พวกเรา

ผมร้องไม่ออกเพราะทุกอย่างมันแน่นอยู่ในอก ต่างกับพ่อที่น้ำหูน้ำตาไหลรากับเด็กน้อย อันที่จริงผมก็อยากจะร้อง ร้องออกมาให้ทุกคนเห็นว่าผมเศร้าและเสียใจ ผมรักปู่มาก แต่เหมือนคำของปู่อีกนั่นแหละที่แว่วเข้ามาในหูผมทุกครั้งที่ผมมีความทุกข์ ปู่เคยบอกผมว่าท่านไม่ชอบคนร้องไห้

งานศพของปู่จัดขึ้นอย่างเรียบง่ายแต่ก็สมศักดิ์ศรี ในงานผมได้พบคนมากมายทั้งรู้จักและไม่รู้จัก พ่อแนะนำให้ผมรู้จักกับคนใหญ่คนโตหลายคน ทั้งคนในวงการหนังสือ การเมือง และวงการอื่นๆ อีกมากมาย บางคนผมเคยเห็นชื่อบนปกหนังสือที่ปู่เคยให้ผมอ่าน บางคนผมเคยเห็นรูปอยู่ในหนังสือพิมพ์หรือไม่กี่โทรทัศน์ ทว่าแต่ละคนจะมีความเกี่ยวข้องกับปู่ในทางใดนั้นผมไม่รู้ได้ แต่แต่ละคนที่มางานแต่งตัวดี ให้เกียรติปู่มาก ทักทายผมกับพ่อและแสดงความห่วงใยอย่างเป็นมิตรทุกคน บางคนนั่งต่อจนมืดค่ำ แม้พระจะสวดจบแล้วก็ยังนั่งคุยกัน เสมือนงานของปู่เป็นพื้นที่รวมรุ่นเลยทีเดียวได้

คุณลุงคนหนึ่งเรียกผมเข้าไปคุยด้วย ชักถามสารทุกข์สุกดิบผมอย่างเอ็นดู ถามว่าผมทำอะไร เรียนที่ไหน โตขึ้นอยากเป็นอะไร มีอะไรอยากให้ท่านช่วยกับบอกท่าน พร้อมกับแนะนำว่าตัวเองเป็นรุ่นน้องของปู่สมัยเรียน เคยทำงานด้วยกันในสำนักพิมพ์หนึ่ง ท่านเล่าวีรกรรมความดีของปู่ให้ผมฟังอยู่นาน แนนอนว่าเหล่านั้่นผมเคยฟังจากปู่มาเกือบหมดแล้ว ก่อนจะจบบทสนทนา คุณลุงบอกว่าผมหน้าตาคล้ายปู่ โตขึ้นน่าจะเหมือนปู่ละ ผมรับฟังและยิ้มๆ ตามนัยสยคนไม่ค่อยพูด ภาวนาให้เหมือนกันแค่หน้าตาก็พอ แต่เรื่องราวในชีวิตอย่าให้เหมือนกันเลย

ในวันพระราชทานเพลิงศพ งานของปู่ดูยิ่งใหญ่ ลำพังผมกับพ่อไม่อาจทำสิ่งเหล่านี้ได้ ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นจากองค์กรและสมาคม

ต่างๆ ที่ปู่เคยได้ทำประโยชน์ไว้มาร่วมด้วยช่วยกัน ทุกคนเต็มใจทำเพื่อปู่ ผมแทบไม่เชื่อว่าคนจะมางานปู่เยอะขนาดนี้ ผมมารู้ภายหลังว่าหลายคนเป็นทั้งเพื่อนยาก เพื่อนตาย ลูกศิษย์ลูกหา หรืออดีตผู้ใต้บังคับบัญชาที่รักกันดี และหลายคนก็เป็นอดีตคู่ขัดแย้งที่ความบาดหมางได้เหือดแห้งสิ้นแล้วตามกาลเวลา

วันนั้น ผมได้ฟังประวัติของปู่อย่างคร่าวๆ เป็นครั้งสุดท้าย ประวัติของชายชราอายุ ๘๐ ปี ที่ถูกย่อให้เหลือเพียงหนึ่งหน้ากระดาษ พ่อบอกว่าลูกศิษย์ของปู่คนหนึ่งเขียนให้ เขาเป็นนักเขียนนิยายที่ผมเคยได้ยินชื่อ ส่วนหนึ่งของเขาสวยงาม ไพเราะ พรรณนาคุณงามความดีของปู่ได้อย่างละเอียดละไม ไม่มีถ้อยบรรทัดไหนที่กล่าวถึงด้านไม่ดีของปู่เลย ทั้งที่ปู่มักจะเล่าเรื่องอะไรแบบนั้นของท่านให้ฟังอยู่บ่อยๆ ปู่บอกว่าคนเราไม่มีใครที่สมบูรณ์แบบ แต่ละคนมีทั้งด้านสว่างและด้านมืด ตอนที่เรายังมีชีวิต ไม่ค่อยมีใครนึกถึงกัน ค่อยมาลุ้นเอาตอนตายว่าด้านมืดกับด้านสว่าง ด้านไหนจะกระจ่างกว่ากัน ซึ่งก็จริงดังปู่ว่า เพราะผมได้เห็นของปู่แล้วในวันนี้

ประวัติของปู่ใกล้จะจบ แน่แน่นอนว่าเรื่องเหล่านั้นผมสามารถนำมาขยายได้อย่างยืดยาว เพราะผมเป็นแฟนพันธุ์แท้ของปู่ ทว่ามีคำหนึ่งที่ผมสะดุดหู เขาบอกว่าปู่ของผมเป็น ‘วีรบุรุษแห่งกบฏสันติภาพ’ ผมไม่เคยได้ยินคำนี้จากปู่เลย ปู่ไม่เคยบอกว่าตัวเองเป็น ‘วีรบุรุษ’ และคำว่า ‘กบฏสันติภาพ’ ก็คล้อยคล้าคลบคลาว่าเคยอ่านเจอผ่านๆ ในหนังสือ แต่ก็ไม่ว่ามันคืออะไร มันค้างคาใจผมจนกระทั่งงานของปู่เสร็จสิ้น ผมเข้าไปในห้องทำงานของปู่อีกครั้งเพื่อหาคำตอบ หาอยู่นานกว่าจะเจอหนังสือที่ต้องการ มันเป็นหนังสือเล่มไม่หนา มาก ช่อนตัวอยู่ในซอกหีบของหนังสือกองมืมหา ผมใช้เวลาอยู่กับมันสักพัก นั่งอ่านเงียบๆ อย่างตั้งใจก็พบว่านิทานหลายเรื่องที่ปู่เล่า

มีเค้าเรื่องจริงอยู่ในหนังสือเล่มนี้

และเรื่องจริงที่ผมเพิ่งรู้นั่นก็คือ ปู่ของผมเป็นกบฏ!!!

๑๘ ปีก่อน

ผมเรียนจบมหาวิทยาลัยได้เข้าทำงานเป็นพนักงานประจำกองบรรณาธิการของนิตยสารชื่อดังแห่งหนึ่ง อันที่จริงในประกาศรับสมัครระบุไว้ว่า หากมีประสบการณ์จะได้รับพิจารณาเป็นพิเศษ แต่ผมก็ลองเสี่ยงสมัครเผื่อจะโชคดี กระทั่งในวันสัมภาษณ์ ผมคิดว่าโชคคงไม่เข้าข้างผม เพราะแต่ละคนที่มาสมัครนั้นล้วนดูภูมิฐานและมีประสบการณ์ทั้งสิ้น ผมใช้เวลาสัมภาษณ์น้อยกว่าคนอื่น กรรมการไม่ค่อยสนใจประวัติการเรียนหรือประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของผมเท่าไร มีถามบ้างก็เพียงเล็กๆ น้อยๆ ส่วนใหญ่จะชวนผมคุยเรื่องชีวิตส่วนตัวมากกว่า

ในวันประกาศผล ผมได้รับคัดเลือก ซึ่งผมต้องโทรศัพท์ไปถามว่า ใส่ชื่อผมผิดหรือเปล่า เมื่อได้รับการยืนยันจากสำนักพิมพ์ว่าถูกต้อง ผมจึงเริ่มเข้าทำงานในวันรุ่งขึ้น แม้ความสงสัยของการได้มาซึ่งงานนี้ จะยังติดค้างอยู่ในใจ แต่ผมก็ไม่ได้พยายามแสวงหาคำตอบ จนกระทั่งผมได้ยืนฟឹๆ ที่ทำงานซุบซิบกันว่า เป็นเพราะผมเป็นทายาทของนักเขียนชื่อดังผู้ซึ่งบรรณาธิการของนิตยสารฉบับนี้เคารพรัก

ผมไม่สบายใจที่ได้ยินอะไรแบบนี้ แต่ก็ไม่ได้คิดจะแก้ต่างหรือลาออกเพื่อแสดงศักดิ์ศรีของตนเอง ผมคิดว่าวิธีนั้นเป็นการหนีปัญหา ผมจึงเลือกเผชิญกับปัญหาด้วยการใช้ความสามารถของผมทำงานให้เต็มที่ และด้วยความตั้งใจนี้ทำให้ผมได้เป็นพนักงานดีเด่นในปีนั้น

ผมหลงใหลในตัวอักษร ค่อยๆ เริ่มผันตัวเองมาเขียนหนังสือ โดยเริ่มจากเขียนเรื่องสั้นลงนิตยสารที่ผมทำงานอยู่นี้แหละ ผมใช้

นามปากกาโดยดัดแปลงชื่อและนามสกุลผมเข้าไว้ด้วยกัน ผมดีใจมากด้วยเรื่องแรกที่สูงไปได้รับการตีพิมพ์จากนั้นผมก็ส่งไปอีกเรื่อยๆ จนบรรณาธิการเริ่มสงสัย ตอนนั้นผมกลัวมากเพราะเขาเรียกผมเข้าไปคุยส่วนตัว กลัวเขาจะไล่ออก แต่ผิดคาด...เขาบอกว่าเขาจำสำนวนของผมได้จากการทำงาน พอจับต้นชนปลายกับนามปากกา ก็คิดว่าน่าจะเป็นผม แต่ยังไม่แน่ใจเลยเรียกเข้ามาคุย เขาบอกว่าเสียดยี่ห้อผมเก็บความสามารถนี้เอาไว้วันนาน น่าจะเขียนส่งมาให้เร็วกว่านี้หลังจบการสนทนาในห้องบรรณาธิการใหญ่ ผมก็ได้รับตำแหน่งเพิ่มให้เป็นนักเขียนประจำคอลัมน์หนึ่งที่กำลังจะเปิดใหม่แน่นอนว่าผมสามารถทำมันไปพร้อมๆ กันได้ และรายได้ของผมจะมากขึ้นด้วย

...ชีวิตของผมในช่วงเวลานี้ ช่างคล้ายนิทานของปู่ไม่ผิดเพี้ยน...

ปู่เล่าให้ฟังว่าสมัยหนุ่มๆ ปู่กับเพื่อนลงขันกันทำหนังสือพิมพ์แรกเปิดกิจการพนักงนยังไม่มีมาก ปู่จึงต้องทำหน้าที่เป็นนักข่าวและนักเขียนไปพร้อมกัน วันหนึ่งปู่นั่งอยู่ในห้องทำงานด้วยความเหนื่อยล้าจากการลงพื้นที่ทำให้ปู่เอนหลังพักสายตากับเก้าอี้ตัวโปรด ช่วงกึ่งหลับกึ่งตื่น ปู่ได้ยินเสียงคนคุยกัน จะลืมตาก็ลืมได้ไม่ จะขยับตัวก็ทำไม่ได้ คล้ายผีอำ แต่หูของปู่ได้ยินเสียงชัดเจน มันเป็นเสียงของกระดาสองแผ่นกำลังคุยกัน แผ่นหนึ่งเป็นต้นฉบับงานเขียนของปู่ที่กำลังจะเข้าโรงพิมพ์ อีกแผ่นหนึ่งเป็นกระดาสเปล่าที่กำลังรอถูกหยิบมาเขียน แผ่นที่เป็นกระดาสต้นฉบับนั้นเด่นชัดด้วยความดีใจที่ตนจะได้รับการนำไปตีมูลค่า ทว่ากลับพุดจาเหยียดหยามกระดาสเปล่าว่าถูกวางกองอยู่นานแล้ว ไม่ได้รับเลือกไปเขียนเสียที่ทำให้กระดาสเปล่าร้องไห้เสียใจและพาตัวเองปลิวหายไปอยู่ในชอกหลืบในที่สุด

ปู่ลองให้ผมบอกชีวว่าเรื่องที่ปู่เล่าสอนอะไร ด้วยความที่ผมเด็กมากจึงคิดไม่ได้ ณ ตอนนั้น ปู่จึงเฉลยว่าชีวิตคนเราก็เหมือนกระดาษจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อมีรอยขีดเขียน แต่ก็อย่าหลงระเห็จจนลืมตัว เพราะเมื่อเราหมดประโยชน์ เขาก็จะหากระดาษที่มีรอยเขียนแผ่นใหม่ ดังนั้นจงสร้างกระดาษหรือทำชีวิตของตนให้มีคุณค่าอยู่เสมอในทุกๆ วัน เมื่อใดที่เราไม่เห็นคุณค่าในตัวเอง หมดความพยายามและความหวัง ก็ไม่ต่างอะไรกับกระดาษเปล่าแผ่นนั้นที่อันตรายจนตนเองให้สาบสูญไป

ผมยังรำลึกนิทานเรื่องนี้ของปู่ได้ มันเป็นพลังให้ผมเติบโตอยู่เสมอ

๕ ปีก่อน

ผมมีชื่อเสียงมากขึ้น ผมลาออกจากการประจำมาเป็นนักเขียนเต็มตัวได้สิบกว่าปีแล้ว สิ่งที่ผมทำอยู่ในตอนนั้นคือเขียนนิยายลงนิตยสารฉบับต่างๆ ผมจึงต้องเปลี่ยนนามปากกาไปเรื่อยๆ เพื่อให้เกียรติฉบับก่อนๆ ที่เขียนลงไว้ มีหลายฉบับที่มาติดต่อให้ผมไปเขียนลงให้ แต่เมื่อผู้ค่าต้นฉบับที่ผมเสนอไปไม่ไหวก็ต้องถอย ดังนั้นนิตยสารที่ผมเขียนให้จึงล้วนแต่มีชื่อเสียงระดับประเทศทั้งสิ้น

หลังนิยายจบตอนในนิตยสาร ก็มีสำนักพิมพ์ใหญ่ๆ มาขอรวมเล่ม เมื่อก่อนผมเคยมีความคิดจะเปิดสำนักพิมพ์เป็นของตนเอง แต่ก็ต้องพับโครงการนั้นไปเพราะมันยุ่งยาก และผมเองก็คงไม่มีเวลาไปบริหารจัดการ ดังนั้นจึงอาศัยสำนักพิมพ์ที่คุ้นเคยกันหรือไม่ก็สำนักพิมพ์ที่ให้ราคาดีๆ ผมจึงยอมตีพิมพ์กับเขา นอกจากนี้ผมยังรับเขียนคอลัมน์การ์ตูนล้อเลียนและบทความทางการเมืองให้หนังสือพิมพ์หลายฉบับ ผมเพิ่งมาค้นพบพรสวรรค์การเขียนการ์ตูนได้หลังจากพ้นเบญจเพส ว่านอกจากการเขียนตัวหนังสือยืดยาวแล้ว ผมก็วาด

การตูนได้ แนนอนว่ามันสร้างรายได้ให้ผมเป็นกอบเป็นกำ ส่วนเรื่อง การเมือง ผมก็ไม่ว่าตัวเองหันมาสนใจตั้งแต่เมื่อไร เพียงแต่รู้สึกว่ามันเป็นวัตถุดิบชั้นดีที่สามารถนำมาแปรรูปให้ร่อยได้ อาศัยภาษาวรรณศิลป์เข้าช่วยหน่อยก็กลายเป็นอีกผลผลิตที่กลมกล่อมและ เลิศรสได้อย่างไม่น่าเชื่อ นั่นคงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ผมเป็นที่จับตา ของนักการเมืองมากขึ้น

ผมแทบจะลืมนี่ไปเลยในช่วงเวลานั้น เพราะมัวแต่สร้างเนื้อ สร้างตัว ผมมีบ้านหลังใหญ่ มีรถคันหรูเป็นของตัวเอง ผมคิดว่าผมทำ ทุกอย่างนี้เพื่อพ่อซึ่งเป็นคนในครอบครัวที่ผมเหลืออยู่เพียงคนเดียว แต่เมื่อมาคิดดูแล้ว ผมไม่ได้ทำเพื่อพ่อเลย ผมทำเพื่อตัวเองทั้งสิ้น มารู้ตัวอีกทีก็ต้องมาจัดงานศพให้พ่อที่ตายเพราะมะเร็งปอด ผมควร จะดูแลท่านให้ดีกว่านี้มากกว่าการม้ายืนสำนักผิดต่อรูปท่านหน้าโลง

ในงานศพของพ่อ ทำให้ผมหวนนึกถึงงานศพของปู่ บรรยาการศ ไม่ต่างกัน เพราะพ่อก็รู้จักคนมาก เพียงแต่อาจไม่ได้เป็นคนใหญ่ คนโตหรือคนที่มีชื่อเสียงเหมือนงานศพของปู่ ผมเห็น้อยมากกับงาน ของพ่อ ต้องเป็นหลักทุกอย่างเพียงคนเดียว ผมคิดว่าเป็นคือมรสุมครั้ง ใหญ่ที่สุดในชีวิต แต่ไม่ใช่เลย...ยังมีคลื่นลูกใหญ่ถาโถมมาหนักกว่านั้น

นิตยสารทั้งหมดที่ผมเขียนนิยายให้อยู่ปิดตัวลง สำนักพิมพ์ หลายๆ แห่งก็ลดอัตราการผลิตมากกว่าครึ่ง เพราะการเข้ามาของ สื่อดิจิทัลทำให้ผู้ประกอบการสื่อสิ่งพิมพ์ไม่สามารถปรับตัวกับภาวะที่ รายจ่ายมากกว่ารายรับผู้คนหันไปเสพอะไรๆ ในจอมากกว่าจะหยิบจับ สิ่งที่เป็นกระดาษ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้รายได้ของผมลดฮวบลงอย่างเห็น ได้ชัด

ยังไม่หมด ในเช้าวันหนึ่งผมได้รับโทรศัพท์จากบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์หัวใหญ่หัวหนึ่งที่ผมเขียนคอลัมน์การเมืองอยู่ประจำ

เขาเรียกผมเข้าไปคุย บอกว่าเขาจะปิดคอลัมน์ของผมเพราะเห็นว่าผมเริ่มวิพากษ์วิจารณ์การเมืองรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ แรกๆ มันก็ขายได้อยู่ แต่นานเข้าฝ่ายถูกวิจารณ์คงไม่พอใจ จึงมีคำสั่งลงมาให้ปิดคอลัมน์ของผมโดยเร็วที่สุด

“นี่คุณทำงานให้ใคร พวกเขาหรือประชาชน”

นั่นคือคำพูดสุดท้ายก่อนที่ผมจะเดินออกมาจากห้องบรรณาธิการ เมื่อกลับมา นั่งก็นึกขุ่นตัวเองที่สร้างวาทกรรมโบราณอะไรแบบนั้นออกไปในยุคสมัยนี้ และก็ไม่ว่าตัวเองซาบซึ้งกับประโยคๆ นั้นจริงหรือไม่ หรือหัวเสียเพราะรายได้จะหายไปก็ไม่รู้ อีกสิ่งหนึ่งที่อดขันไม่ได้คืออารมณ์ร้อนของตัวเอง ผมไม่เคยพิวส์ขาดแบบนี้มาก่อน แต่ในเมื่อผมทำไปแล้วก็ต้องรับผลของมัน

...ผมนึกถึงนิทานของปู่อีกครั้งในวันที่ทุกข์ใจ มันเหมือนกันมากเลยทีเดียว...

ปู่เล่าว่าปู่เคยโดนไล่ออกจากงานเพราะดันไปทำเรื่องที่ไม่ถูกใจเจ้านาย แต่เมื่อผมได้ยินคำว่า ‘วีรบุรุษแห่งกบฏสันติภาพ’ ในงานศพของปู่วันนั้น ผมมาทราบภายหลังว่าปู่ถูกจับข้อหาเป็นกบฏ เพราะหนังสือพิมพ์ของปู่ออกเนื้อหาเชิงชักชวนประชาชนให้ต่อต้านรัฐบาลในสมัยนั้น บ้านของปู่ถูกค้น แค้นพิมพ์ถูกยึด โรงพิมพ์ถูกสั่งปิด ปู่และเพื่อนถูกจับอยู่ในคุกประมาณ ๕ ปี สิ้นอิสรภาพของชายในวัยกลางคน

ปู่ไม่เคยเล่ารายละเอียดช่วงนี้ให้ฟัง ผมคิดว่าคงเพราะเป็นช่วงเวลาเลวร้ายที่สุดในชีวิตที่ปู่ไม่อยากจะรื้อฟื้น หรือไม่ปู่คงกลัวว่าผมจะมองท่านเปลี่ยนไป เพราะเด็กต้องคิดว่าการติดคุกเป็นเรื่องใหญ่ คนติดคุกคือคนไม่ดี เด็กยังไม่อาจแยกแยะความเป็นเหตุเป็นผล ยังไม่เท่าทันความเป็นมาเป็นไปของสังคม ซึ่งหากปู่คิดเช่นนั้นก็คงไม่ผิด

เพราะตอนนั้นโลกทัศน์ของผมช่างกระจัดย่อยเหลือเกิน

ทว่าเมื่อกลับมานึกดู ปู่เคยเล่านิทานทำนองนี้ให้ฟังอยู่เรื่องหนึ่ง ปู่บอกว่าแท้จริงแล้ว...หีบมันมีแขนมีขานะ แคว้นหัวเรื่องมาแค่นี้ ผมงก็หึ่งนั่งฟังอย่างตั้งใจ ปู่เล่าต่อว่าเมื่อก่อนหีบมีชีวิต เดินไปไหน มาไหนได้เหมือนคน แต่มีหีบเด็กน้อยอยู่ในหนึ่งอยากบินได้เหมือนนก จึงไปอ้อนวอนกับนางฟ้าขอให้ตัวเองมีปีก จะได้บินไปไหนมาไหนได้อย่างอิสระ นางฟ้ายื่นเงื่อนไขให้หีบเด็กน้อยผู้นั้นทำความดีไปเรื่อยๆ เมื่อนางฟ้าพอใจจะให้พรตามที่ขอ หีบเด็กน้อยผู้นั้นเฝ้าทำตาม คำของนางฟ้าอยู่หลายปีจนเติบโตเป็นหนุ่มใหญ่ นางฟ้าเห็นว่าหีบผู้นี้จะเป็นกำลังสำคัญของหมู่บ้านได้จึงเนรมิตปีกให้ แต่แทนที่ชาวบ้านหีบจะดีใจ กลับมองว่าหีบหนุ่มผู้นี้เป็นตัวประหลาด แปลกแยก และจะนำภัยพิบัติมาสู่หมู่บ้าน ชาวบ้านจึงรวมตัวกันจับหีบหนุ่มเด็ดปีก ตัดแขนตัดขา นางฟ้าเห็นดังนั้นก็โกรธ ลงมาสาปหีบทุกใบในหมู่บ้าน ให้ไม่มีแขนไม่มีขาเหมือนกันหมด ตั้งแต่นั้นมา หีบจึงกลายเป็นวัตถุไม่มีชีวิต ทำหน้าที่เพียงบรรจุสิ่งของ ใครอยากเอาอะไรมาใส่ก็ต้องรับไว้ ใครจะเอาอะไรออกไปก็ต้องยอม ไม่มีปากไม่มีเสียง ไม่มีความคิด เป็นของตนเองอีกต่อไป

เมื่อเล่าจบ ปู่ให้ผมสรุปข้อคิดจากนิทานอีกเช่นเคย ผมนั่งอยู่นานเพราะคิดไม่ออก ปู่จึงเฉลยให้ฟังว่าการที่เรามีความคิดหรือการกระทำที่แตกต่างจากคนทั่วไปไม่ใช่สิ่งผิด แต่จงเลือกวิธีแสดงออกให้เหมาะสม อย่าหุนหันพลันแล่น อย่าทะนงตนว่าเก่งกาจ อย่างอาจคิดว่ามือของเราคนเดียวจะเปลี่ยนโลกทั้งใบได้ในพริบตา ทุกสิ่งทุกอย่างต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลง ต้องค่อยๆ เป็น ค่อยๆ ไป และที่สำคัญคือต้องรักตัวเอง รักษาเนื้อรักษาศาตัวให้มีพลัง เพื่อพร้อมที่จะต่อสู้และรวบรวมความมั่งคั่งของสิ่งที่เราต้องการในวันข้างหน้า

ผมยอมรับว่าวันนั้นข้อคิดของปู่ฟังกยาก แต่วันนี้ผมเข้าใจในสิ่งที่ท่านพูดทุกประการ

วันนี้

ผมตงงาน หรือจะเรียกให้ตีหน้อยคือไม่มีงานประจำทำจะเข้าท่ากว่า รายได้หลักของผมมาจากนิยายเรื่องเก่าๆ ที่อัปโหลดเป็นอีบุ๊กขายออนไลน์อยู่บนเว็บไซต์ เมื่อโลกเปลี่ยน ผมก็ต้องปรับตัวตาม ผมให้น้องที่รู้จักทำเรื่องพวกนี้ให้ เพราะผมเหนื่อยที่จะเรียนรู้มันแล้ว ส่วนนิยายรวมเล่มก็ยังพอมีอยู่บ้างที่ค้างสต็อกตามสำนักพิมพ์ ผมได้เสนอนิยายเรื่องใหม่ให้เขาพิมพ์ให้ แต่ทางนั้นยังลังเลอยู่ว่าจะคุ้มค่าไหม เพราะนิยายของผมไม่ได้เข้าทางตลาดนักอ่านสมัยนี้นัก

ผมเคยเปิดใจลองอ่านนิยายที่วัยรุ่นชอบอ่าน ไม่ว่าจะเป็นนิยายแซ่ต นิยายฟิค หรือนิยายวาย พบว่านิยายสมัยใหม่เหล่านี้เดินเรื่องรวดเร็ว ขยายความพินมากกว่าความงามทางภาษา อ่านแล้วก็สนุกดี ชอบในความสดใสของคนเขียน แต่ถ้าจะให้ผมเปลี่ยนแนวเขียนตอนนี้คงแก่เกินแกงไปเสียแล้ว

ผมเติบโตมากับกองหนังสือของปู่ ปู่มักจะเลือกหนังสือที่มีสำนวนภาษาสวยงามให้ผมอ่าน กว่าพระเอกจะเจอนางเอกได้ต้องบรรยายฉาก พรรณนาอารมณ์ความรู้สึกอย่างละเอียดละไม ปู่บอกว่าภาษาเป็นอาวุธของนักเขียนแต่ละคนก็มีอาวุธของตัวเอง ลอกเลียนแบบกันไม่ได้ คนอ่านจะรู้ทันทีว่าสำนวนนี้เป็นของใคร ดังนั้นถ้าอยากเป็นนักเขียนต้องหาแนวทางของตนเอง เช่นสำนวนของผม หากจะให้เปลี่ยนแปลงก็คงทำได้ยาก เพราะมันเป็นตัวตนไปเสียแล้ว

ชื่อเสียงของผมแผ่วลง แต่ก็ไม่ได้หายไปจากบรรณพิภพอย่างสิ้นเชิง ในช่วงเวลาที่มีการเมืองคุกรุ่น ผมมักจะได้รับเชิญไปสัมภาษณ์

ตามสำนักข่าวต่างๆ หรือในช่วงเวลาปกติก็รับบรรยายพิเศษตามมหาวิทยาลัยบ้าง เป็นกรรมการตัดสินงานเขียนรางวัลโนเบลนี้บ้าง เรียกได้ว่าผมก็ยังมีอะไรทำ ยังเคลื่อนไหวอยู่ในวงการหนังสือและวงการการเมืองเล็กๆ น้อยๆ ตามวาระและโอกาส

ตอนนี้ผมอยู่ในห้องทำงานของปู่ นั่งอยู่บนเก้าอี้ตัวโปรดที่ปู่ใช้นั่งทำงานเป็นประจำ ตรงหน้ามีกระดานเปล่าอยู่หนึ่งแผ่นที่ผมกำลังจะเพิ่มมูลค่าให้กับมัน และหนังสือเกี่ยวกับทฤษฎีทางการเมืองเล่มหนึ่งที่ผมหยิบมาจากหีบ เพื่อจะใช้ประกอบการเขียนบทความของผมในวันนี้ หลายคนบอกให้ผมใช้คอมพิวเตอร์เขียนงานได้แล้ว ผมเคยลองหัดใช้แต่พิมพ์ช้า เลยเลือกที่จะเขียนลงกระดาษตามความถนัดเหมือนเดิม

แต่ปากกาของผมหาย! หาเท่าไรก็ไม่เจอ นี่ก็ไม่ออกว่าไปลืมนำที่ไหน ผมเลยถือวิสาสะหยิบปากกาของปู่มาใช้ซึ่งมันถูกเก็บไว้อย่างดีในกล่องกระจกในตู้ด้านหลัง ปู่บอกว่าปากกาด้ามนี้เป็นปากกาด้ามโปรด เป็นด้ามคู่ทุกข์คู่ยาก ช่วงที่สถานะทางการเงินมันคงปู่สั่งทำพิเศษจากต่างประเทศในราคาสูงลิ่ว แต่ก็ใช้ได้ ใช้ทน สมใจสมราคา ส่วนหมึกนั้นก็ใช้ไม่รู้จกหมด แม้เขียนทุกวันก็นานเป็นปีกว่าจะได้เต็มสักที ฟังดูแล้วก็น่าเหลือเชื่อว่าปากกาอะไรจะสมบูรณ์แบบปานนั้น ทว่าลงท้าย ปู่ก็หยอดประโยคเดิมที่ชวนให้ชนลูกทุกครั้งว่า

‘ปากกามันมีชีวิต’

รายได้อีกทางที่พอเลี้ยงผมได้คือบทความในหนังสือพิมพ์ ผมโชคดีที่ยังมีรุ่นพี่เห็นใจให้ออกาสผมเขียนบทความการเมืองลงอยู่ในหนังสือพิมพ์หัวหนึ่ง แต่มีข้อแม้ว่าผมต้องเปลี่ยนนามปากกา และต้องไม่นำเสนอความคิดรุนแรงที่ชวนให้เกิดความแตกแยกเหมือนที่ผ่านมา แม้ผมจะขัดใจกับข้อแม้นั้นอยู่บ้าง แต่ก็ต้องน้อมรับไว้มิฉะนั้น

ผมก็จะสูญเสียรายได้ไปอีกทาง

แต่จะว่าไป ผมก็ไม่ได้เขียนอะไรดูเด็ดเด็ดมันแบบนั้นมานานแล้วนะ หรือครั้งนี้จะลองดูใหม่ ยิ่งโจทย์จากบรรณาธิการที่ให้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับอีกช่วงการเมืองที่ผมไม่ชอบขึ้นหน้าซะด้วย

แค่นี้ก็สนุก แค่นี้ก็คิดว่าจะลอง ใจผมก็เต้นแรงแล้ว ผมหยิบปากกาของปู่มาขีดๆ ก็ปรากฏหมึกดำชัด นึกแล้วก็ประหลาดใจที่ปากกาอายุหลายสิบปีดำนี้อยู่ใช้ได้อยู่ แต่เมื่อจรดปลายปากกาเขียนได้ไม่นาน ปากกาก็หมดหมึก ทั้งที่ยังเขียนไม่จบบรรทัดแรกเสียด้วยซ้ำ

ผมหงุดหงิดมาก เพราะความคิดของผมแล่นไปไกลแล้ว ผมความหาปากกาด้ามอื่นหรือไม่ก็ดินสอสักแท่งที่พอจะเขียนได้ เดินหาหมดแล้วทั้งในกระเป๋า บนโต๊ะ ในลิ้นชัก ในตู้หนังสือ ในหีบ บนชั้นวางของก็ไม่มี ให้ตายเถอะ! ในห้องนี้ไม่มีอะไรให้เขียนได้นอกจากปากกาด้ามนี้แล้วหรือนี่

ผมรู้ว่าตัวเองหัวเสีย จึงควบคุมอารมณ์ด้วยการกลับมา นั่งที่เก้าอี้ของปู่ ปู่สอนผมให้หายใจเข้าออกช้าๆ ทำสมาธิเมื่อตัวเองอารมณ์ไม่ดี มันจะช่วยทำให้เราใจเย็นขึ้น ผมบอกแล้วว่าคำของปู่จะเข้ามาในหัวผมทุกครั้งที่ผมทุกข์ใจ ครั้งนี้ก็เช่นนั้น ผมทำตามที่ปู่สอน

...และดูเหมือนผมจะนึกอะไรบางอย่างที่ปู่เคยเล่าให้ฟังได้...

‘ทุกอย่างในห้องนี้มีชีวิต’ คำคำนี้ผุดขึ้นมาในหัวผมอีกครั้ง นิทานหลายเรื่องที่ปู่เล่าก็ล้นแต่มีตัวละครอยู่ในห้องนี้ทั้งสิ้น เช่น เจ้ากระดาดต้นฉบับจอมเหี้ยม บทสรุปของเจ้าหีบติดปีก และอีกหลายเรื่องที่เกิดขึ้นจะเล่าหมด รวมถึงเจ้าปากกาด้ามนี้ด้วย ผมจำได้ว่ามันไม่ใช่นิทาน แต่เป็นเรื่องเล่าที่น่าพิศวง

ปู่เล่าให้ฟังว่าปากกาดำนี้เป็นปากกาพิเศษ สร้างรายได้ให้กับ ปู่เป็นกอบเป็นกำ แต่พอปู่เริ่มมีความคิดที่เจ้านายไม่ชอบ ปากกามัน ก็ติดๆ ชัดๆ เขียนออกบ้างไม่ออกบ้าง ปู่เลยเลิกใช้ แต่ก็ยังเก็บไว้เผื่อ จะขายต่อได้ หลังจากนั้นปู่ก็หันไปใช้ปากกาดำอื่นเขียนงานตลอด จนกระทั่งถูกไล่ออก แต่จนแล้วจนรอดก็ยังไม่ได้ขายปากกาดำนี้ อยู่ดี ปู่หยุดใช้ปากกาดำโปรดนี้ไปหลายปี จนกระทั่งลงหยิบขึ้นมา เขียนอีกครั้ง ปู่บอกว่าครั้งนั้นปู่เขียนเรื่องตลกขายให้กับหนังสือพิมพ์ มันก็เขียนได้ดี กลับมาใช้กล่องมือคล่องใจเหมือนเดิม

หลังจากที่ปู่ตาย ผมก็เริ่มศึกษางานเขียนของปู่อย่างจริงจัง ผมเลื่อนขั้นตัวเองเป็นซูเปอร์สตูดิโอแฟนพันธุ์แท้ของปู่ เพราะเหมือน ผมจะรู้จักปู่มากขึ้น จริงที่ว่างานเขียนของปู่ในระยะเวลา ๑-๒ ปี ก่อนที่ปู่จะถูกจับ เป็นงานเขียนที่มีความคิดค่อนข้างรุนแรง มีเนื้อหา ปลุกกระดมผู้คน และก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างชัดเจน แต่หลังจาก ที่ปู่ออกจากคุก ปู่เลือกเขียนงานแนวสัพเพเหระมากขึ้น มีเรื่องประโลม โลกบ้างเล็กน้อย ส่วนเรื่องการเมืองก็มีอยู่บ้าง แต่จะออกแนววิพากษ์ วิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์มากกว่างานในยุคแรกๆ

“หรือปากกาดำนี้จะมีชีวิตจริงๆ”

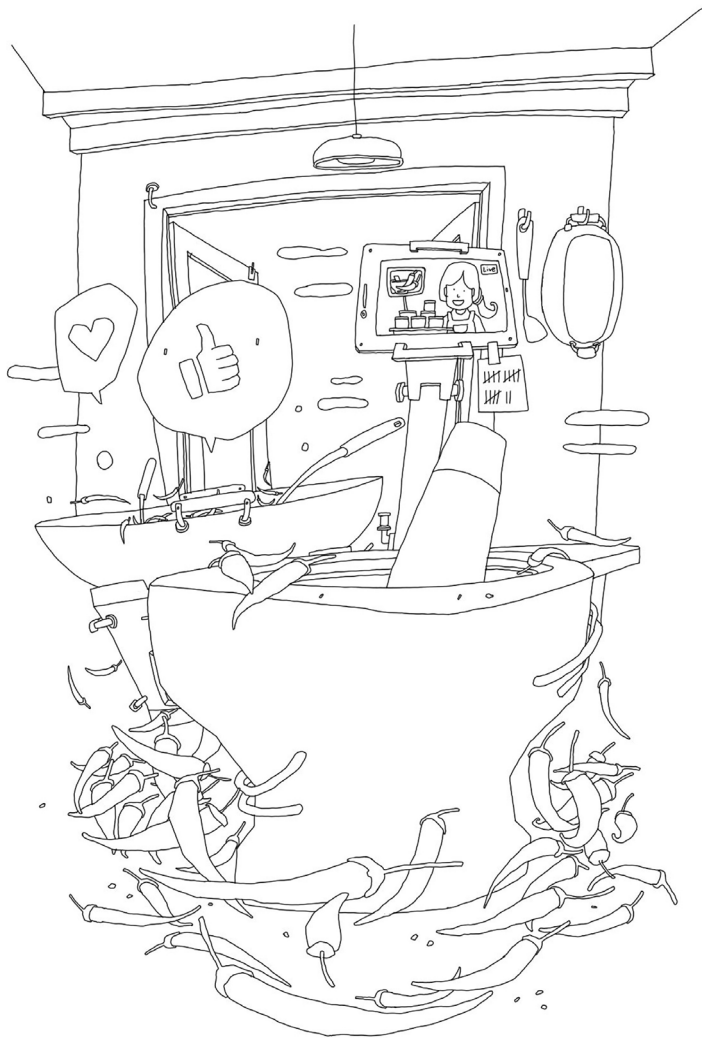
คำถามนี้ผุดขึ้นในหัวผม เพราะสิ่งที่ผมกำลังจะเขียนเมื่อสักครู่นี้ ไม่ต่างกับงานของปู่ในยุคที่เป็นหัวรุนแรง หากปากกาดำนี้มีชีวิต มัน คงเคยเตือนปู่มาแล้ว และมันคงกำลังเตือนในสิ่งที่ผมกำลังจะทำด้วย เช่นเดียวกัน

ผมใจเย็นขึ้น ออกมาชงกาแฟดื่มนอกห้อง สลดความนุ่มนวล ในใจที่อยากจะเขียนเรื่องราวของการเมืองฝั่่งที่ผมไม่ชอบ ซึ่งผม ไม่ผิดที่ผมไม่ชอบ เพียงแต่เราต้อง ‘...เลือกวิธีแสดงออกให้เหมาะสม อย่างหุ่นหันพลิ้นแล่น...’ ดังคำที่ปู่เคยสอนไว้

ผมพอจะคิดออกแล้วว่าผมจะเขียนอย่างไรดี ผมหยิบปากกา
ด้ามโปรดของปู่ขึ้นมากอีกครั้ง ลองขีดๆ เขียนๆ ปรากฏว่ากลับมา
เขียนได้ดี เหมือนดำเด่นชัดไม่ขาดเส้น ผมจรดปลายปากกาเขียนใหม่
เขียนในรูปแบบสร้างสรรค์เหมือนที่ปู่เคยเขียน ผมเขียนไปอย่าง
ลื่นไหล คล่องมือคล่องใจ ไม่นานบทความของผมก็จบลงในสองหน้า
กระดาษ

ผมวางปากกาของปู่ลง มองผลงานของตัวเองอย่างภาคภูมิใจ
หิ...สงสัยปากกามันคงจะกลัวผมเป็น ‘กบฏ’ จริงๆ!

เปิดกำลังพอดี

• พยุงชีวิต แบบอย่าง •

เสียงตะลึงกระทบกับกระแทกดังแว่วมาจากในครัว กลิ่นและ
ควันอันเกิดจากการคั่วพริกขี้หนูซอยออกมา เข้านี้แม่ลงมือทำ
“น้ำพริกตาแดง” เหมือนเช่นทุกวัน เป็นสูตรต้นตำรับที่สืบทอดมา
จากยาย รายได้จากการทำน้ำพริกตาแดงส่งให้กับแม่ค้าในตลาดนัด
ถือเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัวตั้งแต่สองปีก่อนหลังจากพ่อเกษียณ
อายุราชการ ลำพังเงินบำนาญของพ่อนั้นเพียงพอต่อการใช้ชีวิต
ในบ้านปลายแล้ว แต่การไม่ยอมจับเจ้าอยู่บ้านเฉยๆ พ่อจึงยุให้แม่
ทดลองทำน้ำพริกตาแดงไปส่งแม่ค้าในตลาด โดยตัวพ่ออาสาเป็น
ลูกมือ ซึ่งผลตอบแทนดีเกินคาด น้ำพริกตาแดงฝีมือของแม่ขายหมดใน
เกือบทุกวัน นอกจากกำไรจากการขายน้ำพริกตาแดงแล้ว แม่ค้าที่รับ
ไปขายยังได้กำไรจากการขายเครื่องเคียงที่นำมากินคู่กันด้วย นับแต่นั้น
ถ้าหากไม่มีธุระสำคัญอะไร แม่กับพ่อก็จะลงมือทำน้ำพริกตาแดง
ไปส่งแม่ค้าในตลาดนัดเกือบทุกวัน ถ้าคิดเป็นรายได้ต่อเดือนแล้ว
จะมีเงินเพิ่มเข้ามาเดือนละกว่าสี่พันบาทนั่นเลยทีเดียว

“กะกระเทียมเพิ่มอีกหน่อยพ่อ ฉันว่ามันน้อยไป” แม้จะมีมือ
ไปที่กองกระเทียมบนโต๊ะ พ่อรีบตรงไปหยิบมัดแล้วลงมือกะ
กระเทียมตามคำสั่งของแม่ เพื่อให้ทันต่อการนำลงไปคั่วต่อจากพริก
ซึ่งใกล้จะได้ที่แล้ว

แม่สืบทอดการทำน้ำพริกตาแดงมาจากยายอีกทอดหนึ่ง
ก่อนหน้าที่จะตัดสินใจหารายได้เสริมนี้ เวลาว่างงานบุญงานกุศลก็มัก
จะมีเพื่อนบ้านหรือญาติสนิทมิตรสหาย มาร้องขอให้แม่ช่วยเป็น
หัวเรี่ยวหัวแรงหลักในการทำน้ำพริกตาแดงอยู่เป็นประจำ วัยเลย
กลางคนขึ้นไปที่ชอบกินเผ็ด บอกว่าน้ำพริกตาแดงของแม่ได้กลิ่นหอม
ของพริก แกมรสชาติเผ็ดจัดจ้าน เป็นที่ถูกปากถูกใจ น้ำพริกตาแดง
ขึ้นชื่อเรื่องความเผ็ด ถ้าไม่เผ็ดก็คงไม่ใช่ น้ำพริกตาแดง แต่กับเด็ก
วัยรุ่น และคนในวัยเริ่มต้นทำงานหลายคนดูเหมือนจะสู้กับความเผ็ด
นี้ไม่ค่อยได้ แต่แม่ก็ไม่ได้ใส่ใจอะไรในเรื่องนี้เท่าใดนัก เพราะตราบใด
ที่กลุ่มคนผู้ชื่นชอบรสเผ็ดจัดจ้านในแบบดั้งเดิมยังไม่ล้มหายตายจาก
ไปไหน น้ำพริกตาแดงของแม่น่าจะยังขายดีได้ต่อไป

วัตถุดิบในการทำน้ำพริกตาแดงของแม่อย่าง กระเทียม
พริกจินดาแดง กุ้งแห้ง กะปิ กุ้งใหญ่ น้ำ เกลือ มะขามเปียก น้ำตาล
ทรายขาว ดูเผินๆ ก็อาจไม่ได้แตกต่างอะไรจากของคนอื่นๆ

เคล็ดลับบางอย่างที่แม่ให้ความสำคัญนั้นต่างหาก ที่ทำให้
เกิดความแตกต่าง แม่เลือกที่จะใช้กระเทียมจีน ไม่ได้ใช้กระเทียม
ไทย เพราะกระเทียมจีนจะมีกลิ่นน้อยกว่า ทำให้ไม่ปกกลบกลิ่นพริก
ถ้าใช้กระเทียมไทยจะฉุนจนกลบกลิ่นพริกไปจนหมด จุดเด่นของ
น้ำพริกตาแดงคือความเผ็ด และกลิ่นหอมของพริก ซึ่งพริกก็เป็นอีก
วัตถุดิบหนึ่งที่แม่พิถีพิถันเลือกใช้แต่พริกจินดาแดงอินเดียวที่ทั้งหอม
และเผ็ด นั่นคือเคล็ดลับการเลือกใช้วัตถุดิบ

ส่วนขั้นตอนในการทำก็มีเคล็ดลับเช่นกัน การนำวัตถุดิบทุกอย่างมาคั่วให้สุกก่อนนำไปปั่นให้เข้ากันแล้วนำไปผัดกับน้ำมันในกระทะ จะทำให้ไม่เหนียวในวัตถุดิบหรือเหนือน้อยมาก น้ำพริกที่ได้จึงมีความข้นน้อย สามารถเก็บเอาไว้ได้นาน ไม่เสียง่าย เพราะวัตถุดิบทุกอย่างได้ผ่านความร้อนมาแล้วนั่นเอง

นอกจากทำส่งแม่ค้าในตลาดแล้ว พ่อยังแอบส่งพัสดุไปรษณีย์ไปให้ “แพรว” ลูกสาวคนเดียวของบ้านเป็นประจำทุกเดือน การตัดสินใจหย่าขาดจากสามีที่เป็นนายตำรวจ อันเนื่องมาจากการจับได้ว่าผู้เป็นสามีแอบไปมีบ้านเล็กบ้านน้อยเมื่อสองปีที่แล้ว ปีเดียวกันกับที่พ่อเกษียณอายุราชการ ทำให้แพรวตัดสินใจเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวด้วยวัยสามสิบสี่ปีในขณะนั้น ก่อนจะพาลูกชายวัยแปดขวบออกมาใช้ชีวิตตามลำพัง รายได้ประจำจากการเป็นฝ่ายการตลาดในบริษัทเอกชน ช่วยประคับประคองการเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวได้ตามอัธยาศัย

โชคดียังพอมืออยู่บ้างที่นายตำรวจผู้เป็นอดีตสามีส่งเสียค่าใช้จ่ายมากบ้างน้อยบ้างมาให้ในทุกเดือน แต่ที่โชคไม่ดีเอาเสียเลยคือการที่แม่ไม่พอใจเป็นอย่างมากกับการตัดสินใจหย่าขาดจากสามีของแพรว นอกจากจะต้องเสียลูกชายที่เป็นถึงระดับนายตำรวจอนาคตไกลแล้ว การที่ลูกชายคนนี้เป็นลูกของเพื่อนสนิทแม่ ทำให้คำอื้ออึงต่างๆ ที่แม่นำมาคัดค้านการหย่าร้างกับสามี ได้ถูกกระหน่ำเข้ามายังแพรว

การจับได้ว่าสามีแอบไปมีบ้านเล็กบ้านน้อย ทำให้ชีวิตครอบครัวต้องพังทลายลง ทั้งที่ตัวแพรวเองไม่ได้เป็นต้นเหตุ ซึ่งถือเป็นเรื่องเลวร้ายครั้งรุนแรงที่สุดครั้งหนึ่งในชีวิตแล้ว การที่แม่ไม่ยอมรับการตัดสินใจที่จะหย่าขาดจากสามี เป็นการซ้ำเติม

ความรู้สึกของแพรวเพิ่มเข้าไปอีก

“ผู้ชายมันก็เจ้าชู้เหมือนกันทุกคน ต้องรู้จักปล่อยวางบ้าง ถึงจะมีบ้านเล็กบ้านน้อย แต่แกก็ยังเป็นบ้านใหญ่ อย่าตัดสินใจ โดยให้แต่อารมณ์ คนที่อาบน้ำร้อนมาก่อนอย่างแม่รู้ดีในเรื่องนี้”

นั่นเป็นคำอ้างอิงประกอบการคัดค้านของแม่ ซึ่งแพรวไม่ลังเล ที่จะสวนกลับในทันทีว่า แม่อาจจะเคยอาบน้ำร้อนมาก่อน แต่แม่ก็ไม่เคยถูกพอนอกใจ ไม่จำเป็นที่ผู้ชายทุกคนจะต้องเจ้าชู้อย่างที่แม่ อ้าง พ่อเป็นคำแก้ต่างที่ดีในเรื่องนี้ นั่นทำเอาแม่แอบนึกในใจว่า ทำไมพ่อไม่รู้จักทำตัวเจ้าชู้เสียบ้าง จะได้ทำให้คำกล่าวอ้างของแม่ ดูสมเหตุสมผลขึ้นมา

แพรวที่ซึมซับความเป็นคนรุ่นใหม่ตามการเปลี่ยนแปลงไปของ สังคมปัจจุบัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อมั่นในศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ที่เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะอยู่ในเพศสภาพใด สถานะใด การต้อง มาถูกลดทอนความเชื่อมั่นเหล่านี้ด้วยกรอบความคิดเก่าๆ อย่าง การอ้างเรื่องอาบน้ำร้อนมาก่อน ย่อมเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้

จากการใช้เหตุผลในการพูดคุย เริ่มเป็นการโต้เถียง ก่อนจะ ลูกกลมเมื่ออารมณ์ถึงขีดสุด ทั้งแม่และลูกต่างไม่ลดราวาศอกให้กัน ในที่สุดก็จบลงด้วยการทะเลาะกันอย่างรุนแรง แพรวรักษาศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ของตัวเองได้สำเร็จ ด้วยการหย่าขาดจากสามี ส่วน ชีวิตภายหน้าจะดำเนินไปทางไหน ดี ร้าย สุข ทุกข์ กว่าเดิมหรือไม่ คงไม่สามารถตอบได้ แต่ที่แน่ๆ แพรวกับแม่กลายเป็นคู่ขัดแย้งกัน นับแต่บัดนั้น ความตั้งใจว่าจะกลับมาอยู่กับพ่อแม่ที่บ้านหลังหย่าขาด จากสามี ต้องเปลี่ยนเป็นการไปเช่าคอนโดอยู่แทน จากวันเป็นเดือน จากเดือนเป็นปี จากปีเป็นสองปี เช่นในปัจจุบัน จะพาลูกชาย กลับมาเยี่ยมตากับยายก็แค่เดือนละครั้งสองครั้ง บางทีก็เว้นห่าง

สองเดือนครึ่ง การมาแต่ละครั้งก็ไม่เคยค้างคืนด้วยเลย เมื่อใดที่ตายายคิดถึงหลาน หลานคิดถึงตายาย ก็ได้แต่อาศัยวิดีโอคอลเพื่อคลายความคิดถึง

แม้จะอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ เหมือนกัน แต่การที่คอนโดและที่ทำงานของแพรอยู่ชานกรุงทางฝั่งเหนือ ส่วนบ้านของพ่อกับแม่อยู่ชานกรุงทางฝั่งใต้ ทำให้การไปมาหาสู่กันมีข้อจำกัดอยู่บ้าง ยิ่งสองปีมานี้มีการระบาดของโรคโควิด - 19 ทำให้การไปมาหาสู่กันยิ่งน้อยครั้งลงตามไปด้วย

ความขัดแย้งจนทำให้เกิดความบาดหมางกันระหว่างแม่กับแพรตั้งแต่สองปีก่อน อาจจะเฉื่อยฉาบลงไปบ้างแล้วตามวันเวลาที่ยิ่งเลือออยู่บ้างก็คงเป็นแต่เพียงความไม่ลงรอยกันทางความคิดเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น พ่อมักแอบส่งน้ำพริกตาแดงทางพัสดุไปรษณีย์ไปให้แพร หรือหากมีเวลามากพอ พ่อก็จะขับรถเอาไปให้ด้วยตัวเอง เป็นการแอบที่แม่รับรู้แต่ตั้งใจทำเป็นไม่เห็น

น้ำพริกตาแดงนี้ทำให้แพรคลายความคิดถึงบ้าน คิดถึงพ่อ และที่สำคัญคือความคิดถึงแม่ลงไปได้บ้าง แม้จะเป็นการคลายความคิดถึงที่ต้องแลกมาด้วยความเฝ้า น้ำพริกตาแดงเป็นน้ำพริกที่ขึ้นชื่อเรื่องความเผ็ด ยิ่งเป็นสูตรต้นตำรับดั้งเดิมของแม่ด้วยแล้วยิ่งไม่ต้องพูดถึง การเป็นคนกินเผ็ดไม่เก่ง ทำให้แพรไม่ค่อยได้เอาของฝากจากพ่อออกมากินบ่อยนัก นานๆ ครั้งจึงจะเอาออกมากิน โดยเฉพาะในยามที่ต้องการรำลึกถึงความหลังเมื่อครั้งเข้าครัวไปช่วยแม่ทำน้ำพริกตาแดง จนน้ำหูน้ำตาไหลเพราะควันและความฉุนจากการคั่วพริก

ปริมาณน้ำพริกตาแดงที่พ่อแอบส่งมาให้ มากเกินกว่าที่แพรจะกินหมดในแต่ละครั้ง ที่เหลือ แพรมักจะนำไปแบ่งใส่กระปุกเพื่อ

แจกจ่ายให้กับเพื่อนร่วมงาน และคนรู้จักมักคุ้น คนที่ชอบกินเผ็ดต่างพากันถูกปากถูกใจ ส่วนคนที่กินเผ็ดไม่เก่งซึ่งมีจำนวนไม่น้อยก็มักจะเสนอความเห็นเรื่องความเผ็ด ว่าหากลดลงกว่านี้ได้ก็น่าจะเป็นการดี ลูกชายของแพร์ที่กินเผ็ดไม่เก่งพอๆ กับแม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ และถ้าจะให้ดีต้องใส่กุ้งแห้งเพิ่มเข้าไปด้วย นั่นเป็นสิ่งที่ลูกชายของแพร์เสนอความเห็นเพิ่มเติม แต่แน่นอนว่าความเห็นเหล่านี้ แพร์ไม่อาจนำไปบอกแม่ได้ การเพิ่มปริมาณกุ้งแห้งอาจพอมีทาง แต่การลดระดับความเผ็ดลง แม่คงยอมไม่ได้ ประโยคคุ้นเคยของแม่ว่า ถ้าไม่เผ็ดก็ไม่ใช่ น้ำพริกตาแดง มักจะลอยขึ้นมาในทรงจำทุกครั้งที่แพร์คิดถึงเรื่องนี้

ไม่ถึงเที่ยงวันคืนก ภารกิจในการทำน้ำพริกตาแดงก็เสร็จสิ้น เหลือแต่เพียงให้พ่อขับรถไปส่งแม่ค้าที่ตลาดนัดในตอนบ่าย หลังจัดการมือกลางวัน พ่อกับแม่เปลี่ยนอิริยาบถมานั่งดูโทรทัศน์เพื่อพักผ่อน ฝ่ายพ่อไม่ได้ดูโทรทัศน์อย่างเดียว แต่เล่นโทรศัพท์มือถือไปด้วย ดูเหมือนพ่อจะชอบและมีความเชี่ยวชาญมากกว่าแม่

“พ้านี้ลูกสาวกับหลานชายเธอเป็นยังไงบ้างล่ะ” แม่ถามขึ้นมาลอยๆ เมื่อเห็นว่าพ่อกำลังเล่นโทรศัพท์มือถืออยู่ การใช้โทรศัพท์เพียงแค่การโทรออกและการรับสายเข้า ไม่ค่อยชอบเข้าไปใช้บริการจากสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้แม่มักจะถามข่าวคราวของลูกสาวและหลานชายจากพ่อแทน

“ช่วงนี้ดูเหมือนยายแพร์จะเครียดๆ เห็นโพสต์ว่ายอดขายของบริษัท ไม่ค่อยดี น่าจะเป็นเพราะไวรัสโควิดบ้าบอเนี่ยแหละ” ข้อมูลที่ออกมาจากปากของพ่อทำให้แม่แอบรู้สึกไม่สบายใจ พานโทษไปถึงการตัดสินใจครั้งสำคัญของแพร์ที่แม่ไม่เห็นด้วย กระทั่งกลายเป็น

ความไม่ลงรอยกันจนถึงทุกวันนี้

“ถ้าตอนนั้นไม่เลิกกัน ก็คงไม่ลำบากอย่างนี้หรอก เดือนแล้ว ก็ไม่ฟัง” แม่หยิบยกการหย่าร้างเมื่อสองปีก่อนของแพร์กับสามีขึ้นมา พ่อได้แต่ส่ายหน้าเหมือนไม่เห็นด้วย แต่ก็ไม่ได้บอกปากโต้แย้งอะไร บุคลิกเป็นคนประนีประนอมของพ่อ ช่วยลดความไม่ลงรอยระหว่างแม่กับแพร์ไม่ให้เลวร้ายไปมากกว่าที่ควรเป็น

จังหวะนั้นเองก็มีวิดีโอคอลเข้ามาหาพ่อ เป็นหลานชายคนโปรดนั่นเอง นอกจากการไต่ถามสารทุกข์สุกดิบระหว่างกัน ผู้เป็นหลานชายได้แจ้งเรื่องสำคัญว่า วันพรุ่งนี้ซึ่งเป็นวันอาทิตย์ จะมาหาตากับยายที่บ้าน แน่แน่นอนว่าแพร์ก็ต้องมาด้วย เป็นการกลับมาเยี่ยมบ้านครั้งแรกในรอบเกือบหนึ่งเดือน

“แม่มีง... หลานอยากจะได้ด้วย” หลังจากคุยกับตาจนเป็นที่พอใจแล้ว หลานชายได้ขอคุยกับยาย ตารับยื่นโทรศัพท์ส่งให้ยาย ที่รอคุยกับหลานชายอยู่นานแล้ว

เรื่องสำคัญที่คุยกับยายก็คือ อีกสองอาทิตย์จะสอบเสร็จ ช่วงปิดเทอมใหญ่ แพร์จะเอาหลานชายซึ่งปีหน้าจะได้เลื่อนชั้นไปอยู่ ป.๕ มาฝากไว้ที่บ้านเหมือนเช่นทุกปี แม้ว่าจะโตพอดูแลตัวเองได้บ้างแล้ว แต่แพร์ก็ยังอดรู้สึกเป็นห่วงไม่ได้ หากต้องปล่อยให้ลูกชายอยู่คนเดียวตามลำพัง นับเป็นช่วงเวลาติดตามยายเฝ้ารอคอย การพูดคุยผ่านวิดีโอคอล แม้จะได้เห็นหน้าค่าตา แต่ก็คงสู้การพบเจอกันแบบตัวเป็นๆ ไม่ได้ สัมผัสใกล้ชิดอันเกิดจากการได้โอบกอดกันและกันนั้นทำให้ให้คลายความคิดถึงได้ดีกว่าเป็นไหนๆ

“เห็นแม่บอกว่าจะลองเอาน้ำพริกตาแดงของยายไปใส่ กระปุกขายทางออนไลน์” หลานชายแจ้งเรื่องสำคัญเพิ่มเติมอีกหนึ่งเรื่อง ตากับยายหันมามองหน้ากันเพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีใคร

หนูเพื่อน หรือได้ยินอะไรผิดเพี้ยน หลานชายยืนยันในเรื่องนี้อีกครั้ง ส่วนรายละเอียดทั้งหมดค่อยคุยกับแม่เอาเองในวันพรุ่งนี้ ก่อนจะวางสายไป

“แสดงว่าช่วงนี้ยายแพรก็คงลำบากน่าดูอยู่เหมือนกัน ถ้าช่วยอะไรได้เราก็ต้องช่วยนะ ไ้เรื่องที่แล้วมา ถ้าลืมได้ก็ลืมๆ ไปบ้างนะ แม่มีง” พ่อหันไปคุยกับแม่ ความเป็นห่วงเป็นใยปรากฏออกมาทางสีหน้าแวตอย่างชัดเจน ไม่ต่างอะไรไปจากแม่ ความคิดหลายอย่างประเดประดังเข้ามา ภาพของแพรในวัยเด็กที่ช่างพูดช่างเจรจา กล้าแสดงออก แพรกเข้ามาในความคิดของแม่ ไม่รู้เหมือนกันว่า ความยากลำบากในยามนี้ จะทำให้ลูกสาวคนเดียวอย่างแพร เปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด

วันรุ่งขึ้น แพรขับรถพาลูกชายมาที่บ้านพร้อมกับแม่ตั้งแต่เช้า เป็นความผิดปกติที่พ่อกับแม่รู้สึกได้ เพราะทุกครั้งมักจะมาถึงช่วงก่อนเที่ยงเล็กน้อย เพื่อให้ทันกินมื้อกลางวันด้วยกัน เมื่อมาถึง แทนที่จะนั่งเล่นโทรศัพท์เหมือนอย่างเคย แพรกลับรีบพาตัวเองเดินตรงไปที่ห้องครัวโดยที่พ่อกับแม่ไม่รู้ตัว ขณะแม่กำลังพลิกตะหลิวไปมาอยู่ในกระทะ โดยมีพ่อนั่งแกะกระเทียมอยู่บนโต๊ะ ควั่นและกลั่นจนจากการควั่นเริ่มขับน้ำตาของแพรให้คลอออกมา ดวงตาเริ่มแดง แพรแอบคิดในใจเล่นๆ ว่า ที่มาของชื่อน้ำพริกตาแดง เกิดจากตอนทำที่ต้องแสบหูแสบตาจากควั่นและกลั่นจน หรือเกิดจากความเผ็ดตอนกินกันแน่ หรือไม่ใช่ทั้งสองอย่าง ภาพทรงจำที่ทำให้มีความสุขเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก ผุดขึ้นมาท่ามกลางควั่นและกลั่นจน ดวงตาที่เริ่มแดงมีน้ำใสๆ คลอออกมาเพิ่มเติม

ถ้าไม่ตัดสินใจหย่าขาดจากสามีในตอนนั้น ชีวิตจะสบาย

มากกว่านี้หรือไม่ สองปีกับการเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวท่ามกลางการระบาดของโรคโควิด - 19 จนส่งผลกระทบต่องานและรายได้เหมือนเป็นเคราะห์ซ้ำกรรมซ้ำต่ออย่างไรก็ไม่รู้ สมองของแพรคิดอะไรไปเรื่อยเปื่อย จนเผลอสูดกลิ่นควันเข้าไปเต็มๆ ถึงกับจามออกมา น้ำหูน้ำตาเล็ด พอกับแม่ที่ไม่ทันสังเกตเห็นแพรในตอนแรก พวกกันหันมามองอย่างแปลกใจ นอกจากจะมาแต่เช้าแล้ว วันนี้ยังฝักกลิ่นควันธูปเข้ามาในครัวอีก

แม่นึกขึ้นได้ถึงเรื่องที่หลานชายบอกเอาไว้เมื่อวาน เกี่ยวกับแผนการเอาน้ำพริกไปใส่กระปุกขายทางออนไลน์ของแพร นั่นน่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความผิดพลาดนี้ แต่แม่อีกยังไม่ได้อ่อยปาก ซักได้เลียงอะไรมาให้เสร็จสิ้นภารกิจในช่วงเช้านี้ก่อน ค่อยว่ากันอีกที ส่วนแพรใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายภาพและวิดีโอ ขณะที่พอกับแม่ช่วยกันทำน้ำพริกตาแดงเป็นระยะเหมือนตั้งใจเก็บข้อมูลอะไรบางอย่าง กระทั่งทุกอย่างเสร็จสิ้น การพูดคุยเรื่องการขายน้ำพริกตาแดงทางออนไลน์ของแพรจึงเริ่มต้นขึ้น

ด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด - 19 ทำให้บริษัทฯ ที่แพรทำงานอยู่ได้รับผลกระทบอย่างเลียงไม่ได้ อาจไม่ถึงขั้นต้องปิดกิจการจนพากันตกงาน แต่ก็จำเป็นต้องลดค่าใช้จ่ายลง การลดเงินเดือนพนักงานสิบเปอร์เซ็นต์ คือหนึ่งในแผนที่บริษัทฯ นำมาใช้ตั้งแต่กลางปีที่แล้ว หากผ่านพ้นช่วงวิกฤตินี้ไปได้ บริษัทฯ รับปากว่าจะปรับให้ทุกคนได้เงินเดือนเท่าเดิมตามปกติ ซึ่งยังไม่รู้ว่าอีกนานแค่ไหน

ประมาณสี่พันบาทคือรายได้ที่หายไป มั่นยอมส่งผลกระทบกับแพรอย่างเลียงไม่ได้ เพราะมีรายจ่ายประจำที่ต้องจ่ายทุกเดือนอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นค่าเช่าคอนโด ค่าผ่อนรถ ค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียน

ของลูก ค่าอยู่ค่ากิน และอีกจิปาถะ แม้จะเป็นเงินจำนวนหนึ่งไม่ใช่เงินรายได้ทั้งหมด แต่ก็ทำให้แพรวต้องจัดการวางแผนระบบการเงินของตัวเองและลูกชายอย่างเคร่งครัด หากผิดพลาดจนต้องไปกู้หนี้ยืมสิน โดยเฉพาะการกู้เงินนอกระบบ นั้นอาจจะนำมาซึ่งความไม่เป็นปกติสุขอย่างแน่นอน

แพรวนึกถึงน้ำพริกตาแดงของแม่ขึ้นมาได้ มันน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีในการนำมาซึ่งรายได้เสริม ความชื่นชอบของเพื่อนร่วมงาน และคนรู้จักที่แพรวเคยแจกจ่ายน้ำพริกตาแดงให้ไปลองชิม ทำให้พอมองเห็นโอกาสในการขาย ความมั่นใจในตัวเอง ช่างพูดช่างเจรจา กล้าแสดงออก เมื่อรวมเข้ากับประสบการณ์ทำงานในฝ่ายการตลาด มาตั้งแต่เรียนจบปริญญาตรี เหล่านี้ล้วนแต่รองรับความคิดของแพรว การขายน้ำพริกตาแดงทางออนไลน์น่าจะได้รับผลตอบแทนที่ดี

“ทุกวันอาทิตย์แม่กับพ่อช่วยทำน้ำพริกตาแดงเพิ่มจากที่ทำไปส่งตลาดนัดได้หรือเปล่า ค่าของเดี๋ยวฉันออกเอง แม่กับพ่อจะคิดค่าแรงเท่าไร” แพรวเปิดฉากการสนทนาด้วยคำขอร้อง ก่อนจบลงตรงราคาค่าตัวที่แม่กับพ่อต้องการได้รับ ซึ่งผู้ถามรู้อยู่ก่อนแล้วว่าผู้ตอบคงไม่ได้เรียกร้ออะไร พ่อรีบออกปากยินดีทำให้อย่างเต็มที่ ส่วนแม่บ่ายเบี่ยง อ้างโน่น อ้างนี่เล็กน้อย พอเป็นพิธี ก่อนจะรับปากตามที่แพรวขอ มันไม่ได้ยุ่งยากอะไรมากนักกับการเพิ่มปริมาณในการทำ

แผนของแพรวคือการให้แม่กับพ่อทำน้ำพริกตาแดงเพิ่มขึ้นจากปกติเฉพาะในวันอาทิตย์ พ่อที่จะบรรจุลงในกระปุกได้หนึ่งร้อยกระปุก ซึ่งแพรวเอาตัวอย่างขนาดของกระปุกมาให้พ่อกับแม่ดูด้วย เพื่อคำนวณปริมาณในการทำให้พอดี ไม่เหลือไม่ขาดมากเกินไป โดยจะมารับน้ำพริกตาแดงทุกวันอาทิตย์เพื่อเอาไปแบ่งใส่กระปุกเองที่คอนโด ตั้งราคาเพื่อให้ได้กำไรหลังหักค่าใช้จ่ายกระปุกละ

สืบบาท หากขายหมดก็จะมีรายได้เสริมเพิ่มเข้ามาอาทิตย์ละ
หนึ่งพัน เดือนหนึ่งก็สี่พัน ใกล้เคียงกับรายได้หลักที่ขาดหายไป

ทุกอย่างดูราบรื่นดี กระทั่งแพรวเอ่ยปากเรื่องการขอให้ลด
ความเผ็ดของน้ำพริกตาแดงลง นั่นทำให้แม่รีบออกตัวยืนยัน
หัวชนฝาว่า ถึงอย่างไรก็ไม่อาจลดความเผ็ดจัดจ้านจากสูตร
ต้นตำรับดั้งเดิมได้ แพรวพยายามอธิบายว่า สูตรดั้งเดิมก็ให้แม่ทำไป
ส่งแม่ค้าที่ตลาดนัดเหมือนเก่า เฉพาะส่วนของแพรวที่จะนำไปแบ่ง
ใส่กระปุกขายเท่านั้นที่มีการปรับเปลี่ยนสูตร เพราะเท่าที่สำรวจ
ความเห็นจากบรรดาเพื่อนๆ หรือคนรู้จัก หลายคนอยากให้ลดความ
เผ็ดลง การสร้างความพึงพอใจเพื่อสนองความต้องการของลูกค้า
ให้ทั่วถึง เป็นหนึ่งในกลยุทธ์ทางการตลาดที่สำคัญ แต่ดูเหมือนแม่
จะไม่เข้าใจกลยุทธ์นี้

“ถ้ากินเผ็ดกันไม่ได้ ก็ไปหาน้ำพริกอย่างอื่นกิน ไม่ต้องมากิน
น้ำพริกตาแดงของฉัน” แม่เริ่มไม่พอใจ เพราะคิดว่าเพื่อนๆ และ
คนรู้จักของแพรวไม่ชอบรสชาติน้ำพริกของแม่ ซึ่งความจริงแล้ว
คนที่ชอบรสชาติดั้งเดิมเผ็ดจัดจ้านก็ยังมีอยู่ การทำให้น้ำพริกถูกปาก
กับทุกกลุ่มความชอบนั้นต่างหาก ที่แพรวต้องการสื่อให้แม่เห็น

“แล้วทำไมเราไม่ทำให้ทุกคนกินน้ำพริกของแม่ได้ล่ะ คนชอบ
เผ็ดก็กินสูตรดั้งเดิมของแม่ไป คนที่กินเผ็ดไม่เก่งก็กินสูตรใหม่ที่ลด
ความเผ็ดลง เราปรับลดความเผ็ดให้คนกลุ่มหนึ่งกินได้ ในขณะที่
อีกกลุ่มก็ยังมิน้ำพริกสูตรดั้งเดิมได้กินอยู่ มันไม่น่าจะเสียหายอะไร
เลยนะแม่” คำอธิบายของแพรวทำให้แม่นิ่งไป

อันที่จริงแล้ว แม่ก็เคยปรับสูตรการทำน้ำพริกตาแดงจาก
ต้นตำรับเดิมที่ยายของแพรวเคยทำเช่นกัน การใช้กระเทียมจินแทน
กระเทียมไทย และการใช้พริกจินดาอินเดีย คือการเปลี่ยนแปลงที่

ว่านี่ ซึ่งไม่มีใครนอกจากแม่เท่านั้นที่รู้ ในตอนนั้นยายของแพรก็ไม่พอใจแม่จนหมางใจกันอยู่พักใหญ่เหมือนกัน หรือว่านี่จะเป็นร่องรอยแห่งความเปลี่ยนแปลง ร่องรอยที่แฝงอยู่ในความเผ็ดของน้ำพริกตาแดง กำหนดความเผ็ดผ่านความชอบของผู้คนและยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

“ไม่ใช่ว่ามันจะปรับเปลี่ยนสูตรอะไรกันง่าย ๆ หรอกนะ... ฉันไม่รับปากว่าจะทำให้ได้หรือเปล่า... ถ้าไม่เผ็ดแล้วมันจะเป็นน้ำพริกตาแดงได้ยังไง”

นั่นเป็นข้อสรุปสุดท้าย ก่อนที่แม่จะเดินไปหยิบมะม่วงสุกมาปอกใส่จาน เพื่อเอาไปให้หลานชายกินที่หน้าบ้าน ยังไม่อาจคาดเดาได้ว่าน้ำพริกตาแดงสูตรใหม่ที่ลดความเผ็ดลง จะเกิดขึ้นหรือไม่ แพร่คิดและเข้าใจไว้มาก่อนล่วงหน้าแล้วว่าอาจจะเกิดกรณีขึ้นขึ้น แต่ก็อดที่จะรู้สึกผิดหวังไม่ได้ ที่สำคัญคือ กระปุกซึ่งเตรียมเอามาใส่น้ำพริกสองร้อยกระปุกที่จ่ายเงินไปเรียบร้อยแล้วไม่นับรวมกับค่าออกแบบและพิมพ์ฉลากสินค้า เพื่อเอามาติดข้างกระปุกที่กำลังจะต้องไปจ่ายในอีกสองวันข้างหน้า ทั้งหมดนี้ควรเอาไปทำอะไรต่อดี แพร่ยังคิดไม่ออกในตอนนั้น พอได้แต่ให้ความหวัง ว่าแม่อาจเปลี่ยนใจลดความเผ็ดของน้ำพริกตาแดงให้ ตามคำร้องขอของแพร

กว่าจะคิดออกว่าควรทำอย่างไรดีกับกระปุกที่ติดฉลากสินค้าเรียบร้อยแล้ว แพร่ก็ต้องรอถึงหกวันหลังจากเข้าไปคุยกับแม่เมื่อวันอาทิตย์ก่อน พอโทรศัพท์มาหาในตอนบ่ายบอกให้ไปรับน้ำพริกในวันอาทิตย์ได้ แพร่ก็แปลกใจอยู่เหมือนกัน แต่ความดีใจทำให้ลืมเรื่องนั้นไปได้ พออาสาขับรถไปส่งน้ำพริกให้ที่คอนโด เพราะแพรมาเอาน้ำพริกด้วยตัวเองไม่ได้ บริษัทฯ มีงานด่วนให้ต้องไปทำในวันอาทิตย์พอดี ในช่วงวิกฤติแบบนี้ การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

ไม่น่าจะส่งผลดีเป็นแน่

พ่อเอาน้ำพริกตาแดงมาส่งตามที่บอก หลังจากชิมรสชาติแล้ว แพร่ยิ้มออกมาด้วยความพอใจ ความเผ็ดที่ลดลงอยู่ในปริมาณเหมาะสม คนที่กินเผ็ดไม่เก่งน่าจะชอบ นอกจากรสชาติที่เหมาะสมตามความชอบส่วนตัวของแพร่แล้ว ปริมาณก็ยังเหมาะสม หลังจากแบ่งใส่กระปุกครบร้อยกระปุกแล้ว ยังเหลือให้แพร่เก็บไว้กินเองอีกเล็กน้อยเท่านั้น แม่คำนวณทุกอย่างได้อย่างพอเหมาะพอดีทั้งรสชาติและปริมาณ

การแอบโทรศัพท์ไปคุยกับพ่อ ทำให้แพร่รู้ว่า หลังจากวันที่เข้าไปขอร้องให้แม่ทำน้ำพริกตาแดงสูตรลดความเผ็ดลง ท่าทีของแม่ที่ไม่รับปากแต่แรกว่าจะทำได้หรือเปล่านั้น ไม่ได้เป็นเพราะความไม่ลงรอยกันระหว่างสองแม่ลูกจากครั้งในอดีต หรือไม่ได้เป็นเพราะแม่ไม่เต็มใจปรับเปลี่ยนสูตรน้ำพริกตาแดงให้ตามคำร้องขอของแพร่ แต่เป็นเพราะแม่เองก็ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าทำแล้วจะกินได้หรือเปล่านั้นต่างหาก

แม่ลองผิทดลองดูอยู่สามวัน เทน้ำพริกทิ้งไปหลายกระโถ ซึ่งตัวแม่เองไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นรสชาติที่แพร่ต้องการแล้วหรือไม่ มีทางเดียวคือต้องลองเอาไปให้คนชิม โดยเฉพาะคนที่กินเผ็ดไม่เก่ง คิดไปคิดมา แม่จึงเอาน้ำพริกสูตรใหม่นี้ไปให้แม่ค้าในตลาดนัด แจกจ่ายให้ลองชิมกันฟรีๆ นอกเหนือจากน้ำพริกสูตรดั้งเดิมที่ส่งไปขายตามปกติ

แน่นอนว่าลูกค้าเดิมที่ชอบในความเผ็ดจัดจ้านย่อมไม่มีใครถูกปากถูกใจในน้ำพริกสูตรใหม่ แต่ก็มีลูกค้าหน้าใหม่หลายคนที่ออกปากว่าชอบ โดยเฉพาะในกลุ่มคนที่กินเผ็ดไม่เก่ง แม่ค้าที่รับน้ำพริกจากแม่ไปขายถึงกับออกปากว่า หากมีลูกค้าตอบรับน้ำพริก

ตาแดงสูตรใหม่มากพอมองเห็นกำไร ก็อาจสั่งให้แม่ทำน้ำพริกสูตรใหม่นี้ไปขายด้วย ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้นจริง รายได้จากการทำน้ำพริกไปส่งแม่ค้าในตลาดนัด ก็ย่อมต้องเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แม่แอบดีใจอยู่ลึกๆ ไม่ได้ดีใจเพราะรายได้ที่เพิ่มขึ้น แต่ดีใจว่ารสชาติของน้ำพริกตาแดงสูตรลดความเผ็ดลง มีคนชื่นชอบและน่าจะจะเป็นไปตามความต้องการของแพรวแล้ว โอกาสที่จะหารายได้เสริมจากการขายน้ำพริกตาแดงทางออนไลน์ให้กับลูกสาว ก็น่าจะพอมีความเป็นไปได้ขึ้นมาบ้าง

น้ำใสๆ ไหลออกมาจากดวงตาที่แดงกำของแพรว หลังรู้เรื่องราวทั้งหมดจากพ่อ ตาแดงและน้ำใสๆ ที่ไหลออกมา ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะกำลังทำหรือกำลังกินน้ำพริกตาแดง มันเกิดจากความหวนหาอาหารของแม่ที่แพรวสัมผัสได้ต่างหาก แม้จะไม่ลงรอยกันในบางเรื่อง แต่ความเป็นแม่ลูกยังคงเดิมเสมอ

“แม่จะชอบฉลากอันนี้หรือเปล่าล่ะ” แพรวหยิบกระปุกบรรจุน้ำพริกตาแดงที่พร้อมจะนำไปขายขึ้นมาดู ฉลากข้างกระปุกมีรูปของแม่เป็นโลโก้เห็นเด่นชัด ได้แต่คาดหวังว่าแม่จะชอบ

อาทิตย์ต่อมา แพรวขับรถมาถึงบ้านพร้อมกับแม่แต่เช้า นอกจากจะนำลูกขายมาฝากตาบยายเลี้ยงในช่วงปิดเทอมตามที่ได้นัดหมายกันไว้แล้ว แพรวยังต้องมารับน้ำพริกตาแดงจากแม่ไปขายทางออนไลน์ด้วย แพรวเอาตัวอย่างกระปุกใส่น้ำพริกตาแดงมาให้พ่อกับแม่ดู ฉลากที่ติดอยู่ข้างกระปุกซึ่งมีรูปแม่เป็นโลโก้ ทำเอาแม่เงิบไปเล็กน้อย แต่ก็ไม่ได้คัดค้านหรืออะไร ส่วนพ่อบอกว่าชอบอย่างแรง

น้ำพริกตาแดงงวดแรกที่แพรวเอาไปขายทางออนไลน์ทั้งหนึ่งร้อยกระปุก ขายหมดในเวลาสามวัน คนที่กินเผ็ดไม่เก่ง ส่วนใหญ่

ขึ้นชอบ และสั่งซื้อล่วงหน้าเข้ามาอีก ส่วนคนที่ชอบรสชาติดั้งเดิมที่เผ็ดจัดจ้านพากันบ่นอุบ แพรแก่ไขปัญหาด้วยการรับปากกับลูกค้าว่า ในครั้งหน้าจะมีน้ำพริกทั้งสองสูตรมาขาย ให้ลูกค้าสั่งได้ว่าจะเอาเผ็ดมากหรือเผ็ดน้อย ยอดสั่งจองน้ำพริกตาแดงทั้งสองสูตรรวมกันของอาทิตย์นี้ ทะลุไปถึงหนึ่งร้อยห้าสิบกะปึกแล้ว การสั่งพิมพ์ฉลากรอบใหม่ แพรเพิ่มเติมข้อความลงไปในฉลาก โดยกะปึกที่ไว้ใส่น้ำพริกตาแดงสูตรดั้งเดิมมีข้อความว่า “เผ็ดมาก” ส่วนกะปึกสำหรับสูตรใหม่มีข้อความว่า “เผ็ดน้อย” เห็นเด่นชัด

กลับมาที่ฝั่งของแม่ การแจกน้ำพริกตาแดงสูตรลดความเผ็ดให้ชิมกันฟรีๆ ที่ตลาดนัด ทำให้ฐานของลูกค้าเพิ่มออกไปมากขึ้น แม่ค้าที่รับน้ำพริกไปขาย สั่งให้แม่ทำน้ำพริกสูตรใหม่เพิ่ม ปริมาณที่ต้องการคือครึ่งหนึ่งของสูตรดั้งเดิม สร้างรายได้ให้แม่เพิ่มขึ้น แม่ค้าที่รับน้ำพริกไปขายบอกกับพ่อตอนเอาน้ำพริกไปส่งที่ตลาดนัดว่า ลูกค้าบางคนซื้อน้ำพริกตาแดงไปทั้งสองสูตร ทั้ง “เผ็ดมาก” และ “เผ็ดน้อย” แล้วเอาไปผสมกันให้ได้รสชาติและความเผ็ดที่ตัวเองชอบ กลายเป็นรส “เผ็ดกลาง”

ความ “เผ็ดกำลังพอดี” ของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน บางคนชอบกินรสเผ็ดมาก บางคนชอบกินรสเผ็ดกลาง บางคนชอบกินรสเผ็ดน้อย การทำให้ทุกคนถูกปากถูกใจไปกับความเผ็ดกำลังพอดีของแต่ละคนได้ นั่นทำให้แม่รู้สึกภูมิใจในตัวเองขึ้นมาอยู่ไม่น้อย

“แล้วทำไมเราไม่ทำให้ทุกคนกินน้ำพริกของแม่ได้ละ...” ประโยคที่แพรพูดกับแม่ในวันนั้นยังชัดเจน ถ้ายังยัดมันถ้อมมันแต่ในกรอบความคิดเดิมๆ ก็คงไม่ได้มารู้สึกภูมิใจในตัวเองแบบนี้ อย่างแน่นอน แม่แอบคิดอยู่ในใจ ขณะใช้ตะหลิวตักพริกจินดาแดงที่คั่วได้ที่แล้วขึ้นจากกระทะ ในขณะที่พ่อปอกกระเทียมรอไว้พร้อมแล้ว

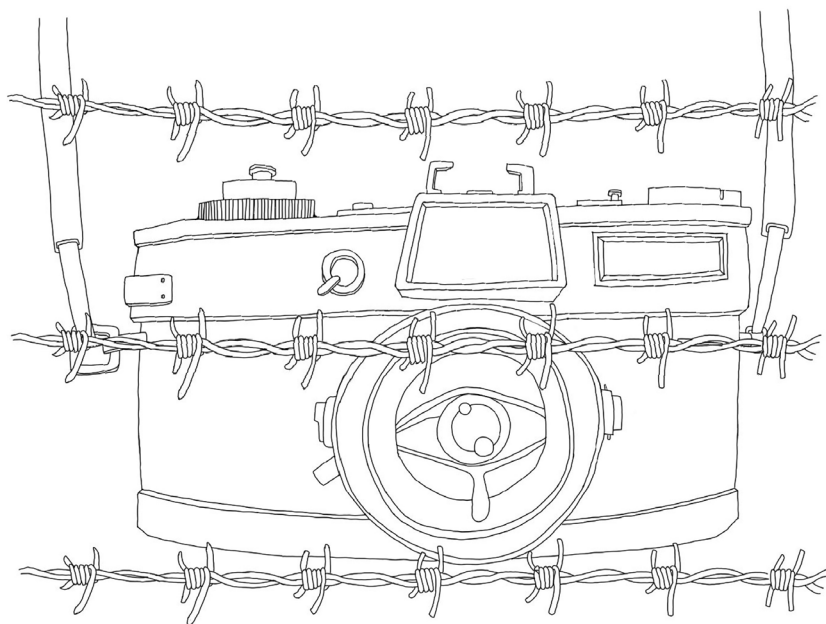
แม่มองลอดออกไปจากครัว ลูกสาวกับหลานชายกำลังรีวน้ำพริกตาแดงผ่านช่องทางออนไลน์อยู่ ด้วยการนำน้ำพริกตาแดงรสชาติเผ็ดมากกับเผ็ดน้อยมาผสมกันเพื่อให้ได้รสชาติ “เผ็ดกำลังพอดี” ตามที่แต่ละคนต้องการ พร้อมกับนำเสนอเมนูที่นำมากินเคียงกับน้ำพริกตาแดง นอกเหนือจากผักชนิดต่างๆ แล้ววันนี้แม่นำเสนอปลาสลิดทอดกับไข่เจียวที่เพิ่งทอดเสร็จร้อนๆ การรีวน้ำพริกตาแดงครั้งที่แม่คิดและวางแผนเอาไว้คือ ข้าวผัดน้ำพริกตาแดงกึ่งสด และน้ำพริกตาแดงผัดหมู ค่อยๆ ทายอยรีวนไปในแต่ละสัปดาห์

ภาพของแพรวในวัยเด็กที่ช่างพูดช่างเจรจา กล้าแสดงออก หวนเข้ามาอยู่ในทรงจำของแม่อีกครั้ง ตาเริ่มแดง มีน้ำใสๆ ไหลซึมออกมา ไม่แน่ว่าเกิดจากกลิ่นและควันฉุนอันเกิดจากการคั่วพริกหรือไม่

RAHAKA
STUDIO

HAMAKA
STUDIO

มุมมองภายใน

• วัฒน์ ยวงแก้ว •

ภาพมุมสูง

เนินเขาลูกหนึ่ง วางตัวอยู่ด้านหน้าทิวเขาสลับซับซ้อน
ครอบคลุมด้วยต้นยางพารา ล้อมด้วยรั้วลวดหนามสูงรอบพื้นที่ ประตู
รั้วมีป้อมยาม และไม่ระคก ถนนดินทอดขึ้นไปราวสองสามร้อยเมตร
หลังคาสังกะสีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สะท้อนแสงอยู่ด้านล่าง

ใกล้รั้วลวดหนาม ห่างจากป้อมด้านหน้าทางทิศใต้ มีความ
เคลื่อนไหว ขยับมุมมองลงไปใกล้อีกหน่อย เห็นร่างหนึ่งคุกเข่า
เงยหน้าขึ้น แม้มองไม่เห็นแววตา แต่รู้ได้ด้วยสัญชาตญาณ ว่าเป็น
แววตาแววอน ไหล่มองจากปากกระบอกปืน ผ่านท่อนแขน ไหล่
ไบหน้า และหยุดลงที่แววตา ไม่หยุก คำอ้อนวอนนั้นทะลุเข้าไปใน
ดวงตาคู่นั้น

ภาพของฉัน

-ดวงตาคู่นั้น-

ฉันจบตอนสั้นๆ ด้วยคำนี้ เพื่อที่ในตอนต่อไป จะทะลวงเข้าไป
ในความนึกคิดของตัวละคร และใช้ชื่อตอนว่า ภาพภายใน

จะว่าไป ฉันไม่แน่ใจนักว่า ที่ออกตัวแรงกับพี่ บ.ก.สำนักพิมพ์วรรณกรรม ว่าจะเขียนเรื่องสั้นส่งไปให้ด้วย เป็นความทะเยอทะยานเกินไปหรือไม่ เพราะนอกจากเขียนข่าวและสารคดีเชิงสังคม ฉันไม่เคยเขียนงานฟิคชั่นเลย

เราสนิทกันผ่านเฟซบุ๊ก ฉันชื่นชอบผลงานและแนวทางการทำสำนักพิมพ์ของเขา ขณะที่เขาขอเป็นเพื่อนหลังจากภาพถ่ายของฉันชนะการประกวดหัวข้อ “สันติภาพผ่านเลนส์” ของหนังสือพิมพ์ชื่อดัง เขาบอกในกล่องข้อความว่า ชอบการอ่านข่าวของฉัน แม้จะเป็นเพียงข่าวสั้นในพื้นที่ แต่เห็นถึงความตั้งใจและจริงจังในน้ำเสียง เขาแปลกใจไม่เคยรู้มาก่อนว่าฉันถ่ายภาพได้ดีด้วย ฉันจึงบอกไปว่า ฉันรักการถ่ายภาพพอกับงานข่าว และจากงานภาคสนามนั่นเอง ที่มักได้ภาพดีๆ เก็บไว้เสมอ เขาขอแชร์ภาพนั้นลงหน้าเฟซฯ โดยแต่งบทวีประกอบ

มันคือภาพจากมุมกล้องด้านบน กลุ่มผู้ลี้ภัยชาวพม่ากว่ายี่สิบคน สายตาของแม่และลูกเล็กในอ้อมแขนขึ้นมามองกล้องจากด้านล่าง ในสายตานั้นบรรจุห้วงอารมณ์มากมาย เป็นภาพแห่งความบังเอิญ หลังจากรายงานข่าวการอพยพหนีการทำลายล้าง และได้ภาพข่าวกลุ่มผู้ลี้ภัยที่ทยอยกันมาช่วงแรกแล้ว จึงปลีกตัวออกมา นั่งดื่มน้ำกับตากลิ้ง อีกกลุ่มหนึ่งก็เคลื่อนตัวเข้ามา มองเห็นเด็กหญิงคนหนึ่งถูกแม่อุ้มกระตุงอยู่ ภาพใบหน้าเด็กน้อยท่ามกลางกลุ่มผู้อพยพปรากฏขึ้นเป็นภาพในความคิด รีบจับกล้องถ่ายรูปประจำตัว วิ่งขึ้นบนรถสกู๊ตเตอร์จอดอยู่ข้างทาง ปีนขึ้นไปเหนือรั้วกันปรับค่ากล้อง เมื่อกลุ่มคนเริ่มทยอยผ่านไป ไฟกะพริบที่ใบหน้าหนูน้อย แต่เธอเห็นเสียก่อน จึงเรียกให้แม่ดู ฉันกดชัตเตอร์

ฉันแชร์บทวีของพี่ บ.ก.ลงหน้าเฟซบุ๊กตัวเอง ตั้งแต่นั้นเราก็

ติดตามคอมเมนต์ กตไถ่ กตแชร์ กันอยู่เสมอ

พี่ บ.ก.เปรยไว้ในเพจสำนักพิมพ์ก่อนแล้ว หลังเกิดการรัฐประหารในพม่า และมีประชาชนถูกไล่ล่า ว่าอยากทำอะไรเพื่อช่วยเหลือ ไม่นาน มีข้อความส่งมา ว่าทางสำนักพิมพ์จะทำหนังสือ การกุศล บริจาคช่วยเหลือผู้ลี้ภัย ประกอบด้วย เรื่องสั้น บทกวี ภาพวาด และภาพถ่าย จากศิลปินจำนวนมาก จึงอยากขอภาพถ่าย ด้วยสัภาพ ฉันรับปากทันที

“หนูจะเขียนเรื่องสั้นส่งไปด้วยจะได้ไหมคะ” วินาทีนั้นฉันก็ไม่แน่ใจในความคิดตัวเอง พี่ บ.ก.บอกว่ายินดีอย่างยิ่ง

ฉันอ่านเรื่องสั้นมาไม่น้อย รู้สึกว่าไม่น่าจะมีอะไรยาก ก็แค่มองลงไป แล้วลงมือเขียน

ภาพภายใน

ดวงตาของเขาจ้องเขม็งไปที่ใบหน้าซึ่งแหงนขึ้นมอง จ้องทะลวงเข้าไปในดวงตา นึกถึงคำร้องขอของชายผู้นั้น แม้จะไม่เข้าใจคำพูดทั้งหมด แต่เพราะเขารู้ประวัติของบางคนที่อาจเป็นตัวปัญหา จึงพอจับความคำพูดนั้นได้

เท่าที่ทราบชายหน้าเข้มผิวดำคนนั้นมีลูกสาวเหมือนเขา แต่ยังเล็กอยู่ ภรรยาเคยถูกทหารพม่าข่มขืน ทั้งครอบครัวไว้กับพ่อซึ่งเริ่มชรา เพื่อหาช่องทางช่วยเหลือครอบครัวออกมา ก็คงคล้ายกับอีกหลายคนที่ถูกขังไว้ในสวนยางพาราแห่งนี้

เขาไม่ใช่คนใจอ่อน แต่สายตาของชายคนนั้น กลับทำให้เขานึกย้อนเข้าไปในตนเอง

แม้จะมีฐานะเป็นหัวหน้าชุดดูแลงานร่วมกับเพื่อนอีกคน แต่ยศจริงกลับต่ำเตี้ย นี่คือนานพิเศษที่เสี่ยงต่ออาชีพราชการ เขาตอบ

ตัวเองว่าทำเพื่อครอบครัว ทุกวันนี้ ลำพังพ่อธนวัฒน์แฮสส์ พ่อธนรถ
ค่าเล่าเรียนลูก รวมถึงพ่อธนดอกเบี้ยธนาคาร เงินเดือนของเขาก็แทบ
ไม่พอ ภรรยาจึงต้องเปิดร้านข้าวแกงช่วยอีกแรง แต่ในเมืองเล็กๆ
ที่ฝนตกเกือบทั้งปี จะหวังอะไรมากมายคงไม่ได้ ดังนั้น แม้จะรู้สึก
หดหู่ที่เห็นชีวิตเหล่านั้ถูกขังอยู่ในกรง แต่เมื่อคิดถึงหน้าลูกเมียก็
ช่วยให้ภาพความเวทนาเบื่งหน้าพราเลือนลงไปได้ ถอยตัวเองออก
มามองสิ่งที่เป็น เขาเป็นเพียงฟันเฟืองเล็กๆ ของขบวนการขนาดใหญ่
ประกอบขึ้นจากองคาพยพมากมาย แม้เพียงในค่ายกักกันชั่วคราวนี้
จากบรรดาหลายแห่งที่มี แต่ละคนก็มีหน้าที่ของตน โชคดีแค่ไหนแล้ว
ที่รับผิดชอบเพียงสอดส่องดูแลและคุมพื้นที่

เขาเป็นอนหน้าหนึ่ทุกครั้งที่มีการทรมาน ความทุกข์ททางกาย
ของคนที่นี่ จะแปรเป็นความทุกข์ทางใจของครอบครัว ต้องดิ้นรน
โอนเงินให้ครบจำนวน นั่นเป็นหน้าที่ของคนอื่น เขารอให้ทุกอย่าง
เรียบร้อย สอบถามแล้วรายงาน รุนแล้วรุนเล่า ทำเพียงพกป็น
เดินไปมา คุมทางเข้า ไทรหานายถ้ามีปัญหา คิดถึงครอบครัว
บางเวลา และหลีกเลี่ยงการคิดถึงในบางครั้ง

เมื่อเข้าสู่การเผชิญหน้า ดังว่าโครงสร้างขบวนการใหญ่โตนั้น
กลับมารวมศูนย์ที่ตัวเขา การตัดสินใจอยู่ที่ปลายนิ้วของเขา

คำสั่งคือ ใครหนึ่ ฆ่าทิ้งได้เลย ความตายของคนพวกนี้ไม่มี
ราคา แต่ที่ผ่านมาความตายไม่เคยเกิดขึ้นจากมือเขา

ชายหนุ่มหน้าเข้มคนนั้นมีแวตาดุกร้าว ท่าทีแข็งขัน ครุ่นคิด
ตลอดเวลา ต่างจากคนอื่นที่มักยอมจำนนกับชะตากรรม นั่นคือคน
ที่ควรจับตา สอบถามฝ่ายประสานงาน ได้รู้ว่าครอบครัวของเขาไม่มี
แนวโน้มจะหาเงินได้ แม้จะถูกทรมานและส่งข้อความไปแล้ว เขา
กำลังถูกย้ายไปอีกที่ ติดต่อดูอีกสักครั้ง หากยังไม่เป็นผลคงถูกปล่อย

ให้ตายที่นั่น

เมื่อพบว่าเขาหายตัวไป เขากับลูกน้องอีกคนแยกกันออกตามหา ไม่มีใครกลัวเรื่องเงินค่าไถ่ที่จะหายไป แต่กลัวว่ามันอาจกลายเป็นชนวนให้ค่ายกักกันถูกเปิดโปง เขาเองก็กลัวเช่นกัน เพราะมีชีวิตราชการเป็นเดิมพัน ยังไม่รวมถึงภัยมืดที่ขดม้วนอยู่เบื้องหลังอีก เขาตั้งใจจะยิงทันทีที่เจอตัว

ทว่าเมื่อเผชิญหน้ากับการตัดสินใจนั้นจริง กลับพบว่าในตัวเขาเองมีบางสิ่งที่ถูกซ่อนเอาไว้ไม่มีติดจากตัวเอง

เย็นวันนั้น หลังจากเพื่อนอีกคนมาลัดเปลี่ยน เขาขับรถกลับบ้าน ภรรยาปิดร้านแล้ว ลูกสาวยังอยู่ในชุดนักเรียน นั่งดูทีวีกับแม่อยู่ที่ชั้นลอย เขากอดหอมลูก ทักทายภรรยา เธอบอกว่ากำลังรอเขากินข้าวเย็น เขาขอตัวขึ้นไปอาบน้ำก่อน

เมื่อลงไปถึงโต๊ะอาหาร ลูกเมียนั่งพร้อมหน้า กับข้าวสามอย่างถูกแบ่งไว้จากการขาย ทั้งสองยังคงคุยคั่งอยู่ เมื่อตั้งใจฟังจึงรู้ว่า เป็นเรื่องจากรายการทีวี สารคดีโรฮีนจา ราชอาณาจักรจืดชืดขึ้นทันที วิวาทะของแม่ลูกดูเดือดขึ้น เขาไม่เข้าไปขัด เพราะเป็นคนออกกฎเอง ว่าในครอบครัว ทุกคนมีเสรีภาพทางความคิด แม้บางครั้งจะหมิ่นเหม่ระหว่างการทะเลาะกัน หรือการขาดสัมมาคารวะของลูกสาว แต่เมื่อทุกอย่างผ่านไป ไม่มีอะไรค้างคา เหตุการณ์ก็กลับมาเป็นปกติ

เขาจึงเลือกจะนั่งกินข้าวต่อไป แม่ลูกคงคิดว่าเขาวางตัวเป็นกลางในเรื่องนี้ แต่เปล่าเลย เขากำลังรู้สึกกระอักกระอ่วนใจ

“ยังไงก็ตาม หนูก็ว่าประเทศเราใจดำเกินไปที่จะส่งเขากลับไปตาย” ลูกสาวพูดถึงทางการไทยที่ไม่ยอมให้เรือชาวโรฮีนจาขึ้นฝั่ง

“แต่เรื่องนี้ไม่เกี่ยวข้องกับอะไรกับเราเลย เราจะเข้าไปแบกภาระ

ทั้งที่คนในบ้านเราก็ยังลำบาก แม้ว่ามันก็ไม่ไฉนนะ รัฐบาลเขาต้องคิดภาพรวมของคนในชาติ คิดถึงประเทศก่อน”

“แมกก็ได้ยินนี้ พวกทหารปล้นเผา เผา ช่มชืด ไม่ให้เรียน ไม่ให้ไปไหน นี่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นรุนแรง โลกที่เจริญแล้วเขาไม่ยอมรับกันหรอกแม่”

“แมกก็ไม่เห็นด้วยกับความรุนแรง แต่หากจะมองในมุมของพม่า คนเหล่านี้ก็ไม่ใช่พม่า ทั้งเชื้อชาติ ศาสนา แล้วที่เข้ามาทีแรกก็เข้ามาฆ่าคนพม่า จะให้พม่าไปยอมรับเป็นประชากรของตัวเองแมกก็ไม่ยุติธรรมกับเขา”

“นั่นข้อมูลฝ่ายเดียวนะแม่ ชาวโรฮีนจาเขาก็ยืนยันว่าเขาอยู่ที่นั่นมานานแล้ว แต่เอาเถอะ ต่อให้เป็นเหมือนที่แม่ว่า แมกก็เลือกมองแต่ภาพใหญ่ไป ทำให้ไม่มองในมุมมองของคนที่ถูกกระทำในปัจจุบัน มันคนละคนกัน”

“แต่ถ้าต้องเลือก เราก็ควรมองในภาพใหญ่ภาพรวมก่อนไม่ใช่หรือ”

“แมกก็พูดได้เพราะสิ่งนั้นไม่ได้เกิดกับเรา”

“ใช่ ประเทศเราไม่เป็นแบบนั้นอยู่แล้ว”

“นี่ไงล่ะ แมกก็ถอยออกมามองจากเส้นแบ่งประเทศ เป็นเราเป็นเขา แต่นั่นเป็นสิ่งที่มนุษย์ขีดขึ้น ถ้าไม่มีสิ่งนั้น เราก็เป็นมนุษย์เหมือนกันทุกคน”

เราเป็นมนุษย์เหมือนกันทุกคนนั่นเพราะมันไม่ได้เกิดกับเรา คือคำที่เขาแอบซ่อนไว้ และมันได้ผุดขึ้นมาจากในดวงตาของชายผู้นั้น หรือพูดให้ถูกผุดขึ้นจากในสายตาของเขาเอง

ปฏิเสธไม่ได้ว่า การถกเถียงกันวันนั้น เขาเอนเอียงไปทางฝั่งลูกสาว แต่เขาต้องซ่อนถ้อยคำเหล่านั้นไว้จากตัวเอง เหมือนที่ซ่อน

ความจริงจากครอบครัว จนเมื่อถึงเวลาแห่งการเผชิญหน้า เขาก็ถูกเปิดเปลือย

ในฐานะพ่อคนและหัวหน้าครอบครัว เขายอมทำทุกอย่างเพื่อลูกเมีย คงเหมือนกับชายชาวโรฮีนจาผู้นี้ อย่างไรก็ตาม แม้นายตำรวจยศจ่าอย่างเขา ที่ต้องดิ้นรนให้ผ่านไปแต่ละเดือน แต่เขาก็มีชีวิตที่สะดวกสบายตามอัตภาพ มีครอบครัวอยู่พร้อมหน้า และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ขณะที่ชายผู้เงยหน้ามองปากกระบอกปืนขาดไร้ทุกอย่าง เหตุการณ์นี้ดึงเขาเข้าใกล้ชีวิต มุมมองเล็กๆ จนเส้นแบ่งทั้งหลายหายไป

เราเป็นมนุษย์เหมือนกันทุกคนนั่นเพราะมันไม่ได้เกิดกับเรา ชั่ววินาทีที่ต้องการสลัดสิ่งค้างคาออกไป เขาออกจากตัวเอง เขาถอยลึกสุดเข้าไปในตัวเอง

ลึกสุดในสายตาดำบนที่มองลงไป กับลึกสุดของสายตาที่อยู่เบื้องล่างซึ่งมองขึ้นมา กลับเป็นสถานที่เดียวกัน

มุมมองของเขาในชีวิตของชายผู้นั้น

เขากำลังจะตาย แต่นั่นไม่สำคัญเท่ากับ หลังจากเขาตาย ครอบครัวจะอยู่กันอย่างไร เมียถูกทหารมาข่มขืนถึงในบ้าน เขาแทบคลั่ง แต่เพื่อให้ทุกชีวิตปลอดภัย เขากับลูกสาวมองหน้ากันน้ำตาตกใน จนเมื่อพวกมันไป เขากับลูกเข้าไปกอดเธอไว้ ปลอ่ยให้น้ำตาไหลอยากผสานร่างเป็นหนึ่งเดียวกัน อีกไม่นานลูกสาวจะโตขึ้น เขาคงไม่อาจทนเห็นเหตุการณ์เช่นนี้ได้อีก ไม่มีใครรู้ขอบเขตความอดทนของตนเอง ถึงตอนนั้น พวกเขาทั้งหมดอาจถูกฆ่าหากขัดขืนต่อต้าน เขาก็เสี่ยงตายดาบหน้า ตีตค้ำค่านายหน้า หวังว่าเมื่อถึงมาเลเซีย จะริบหาเงินส่งไปให้ครอบครัวเพื่อหนีออกจากแดนนรกแห่งนั้น

ในมุมมองที่เล็กกว่าตัวตน ความเจ็บปวด ความกังวล

ความกลัว ความแค้น ความสิ้นหวัง ผุดขึ้นจากส่วนลึกเหมือนว่าเป็น
ของตัวเอง

แต่ถ้าไม่ทำ ปลอຍให้ชายคนนั้นหนีไป เรื่องอาจไปถึงนักข่าว
ท้องถิ่น ปัญหาก็จะตามมา ส่งผลถึงตัวเขา ลูกเมียย่อมได้รับ
ผลกระทบอย่างเลี่ยงไม่ได้

เขาต้องตัดสินใจ

ภาพของฉัน

เขาใช้เวลาตัดสินใจนานหลายเดือน เพราะฉันไม่อาจเขียน
ต่อได้

พี่ บ.ก.กำหนดเวลารวบรวมต้นฉบับเพื่อจัดพิมพ์ ฉันแน่ใจว่า
ไม่อาจเขียนจนจบได้ จึงโทรไปขอโทษ แต่รับปากว่าจะส่งภาพถ่าย
ไปให้ พี่ บ.ก.ปลอบใจ บอกว่าไม่ต้องกังวล งานศิลปะมีเสน่ห์เฉพาะ
ตัวของมันเอง แม้จะไม่ใช้เรื่องเล่าที่ยืดยาว แค่ภาพภาพเดียวก็อาจมี
ความหมายอยู่มากมายในนั้นได้ มันเป็นถ้อยคำที่ได้ยินบ่อย หาก
เวลานี้ก็กลับรู้สึกจริงอย่างน่าประหลาด

ภาพของการเงยหน้าขึ้นสบกับสายตาที่มองลงมาจากด้านบน
โดยมีปากกระบอกปืนคั่นกลาง เมื่อมันถูกซุ่มไปที่นิ้วชี้ในโกร่งไก
คือภาพที่ฉันไม่อาจไปต่อในเรื่องสั้นนั้นได้ หรือเพราะแท้จริงแล้ว
ส่วนลึกอ่อนไหวเกินไป แม้จะผ่านสมรภูมิข่าวที่เห็นความรุนแรงมา
นับครั้งไม่ถ้วน

อย่างไรก็ตาม “มุมมองภายใน” ชื่อเรื่องสั้นที่เขียนไม่จบ กลายเป็น
ใจหายของภาพถ่าย ฉันเดินทางไปค่ายผู้ลี้ภัยที่กาญจนบุรี เจอ
เด็กหนุ่มแววตาเศร้าคนหนึ่ง ดูเหมือนครุ่นคิดอะไรบางอย่างตลอด
เวลา ฉันรู้ได้ทันทีว่าเขาตอบใจหายของฉันได้ อยู่ที่นี่สองวัน เล่าให้

เขาฟังถึงสิ่งที่ฉันทำ เราพูดคุยกันจนสนิทพอที่เขาจะรู้ว่าฉันจริงใจ และพอที่เขาจะยิ้มให้กลับอย่างจริงใจเช่นกัน

ฉันใช้ฉากหลังเป็นบรรยากาศของค่ายผู้ลี้ภัย ตั้งค่าละลายฉากหลัง กล้องโฟกัสที่เขา แต่จะให้ถูก โฟกัสอยู่ที่สายตาของเขา เบื้องหน้าคือรอยยิ้มไว้วางใจ แต่ลึกลงไปมีเรื่องราวมากมายแสดงอยู่ เรื่องราวที่ผู้ดูไม่จำเป็นต้องรู้ แต่สัมผัสถึงมันได้

พี่ บ.ก. ขึ้นชมในฝีมือการถ่ายภาพ บอกว่ามันเป็นภาพที่งดงามไม่แพ้ภาพที่ได้รับรางวัล จึงออกตัวว่า ฉันใช้หลักการถ่ายภาพตามทฤษฎีทั่วไปเท่านั้น และคิดว่าภาพที่ได้รับรางวัลนั้น เป็นเพราะแววตาในภาพต่างหาก ครั้งนี้จึงต้องการพิสูจน์เลือกมุมมองในระดับสายตา เลือกช่วงวัยบุคคลก็ไม่ใช่เด็กหรือคนแก่ ภาพศูนย์อพยพที่อยู่เบื้องหลังก็ปรับเบลอลจนแทบมองไม่ออก ฉันขอให้เขายิ้มเพื่อไม่ให้เป็นใบหน้าที่แห่งความเศร้า นั่นเพราะฉันต้องการให้ผู้คนเห็นสิ่งที่อยู่ข้างใน ลึกลงในแววตานั่น โดยตั้งชื่อภาพนั้นว่า “มุมมองภายใน” ตามชื่อเรื่องสั้นที่ล้มเหลวไป

หนังสือจัดพิมพ์จำนวนจำกัด ตามการสั่งจองล่วงหน้าและกระจายตามร้านหนังสืออีกเล็กน้อย หักค่าจัดพิมพ์แล้ว เงินทั้งหมดบริจาคให้ศูนย์อพยพผู้ลี้ภัย ฉันอิมเมจ

เรื่องสั้นเรื่องนั้นถูกทิ้งค้างไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์และถูกลืมเลือนไป ความจริงคือฉันแอบซ่อนมันไว้จากตัวเอง กระทั่งเกิดสงครามรัสเซีย-ยูเครน สังคมออนไลน์แบ่งออกเป็นสองฝ่าย ประชาคมโลกมีทั้งฝ่ายประณามและเห็นด้วยกับรัสเซีย ขณะที่บางประเทศวางตัวเป็นกลาง ถือว่าไม่ใช่เรื่องของตัว นักข่าวในประเทศเองก็เช่นกัน นั่นเป็นเวลาทีที่เรื่องสั้นเรื่องนั้นกลับมารบกวนใจอีกครั้ง กระทั่งภาพข่าวต่างประเทศเผยแพร่ภาพศพกองพะเนินที่ถูกนำไป

ฝั่งรวมในหลุมเดียวกัน และมีสัมภาระหนีงชาวญูเครน ฉันไม่ได้ฟัง
หรืออ่านคำแปล แต่ถูกดึงด้วยแวงตาคู่นั้น
ฉันจะดังลึกลงไป

ภาพมมสูง

ผืนป่าอีกด้าน ทิวเขาสลับซับซ้อน ทางเดินเท้าเล็กๆ แหวก
หญ้าเป็นร่อง คดเคี้ยวลงไปตามล่าง ขณะที่อีกด้านเป็นขอบผาที่ไม่
สูงมาก สายน้ำเล็กๆ ไหลผ่าน

เห็นร่างหนึ่งคุกเข่า เงยหน้าขึ้น ไล่สายตาจากปากกระบอก
ปืน ผ่านท่อนแขน ไหล่ ใบหน้า และหยุดลงที่แวงตา เปล่าเลย
เขาไม่ได้เฝ้าหวอนใดๆ

ภาพภายใน

ในดวงตาคู่นั้นกำลังคิดถึงลูกเมีย ไม่นึกเสียใจที่วันนั้นได้
ปล่อยชายชาวโรฮีนจา เพราะหากเขาเลือกจะยิง คงเหมือนฆ่า
พวกเขาทั้งครอบครัว

เขายอมรับความเสี่ยงตั้งแต่วันนั้นแล้ว ชายชาวโรฮีนจาคนนั้น
อาจหนีรอดกลับสู่ครอบครัว และเผชิญกับชะตากรรมเดิม นั้น
นอกเหนืออำนาจของเขาแล้ว หรือเขาอาจหนีไปถึงมาเลเซียตามที่
ต้องการ เขาอยากให้เป็นอย่างหลัง แม้จะไม่ได้มีส่วนได้เสียใด แต่ก็
มีความเป็นไปได้เช่นกันที่การหนีของเขาจะเป็นการเปิดโปงค่าย
กักกันและขบวนการ ซึ่งหากเป็นอย่างนั้นก็รู้ดีว่า เขายอมถูกตัดหาง
กลายเป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่รับงานผิดกฎหมาย ต้องรับผิดชอบร่วมกับ
ขบวนการค้ามนุษย์ที่ล้นเป็นหางแถว แต่เหตุการณ์กลับคิดไม่ถึง
ชายผู้นั้นหนีไปพึ่งตำรวจ ให้ช่วยทลายค่ายกักกัน ช่วยเหลือคนอื่น

ออกมาด้วย บอกไปว่าได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ
นายหนึ่ง คิดเอาเองว่าจะเป็นผลดีกับตำรวจนายนั้น

รถกระบะสี่ประตูของราชการสองคัน มาจอดที่หน้าป้อม
หัวหน้าเดินลงมาพร้อมเพื่อนอีกสองคนที่คุ้นเคย ปลดอาวุธ
ใส่กุญแจมือ เอาตัวเขาขึ้นรถ สองคนประกบด้านข้าง เขาผู้ชะตากรรม

รถแล่นอ้อมแนวเขา เข้าในถนนดินลูกรังใกล้กับบริเวณ
ชายแดน เขาถูกลากขึ้นไปตามทางเท้าขนาดเล็กพร้อมกับชาย
ชาวโรฮีนจาคนนั้น ก่อนที่เขาจะถูกผลักให้นั่งลง ปืนของเขาถูกยึด
ใส่มือชายหน้าเข้มผิวคล้ำคนนั้น ที่บัดนี้แววตาไม่ได้ดูร้ายอีกแล้ว

“ถ้ามันไม่ตาย มึงก็ตาย มึงเลือกเอา คุณ หรือ ตาย” เพื่อนของ
เขาตะคอกใส่ผู้ถือปืนน้ำเสียงเฉียบขาด โดยที่ปืนอีกสองกระบอก
ยังจ่อหัวเขาไว้ในระยะประชิด

“นายไม่ไว้ใจแกอีกแล้ว ขอโทษวะ” มันทันมาพูดกับเขาที่นั่ง
คุกเข่าอยู่ เขาเหลือบมอง เห็นหัวหน้ากับพวกสี่คนยืนคุมเชิงอยู่ห่าง
ออกไป

เขาหันกลับมา มองขึ้นไป ผ่านปากกระบอกรูปปั้น ท่อนแขน
ไบหน้า และหยุดลงที่ดวงตา ไม่หรวก ทะลุเข้าไปในดวงตาคู่นั้น
ถึงตอนนี้ ไม่มีกำแพงกัน เป็นพื้นที่เดียวกัน สิ่งคั่นกลางมีเพียงนิ้วที่
อยู่ในโกร่งโก มันคือภาพทั้งหมด

เขาได้กลิ่นความตาย กระนั้น ยังไม่รู้สึกเสียใจที่ได้ตัดสินใจลง
ไป เพียงรู้สึกเศร้าเมื่อนึกถึงหน้าลูกเมีย ซึ่งเขาจะไม่ได้อยู่ดูแลอีก
แต่เชื่อมั่นว่า เมียของเขาจะสามารถเลี้ยงดูลูกให้ได้ดี ส่วนลูกที่กำลัง
จะเข้ามหาวิทยาลัยก็โตพอจะดูแลตัวเอง มีความคิดอ่านเป็นผู้ใหญ่
ไม่มีอะไรน่าห่วงนัก ญาติผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่ายก็คงพร้อมจะช่วย
เหลือดูแล หากเปรียบเทียบกับเจ้าของสายตาที่ถือปืนจ่อเขาอยู่นั้น

ถือว่าดีกว่ามาก ในนามของความเป็นมนุษย์ หาก เราเป็นมนุษย์
เหมือนกันทุกคน เหมือนที่ลูกสาวบอก ถือเป็นการลงทุนที่คุ้มแล้ว
อาจเป็นการปลอบใจตัวเอง แต่นั่นคือสิ่งที่ดีที่สุดที่คิดได้ ยังมีความเศร้า
อีกอย่าง คือการที่เขายังไม่ได้ซื้อกล้องถ่ายรูปให้ลูกสาวตามที่รับปาก
หลังจากที่เธอสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

“ยังไม่จันมึงตาย”

เขามองไปที่นิ้วชี้ในโกร่งโก ไม่อาจไปต่อได้อีก

ภาพของฉัน

ฉันไม่อาจคิดต่อไปได้อีก

กระนั้นสิ่งที่ฉันได้เข้าใจกลับเป็นอีกเรื่อง ถอยออกมาไกลที่สุด
มนุษย์ขีดเส้นแบ่งขึ้นในหลายระดับ แล้วมนุษย์ก็ทำสงครามกัน
อุดมการณ์ ศาสนา ประเทศ เชื้อชาติ พรรคการเมือง ครอบครัว หรือ
กระทั่งความคิด แต่หากมนุษย์ปรับมุมมองความคำนึงให้ลึกลงไปใน
ความเป็นมนุษย์ จะพบว่า หาได้มีความแตกต่างกันในเนื้อแท้ นั่นคือ
เหตุผลของความเข้าอกเข้าใจต่อผู้ถูกกระทำ โดยข้ามพ้นเส้นพรมแดน
สมมติทั้งหลาย

แต่ฉากในเรื่องสั้น ที่ตัวละครชาวโรฮีนจา เอาปืนจ่อหัว “เขา”
ตัวละครหลัก โดยที่ทั้งสองมองตากัน ดิ่งลึกลงในพื้นที่เดียวกัน
แต่นิวในโกร่งโกปืนที่คั่นกลางคือสิ่งใด

พบว่า ความโลภ ความโหดร้าย ที่แอบซ่อนอยู่ในนั้น ไม่ใช่
ของชายชาวโรฮีนจา แต่เป็นของผู้มีอำนาจที่อยู่ด้านบน สูงขึ้นไปเป็น
ทอดๆ สิ่งนั้นไม่ใช่เนื้อแท้อันลึกที่สุด แต่เป็นกรอบอีกอันหนึ่งที่มนุษย์
ขีดคั่นขึ้น นั่นคืออัตตาตัวตน

ฉันหยิบหนังสือที่พี่ บ.ก.ส่งมาให้แทนคำขอบคุณ เปิดไปที่

ภาพถ่ายของตัวเอง มองลึกลงในแววตาของเด็กหนุ่มในค่ายผู้ลี้ภัย เราทุกคนมีตัวตน มีเส้นแบ่งทั้งทางความคิด เชื้อชาติ ศาสนา แต่ลึกลงไปในความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจกันเราก้าวข้ามเส้นแบ่งทั้งหมดได้ เหมือนที่ตัวละคร “เขา” ได้ก้าวข้ามตัวตนของเขาแล้ว

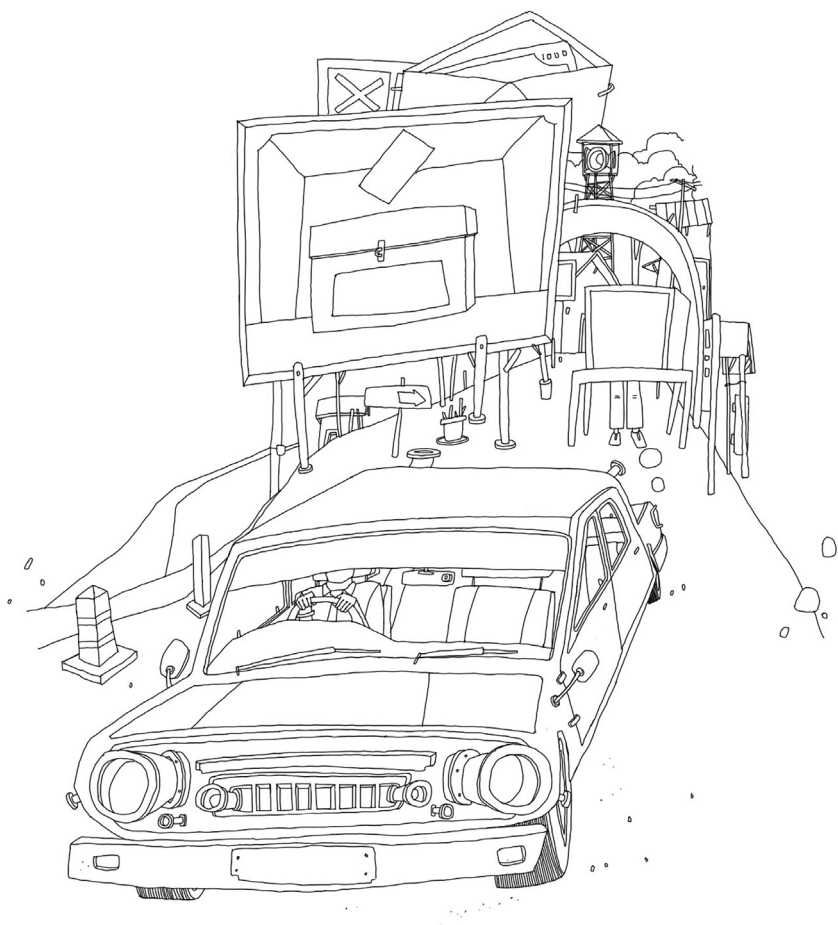
ภาพภายใน

ฉันกล้าเหยียดไหล่ และยอมรับว่าพ่อของฉันตายแล้ว เรื่องราวในเรื่องสั้น ฉันประกอบขึ้นจากเรื่องราวที่นายตำรวจนายหนึ่งเล่าให้ฟังก่อนจะหนีออกนอกประเทศ เขาอยู่ในเหตุการณ์ และรู้สึกผิด เขาทนเก็บความจริงเพราะความกลัวมาหลายปี จนเจอเข้ากับตัวเองเมื่อปี ๒๕๕๘ มีการบุกทลายสถานกักกันที่จังหวัดสงขลา เรื่องราวเชื่อมโยงถึงกัน หัวหน้าระดับสูงพยายามตัดตอนความผิด เขาไม่รอให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับตัวเอง

ย้อนกลับไปในตอนนั้น สำนักงานการสอบสวนและหลักฐาน รวมถึงข่าวที่เสนอออกไป ทีมตำรวจตามจับพวกหนีเข้าเมืองหนึ่งคนนั้น ซิงปิ่นจากตำรวจและฆ่าเขา ก่อนจะถูกวิสามัญฆาตกรรม ฉันไม่อาจแก้ไขอดีตได้ แต่สำหรับปัจจุบัน เว้นแต่หมกมุ่นแล้ว ฉันจะไม่ยกตัวเองขึ้นสูง เพิกเฉยกับเนื้อแท้ความเป็นมนุษย์

แต่จะพยายามดึงลึกลงภายใน แน่ใจว่าบางเรื่องอาจเกินขอบเขตของกล้องถ่ายภาพ แต่อย่างน้อยก็ยังมีพื้นที่ของเรื่องเล่า

HAMAKA
STUDIO

เรามาถึงจุดนี้ได้อย่างไร

• ธารา ศรีอนุรักษ์ •

นานมากแล้วที่ผมไม่ได้กลับบ้านเยี่ยมแม่ ด้วยสถานการณ์โรคโควิด-19 ระบาด ตั้งแต่ระบาดระลอกแรก ระลอกสอง ระลอกสาม พอทำท่าจะสร้างลงกลับระบาดหนักขึ้นมาอีก และพอเชื้อกลายพันธุ์เป็นโควิดโอมิครอน ผมกับครอบครัวไม่สามารถผ่านพ้นระลอกนี้ไปได้ ตรวจ ATK ด้วยตัวเองก่อน พอพบขึ้นสองขีดแดง รีบไปตรวจแบบละเอียดที่โรงพยาบาล ผลออกมาไม่รอดทั้งพ่อแม่อีก ต้องรักษาตัวแบบ Home Isolation เป็นเวลาสิบวัน พอครบตามกำหนดได้ใบรับรองแพทย์ว่ารักษาหายแล้ว แต่ถึงกระนั้นก็ยังต้องระมัดระวังผลข้างเคียงหรือที่เรียกว่าอาการจากโรคของโควิดซึ่งไม่รู้ว่าจะหายเป็นปกติร้อยเปอร์เซ็นต์ตอนไหน

ในบรรดาลูกแม่ทั้งหมดสามคน ผมเป็นคนกลาง หลังจากพ่อเดินทางไกลไปสู่มิติอื่นด้วยโรคมะเร็งตับ ผลพวงจากสมัยหนุ่มๆ ใหม่มี่มเหล้าโรงชนิดหัวราน้ำ มาหยุดเอาตอนอายุอย่างห้าสิบแล้ว แม่ซึ่งเป็นคนถูกสอนจากครอบครัวเดิมว่า ลูกชายคนหัวปีคือเสาหลักครอบครัว จะทำหน้าที่แทนพ่อแม่คอยดูแลน้องๆ เลยกให้ท้ายพี่ชายในทุกๆ เรื่องตั้งแต่ไหนแต่ไร สมัยเด็กเรียนหนังสือ พี่จะได้เสื้อผ้า รองเท้าใหม่เสมอ ผมในฐานะน้องได้ของเก่าจากพี่มาครอบครอง

ไม่เคยได้เสื้อผ้าหรือรองเท้าใหม่ พ่อไม่มีพ่อพี่เลยกลายเป็นคน
จัดสรรทุกสิ่งทุกอย่างในบ้านรวมถึงการแบ่งที่ดินมรดก

ผมพูดอะไรไม่ออกเมื่อพี่จัดการแบ่งที่ดินมรดกร้างให้
แปลงหนึ่ง เนื้อที่แค่ห้าไร่เศษๆ มันเป็นที่นาลึกเก่า ปลูกอะไรไม่ได้
ถ้าไม่ยกร่องสูง หน้าฝนน้ำจะท่วมนานเป็นสัปดาห์กว่าน้ำลดแห้ง
ก่อนหน้านั้นพ่อเคยลงกลัวย่น้ำว่าหลายร้อยตัน ตอนหน้าแล้งก็ขึ้นดี
พอฝนตก น้ำท่วมกลัวย่น้ำตายหมด ตั้งแต่นั้นมันก็ถูกทิ้งร้างไม่มีใคร
ใครอยากลงทุนลงแรงอะไรอีก

ที่ดินละแวกนี้ทั้งหมดเมื่อก่อนเป็นผืนนา มาเปลี่ยนเป็นสวน
ยางพาราชนิดพลิกฟ้าพับแผ่นดินเอาช่วงราคาอย่างสูงลิ่ว ชาวบ้าน
ทนแรงเข้ายวนไม่ไหว เปลี่ยนที่นาเป็นสวนยางชั่วข้ามวัน ธกส.ก็เอื้อ
อำนวยความสะดวกให้ชาวบ้านอย่างดิบดี แค่มีสวนยางสามารถ
เอาค้ำกู้ได้วงเงินสูงลิ่ว ทำให้มีเศรษฐกิจเงินกู้ใหม่ๆ ผุดขึ้นทุกวัน ถอย
กระยะป้ายแดงคันโตออกมาขับประชันโฉมกันทั่วหมู่บ้าน ชาวบ้าน
จากเคยพึ่งพาตัวเองได้ไม่มีหนี้สิน พอมีสิ่งล่อใจกลายเป็นหนี้ท่วมหัว
ชั่วพริบตา

“เราสามคนพี่น้องน่าจะลงชื่อยกให้แม่ทำหน้าที่ดูแลมรดก
ไปก่อน ไม่ต้องรีบแบ่ง ใครดูแลแม่ช่วงปลายชีวิตจะได้ที่ดินติดบ้าน
ไม่ดีกว่าหรือครับ”

ผมเสนอความคิดเห็นวันลงไปทำศพพ่อ และพี่พูดถึงเรื่องแบ่ง
ที่ดินกันหลังงานเผ่า พี่ทำตาขวางใส่ผมเหมือนทุกครั้งเวลาถูกขัดใจ
ที่ผมเสนอความคิดแบบนั้น เพราะแอบหวังลึกๆ ว่า ที่ดินติดบ้าน
น้องสาวคนสุดท้องควรจะได้ เพราะคอยดูแลตอนพ่อป่วยอย่าง
อดหลับอดนอนไม่ยอมห่างเตียง

“สู้อยู่กรุงเทพฯ ไม่เคยดูแลพ่อแม่ ไม่ต้องพูดมาก คุยอ้อมแบ่ง

ให้ก็ถือว่าบุญหัวแล้ว...”

ผมโดนไฉนซ้ำ ถึงกับพูดอะไรไม่ออก จริงด้วย...ที่ผ่านมาผมติดตัวออกห่างบ้านเหมือนลูกยางนา ลอยละลิวพาชีวิตห่างไกลที่ผิงรักตัวเองออกไปทุกที พอเรียนจบประถมหก ไม่มีหวังได้เรียนต่อในระดับมัธยม โรงเรียนอยู่ไกล ค่าใช้จ่าย ค่ารถ ค่าเดินทาง ค่ากินแต่ละวันพ่อแม่สู้ไม่ไหว ตอนนั้นยังไม่มีโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือ กยศ. ไม่อยากเจริญรอยตามพี่ชายออกรับจ้างถางโคนยางพารา รับจ้างตัดแต่งสวนปาล์ม ชีวิตคนเราควรจะไปไกลกว่านั้น ตอนนั้นพอดีมีพระอาจารย์จากวัดในตำบ่อมาประกาศโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน จึงตัดสินใจสมัครโครงการ พอหมดโครงการพออยากให้ลาสิกขาออกมาช่วยงานพี่ชาย เพื่อช่วยสร้างรายได้อีกทาง แต่ผมไม่ยอมฟัง เอาอย่างสามเณรพี่เลี้ยงไปสมัครเรียนต่อโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญที่สำนักเรียนวัดในเมือง พ่อโกรธหัวฟัดหัวเหวี่ยงที่ไม่เชื่อฟัง ถึงตอนนี้ผมเหมือนลูกกระสุนที่ถูกยิงออกจากรังเพลิงไม่สามารถย้อนกลับคืนเก่าได้อีกแล้ว พอเรียนจบมัธยมหก เดินทางศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยสงฆ์ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พอจบรับปริญญาจากสมเด็จพระสังฆราช ลาสิกขาสอบเข้าเรียนต่อระดับปริญญาโทด้านบริหารการศึกษา จนสำเร็จออกหางานทำ สร้างครอบครัวเล็กๆ อยู่ชานเมืองกรุงเทพฯ

ห่างบ้านเกิดนาน ความรู้สึกเหมือนตัวเองเป็นคนนอก ยิ่งตอนงานศพพ่อ เหมือนตอกย้ำว่า ผมเหมือนสิ่งแปลกปลอมในครอบครัวไม่ควรเสนอความคิดออกปากออกเสียงอะไรทุกอย่างพี่ชายเป็นคนจัดการเองทั้งหมด ไม่เว้นเรื่องศาสนพิธี ทั้งๆ ที่ผมผ่านการบวชเรียน

มานาน น่าจะเข้าใจตรงนี้ได้ดีกว่า แต่ก็ถูกกันไม่ให้เข้าไปยุ่ง มีคนคอยทำหน้าที่เหมือนเป็นพิธีการศาสนพิธีประจำหมู่บ้าน ทุกงานต้องใช้เขา เจ้าภาพค่อยให้ค่าจัดการหลังเสร็จงาน

“เรานิมนต์พระสวดคั่นละสองเตียง ไม่ได้ดีกว่าหรือครับ หมู่บ้านเรามีวัดตั้งสามวัด นิมนต์วัดละเตียง สองวัดสองเตียง หมุนเวียนกันไป”

ผมเสนอความคิดแบบนี้เพราะเห็นว่า ช่วงพิธีการศาสนาเร็วรวบรัดเกินไป แถมพระที่นี่ยังสวดอภิธรรมรอบเดียว ไม่เหมือนในเมืองที่สวดสามรอบ หนึ่งทุ่มก็เริ่มพิธีการ คนมาร่วมฟังพระสวดจากที่ไกลๆ มาไม่ทัน

“บ้านนอกไม่เหมือนในเมือง มึงอยู่เฉยๆ ภูจัดการเอง คนมางานไม่ได้อยากมาฟังพระสวด อย่าทำเป็นรู้ดี...”

ผมมาได้คำตอบสาเหตุจริงๆ ที่รับจัดการเรื่องศาสนพิธีให้แล้วเสร็จตั้งแต่หัวค่ำ เพราะต้องการใช้ปะรำพิธีเป็นบ่อน มีทั้งวงไฟวงไฮโล สารพัดसारเพ พี่ชายเก็บค่าตังค์หนึ่งได้เป็นพัน

“งานศพบ้านเราเป็นแบบนี้แหละเนร นายไม่มายุ่งหรือก พี่เอ็งจัดการให้เงินนายตั้งแต่คืนแรก ถือเป็นธรรมเนียมที่ต้องให้เจ้าภาพงานได้ค่าตังค์สำหรับจ่ายค่าไฟเสร็จงาน ถือว่าช่วยๆ กัน...”

แม่พูดพลอบ โดยใช้สรรพนามเรียกผมว่า เนร ตามท้องถิ่นนิยมเรียกคนผ่านการบวชและลาสิกขาออกมา หลังจากผมเอาเรื่องการเล่นพนันไปปรึกษา เพราะเห็นว่างานศพหลักสำคัญคือทำบุญ อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้ผู้ตาย ไม่ควรนำเรื่องอบายมุขมาเกี่ยวข้องตามประสาคนผ่านการบวชเรียนมานานปี อยากให้พิธีกรรมทางศาสนาเป็นไปในรูปแบบได้สาระบ้าง ไม่ใช่สักแต่ทำพอเป็นพิธีเหมือนที่ทำกันอยู่ทั่วไป

งานศพพ่อพี่ชายจัดการแบบดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ ตามกระแสนิยมหลักของชาวบ้านที่งานต้องใหญ่ แengว้แengควาย เพื่อแสดงให้เห็นว่าเจ้าภาพเป็นคนมีหน้ามีตาใหญ่โตไม่ขี้เหนียว จัดเล็กๆ แengไก่แengหมู คนมางานนินทาเอา จัดงานคิดแต่จะเอาเงิน ทำบุญเพื่อน ไม่ยอมลงทุน

ตอนแรกผมคิดไม่ออกว่าพี่ไปเอาเงินจากไหนมาจัดงาน เพราะแค่วัวสองตัว กับพวกเหล้าเบียร์เป็นลังๆ ไม่รวมค่าเช่าเต็นท์ โลงศพเย็น ถ้วยจาน ประรำพิธีสารพัด น่าจะต้องใช้เงินเป็นแสน มารู้อย่างหลังว่าพี่เอาโฉนดที่ดินทั้งแปลงไปค้ำกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน เอาเงินมาจัดงาน

“ทำไมไม่ไปจัดงานที่วัด จองศาลาคืนละไม่กี่ร้อย ค่าน้ำ ค่าไฟ เบ็ดเสร็จไม่เกินสามพัน ไม่ต้องเอาเงินมาทั้งอย่างนี้”

ผมตัดพ้อกับแม่เมื่อทราบความจริงแหล่งที่มาของเงินจัดงาน พยายามยกเหตุผลอธิบายถึงข้อดีข้อเสียให้แม่ฟัง

“จัดที่วัด เราไม่ต้องล้มวัวแengเลี้ยงคน ไม่ต้องทำบาป ฆ่าสัตว์ใหญ่ อย่างดีแค่ทำกระเพาะปลาเลี้ยง น้ำซากาแฟ เหล้าเบียร์ ไม่ต้องเปลือง ในวัดเป็นสถานที่ปลอดเหล้าอยู่แล้ว”

“เณรอยู่ในเมืองนานจัดงานศพในเมืองกับบ้านเราไม่เหมือนกัน บ้านเรานิยมจัดงานที่บ้าน เพื่อนบ้านได้มาร่วมกันทำบุญ ถ้าไปจัดที่วัดเพื่อนจะนินทาเอาได้”

พอฟังคำชี้แจงจากแม่ ผมพูดไม่ออก ได้แต่พยักหน้ารับเข้าใจ แต่ภายในยุ่งเหยิงด้วยข้อกังขาสารพัด ตกลงงานศพเขาจัดเพื่อต้องการเอาเงินคนใส่ซองช่วยทำบุญใช่ไหม เหมือนเล่นแชร์ คอยส่งแชร์ให้กับงานศพอื่นๆ ก่อน พอตัวเองมีงานเหมือนถึงเวลาเบี้ยแชร์ เอาคืน

ผมกับพี่เถียงกันหนักอีกครั้งวันยกศพพ่อไปเผาที่วัด ผมอยาก
นิมนต์พระมาสวดมาติกาบังสุกุลพ่อให้ครบเท่าอายุ คือ ๖๒ ปี
นิมนต์พระ ๖๒ รูปจากวัดทั่วอำเภอ ตามแบบโบราณที่นิยมทำกัน
วันเผา แต่พี่ชายไม่เอาด้วย บอกแค่เตียงเดียวสี่รูปก็พอ ไม่ต้องเอา
เงินใส่ของถวายมากเกินไปเปลืองเปล่าๆ

“ค่าถวายพระใส่ของรูปละหนึ่งร้อยบาท หกสิบสองรูปหกพัน
สองร้อย ยังไม่เท่าค่าเปียร์ค่าเหล้าคืนหนึ่งเลย...” ผมขึ้นเสียงเถียง
อย่างอดไม่ได้

“มึงไม่ต้องมาทำเฉมา กู้จัดการเอง ถ้าไม่พอใจ มึงไม่ต้องเผา
กลับไปเลย...”

พี่ตะคอกตาขวางใส่หน้าผมเหมือนไม่ใช่พี่น้องคลานตามกันมา
แม่เข้ามาพูดปลอบโยนเหมือนทุกครั้ง ผมกัดฟันกลักรื้อฟื้น
ความรู้สึกตัวเอง เห็นแก่แม่ คิดเสียว่าตัวเองเป็นสิ่งแปลกปลอมของ
ที่นี่ ต่อไปนี้จะไม่เสนอความคิดเห็นอะไรอีก

หลังงานศพพ่อ เคลียร์รายจ่ายทุกอย่างจากเงินใส่ของทำบุญ
ช่วยงาน ปรากฏว่ายังติดลบอีกร่วมสามหมื่น โดยเฉพาะค่าเหล้า
เปียร์ที่ไปเซ็นมาจากร้านค้า ตอนงานหน้าใหญ่พอเหล้าเปียร์หมด
พี่ชายบอกคนไปเอามาจากร้านค้าก่อน ค่อยเคลียร์เสร็จงาน ไม่มี
บัญชีรายการอะไร เบิกปากเปล่า ซื้มาอยากกินก็ไปบอกว่าเจ้างาน
สั่งให้มาเบิก ขนกันไปเป็นลังๆ ในที่สุดงบนตรงนี้บานปลาย พี่ชาย
หัวเสียพาไลเอากับน้องสาวว่าไม่ช่วยดู ปล่อยให้ใครต่อใครไปเซ็น
ตามใจ น้องสาวเถียง เพราะคนที่ใช้คือพี่แล้วจะมาลงที่ตัวเองได้เง
แม่นั่งหน้าดำคอดกพูดอะไรไม่ออก ลึกๆ แล้วคงเสียใจ อุตส่าห์จัด
งานใหญ่โต นี่กว่าจะพอมีกาไรเหลือบ้าง สุดท้ายกลับกลายเป็นหนี้
ผมไม่อาจทนให้สภาพความหม่นหมองแบบนี้เกิดขึ้นกับพวกเรา

สามคนพี่น้องรวมถึงแม่ ขณะที่กระดูกพ่อยังไม่เก็บเข้าบัว ยอมเอาเงินเก็บส่วนตัวจ่ายชำระหนี้ไปก่อน คิดเสียว่า เงินก้อนนี้ผมมอบให้พ่อ ไหนๆ ตัวเองไม่เคยได้ดูแลในฐานะลูก อาจพอบรรเทาบาปในใจตัวเองได้บ้าง แม่กับน้องสาวค่อยคลายสีหน้าเศร้าหมองลงไปเมื่อรู้ว่าไม่ต้องเป็นหนี้ แต่พี่ชายกลับพูดแตกตันเหมือนว่า ผมมีเงินแต่ไม่ยอมออกช่วยแต่แรก

ผมกลับขึ้นกรุงเทพฯ มาทำงานตามปกติ ใช้ชีวิตเป็นมนุษย์ เงินเดือนต่อไป ชับเคลื่อนครอบครัวเล็กๆ ของตัวเองตามอัตราที่คืนที่ได้รับแบ่งปล่อยทิ้งไว้แบบนั้น ตั้งใจว่าอนาคตหากเปื้อชีวิตในเมืองหลวง ค่อยพาลูกเมียกลับไปปลูกบ้านอยู่ที่นั่น พี่ชายรื้อบ้านเก่าปรับทำเป็นสวนยาง แม่ย้ายไปอยู่กับน้องสาว ซึ่งได้ส่วนแบ่งที่ดินมรดกอีกแปลงและปลูกบ้านใหม่ใหญ่โตอยู่กับสามีและลูกๆ สองคนแรกๆ ไม่มีปัญหาอะไร เหมือนว่าทุกอย่างลงตัว แม้มีพี่ชายกับน้องสาวดูแล แต่พอนานวันเข้าทุกครอบครัวย่อมมีปัญหามือเหมือนสนิมก่อเกิดขึ้นเจิบๆ สุดท้ายกลายเป็นมีปากเสียงระหว่างคู่ผัวตัวเมียจากพิษเศรษฐกิจ ราคายางตก เคยมือเติบใจโตจับจ่ายใช้สอยมีรถกระบะขับ กลับต้องกระมัดกระเมี้ยนใช้สอยหน้าเหลือสองนิ้ว แม่ถูกผลักดันจากความรับผิดชอบระหว่างบ้านน้องสาวกับบ้านพี่ชายถึงขนาดจัดเป็นเวร อยู่กับน้องสองอาทิตย์ กับพี่สองอาทิตย์ ผมพอทราบข่าวจากการโทรศัพท์คุยกับน้องสาวให้รู้สึกหดหูเหลือประมาณจึงอาสาลงไปพาแม่ขึ้นมาอยู่ด้วย ลึกๆ แล้วที่ตัดสินใจทำแบบนี้ก็เพื่อเปลื้องบาปในใจเรื่องไม่เคยดูแลพ่อแม่มานานนั่นเอง

แม่เหมือนไก่เถื่อนที่เกิดและโตในป่าธรรมชาติ เคยแต่อยู่กับเรือกสวนไร่ นา อาบน้ำบ่อ เก็บผักเก็บหญ้าหาปลาทำอาหาร พอมา

อยู่กับผมซึ่งมองไปทางไหนเห็นแต่ตึกแห่งปูนซีเมนต์ที่มึนฟ้า วันๆ ทำแทบไม่สัมผัสดิน ทุกแหล่งทั่วที่มีคอนกรีตปิดทับ อยากจะไปเหยียบหญ้า เหยียบดินต้องเดินทางไปสวนสาธารณะ หญ้าเป็นของมีราคา สำหรับไว้ประดับสวน ผลิผลามเดินเข้าไปเหยียบอาจโดนเจ้าหน้าที่ตะโกนไล่ วันแรกๆ แม่ดูตื่นเต้นกับสิ่งแวดล้อมใหม่รอบตัว หันไปทางไหนตื่นตาตื่นใจ ผมต้องสอนแม่แม่กระทั่งนั่งชักโครก แม่คุ้นชินกับส้วมแบบนั่งยอง แม่เหมือนเด็กน้อยให้ผมสอนเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รอบตัว พอผ่านเข้าสัปดาห์ที่สี่ที่ห้า ไก่เถื่อนจากเทือกเขาสันกาลาคีรี อย่างแม่แม่ถูกเลี้ยงประคบประหงมขนาดไหน ก็ไม่อาจทัดเทียมบ้านเกิดที่จากมาได้ แม่เจ็บลง นั่งเหม่อลอยมองฟ้าจากคอนโด ชั้นสิบห้าที่ผมอาศัยอยู่ ภรรยาบอกว่าแม่ไม่ค่อยกินอะไร กินคำสองคำก็อึด

“แม่...ทำไมกินข้าวน้อยจัง กับข้าวฝีมือเมียผมไม่อร่อยหรือ”
ผมแซวแม่ หลังกลับจากทำงานแล้วภรรยาเล่าเรื่องแม่ให้
รับรู้

“กุคิดถึงอีสาว ปานนี้ไม่รู้เป็นพันปร้อยมัง”

“อย่าคิดมากเลยแม่ อีสาวบายดีตามประสาแม่แหละ เตียว
รอถึงสงกรานต์ผมค่อยพาแม่กลับไปหา”

“ไปต่อเข้าเลยได้หม้าย...”

เจอบแบบนี้ผมถึงกับอึ้ง แม่เพิ่งมาอยู่กับผมยังไม่ถึงสองเดือน ก็อยากกลับบ้าน บ้านซึ่งอันที่จริงมันไม่มีอยู่อีกต่อไปแล้ว ถูกพี่ชาย รื้อเอาที่ดินปลูกยางจนไม่เหลือเค้าเดิม แม่เองก็คงรู้อยู่แก่ใจดี แต่ คำว่าบ้านสำหรับแม่อาจไม่ใช่สิ่งปลูกสร้าง อาจคือ ลูกๆ หลานๆ ชีวิตความผูกพันเดิมๆ มากกว่า แม่อ้างคิดถึงน้องสาว ซึ่งแม่เรียกติดปากว่าอีสาว แต่จริงๆ ผมเชื่อว่าแม่คิดถึงพี่ชายด้วยนั่นแหละ

“นะ...เนร คิดเสียว่าเอ็นดูกู พากูหลบบ้านอีสาวเถอะนะ”

เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ผมเห็นหยดน้ำตาแม่ร่วงอาบแก้ม รู้สึกสะท้านไปทั้งตัว เดิมทีอยากให้แม่ได้พักผ่อนปลายชีวิตเป็นอยู่สบายแบบชีวิตในเมือง ได้อยู่คอนโดสูง อาบน้ำจากฝักบัว นอนห้องแอร์ ดูทีวีจอใหญ่ มีรถไฟฟ้าผ่านไปไหนมาไหนสะดวกสบาย อาหารการกินพร้อมสรรพไม่ต้องหาเก็บผักเก็บหญ้าให้ลำบาก มีภรรยาผมคอยดูแลตลอด

ในที่สุดด้วยความสงสารแม่ ผมตัดสินใจลางานสามวันรวมเสาร์-อาทิตย์ พาแม่กลับบ้าน โดยครั้งนี้เพื่อความเป็นส่วนตัวผมขับรถไปเองหนึ่งพันกิโลจากกรุงเทพฯ ถึงที่โน่นก็คงมีค่าพอดี ขับแบบไม่รีบร้อนอะไร อยากแวะไหนก็แวะ ระหว่างขับรถผมโทรศัพท์บอกน้องสาวเล่าเรื่องแม่โดยละเอียด น้องสาวเข้าใจดีและตอนนี้พอเจอพิษเศรษฐกิจราคายางพาราดกต่ำถึงที่สุดเล่นงาน เคราะห์ซ้ำกรรมซัดชีวิตครอบครัวอับปางลงชนิดไม่อาจกู้กลับได้ สามีนี้อัปมงคลยิ่งนัก ทั้งลูกสองคนกับภรรยาหนีเงินเอาที่ดินสวนยางไปค้ากำไรเงินมาสร้างบ้านกับซื้อรถ รถโดนบริษัทไฟแนนซ์ตามยึดไปแล้ว เหลือแต่หนี้ดอก รกส.ที่ต้องส่งจ่ายแต่ละเดือนเป็นยอดที่ชวนเหนื่อยใจแทนเวลาแบบนี้การมีแม่กลับมาอยู่กับน้องสาวอาจจะส่งผลดี อย่างน้อยๆ มีแม่คอยปลอบใจอยู่ใกล้ เป็นที่ยึดเหนี่ยวชีวิตซึ่งปรี่มๆ จะจมสายธารหนี้สินลงเมื่อไหร่ก็ได้

ผมไม่ได้ไปเยี่ยมพี่ชาย แค่อีเมลของฝากจากจุดแวะพักระหว่างทางให้น้องสาวพาไปให้ ตั้งแต่เกิดเรื่องคราวนั้น ผมพยายามรักษาระยะห่าง ไม่อยากเข้าไปยุ่งเกี่ยวชีวิตพี่ชายมากนัก ถึงแม้จะเป็นพี่น้องคลานตามกันมา แต่พอโตขึ้นต่างฝ่ายต่างมีครอบครัวเป็นของตัวเอง สายใยพี่น้องย่อมคลายเกลียวลงเป็นธรรมดา

นอนบ้านน้องสาวคืนหนึ่งรุ่งเช้าผมขับรถกลับกรุงเทพฯ ชนิด
ไม่จอดพักกินลมชมวิวที่ไหน นอกจากเติมน้ำมัน ไม่ถึงหนึ่งทุ่มผมก็
ถึงคอนโด

สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 บานปลายไปทั่วโลก จนหลาย
ประเทศเริ่มมาตรการให้ประชาชนอยู่ร่วมกับโควิดเพื่อผลักดัน
เศรษฐกิจให้เดินหน้าต่อไป เร่งให้ทุกคนฉีดวัคซีนให้ครบตามกำหนด
แล้วปล่อยให้ภูมิคุ้มกันหมู่เพื่อสู้กับโรคนี้ ประเทศไทยก็
เช่นเดียวกัน รัฐเริ่มมีนโยบายประกาศให้โควิดเป็นโรคประจำถิ่น
มีการลดมาตรการป้องกันคนเข้าประเทศ เพื่อเปิดทางให้นักท่องเที่ยว
เข้ามาเหมือนสมัยก่อน ประเทศไทยต้องการเม็ดเงินจากการ
ท่องเที่ยวไปขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเร่งด่วน ในประเทศเริ่มมี
การคลายล็อกมาตรการต่างๆ เพื่อให้ผู้คนใช้ชีวิตปกติโดยเร็วที่สุด
การเดินทางระหว่างจังหวัดแม้มีหลักฐานยืนยันว่าฉีดวัคซีนครบ
สองเข็มก็สามารถไปได้

หลังจากกักตัวรักษาตัวเพราะติดโควิด - 19 สายพันธุ์
โอมิครอน ติดง่าย อาการไม่รุนแรง ครบสิบวัน ผมกลับไปทำงาน
ตามปกติเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นหลายๆ คนก็ตกอยู่ในสภาพเดียวกัน
ตรวจติด กักตัว แล้วใช้ชีวิตต่อ ตามนโยบายแจกจ่ายจบ ไม่ตกอกตกใจ
ตื่นตูมเหมือนช่วงแรกๆ ทุกคนพยายามใช้ชีวิตและเดินหน้าต่อไป
โดยพยายามรักษาดูแลตัวเองให้ดีที่สุด

ถึงตอนนี้ แม่ เหมือนวัดดวงคงอยู่ที่ยุบนึงที่ผมไม่ได้פקติดตัว
ไปไหน เพียงรับรู้ว่ายังอยู่บนนั้น เดือนสองเดือนค่อยโทรศัพท์คุยกับ
น้องสาวถามสารทุกข์สุกดิบ พอรู้ว่าแม่สบายดีก็เบาใจ หันกลับ
มาคิดทบทวนหลังสมองเพื่อทำอย่างไรให้ชีวิตครอบครัวตัวเองเจริญ

มันคงยิ่งขึ้น ในสังคมเมืองหลวงมือใครยาวสาวได้สาวเอา ถ้าพึ่งแค่เงินเดือนเท่าที่รับยังไม่สามารถหารันตีชีวิตอนาคตของลูกได้ ลูกต้องได้รับการศึกษาที่ดีจากโรงเรียนคุณภาพดี นั่นหมายความว่า ต้องใช้เงินมหาศาลด้วย

เสียงเรียกเข้าโทรศัพท์มือถือดังขึ้น เป็นเบอร์ที่ไม่ได้อยู่ในรายชื่อเพื่อน แวบแรกกลัวว่าเป็นพวกมิจฉาชีพแก็งคอลเซ็นเตอร์ที่กำลังระบดอยู่ตอนนี้ แต่คิดอีกทีเพื่อเป็นเบอร์ใครที่อยากติดต่อจริงๆ เลยกดรับสาย

“เณร... นี่โทรจากบ้านนะ...”

ผมออกไปชั่วคราว แม้จำได้ว่าสำเนียงถิ่นใต้ที่พูดปลายสายเป็นใคร แต่เพื่อความแน่ใจแสวงถามไปอีกครั้ง

“นั่นใครพูดสายหรือครับ...”

“พี่นี่... อยู่อยู่หม้าย”

“อ้อ ครับ ไม่ยุ่งครับ แล้วนี้ได้เบอร์ผมมาจากไหนหนอ”

“ได้จากอីสาว”

“อ้อๆๆ แล้วมีธุระอะไรกับผมมั้ง เห็นโทรมา...”

“โทรมาบอกว่าแม่ไม่บายหนัก...”

“หือ แม่เป็นไอ้ไหนถึงไม่บายหนัก”

ผมละล้าละลักถาม เมื่อรู้ว่าแม่ไม่สบายจากปากพี่ชาย และนึกแปลกใจทำไมน้องสาวไม่ยอมโทรมาบอกเอง กลับให้พี่เป็นคนโทร

“แค้นก่อนนะ อย่าลืมนะ ให้กลับบ้านด่วน”

พี่ชายพูดเท่านั้นก็วางสาย ปล่อยให้ผมงงกับข่าวสารที่ได้รับเร็วเท่าความคิดรีบกดโทรศัพท์หาน้องสาวทันที แต่ปลายสายเหมือนปิดเครื่อง ยิ่งสร้างความว่าุ่นใจให้ผมเป็นล้นทวี

ผมเคยพลาดมาแล้วตอนพ่อเสีย ไม่ได้กลับไปดูใจ เหมือนเป็นลูกอกตัญญู คิดขึ้นมาครั้งใดแล้วน้ำตาเอ่อ ไม่อยากให้ข้าวรอยเดิมอีก ตอนนี้มีแม่เพียงคนเดียวเป็นทั้งร่มโพธิ์ร่มไทรให้ชีวิต แม่ไม่ได้รับมาอยู่ด้วยตามความตั้งใจแรก แม่อยู่เมืองไม่ได้ แต่ก็ส่งเงินค่ากินอยู่ให้แม่ผ่านน้องสาวทุกเดือน เพื่อหมายทำหน้าที่ของคุณ

ภรรยาเห็นใจและสนับสนุนให้ผมขับรถกลับเย็นนั้นเลย

“ไปเถอะพี่ ไปดูใจแม่ ช่วงนี้เป็นช่วงเวลาสำคัญ ไม่ต้องเป็นห่วงหนูกับลูก เราสองคนอยู่ได้ ให้พี่ไปทำหน้าที่ลูก อย่าให้ใครว่าพี่ได้...”

ผมตัดสินใจลางานขับรถกลับบ้านเย็นวันนั้นเลย โดยไม่กลับเข้าคอนโดก่อน แคโทรศัพที่ไปเล่าเหตุการณ์ทุกอย่างให้ภรรยาฟัง เธอเข้าใจและอยากให้ผมรีบกลับไปให้ทันดูใจแม่ เธอเป็นคนจิตใจดีงามและมีเหตุผลเสมอ ผมถือว่าโชคดีมากเรื่องชีวิตคู่ เราอยู่กันจนมีทายาทความรักโดยไม่เคยทะเลาะขึ้นเสียงกันเลย มีบ้างก็แค้นกันๆ ไม่ทันข้ามวันก็หาย เหนื่อยหนักจากงานแคเ็นกลับถึงห้องเห็นหน้าเธอกับลูกทุกอย่างหายเป็นปลิดทิ้ง หรือนี่คือนิยามคำว่าบ้านที่แท้จริง ไม่จำเป็นต้องอยู่บ้านเดียวราคาแพงเป็นสิบๆ ล้าน ห้องคอนโด แคๆ ขอเพียงมีคนรัก มีเธอมีลูก หล่อเลี้ยงชีวิตพลังใจอยู่ที่ไหนก็คือบ้าน

ร่างกายที่ร่ำคืบมาตลอดคืน สองมือจับพวงมาลัยบังคับล้อรถยนต์ให้แล่นไปบนถนนลาดยางกว้างหนึ่งพันกิโลเมตร สมอบางส่วนถูกเครื่องตีมทุกำลังบังคับให้ตื่นเซมึงเกลียวจนมีน้อ ภาพแม่ผุดเป็นภาพฉายวิดิทัศน์ขาวดำสลับไปมากลางผนังสีมัวๆ ของมโนสำนึก แต่ละภาพที่ผุดขึ้นล้วนเป็นภาพจำวัยเด็ก สมัยที่ท้องนายังไม่เปลี่ยนเป็นสวนยางพารา แม่จมอยู่กับการดำนาลูกข้าว สีหน้าแม่

แจ่มใส รวากับว่าน้ำในนาสีซุ่นกับดินโคลนเปื้อนอยู่มีกลิ่นฉุนๆ นั่นคืออุทยานรมณียีในชีวิตแม่ ยิ่งช่วงหน้าเกี่ยวแม่ไม่ต่างเทพธิดาสวมหมวกเปียว มือจับแกระเกี่ยวข้าวที่ละรวง ด้วยท่วงท่าคล้ายรำรำพอรวงข้าวเต็มมือค่อยนำไปผูกกับขั้วข้าวทำเป็นเลียง รอให้พ่อเอาสาแหรกมาล่ำเลียงเลียงข้าวหอบด้วยคันหอบไม้ไผ่นำไปรวมกองไว้บนเรือนข้าวข้างบ้าน

อาทิตย์วันใหม่ค่อยๆ หนีตาขึ้นมองเปลือกโลกทางทิศตะวันออก สรรพชีวิตเริ่มต้นกลิ้งจุจอเพื่อปากท้องอีกครั้ง ผมพารถยนต์เลี้ยวเข้าไปจอดบริเวณบ้านน้องสาวด้วยความรู้สึกแปลกๆ ชอบกล ทั้งคืนกตโทรทัศน์หาน้องสาว สายไม่ว่าง เหมือนงจใจปิดเครื่อง เกิดอะไรขึ้นแน่ ความงุนงงสงสัยเหมือนพยายามเขย่าประสาทรูที่แสนเมื่อยล้าเต็มที่ให้ทำงาน

น้องสาวพอเห็นหน้าผมเหมือนเกิดอาการตกใจเล็กน้อย

“นี่ขั้บรมมาทั้งคืนเลยหรอ...พี่เณร”

ผมไม่ตอบคำถาม แต่รีบถามสวนกลับทันที

“แม่ปรี๊ดมั่ง”

น้องสาวเงิบอ้าอึ้งอยู่ในคอ พอดีกับมีร่างหนึ่งเดินออกมาสมทบ ผมกะพริบตาไล่ความอ่อนล้าที่พุ่งไปที่บุคคลผู้นั้น

“แม่...เห็นว่าไม่บายหนัก”

ผมไม่ตอบ หันมองหน้าน้องสาวซึ่งจ้องมองรออยู่ก่อนแล้ว

ความเหนื่อยล้าประดามีที่เกิดจากการเดินทางขั้บรมมาตลอดคืน ยังไม่เท่าเหนื่อยใจระอาใจและเสียใจอย่างสุดซึ้ง เมื่อทราบความจริงจากปากน้องสาว เธอยอมรับผิดชอบและเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้ฟัง ฟรุ้งนี้มีการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลชุดใหม่ แทน

ชุดเก่าที่ครบวาระ มีการขับเคียงกันรุนแรงมากระหว่างทีมผู้สมัคร
ทีมหนึ่งยอมจ่ายหัวละสองพันให้ผู้มีสิทธิ์ลงคะแนน จ่ายเป็นบ้านๆ
ดูจากสำเนาทะเบียนบ้าน บ้านเรามีสี่คนคือ แม่ พี่ชาย ผม และ
น้องสาว พี่รับเงินมาแล้วแปดพัน ต้องไปลงคะแนนให้ครบสี่คน
ให้คนจ่ายเห็นว่ารับเงินแล้วเราไปเลือกจริง เพราะคนรู้จักกันทั้งนั้น
ถ้าไม่ไปตามจำนวนอาจมีปัญหาภายหลังได้ น้องสาวบอกเธอไม่
กล้าโทรบอกผมตรงๆ กลัวว่าผมจะไม่มา และไม่กล้าโกหกผมด้วย
พี่ชายเลยต้องโทรเอง

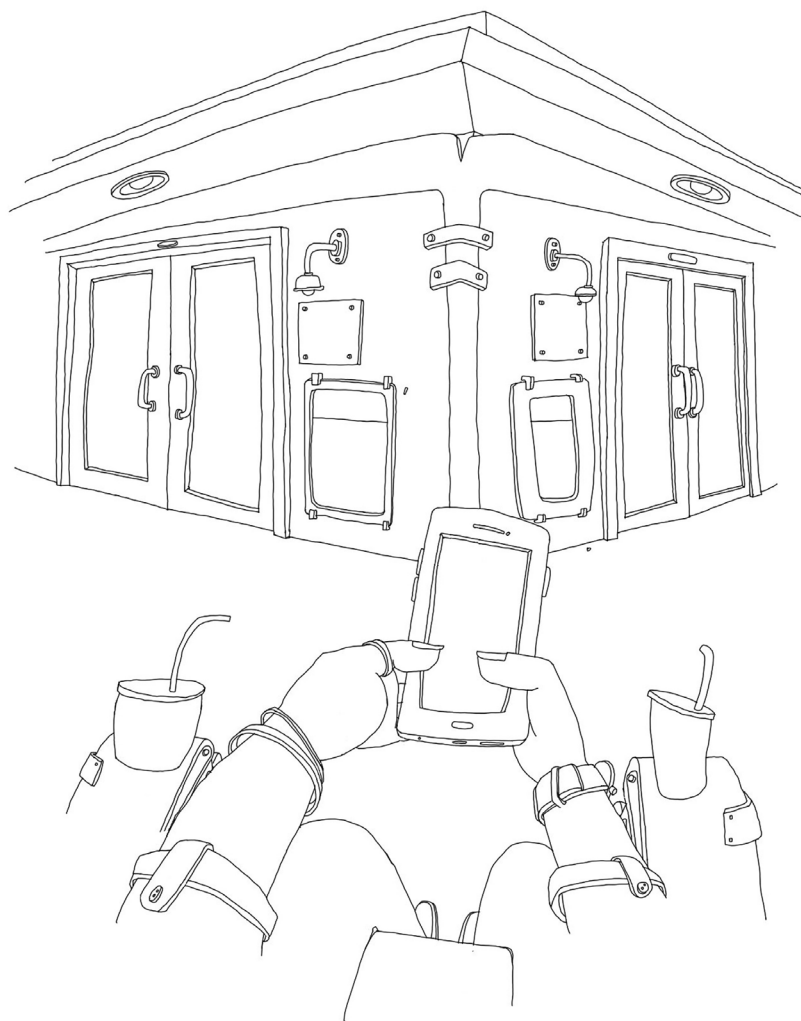
ผมนั่งฟังน้องสาวอธิบายด้วยดวงตาแดงก่ำ ตั้งคำถามต่างๆ
นานา เรามาถึงจุดนี้ได้อย่างไร ผมแจ้งย้ายออกจากสำเนาทะเบียน
บ้านเดิมตั้งนานแล้ว มีตารางป้อนข้อความระบุชัดเจน แต่คงเพราะ
ข้อความเลื่อนจางด้วยผ่านกาลเวลาหลายปี หรือเพราะสติปัญญา
ของคนเราถูกความโลภครอบงำจนหูตามัวหมองมองอะไรไม่เห็น
ผมก้มลงกราบเท้าแม่ด้วยน้ำตานองหน้า เอาสองเท้าแม่
ยกขึ้นลูบหัวตัวเอง ก่อนเดินออกมาจากชายคาบ้านน้องสาวไป
เปิดประตูรถสตาร์ทเครื่องยนต์ขับกลับ โดยไม่ยอมฟังคำทัดทาน
ให้อยู่รอกินข้าวเพียงก่อน

ผมเหมือนลูกยางนาที่ติดตัวปลิวลอยละล่องออกจากสังคม
ตรงนี้นานแล้ว.

HANASA
STUDIO

เรื่องนายหน้าของซีเนไฟล์

• สารัช แซ่ซิง •

ประติษฐ์เป็นเจ้าของบัญชีเฟชบุ๊ก Pradit KongKuanKoy มีเพื่อน ๔,๙๘๑ คน มีผู้ติดตาม ๑,๓๑๙ คน ตั้งแต่โพสต์บทความขนาดสั้น เรื่อง “สาเหตุที่หนังไทยสู้หนังพม่าไม่ได้” จนมีคนเข้ามาดไลก์เกิน ห้าร้อยเป็นครั้งแรก เขารู้สึกประหนึ่งย่างก้าวสู่ดินแดนสนธยาซึ่งท่วมท้นไปด้วยแรงหนุนจากมวลมหาชน บางครั้งการได้เห็นยอดไลก์ ยอดแชร์ และความคิดเห็นตอบกลับในเชิงบวก ทำให้ตัวเขาเหมือนจะลอยจากพื้น กระทั่งเคลิ้มฝันถึงสถานะอินฟลูเอนเซอร์หรือผู้มีอิทธิพลออนไลน์

นับแต่นั้นมา เขาหมกมุ่นกับผลตอบรับในเฟชบุ๊กทุกเช้าค่ำ ตัวเลขไม่เคยหลอกใครเช่นเดียวกับเกรดตอนเรียนหนังสือ สถิติคิดว่า แชมป์ของทีมฟุตบอล หรือกระทั่งคะแนนเสียงเลือกตั้งนักการเมือง แต่ของแบบนี้มีหรือที่จะเกิดขึ้นตามยถากรรม ไม่มีวันเสียหรือว่าเขาใคร่ควรวนอยู่สองนานจนตกลึกว่าจะผลักดันตัวเองให้มายืนอยู่แถวหน้าได้อย่างไร เริ่มจากวงการหนังที่เฝ้าติดตามมาหลายปี

เคล็ดลับของประติษฐ์นั้นง่ายมากและเป็นสูตรสำเร็จเพียงหนึ่งเดียว นั่นคือ วิชาทางลม รู้กระแสคลื่น และไหลไปตามสถานการณ์ หากคนส่วนใหญ่มักอคติกับหนังไทย เขาจะผลิตเนื้อหาตอกย้ำความคิดดังกล่าว หากชุมชนคนรักหนังชอบยกยอปอปั้นคนทำหนังนอกกระแส

จากต่างประเทศ เขาจะหาทางขึ้นชมผลงานเหล่านั้นด้วยภาษาที่ใครต่อใครก็ใช้กัน เช่น “งดงามมาก” “ละเอียดย่อนมาก” “หนังมันทำงานกับเรา”

และทำไมตายคือ หากกลุ่มคนดังมีเค้าว่าจะคิดเห็นไปยังทิศทางไหนเขาจะแปลงร่างเป็นฉลามได้กลิ่นความเลือดได้ตามเขมือบกระแสนอย่างรวดเร็ว ส่วนใครจะมานินทาว่าเป็นทาร์ซานคอยห้อยโหนอะไรนั้น เขาไม่เคยใส่ใจ

๑ เมษายน ๒๕๖๕

เวลา ๑๖.๐๐ น.

“งดงามมาก Where is Enemy's home? เข้าใจชีวิตของมนุษย์อย่างแท้จริง รู้สึกว่าตัวละครหันมาสนทนากับเราตลอดเวลา นี่คือหนังของคนทำระดับปรมาจารย์ เกรด A+++”

คนกดไลก์ ๙๖ คน

ประติษฐ์สะบัดนิ้วพิมพ์ข้อความลงในเฟซบุ๊ก พร้อมกับอัปโหลดภาพใบปิดของหนังที่เพิ่งดูจบไป เขาปิดหน้าจอโทรศัพท์กวาดตามองผู้คนซึ่งเดินขวักไขว่ไปมาบริเวณหน้าโรงภาพยนตร์ที่ตั้งอยู่ในห้างสรรพสินค้ากลางเมือง สูดลมหายใจเข้าหนักหน่วงแล้วผ่อนออกเนิบช้า อาการตื่นเต็นมาเยือนเสมอเวลาโพสต์ข้อความลงในบัญชีสื่อสังคมออนไลน์ การตอบรับอย่างถั่งโถมรวดเร็ว ชวนให้เสพติดยิ่งกว่าคาเฟอีนเสียอีก

ไม่นานนักเขาเปิดหน้าจอโทรศัพท์ รอยยิ้มผุดขึ้นบนใบหน้าเริ่มมีคนกดไลก์หลายสิบคน ในนั้นมีคนมีชื่อเสียงมากดหัวใจให้ด้วย นอกจากนี้หลายคนยังแชร์โพสต์ของเขาออกไป กำลังใจที่กำลังมาทำให้ประติษฐ์ตั้งเป้าว่าพอจบจาก “Public Interest” หนังสือสำคัญ

อีกเรื่องที่จะดูในช่วงหัวค่ำ เขาจะสร้างโพสต์ใหม่ให้ยิ่งใหญ่อลังการ เชื่อว่ายอดโลกยอดแชร์จะต้องถล่มทลายอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน

แม้ว่ายังไม่ได้ดูหนัง รวมถึงไม่เคยรับรู้เนื้อเรื่องใดๆ มาก่อนเลย แต่เขาก็เริ่มนึกถึงข้อความที่จะสื่อสารไว้ล่วงหน้าแล้ว ไม่ต้องสงสัยเลยว่าหนังจะต้องถูกสร้างขึ้นมาอย่างประณีตและงดงาม

นาฬิกาบนจอโทรศัพท์บอกว่ายังเหลือเวลาอีกเกือบชั่วโมง เขาเอานิ้วขีดหน้าจอเพื่อเลื่อนดูข่าวสารในเฟซบุ๊ก ก่อนจะมาสะดุดตา กับคลิปวิดีโอของนักวิชาการหนุ่มไฟแรง มีรายการข่าวไปสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของสื่อสังคมออนไลน์กับประชาธิปไตย มีคนกดไลก์ถึงระดับหลักพันและร่วมแสดงความคิดเห็นชื่นชมร่วมร้อยข้อความ

“...โลกหมุนอย่างรวดเร็ว โครงสร้างสังคมก็เปลี่ยนตาม ประชาธิปไตยเพิ่มพูนขึ้นทุกวัน ผมขอสรุปว่าอินเทอร์เน็ตหรือสื่อโซเชียลทำให้คนกลับมาเท่าเทียม ทุกคนเข้าถึงโอกาสแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกได้ทั้งสิ้น ทุกคนกลายเป็นคนสำคัญได้ คงไม่เป็นการด่วนสรุปไปนัก หากจะบอกว่าอินเทอร์เน็ตคือสิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่ประชาธิปไตยเคยมีมานี้คือเครื่องยืนยันในสิทธิของพวกเราครับ กระนั้นก็ต้องไม่ลืมว่าในทางตรงกันข้าม...”

ยังดูไม่ทันจบคลิป เขาพยักหน้าและกดไลก์ให้ จากนั้นเข้าไปส่องดูว่ามีใครที่รู้จักมากดไลก์หรือกดแชร์แบบเดียวกันบ้าง แฉะบรรดาผู้มีอิทธิพลในเครือข่ายล้วนเข้ามามีส่วนร่วม ประดิษฐ์ยิ้มที่มุมปาก ตอนนั้นเขาได้ผนวกตนเองเข้ากับกลุ่มคนรักประชาธิปไตยเรียบร้อยแล้ว คนเข้ามาดูคลิปที่หลังย่อมนึกเห็นแจ้งเป็นหลักฐานว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของคลิปนี้

ประดิษฐ์กวาดตามองผู้คนรอบข้างและไม่ลืมที่จะดึงหน้ากากรอนามัยลงมาไว้ใต้คาง หลังจากสถานการณ์ของสิ่งที่เขาก่นด่าว่า

“ไอ้โรคระบาดนั่น” เริ่มคลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น รัฐบาลอนุโลมให้ผู้คนออกมาใช้ชีวิตในที่สาธารณะได้โดยการสวมใส่หน้ากากอนามัย “แต่ขอโทษเถอะนะ แม่.....” เขามักจะสบถเรื่องนี้ให้คนใกล้ชิดฟังเสมอ การได้สูดอากาศหายใจแบบโล่งจุก ถือเป็นเสรีภาพมิใช่หรือ แล้วเขาก็มีเสรีภาพในการแสดงใบหน้าของตัวเองในที่สาธารณะด้วย ประดิษฐ์ไม่เคยลังเลที่จะถอดหน้ากากอนามัยในยามที่อาจจะพบปะผู้คน เมื่อใครถามถึงเรื่องดังกล่าวเขามักจะสวนค้านขึ้นทันควันว่า “คนเราจะอยู่ท่ามกลางผู้คนไปเพื่ออะไร หากมิใช่เพื่อให้เห็นว่าเราเป็นใคร ตัวตนของเรายังใหญ่และไม่มีอะไรหุดยังได้” ผู้ได้ยินมักจะทำสีหน้างงววย บ้างก็แค้นหัวเราะแล้วเดินจากไป

ในบริเวณใกล้โรงภาพยนตร์นอกกระแสแห่งนั้น ประดิษฐ์เลือกนั่งโต๊ะตัวหน้าสุดทางซ้ายมือของร้านกาแฟ เจ้าของร้านเคยเป็นหัวหน้าฝ่ายศิลปกรรมให้แก่ตยสารวัยรุ่นชื่อดังมาก่อน การตกแต่งร้านดูล้ำยุคกว่าร้านรวงทั่วไปอย่างน้อยสองก้าว ซึ่งมันทำให้ผู้คนซึ่งแต่งตัวทันสมัยมักจะแวะเวียนเข้ามาเช็คอิน ถ่ายรูปและโพสต์ขึ้นชมรสชาติเครื่องดื่ม แต่อันที่จริง เขาไม่ได้อุดหนุนที่นี้เพราะหลงใหลในรสกาแฟอะไรนั่นหรอก ประดิษฐ์มีความลับที่ไม่เคยบอกใครว่า ลิ่นของเขาแยกความแตกต่างระหว่างกาแฟชั้นดีกับกาแฟชั้นเลวไม่ออก เขาซ่อนตัวเองอยู่ในเอสเปรสโซเย็นหวานน้อย เครื่องดื่มซึ่งการปรุงรสได้บดบังความลึกลับแห่งเมล็ดกาแฟไปเสียสิ้น

เหตุผลสำคัญที่ผูกตัวเขาโยงเข้าที่นี้ คือนโยบายทางร้านสนับสนุนฝ่ายการเมืองที่เขาชื่นชอบ อีกทั้งครั้งหนึ่งเขาเคยถ่ายรูปป้ายกิจกรรม “กาแฟแลกรเสรีภาพ” อันลือลั่น พลันมีคนเข้ามากดไลก์และกดแชร์รวมแล้วถึงระดับหลักพัน ประดิษฐ์รู้สึกประหนึ่งตนเองได้หลอมรวมเข้ากับประชาธิปไตยยุคใหม่และร้านแห่งนี้ไปเรียบร้อยแล้ว

เขาตอกย้ำภาพลักษณ์ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ เมื่อมี
หนังใหม่เข้าฉาย คนในวงการหนังจะต้องได้เห็นชายในเสื้อคอเต่า
สีสะท้อนแสง ทางเกงขาก๊วย หมวกเบเรต์ พร้อมกับใบหน้าที่ของเขา
อย่างชัดเจนที่สุด

เวลา ๑๖.๓๐ น.

**“ซื้อตั๋วแล้ว รอดูหนังของฮาดีช ชับบาร์ท ด้วยใจจดจ่อ รักงาน
ของลุงมากที่สุด”**

คนกดไลก์ ๑๒๓ คน

ประติษฐิพิมพ์ข้อความในเฟซบุ๊กแล้วกดส่งทันที โลกควรจะได้
รับรู้ว่าเขารักผลงานของผู้กำกับแนวเพื่อสังคมไม่น้อยหน้าใคร หาก
คนในวงการหนังขึ้นทาบนักทำหนังคนนี้ ตัวเขาย่อมไม่ตกขบวน
สรรเสริญอย่างแน่นอน ในวิกิพีเดียระบุข้อมูลว่า

“ฮาดีช ชับบาร์ท คือนักสร้างภาพยนตร์ชาวซีเรีย เคยได้รับ
รางวัลครบถ้วนจากทั้งเทศกาลหนังเมืองคานส์ เบอรลิน และเวนิซ
หนังของเขาสะท้อนการดิ้นรนของมนุษย์ผู้ยากไร้และการเผชิญหน้า
กับสงครามอันไร้เหตุผล สไตล์การนำเสนอเป็นแบบสัจนิยมและ
มนุษยนิยม ทำให้เห็นถึงความสมจริงและรายละเอียดของชีวิตมนุษย์
อย่างมีความหวัง กระแสที่เกิดขึ้นในช่วงปีหลังคือ ฟิล์มภาพยนตร์ใน
ช่วงวัยหนุ่มของชับบาร์ทซึ่งเคยสูญหายไป เพิ่งถูกค้นพบไม่นานมานี้”

ดังที่ทราบกัน ฮาดีช ชับบาร์ท หาใช่ผู้กำกับภาพยนตร์จาก
ฮอลลีวูดและยังไม่ใช่คนสร้างหนังร่วมสมัย ผลงานชื่อดังส่วนใหญ่ถูก
สร้างขึ้นในช่วง ๓๐ ปีที่แล้ว คนรุ่นใหม่จึงต้องอาศัยค้นคว้าหาข้อมูล
ตามอินเทอร์เน็ต และหาชมได้แค่สองทาง ไม่ซื้อแผ่นบลูเรย์ของแท้
นำเข้าจากต่างประเทศซึ่งราคาแพงมาก ก็ต้องหาดาวนโหลดจากเว็บไซต์

แบบผิดกฎหมายแทน ครึ่งหนึ่งประดิษฐ์เคียดาวนโหลดมาดูและโพสต์ข้อความชื่นชม แต่กลับมีพวกราบประจำที่คอยทิ่มแทงใจดำเข้ามาพิมพ์ถามว่าหาดูจากแหล่งไหน ใช้ช่องทางธรรมชาติหรือไม่ เพราะไม่มีแผ่นของแท้ให้ส่งเข้ามาในไทยนานแล้ว แนนอน ประดิษฐ์กดบล็อกหมอนั่นอย่างรวดเร็ว

“พีประดิษฐ์ สวัสดีครับพี” เสียงหนึ่งลอยมาไม่ไกลนัก เขาหันขวับไปพบน้องพัฒน์ นักดูหนังร่างเล็กที่ปวารณาตนเองเป็น ซีเนไฟล์ หรือคนรักหนังที่หายใจเข้าออกเป็นภาพยนตร์ และคอยติดตามหนังดีจากทั่วทุกมุมโลกมาเผยแพร่ข้อมูล

“โง่เง่าพัฒน์ มาดูหนังซับบาร์หรือ”

“ใช่เลยครับ ว่าแล้วเซียวพีประดิษฐ์ต้องแะมาดูเหมือนกัน กระแสเรื่อง Public Interest นี่แรงเอาเรื่องนะครับ ไม่มีใครเคยได้ดูมาก่อน หาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตก็ยากมาก ยังไม่รู้ว่าเป็นเรื่องราวยังไง”

“หนังเก่าสมัยซับบาร์ยังหนุ่มๆ คงแบบนี้แหละ ลับแลหน่อย พวกเราโอกาสดีมากนะเนี่ย ได้ดูหนังที่ไม่เคยมีใครรู้จักของลูกเกดตื่นตื่นนะ”

“เนอะพี เดียวพีเขียนรีวิวลงเร็วๆ นะ ซีเนไฟล์อย่างพีน่าจะทำได้ดโกล์เยอะเลย”

“แฮมไอ้พัฒน์ ให้มันน้อยๆ หน่อย ฮ่าๆ”

อันที่จริง ประดิษฐ์ไม่อยากเสียเวลาวิสาสะกับพัฒน์มากนัก แม้อีกฝ่ายเป็นดาวรุ่งในแง่ของฝีมือด้านขีดเขียน แต่เขายังคิดว่าไอ้หนุ่มนั้นยังไม่ถึงระดับเป็นคนวงในของชาวซีเนไฟล์ คนวงในนะ หรือจะต้องได้ผลงานในเพจของ กลุ่มมูฟวี่ในเน็ต ซึ่งกลุ่มผู้ดูแลมักไปคัดเลือกผลงานวิจารณ์ที่น่าสนใจมาแชร์หากชนชั้นนำในวงการเหล่านี้แนะนำผลงานละก็ แปลว่าได้รับการยกระดับให้เป็นกลุ่ม

ผู้มีอิทธิพลทางความคิดซึ่งน่าจับตามอง และหาวันไหนมีชื่อเสียง
มากพอ เขาคิดว่าต่อไปให้เที่ยวโพสต์อะไรเต็มเซยหรือสะเหล่เพียงใด
สาวกทั้งหลายก็ยิ่งมากดไลก์และแชร์ต่ออย่างมหาศาลอยู่ดี

กลุ่มมูฟวี่ยูไนเต็ตไม่เคยแชร์ผลงานของพัฒน์ตัวประดิษฐ์เอง
ในฐานะของคนที่ไม่เข้าไปพูดคุยกับคนพวกนั้นอยู่บ่อยๆ ย่อมรู้ว่า
พัฒน์มีอุดมการณ์ทางการเมืองไม่ชัดเจน หลายครั้งเขียนวิเคราะห์
ผลงานได้ “กลาง” มากเกินไป จนไม่มีภาพลักษณ์เป็นฝ่ายเดียวกัน
นักประดิษฐ์ยังซ่อนความลับเอาไว้อีกข้อหนึ่งว่า เคยแอบตั้งบัญชี
โซเชียลปลอมขึ้นมาเอาไว้ระบายในยามที่หัวน้ไหวกับความนิยมของ
ตนเอง และเคยเข้าไปพิมพ์ด่าว่าน้องพัฒน์เป็นคนมือไม่ถึง หน้าตา
อุบาทว์หยาบซ้ำ ผลลัพธ์จากการกระทำต่อจากนั้นเป็นอย่างไรไม่รู้
เขาไม่สนใจตามด้วยซ้ำ แต่หาวันไหนโดนจับได้ เขาก็เตรียมข้ออ้าง
เรื่องสุขภาพเอาไว้แล้ว

“พืคดียังไงกับเรื่องนักแสดงต่อยกัน ในงานประกาศรางวัลของ
สมาคมศิลปินภาพยนตร์สยาม” อีกฝ่ายทำลายความเงียบ เมื่อเห็น
เขาเอาแต่นั่งปัดหน้าจอโทรศัพท์

“ที่คุณสรวินทรต่อยไอ้สมคิดนี่หะหรือ?”

“ใช่ครับ”

ประดิษฐ์นั่งเงียบไปพักใหญ่ เขานั่งประมวลข้อมูลในหัวอย่าง
รวดเร็ว ภาพลักษณ์ทางความคิดซึ่งเผยแพร่ออกไปสู่สังคมนั้นสำคัญ
อย่างมากต่อตัวเลขความนิยม ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ความคิดเห็นของ
เขาจะต้องอยู่ฝ่ายที่คะแนนเสียงมากที่สุด โดยเฉพาะทิศทางความคิด
เห็นในกลุ่มทางการเมืองที่เขาติดตามและมีส่วนร่วมเสมอมา

“พืคดเหมือนกับพีเจดำ” เขาช้างชื่ออินฟลูเอนเซอร์ในโลก
โซเชียลคนหนึ่ง ซึ่งไม่ว่าจะโพสต์อะไรในเฟสบุ๊กก็จะมีคนเข้ามาเห็น

ด้วยอยู่เสมอ แม้บางครั้งจะย้อนแย้งในสิ่งที่เคยแสดงความเห็นไป
ก่อนหน้านี้ก็ตาม

“คือพี่มองว่า คุณสมคิดควรจะถูกคุณสรวิทร์ต่อยหน้า
ท่ามกลางคนดูนับล้านๆ คนหรือพี่”

“ไอสิพี่เจตาคำยังออกมาเชียร์เลยว่าต่อยปากแค่นี้ยังน้อยไป
มันต้องโดนกระแทบด้วยซ้ำ”

“คุณสมคิดเค้าแค่ขึ้นไปพูดมุกตลก แล้วเหยอมนั่นเกี่ยวกับ
ภรรยาของคุณสรวิทร์นิดหน่อย ผมเห็นตอนแรกคุณสรวิทร์ยัง
หัวเราะกับมุกพวกนั้นอยู่เลย แต่พอภรรยาไม่ตลกด้วย เค้าก็กระโดด
ขึ้นเวทีไปต่อยเพื่อนร่วมวง การมันไม่เกินไปหน่อยหรือครับ ถ้าไม่ชอบ
อะไรก็พูดกันดีๆ ใช้ความรุนแรงให้เด็กทั้งประเทศดู เนี่ยนะพี่ที่สำคัญ
ปกติเวทีนี้เค้าเปิดกว้างให้แซวกันอยู่แล้วจนเป็นเรื่องปกติ แล้ว
กรรมการจัดมอรางวัลก็จ้างคุณสมคิดไปพูดในงานเพราะหวังจะได้
มุกตลกแนวนี้”

“เจ้าพัฒนา แก่หัดอ่านความเห็นของคนดังๆ บ้าง ไม่ใช่แค่
พี่เจตานะ เพจของพี่หรั่ง พี่ขอเท้า พี่ตอนยอน เค้าก็ออกความเห็น
แนวทางเดียวกัน คือไอ้สมคิดมึงแม่งไม่มีสิทธิ์ไปพูดถึงใครบนเวที
แบบนี้เนี่ย เมียใครใครก็รัก แล้วดูคนมากดไลก์กดแชร์สิ เต็มไปหมด”

“ไม่สิพี่ ถ้าคอยแต่ดูว่าคนนั้นคนนี้มีคนตามเยอะ มีคนไลก์เยอะ
แล้วเราต้องโหนตามหรือ? เราจำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไปหรือครับ?
แบบนี้เสียงหรือความคิดเราก็ไม่มีความหมายเลยนะ ทำไม่ไม่คิดว่า
เราก็แสดงความคิดของเรา ปกป้องความคิดเห็นของเรา อย่าให้คนอื่น
มากดดัน”

“แกู้จักยุทธศาสตร์การลงคะแนนไหมวะพัฒนา แก่จะคิดยังไง
ก็ช่างนะ แต่สุดท้ายก็ไม่ต้องดูด้วยว่าคะแนนหรือความเห็นแก่มันจะ

กลายเป็นฐานให้กับความคิดไหน ให้กับใคร อย่างเรื่องคุณสรวิทร์ กับไอ้สมคิดนี่ต่อให้แกเห็นต่างแล้วไปกอดใครพวกพี่ๆ อินฟลูเอนเซอร์เค้า ไปเที่ยวเห็นต่างขัดแย้งเค้า แล้วยังงี้ละ ไม่ได้อะไรขึ้นมา ดีไม่ดีโดนตำว่าเป็นพวกหิวแสง อยากดัง แล้วแกก็จะไม่ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเรานะ”

“อ้าว พี่ไม่ได้มองว่าหนึ่งเสียงของพี่มีค่าเหรอรึบ”

“เฮ้ย มีค่าสิ ก็ต้องอย่าให้มันเสียงของ คะแนนนะต้องเทให้มันไปรวมกับกลุ่มคนสำคัญ ดูกระแสคนเค้าด้วย”

“อ่า...”

“เหมือนแก็งวิจารณ์หนัง แกก็ต้องดูทิศทางลมว่าเค้าจะชอบอะไรกัน คนส่วนใหญ่จะได้มากดไลก์ให้แก เนี่ยหนังของฮาดีช ชับบาห์เดียวต้องมีคนชอบเยอะเนอะนอน ยังไงก็ต้องชมไว้ก่อน”

“ผมจะไปหมดแล้วพี่”

“พี่ก็งับกับแกเหมือนกัน”

เวลา ๑๖.๕๕ น.

“ก่อนเข้าไปดูหนังของฮาดีช ชับบาห์ ขอบอกเลยว่า #ทีมสรวิทร์ หัวใจ ใครๆ ก็รักเมียคร้าฟ”

คนกดไลก์ ๑๙๘ คน

ประติษฐ์พิมพ์ข้อความในช่องว่างความเฝ้ายระหว่างเขากับพัฒน์ ไม่นานนักข้อความดังกล่าวก็มีคนเข้ามากดไลก์อย่างรวดเร็ว จนถึงหลักร้อย บางคนพิมพ์ตอบกลับว่าควรจะไปลาภตัวสมคิดมากระที่บและคุกเข้าขอโทษเมียสรวิทร์ซะ ตอนนี้ใบหน้าเขากลับมาเปื้อนยิ้มอีกครั้ง

แต่พอว่าถึงเรื่องยิ้ม ก็ยิ้มได้ไม่สุดนัก ไม่นานมันเริ่มหุบและ

จางหายไป เขายังรู้สึกเสียเวลาเปล่าที่มานั่งร้านกาแฟโดยมีหน่วยนับที่เบาหวิวทางด้านความนิยมอย่างพัฒน์มานั่งคุยด้วย ผู้คนผ่านไปผ่านมาควรจะได้เห็นเขาสนทนาถึงภาพยนตร์อย่างออกรสกับซีเนไฟล์ตัวท็อปมิใช่หรือ หากเขาคุยกับคนทำหน้าที่ผู้มีชื่อเสียง หรืออินฟลูเอนเซอร์ขวัญใจชนชั้นกลาง มันคงช่วยทำให้ผู้คนมองเขาในฐานะบุคคลสำคัญมากขึ้น

ไม่นานนัก พัฒน์ขอตัวไปซื้อกาแฟอีกร้านที่อยู่ในมุมหลบทิ้งให้เขานั่งหงุดหงิดอยู่ตามลำพัง มันเหมือนมีก้อนตะกอนลอยสุ่มแน่นในอก ชวนให้อึดอัดคับข้อง เขาเปิดโทรศัพท์อีกครั้ง เข้าไปในกูเกิลและพิมพ์ค้นหาภาพจากหนังสือที่สุดของฮาดีช ซับบাহ์ ซึ่งเคยดูเมื่อหลายปีก่อน กดเซฟรูปและโพสต์ลงในบัญชีเฟซบุ๊ก พร้อมกับแชร์ออกไปยังบัญชีทวิตเตอร์และอินสตาแกรมในคราวเดียวกัน

เวลา ๑๗.๐๑ น.

“วันนี้จะได้ดูเรื่องใหม่ของซับบাহ์เลยย่อนเอาเรื่องที่เรารักมากที่สุดมาดูใหม่ หนังสือดงามมาก เราดื่มด่ำกับละอองน้ำใจมนุษย์ที่ชุ่มฉ่ำเหลือเกิน”

คนกดไลก์ ๑๕๗ คน

จากนั้นไม่นาน ยอดไลก์ก็เริ่มเดินทางมา มีหลายคนเข้ามาตอบกลับว่ากำลังจะเข้าไปดูเรื่องใหม่ “Public Interest” เหมือนกัน เขายิ้มกริ่มและตอบกลับอย่างเพลิดเพลิน จนกระทั่งผลอลืมตัวไปว่าหนังสือที่รอคอยนั้นเริ่มฉายไปแล้ว

ประติษฐ์สะดุ้งโหยง เขาก็งเดินกึ่งวิ่งมายังโซนโรงหนัง ก่อนจะเดินตัวปลิวเข้าไปได้เลยเพราะพนักงานตรวจตั๋วหายตัวไป ทางเดินเข้าโรงภาพยนตร์ที่อยู่ภายในค่อนข้างมืด มองเห็นใบปิดรางๆ เขาคล้า

ทางเดินเข้ามาได้สำเร็จ เขาแก้ข้อที่จองเอาไว้กลางกวาดตามองคนในโรงหนังเริ่มฉายจนปานนี้แล้ว ผู้คนคงเข้าประจำที่ตามหน้าตัวกันหมด ที่ว่างคือที่นั่งเหลือซึ่งไม่มีใครจับจอง น่าแปลกใจอยู่ไม่น้อยตรงที่ผู้ชมค่อนข้างบางตา หรือมันคงเป็นเพราะความมืดนั้นแหละ เขาคิดในใจ

เมื่อหนังฉายถึงกลางเรื่อง เขาพบเรื่องแปลกอีกอย่าง หนึ่งของชั้นบาห์เรื่องนี้ค่อนข้างแตกต่างจากที่เคยดูมา ทั้งวิธีการสร้างเนื้อเรื่อง ลักษณะตัวละคร มุมกล้อง ชวนให้พิศวงไปหมด แต่คิดไปคิดมา มันจะแปลกอะไรในเมื่อเป็นหนังของผู้กำกับช่วงวัยหนุ่ม งานเรื่องแรกของคนทำหนังที่ยิ่งใหญ่ย่อมยังไม่ตกตะกอนทางความคิดในแบบวัยชรา ความดิบ ความพลุ่งพล่าน ย่อมล้นทะลักเป็นธรรมดา อืม... ประเด็นและสำนวนนี้เข้าทำดี เขาพยายามจดจำเอาไว้เพื่อเอาไปพิมพ์ลงเฟซบุ๊ก

เมื่อฉากสุดท้ายของหนังจบลง เขาลุกพรวดออกไปตอนที่คำว่า FIN ปรากฏบนผืนหน้าจอสีดำ เดินดุ่มสู่ห้องน้ำข้างโรงหนังอย่างรวดเร็ว และเลือกชั่งตัวเองได้ประตูกันห้องในสุด ปลดทุกชั้นนักร่วมกับพิมพ์ข้อความรวิวหนังไปด้วย และไม่ลืมที่จะติดแฮชแท็กหากลุ่มมูฟวี่ยูไนเต็ด วิธีการนี้จะทำให้งานรวิวหนังของเขาได้รับการแชร์และพูดถึงในวงกว้างมากขึ้น

เขามั่นใจ การรวิวหนังครั้งนี้จะทำให้ได้ยอดไลก์และแชร์สูงสุดเท่าที่เคยมีมาอย่างแน่นอน องค์กรประกอบความดังมีครบถ้วน ทั้งข้อความสุดคมคายของเขาที่สรรเสริญหนัง ทั้งเป็นหนังของผู้กำกับชื่อดังซึ่งได้ดูเป็นครั้งแรกในประเทศ เขาเซฟไปปิดจากอินเทอร์เน็ตแล้วอัปโหลดพร้อมรูปตัวหนังลงไป

ประติษฐ์กลับไปนั่งเก้าอี้ตัวเดิมหน้าร้านกาแฟ สั่งเอสเปรสโซ

เย็นหวานน้อยมาตีมีพลาญดูผู้คนที่ทยอยเดินออกจากโรงหนัง มีนักดูหนังคั่นหน้าผ่านไปหลายคน ซีเนไฟล์จากมูฟวี่ยูไนเต็ดยักษ์หน้าทักทาย มีผู้กำกับหนังอินดี้ นักเรียนหนังมือรางวัลเกาะกลุ่มกันเดินผ่านไป เขาถอดหน้ากากอนามัยและยิ้มแย้มทักทาย

ในอดีต ประดิษฐ์เคยโพสต์ว่าวงการหนังไทย มีคนเข้ามากดไลก์ถึงหนึ่งพันห้าร้อยคน และแชร์ออกไปร่วมพันครั้ง นับเป็นการแจ้งเกิดให้ตัวเขาในวงการนักดูหนังเลยทีเดียวได้ หรืออีกครั้งตอนที่ตั้งข้อสังเกตว่าการประกาศผลรางวัลหนังในไทยถูกอำนาจรัฐแทรกแซง เขาคิดคำขึ้นมาดำผู้เกี่ยวข้องอย่างถึงอกถึงใจ จนมีคนเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นถึงสี่ร้อยกว่าคน และได้ไปทั้งหมดเกือบหนึ่งพันไลก์ ส่วนคราวนี้หวังว่าจะสร้างสถิติใหม่ได้อีกครั้ง

เวลา ๑๙.๕๕ น.

“Public Interest” งดงามมาก ดึงงามมาก งานเรื่องแรกของคนที่ทำหนังที่ยิ่งใหญ่ ย่อมยังไม่ตกตะกอนทางความคิดแบบในวัยชรา ความดิบ ความพลุ่งพล่าน ย่อมล้นทะลักเป็นธรรมชาติ แต่ผลงานของฮาดีช ชับบาร์ท ยังรักในความเป็นมนุษย์เสมอ เรื่องนี้เล่นกับความลุ่มหลงในเรื่องเพศของตัวละคร มีฉากอันตราย *wild* มากๆ เห็นพุ่มไม้ของคนแสดงด้วย แต่ประเด็นแก่นแท้มนุษย์ก็ยังน่าอึ้งเสมอมนเสมอมน สนทนากับเรา และหนังทำงานกับหัวใจเราด้วย เกรด A+”

มีคนกดไลก์ ๖ คน

ประดิษฐ์ไม่เชื่อสายตาตัวเอง เขามีนั่งสัปสนไปหมด เวลาผ่านไปเกือบครึ่งชั่วโมงแต่ตัวเลขคนกดไลก์ก็กลับไม่ถึง ๑๐ คน ที่แปลกคือมีคนกดแชร์ออกไปกว่าร้อยครั้ง เมื่อเลื่อนมาดูการตอบกลับ ก็พบว่า

มีคนส่งภาพขมวดคิ้วบ้าง อีโมติคอนเกาหัวบ้าง เข้ามาเต็มไปหมด

เขาส่ายหัว สงสัยในใจว่ามันเกิดเรื่องบ้าบออะไรขึ้นกันแน่ กลับมาเช็คข้อความที่โพสต์ไปก็ไม่แน่ว่าอะไรผิดปกติรูปภาพซึ่งเซฟมาจากอินเทอร์เน็ตถูกต้องทุกอย่าง ตัวหนึ่งก็เป็นของเขาเองที่ซื้อและถ่ายภาพมากับมือ

พัฒนาเป็นอีกหนึ่งคนที่ส่งข้อความตอบกลับมาได้โพสต์ของเขา

“ผมเห็นเลขที่นั่นในตัวพี แล้วกึ่งๆ อะครับ ตะกี้คนนั่งตรงนั้น ไม่ไกลจากผมเท่าไร น่าจะเป็นผู้ชายตัวใหญ่ๆ ที่นอนกรนนะครับ พีไปนั่งอยู่ตรงไหน”

นี่มันอะไรกัน? เขาประหลาดใจ เราต่างเดินเข้าไปในจักรวาลคู่ขนานหรือว่าทะลุมิติไปที่ไหนกันแน่ เขาส่งสติ๊กเกอร์คนขมวดคิ้วกลับไปทางช่องสนทนาส่วนตัว เพื่อขอคำอธิบายกับอีกฝ่าย ไม่นานนักก็เห็นว่ามีกรณอ่านและน่าจะกำลังพิมพ์ข้อความบางอย่างอยู่ มันขึ้นเป็นจุดไข่ปลาให้รอคอยเสียเนิ่นนาน นานจนทำให้เขารู้สึกอึดใจกับเรื่องแปลกพิลึกนี้

ระหว่างรอข้อความตอบกลับ เขาสลับไปเลื่อนดูเนื้อหาในหน้าเฟซบุ๊ก เหมือนกระแสดมเริ่มเปลี่ยนทิศทางอีกครั้ง บรรดาผู้มีอิทธิพลทางความคิดหลายคน ทอยยพิมพ์และแชร์ความคิดเห็นใหม่ในกรณี

#สรวินทร์ต่อยสมคิด นั้นพีเจด้าคนดังเริ่มหันมานำเสนอข้อมูลสองด้าน พี่ขอเท้าก็เอาด้วย กลายเป็นว่าหลังจากเท้าน้ำหนักให้กระต๊บสมคิดเสียจมดินไปไม่นาน ตอนนี้นักหลายคนเริ่มกลับมาประณามว่าสรวินทร์ทำเกินกว่าเหตุ แต่หาใช่จะฟันธงว่าเป็นฝ่ายผิดเสียทีเดียว เพราะยังแทงกักว่าตัวสมคิดก็ไม่นำไปพุดจาล่วงเกินเมี้ยวของอีกฝ่ายก่อนเช่นกัน ส่วนใครที่กล้าสรุปตรงไปตรงมาว่าสรวินทร์ผิดที่ใช้ความรุนแรง ก็จะถูกกองทัพชาวอินเทอร์เน็ตพาทัวร์มาลง ด้วยความเห็น

คล้ายกันในการทำงานว่า “...ให้เมียคุณถูกระทำบ้างไหมล่ะ”

ประติษฐ์สายหัว เขาอาจจะต้องปรับท่าที่ใหม่ในการแสดงความคิดเห็นให้สอดคล้องกับเสียงส่วนใหญ่ ไม่เช่นนั้นอาจจะเสียฐานผู้ติดตามไป ระหว่างนั้นก็ได้อุการตอบกลับจากคนในโซเชียลที่ส่งภาพแปลกๆ มาให้ส่วนเจ้าพัฒน์ดูเหมือนจะเลิกการพิมพ์ตอบกลับมาไปเสียแล้ว

เขาเลื่อนอ่านจนกระทั่งเจอคนโพสต์ใบปิดหน้าโรงภาพยนตร์ที่เขาเดินผ่านในงามืดเมื่อช่วงเย็น มันทำให้เขาถึงกับชนลูกและร้อนผ่าวที่ใบหน้า

ในภาพเป็นใบปิดสองใบถูกติดอยู่บนหน้าโรงภาพยนตร์สองโรงเคียงข้างกัน ด้านซ้ายคือใบปิดหนังรูปคนเดินในป่า เขียนว่า Public Interest ซึ่งเป็นภาพยนตร์ของ ฮาดีซ ซับบารี ขณะที่ด้านขวาคือใบปิดภาพหญิงสาวเปลือยร่างกายโดยมีผ้าผืนน้อยห่มคลุมไว้ในชื่อคล้ายกันว่า Pubic Interested ซึ่งเป็นหนังเรโอรของู้กำกับอิสระลูกครึ่งอเมริกัน ซึ่งเขาโรงหนังฉายให้เพื่อนๆ และคนทั่วไปได้ดู

ภาพดังกล่าวมีผู้มากดไลก์ในหลักร้อย มีคนมาตอบด้วยอีโมติคอนหัวเราะจนน้ำตาไหล และพิมพ์เยาะเย้ยว่า “A+” รวมถึงร้ายข้อความที่ทำเอาประติษฐ์ถึงกับมือสั่น

“เข้าใจละครับว่าทำไมหนังของซับบารีมันเกี่ยวข้องกับตรงนั้นของผู้หญิงได้ สงสัยจะมีคนเข้าโรงผิดครับพี่น้อง hahaha”

นิ้วของเขาไปเร็วกว่าความคิด พิมพ์ตอบโต้ไปทันใดว่า “แต่หนังมันดีนะครับ งดงามอยู่นะ ผมชอบมากๆ มนุษย์ลึกซึ้งมากๆ” ไม่นานนักก็มีคนพิมพ์ตอบต่อลงมาและแท็กชื่อของเขา “สงสัยคนส่วนใหญ่จะไม่คิดเหมือนคุณนะ พ่อนักโหน”

ประติษฐ์ลองค้นหาคำวิจารณ์จากคนที่ได้ดู Pubic Interested

(หนังของผู้กำกับอิสระลูกครึ่งอเมริกัน) และพบว่าแม้แต่คำก่นด่าชนิด
สาตเสียดเสียด แทบไม่เจอใครมากล่าวถึงข้อดีเลย

เขาย้อนสำรวจความนิยมวีวหนังที่ตนเองเผยแพร่ไปอีกครั้ง
มีคนเข้ามาดไลก์เพิ่มเป็น ๑๙ คน แต่มีคนกดหัวเราะทั้งสิ้น ๔๗๐
คน เมื่อเลื่อนลงมาดูรูปภาพใบปิดสองใบหน้าโรงหนังที่มีคนมา
แปะเอาไว้ด้านล่าง พบว่ามีคนเข้ามาดไลก์ทั้งสิ้น ๑,๖๖๙ ไลก์

มากกว่าจำนวนไลก์สูงสุดที่เขาเคยทำได้

๒ เมษายน ๒๕๖๕

เวลา ๐๑.๑๕ น.

**บัญญัติเฟชบุ๊ก Pradit KongKuanKoy มีเพื่อน ๓,๙๗๑ คน
มีผู้ติดตาม ๗๘๙ คน**

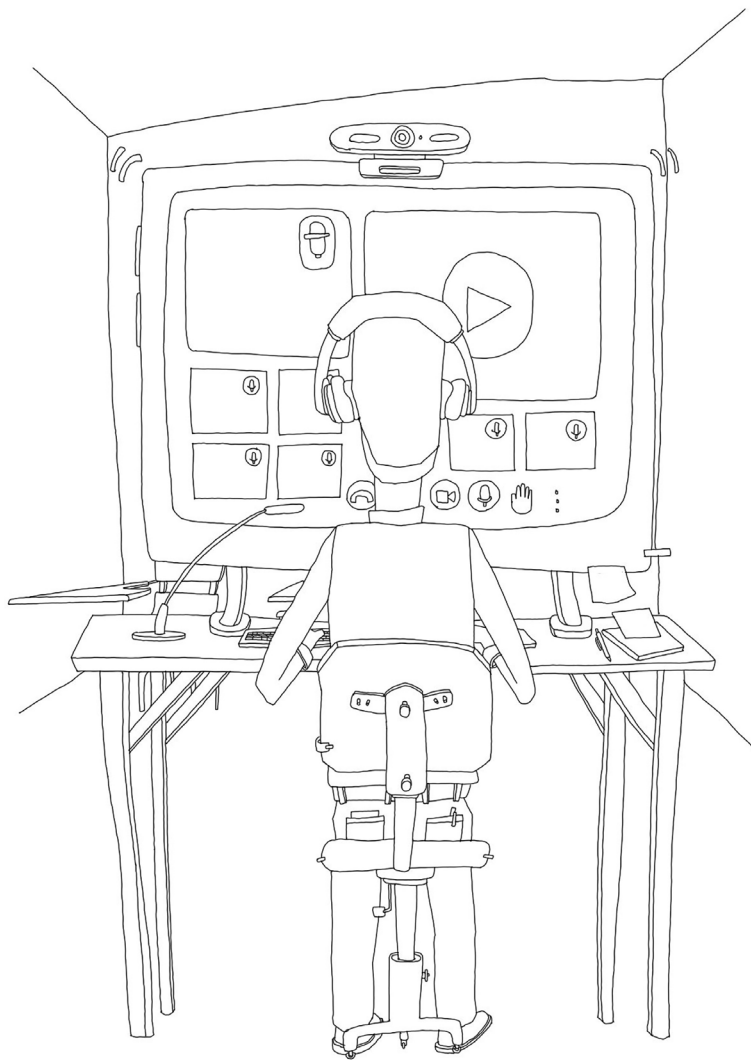
บุคคลทั่วไปและเพื่อนไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาวีวภาพยนตร์
เรื่อง Public Interest (ฮาดีช ชับบาร์ท) ได้อีกต่อไป ประดิษฐ์ลปวีว
ภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวทิ้งไปอย่างเงียบเชียบ

เขาคิดว่าช่วงสองสามวันนี้จะเข้าไปเล่นทวิตเตอร์ให้มากขึ้น
คอยอัปเดตข้อมูล #สรวิทร์ต่อยศมคิด ไปพลางๆ เพื่อดูว่าชาวบ้าน
ร้านตลาดเขาเสี่ยงไปทางฝั่งไหนมากกว่า

ความน่าขายหน้าครั้งล่าสุดในเฟชบุ๊ก คงทำให้ต้องพักการใช้งาน
ไปสักหนึ่งถึงสองสัปดาห์

แต่หากมีกระแสข้อความในวงการหนังที่น่าแซ่ เขาอาจจะกลับ
มาเร็วกว่านั้น.

อื่นๆ อีกมากมาย

• มิ่งมนัสชน จังหาร •

-๑-

ข้อความในช่องสนทนาดังขึ้นมาหลังเลิกสอนนักศึกษาปีที่ ๑ พอกดเข้าไปอ่านได้ใจความเสร็จสรรพ ผมตั้งสติและไม่พิมพ์ข้อความตอบกลับไป ระหว่างนั้นความโกรธวิ่งพล่านอยู่ข้างใน กัดข่มความรู้สึกประเดประดังปะทุรุนแรง อ่านข้อความนั้นเข้าไปมา หลายรอบ คลิกขยายดูภาพที่ส่งมา แท้จริงอยู่อย่างนั้น สูดลมหายใจ ยาวลึก อารมณ์มาคึกยังไม่มีที่ท่าจะหายไป ตัดสินใจลุกออกไปเดิน นอกห้อง เล่นกับแมวอ้วนที่เลี้ยงไว้ มั่นหมายต้องให้เกาฟุ้งเซ่นเคยหลับตาพริ้มมีความสุข ตาเคลิ้มชวนง่วง เลื่อนมือมาเกาคอให้มัน เสียงครางของแมวสามสีดังอารมณ์ให้ค่อยๆ เย็นลง ข้อความในช่องสนทนาไซ้เสียดไม่หายไปไหน วนเวียนอ้อยอิ่งยั่วเย้าให้ตอบได้ แต่เหมือนแวนตาของแมวทำให้ผมรู้วิธีตั้งรับและจะจัดการอย่างไร

“ทำไมน้องไม่ให้เกียรติอาจารย์เลยครับ” ข้อความที่มาร่วมภาพจากโปรแกรมสอนออนไลน์ภูเกิ้ล มีต นักศึกษาทุกคนปิดกล้องดำมืด ใบหน้าผมเด่นชัดพอๆ กับตัวอย่างงานวิดีโอของรุ่นพี่ปี ๒ ที่กำลังนำเสนอ จำได้ว่าระหว่างเปิดวิดีโอ นั้น ผมอธิบายรายละเอียด

ต่างๆ ประกอบไปด้วย เพราะต้องมอบหมายงานให้นักศึกษาจึงต้องให้เห็นแนวทางชัดเจน

แล้วจะไม่ให้โมโหหรือโกรธได้อย่างไร เมื่อใกล้ๆ กับใบหน้าของผมมีข้อความพิมพ์เพิ่มเข้าไปว่า

“เปิดอะไรให้กูดูวะเนี่ย ๕๕๕+”

-๒-

นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ต้องเรียนวิชาภาษากับสื่อมวลชน เป็นวิชา ที่ทุกคนต้องเรียนให้ผ่าน ส่วนจะอยู่ในเกณฑ์ดี ปานกลาง หรือ ญูๆ โทๆ พอไปได้ก็ต้องรอวัดผลตอนท้ายเทอม ปีนั้มหาวิทยาลัยประกาศให้ต้องเรียนออนไลน์ทั้งเทอม สถานการณ์โรคระบาดแย่งทุกวัน ตัวเลขผู้ติดเชื้อยานขึ้นอย่างไม่เกรงใจบุคลากรทางการแพทย์ ประชาชนหวาดผวารู้จะทำมาหากินอย่างไร เศรษฐกิจยบ สังคมแย่ สาธารณสุขต้องคิดหาวิธีตั้งรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดูเหมือนวัคซีนจะก้าวตามหลังไวรัสหนึ่งก้าวเสมอ เกิดโรคก่อนจึงจะผลิตยารักษา

ผมชวนนักศึกษาพูดคุยเรื่องภาษากับสื่อมวลชน การใช้ภาษาในการรายงานข่าว บางครั้งก็ชวนพวกเขาวิเคราะห์เรื่องสังคม เหตุการณ์บ้านเมืองต่างๆ

อนุชิตบอกว่า ไม่ต้องไปคิดเรื่องวัคซีน เราดราม่าเรื่องนี้มากเกินไป เขาบอกว่าถ้าตัวเองเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่คิดค้นยารักษา เขาจะคิดเรื่องนี้เป็นอันดับแรก หลังจากประชาชนติดเชื้อแล้วจะต้องมียาที่รักษาไม่ให้เป็นอะไร ถ้าจะติดก็ปล่อยให้ติดไป แล้วค่อยมารักษากันทีหลัง เขาใช้คำค่อนข้างห้วน “ติดก็ติดไปครับ แต่ต้องไม่ตาย” ผมย้อนเขาคืน “วัคซีนก็ทำให้ไม่ตายเหมือนกัน” เขาพูดแทรก

ขึ้นมา “อะไรก็ได้ครับ ผลลัพธ์คือประชาชนต้องไม่ตาย” ผมไม่เห็นหน้าเขา ทุกคนเลือกปิดกล้องกันหมด บางครั้งน้ำเสียงของนักศึกษา ก็ยากคาดถึงความหมายที่ซ่อนอยู่ในนั้น การไม่เห็นใบหน้าหรือดวงตาทำให้ผมประหม่าเวลาจะพูดอะไรออกไป เหมือนตัวเองเป็นเป้านิ่งในห้องเรียน เหมือนจุดโฟกัสของกล้องถ่ายรูป

ในช่วงสถานการณ์โรคระบาด เวลาต้องเข้าสอนออนไลน์ ผมรู้สึกเดียวดาย เหนื่อยล้า ไม่มั่นใจว่านักศึกษาจะได้รับสารที่ผมต้องการสื่อมากนักน้อยเพียงใด หลังเลิกเรียนทุกครั้ง ผมเหมือนนักวิ่งระยะไกล อิดโรยล้าเหนื่อย สอนวันละ ๒ วิชา วิชาละ ๓ ชั่วโมง ในห้องเรียนคล้ายตัวเองพูดคนเดียว ไม่เห็นใบหน้า ไม่มีปฏิริยาตอบกลับ หาเรื่องมาชวนพูดชวนคุยก็เจียบ คิดเตลิดไปไกลว่านักศึกษาบางคนคงเข้าเรียน ปิดกล้องนอนต่อหรือออกไปข้างนอก ความคิดแบบนี้ไม่ค่อยดี ทำให้เสียความมั่นใจ ระยะยาวบั่นทอนตัวเอง

หนักเข้าผมก็เริ่มปล่อยวาง คำพูดที่พูดๆ อย่างทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุดถูกดึงมาวางตรงหน้า อย่างน้อยมันก็ช่วยปลอบและทำให้ผมผ่านความเดียวดายหน้าจอคอมพิวเตอร์ไปได้ในแต่ละวัน

ในความมืดมิดของห้องเรียนออนไลน์ บางมุมมีแสงสว่าง สิ่งที่ทำให้ชุ่มชื่นใจได้บ้างคือ นักศึกษาชั้นปี ๑ ซึ่งไม่เคยเจอหน้าในห้องเรียนปกติ หรือพูดคุยในสถานที่ต่างๆ ไม่เคยเจอตัวเป็นๆ รู้จักเพียงรายชื่อจากระบบลงทะเบียน

ภายใต้ความห่างเหินนั้นยังมีนักศึกษาส่วนหนึ่งที่เมื่อชวนคุยหรือให้แสดงความคิดเห็นเรื่องอะไรก็ตาม พวกเขาจะได้ตอบพูดคุย แสดงทัศนะ ให้มุมมอง ทำให้ผมได้รับฟังความคิดของคนอีกรุ่น ลำคัญที่สุดคือทำให้ผมรู้สึกว่าตัวเองไม่ได้อยู่คนเดียว หรือพูดซ้ำๆ

หนึ่งในนั้นคืออนูชิต เขาแสดงความคิดเห็นทุกครั้งที่ผมโยนคำถามลงไป ถ้อยคำของเขาแหวกความเยียบขึ้นมาเสมอ ทุกครั้งที่ผมเปิดห้องเรียนออนไลน์ ผมจะมองหาชื่อเขาว่าเข้ามาในห้องเรียนหรือยัง จดจำใบหน้าได้เลือนรางในช่วงโมงแรกที่แนะนำตัว ผิวคล้ำ เข้ม แววดาจริงจัง เด่นชัดที่สุดคือผมสั้นเกรียน หลังจากนั้นนักศึกษาทุกคนซ่อนใบหน้าภายใต้ชื่อและรูปโปรไฟล์แทนตัวเอง

ผมรู้สึกไม่เดี๋ยวดายเมื่อมองเห็นภาพฮิธ เลดเจอร์ ในบทโจ๊กเกอร์อันลือลั่น

แต่...ฮิธ เลดเจอร์ จับภาพหน้าจอร์ระหว่างที่ผมสอนไปลงในสตอรี่เฟซบุ๊ก

ฮิธ เลดเจอร์สงสัยว่า ผมเปิดอะไรให้เขาดู

เมื่ออารมณ์เย็นลง ผมอยากบอกฮิธ เลดเจอร์เหลือเกินว่า ผมได้อธิบายไปแล้วว่าผมจะมอบหมายงานให้ และเพื่อความเข้าใจ ผมเลยต้องยกตัวอย่างงานของรุ่นพี่ปีก่อน เรื่องราวไม่ได้มีอะไรซับซ้อนมากไปกว่านี้ แต่เขาไม่น่าเอาภาพระหว่างสอนไปทำอย่างนั้น

ฮิธ เลดเจอร์ลืมหิดหรือว่าตัวเองมีรุ่นพี่เป็นเพื่อนในโลกโซเชียล แล้วเพื่อนของเขาบางคนก็เป็นเพื่อนของผมในแพลตฟอร์มของมาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก

หนึ่งในนั้นคือ คมสันต์ รุ่นพี่ของฮิธ เลดเจอร์

โลกออนไลน์ โลกการสื่อสารในปัจจุบันรวดเร็ว คมสันต์เข้าเฟซบุ๊กทุกวัน เพียงแต่วันนี้เขาพบบางอย่างที่ไม่สบอารมณ์

แล้วจะไม่ให้คมสันต์รู้สึกโกรธหรือโมโหได้อย่างไร เมื่อตัวอย่างงานวิดีโอที่ผมเปิดในห้องเรียนนั้นเป็นงานของกลุ่มคมสันต์

ผมพิมพ์ตอบคมสันต์กลับไปว่า “อย่าไปโกรธหรือว่าอะไรน้องนะ”

เล่าให้คนข้างกายฟัง ดูท่าเธอจะไม่โหมมากกว่าผมเสียอีก ฮึดฮัด กระพืดกระเฟียด บอกว่านี่คือการกระทำที่ไม่ให้เกียรติอย่างยิ่ง เป็นผมที่ต้องคอยปรามและอธิบาย เธอไต่ยาวยืตไปจนถึงพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ โบหน้าผมชัดขนาดนั้น ถูกต่อว่าเสียหายแบบนี้ แต่ผมกลับนิ่งเฉยเป็นพระอรหันต์ไปได้ ถ้าไม่ติดว่าเป็นลูกศิษย์กับอาจารย์ เธอจะจูงมือผมไปสถานีตำรวจแจ้งความเอาผิด

ผมรีบเบรก ดูท่าจะเลยเถิดไปไกล กองไฟที่เคยสุ่มในอก ย้ายไปแผดเผาที่ใจเธอเรียบร้อยแล้ว หากผมเล่าเรื่องนี้ให้ใครฟัง คงไม่พ้นที่ผมจะสร้างความไม่พอใจให้คนที่รู้เรื่องราว

ผมเองก็ไม่พอใจ ผมบอกเธอ แต่ความรู้สึกนั้นหายไปแล้ว วันนั้นผมโกรธเป็นฟืนเป็นไฟ เป็นไปได้อย่างจะโหดจะสาหัสให้รู้แล้ว รื้ออดีตและจบเรื่องราวในวันนั้น แต่คงเพราะดวงตาแมวทำให้ผมอ่อนโยน ผมพูดติดตลก เพราะเสียงครางในลำคอของเจ้าสามสี ทำให้ผมเข้าใจ เธอหัวเราะหึๆ ในลำคอ ไม่ตลกด้วย ผมต้องขยายความเพิ่ม ถ้าผลิผลามทำอะไรไป ก็คงเหมือนพ่อแม่รังแกฉัน หรือผู้ใหญ่รังแกเด็ก เธอไม่เข้าใจ เอียงคอสงสัย จ้องหน้าฉัน ผมอยากบอกเธอว่า ถ้าเรามีลูก ลูกของเราก็คงอยู่ในวัยไล่เลี่ยกับเขาแน่แหละ แต่ก็เลือกกลบเกลื่อนด้วยยิ้ม ทำเป็นไม่รู้ร้อนรู้หนาว

พอพระเหลื่อเก็น ไม่ไปบวชเลยละจะได้เป็นพระอรหันต์ เธอแซะ จิกกัดเสียดแทงเข้าไปข้างใน ผมหลับตาเม้มริมฝีปาก ดูเหมือนเธอจะไม่ยอมทำเฉยๆ กดข่มอารมณ์ ผมนี่แหละพระอรหันต์ อยู่กับเธอมาได้ขนาดนี้ อดทนอดกลั้นได้ขนาดนี้ ผมนี่แหละพระอรหันต์ ได้แต่คิดในใจ เธอเป็นผู้บ่มเพาะธรรมวิเศษขั้นสูงสุดให้ผมจนสำเร็จ

ก๊วนี่ไวยพระอรหันต์ ได้แต่คิดในใจ ได้แต่คิดในใจ ผมพูด จ้องหน้า เธอจริงจัง เอาน่า เราไม่มีสิทธิจะไปโกรธใคร คราวนี้เธอเจียบนั่ง รับรู้สายตากันเคย หากต่อล้อต่อเถียงยาวยี้ด ไม่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งคง คีลขาด

“น้องยังเด็กอยู่ คงไม่เข้าใจ คมสันต์อย่าไปโกรธเขานะ” ผม ย้ำคมสันต์อีกรอบ

-๔-

กว่าครึ่งทศวรรษของการเป็นคนสอนหนังสือ จากวัยทำงาน เลือดร้อน เปลี่ยนผ่านสู่ผู้ใหญ่เจียบนั่ง กำลังจะเข้าใจระบบ เข้าใจ การทำงาน หลายอย่างกำลังจะเข้ารูปเข้ารอย วันดีคืนดีเหมือน พ้าผ่าเปรี้ยงลงมา ทุกอย่างพังครืนด้วยโรคระบาด ระบบการศึกษา ต้องปรับตัวขนานใหญ่ โลกอีกใบของอาจารย์มหาวิทยาลัยหลักไม่พ้น เรื่องการเรียนการสอน วิธีคิดรวมถึงกระบวนการทัศน์ต่างๆ ที่วางไว้ ล้มระเนระนาด เมื่อคนกับคนไม่สามารถติดต่อสื่อสารหรือมี ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันได้เหมือนวันวาน การพูดคุยที่ต้องมีระยะห่าง การต้องปรับตัวให้เท่าทันเทคโนโลยี วัยกลางคนต้องมาเรียนรู้ชีวิต ผ่านคำอย่างวิถีปกติใหม่ หรือนิวนอร์มัล โลกบังคับให้เราเปลี่ยน ใครไม่เปลี่ยนก็ลำบาก โรคระบาดเป็นตัวเร่งให้เทคโนโลยีก้าว กระโดด ไม่เรียนรู้ก็รอวันล้ม

กว่าจะโผล่พ้นจากความคิดความเชื่อเดิมๆ ได้ก็เล่นเอาผม ปางตาย อาชีพการงานที่ต้องพบเจอนักศึกษาแทบทุกวันทำให้ต้อง สนใจเรื่องราวใหม่ๆ อยู่เสมอ

ก่อนโรคระบาดมาเยือน ความสุขในห้องเรียนยังพอจับต้อง

ได้ผ่านการเห็นนักศึกษาจับกลุ่ม พูดคุย ทำกิจกรรม ใครสงสัยเดินตามเข้ามาถามถึงห้องพัก

หลังจากนั้นทุกอย่างเปลี่ยนไป คมสันต์บอกผมว่า ผลกระทบของโรคระบาดทางตรงคือ ทำให้ป่วย เข้าโรงพยาบาล ทำลายระบบอวัยวะในร่างกาย แต่สิ่งที่มันกระทำร้ายแรงที่สุดคือ ทำลายความสัมพันธ์ ทำให้เราเห็นห่าง สิ่งต่างๆ ถูกถ่างกว้างออกไปมากกว่าเดิม คมสันต์ทำให้ผมเศร้าและครุ่นคิดเรื่องนี้ทั้งวัน เขาบอกว่าไม่มีความเศร้าใดจะโหดร้ายไปกว่าการต้องจากโลกนี้ไปอย่างเฉียดตาย ลำพัง ผมเศร้าหนักมากขึ้นไปอีกเมื่อมารู้ภายหลังว่า ปู่ของคมสันต์จากไปเพราะโรคระบาด

ก็ร้อยคำรักก็คงไม่เทียบเท่าการถูกสวมกอด ในวันที่เราโอบกอดใครไม่ได้ แม้แต่คนในครอบครัวก็ยังถูกกำชับให้รักษาระยะห่าง ใครจะเข้าใจความเจ็บปวดตรงนี้ได้เท่าผู้สูญเสีย ผมคิดภาพเขายืนอยู่ห่างๆ มองควั่นที่ลอยอ้อยอิ่งออกจากปล่องเมรุ ผมส่งข้อความผ่านโปรแกรมสนทนาแสดงความเสียใจกับคมสันต์ เศร้ามากหรือน้อยแค่ไหนไม่ได้ถามล้วงลึก แต่จำวันที่สัมผัสภาชนะเขาเข้าเรียนต่อได้ พ่อแม่ทำงานที่เมืองหลวง ทั้งชีวิตปู่เลี้ยงดูเขาลำพัง เรียกขานขรว่าพ่อได้สนิทปากสนิทใจ

ไม่มีใครเรียกผมว่าพ่อ ถ้าผมมีลูก ก็คงอยู่ในวัยไล่เลี่ยกับเขา นี่แหละ

ไม่มีใครจะเข้าใจความเจ็บปวดตรงนี้ได้เท่าผู้สูญเสีย

วันนั้นหมอเดินออกมาจากห้องไอซียู ผมสวมกอดคนรักแน่น ไม่มีถ้อยคำใดๆ เย้ยออกมา น้ำตาเราไหลออกมาอย่างไม่มีที่ท่าจะหยุด

“ขอแสดงความเสียใจด้วยนะครับ ทางเราพยายามเต็มที่แล้ว”

ก่อนโรคระบาดมาเยือน หลังเลิกเรียนวันนั้น คมสันต์เดินตามผมมาที่ห้องพัก เขาถามว่าทำไมเวลาสนทนากับนักศึกษา ผมต้องเรียกแทนตัวเองว่าผม เรียกนักศึกษาว่าคุณ

ร้อยวันพันปีไม่เคยมีใครตั้งคำถามหรือข้อสงสัยในเรื่องนี้ ผมจ้องตาเขา เสียงเข้มตอบกลับ “ทำไมคุณถึงถามแบบนี้ หรือมีปัญหาอะไรกับการใช้ภาษาของผม” ดีสิหน้าเคร่ง คมสันต์หลบตา เสมองกองหนังสือบนโต๊ะ พุดเสียงแผ่วในลำคอ “ไม่มีอะไรครับอาจารย์” แล้วปรือออกไปหลังถ้อยคำ

หลังประตูปิด ผมอมยิ้ม ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าการเล่นบทบาทกษัตริย์มารสร้างความปลอดภัยให้กับตัวเองได้ตั้งแต่เมื่อไหร่ การได้แก่งนักศึกษาเล็กๆ น้อยๆ อย่างนี้เหมือนกลบฝังปมด้อยที่ตัวเองโดนแก่งมาตั้งแต่เด็ก

คนข้างกายได้ยินตอนผมสนทนาโทรศัพท์ เธอเห็นผมทำท่าจริงจัง คำพูดดูทางการ ผมบอกเธอกำลังคุยกับนักศึกษา ไม่เห็นว่ามันจะแปลกตรงไหน แทนตัวเองว่าผม แทนคู่สนทนาว่าคุณ คนอื่นมองว่าเป็นการสร้างระยะห่าง แต่ผมมองว่าเป็นการให้เกียรติ และทำให้พวกเขาโตเป็นผู้ใหญ่ เรื่องบางเรื่องละเอียดอ่อนและต่างมุมมองเหมือนที่ผมเคยทะเลาะกับเพื่อนอาจารย์ เรื่องเล็กน้อยอย่างการนิยามความหมายของคำว่าครูหรืออาจารย์

บางครั้งผมก็เสียดยัยตัวเองและเพื่อนร่วมงาน “ผมก็ไม่กล้าเรียกตัวเองว่าอาจารย์หรอก คำเหล่านี้จะมีความหมายขึ้นมาก็ต่อเมื่อนักศึกษาคิดคนเต็มใจเรียกเรา”

คำถามคงคาใจคมสันต์อยู่อย่างนั้น แต่เขาคงไม่อยากรหา

คำตอบแล้ว

วันเวลาเปลี่ยนผ่านจากนักศึกษาชั้นปี ๑ สู่ปี ๒ การมาถึงของโรคระบาดเป็นอย่างที่ผมสันต์ไว้

โชคิที่ผได้สอนพวกเขาในห้องเรียนจึงพอรู้นิสัยใจคอของนักศึกษาหลายคน

ผมสันต์ชอบนั่งหลังห้อง เหม่อมองนอกหน้าต่างเสมอ ผมคิดเรื่อยเปื่อยว่าเขาคงคิดถึงใครสักคน หลายครั้งผมเรียกเขาให้ลุกขึ้นแสดงความคิดเห็น

เพื่อนในห้องบอกว่า ผมสันต์เป็นศิษย์รักของผม ไม่ต้องเดาว่าคะแนนหรือเกรดที่ออกมาจะเป็นอย่างไร

ผมสันต์ทำคะแนนได้ในระดับปานกลาง วันที่ผลการเรียนปรากฏ นักศึกษาได้เรียนรู้คำว่ายุติธรรม เป็นกลาง และความเท่าเทียม ผมสันต์ไม่แสดงท่าทีเสียใจ เช้าวันนั้นผมเจอเขาที่หน้าอาคาร เขายิ้มและอวดเรื่องทีมฟุตบอลสุดรักที่ถล่มทีมสุดโปรดของผมไปอย่างขาดลอย ผมได้แต่ปรางเขา “คุณอย่าดีใจเกินไป นัดหน้ามาเล่นในบ้านผม เดี่ยวเจอเอาคืน” เขาได้แต่ยิ้มไม่พูดอะไร

การไม่เจอกันในชั้นเรียนผนวกกับสถานการณ์โรคระบาดยิ่งทำให้ห่างเหินกันมากขึ้นกว่าเดิม ที่โชคร้ายที่สุดคือนักศึกษาชั้นปี ๑ ที่เพิ่งเข้าสู่รั้วอุดมศึกษา พวกเขาต้องเรียนในระบบออนไลน์ ทำให้ไม่รู้จักเพื่อน รู้จักอาจารย์ หรือซึมซับบรรยากาศในห้องเรียน โรคระบาดขโมยชีวิตมหาวิทยาลัยของพวกเขาไป

ผมเองก็มีปัญหาไม่ต่างกัน ผมจำชื่อนักศึกษาไม่ได้ ยิ่งหน้าตาไม่ต้องพูดถึง พวกเขาเปิดกล้องในช่วงเิมแรกเพื่อแนะนำตัว และทำความรู้จักเพื่อนๆ จากนั้นก็ทิ้งให้ผมเคืองคว้างในห้องเรียน

ผมคงจะจำใครสักคนไม่ได้จริงๆ ถ้าผมสันต์ไม่ส่งข้อความมา

“ทำไมน้องไม่ให้เกียรติอาจารย์เลยครับ” นั่นแหละ ผมจึงจำ
อนุชิตได้ขึ้นใจ

ผมจึงจำฮิธ เลดเจอร์ หรือโจ๊กเกอร์ได้ขึ้นใจ

-๖-

หลังรับรู้ข้อความจากคมสันต์ ท่าทีที่ผมมีต่อนักศึกษาชั้นปี ๑
ก็เปลี่ยนแปลง แม้จะบอกตัวเองว่าไม่โกรธเคืองแล้ว ทว่าแก้วที่มี
รอยร้าว มองอย่างไรก็เห็นตำหนิ ผมกำชับคมสันต์ว่าอย่าไปโกรธ
เคืองอนุชิต อย่าใช้ความเป็นรุ่นพี่จ้องอาฆาตมาดร้ายหรือลงโทษ
รุ่นน้อง แต่เป็นผมเองที่เปลี่ยนรูปโปรไฟล์เป็นแบทแมนระหว่างรอ
นักศึกษาเข้าห้องเรียน

ผมยังคงนำตัวอย่างงานของรุ่นพี่มาให้รุ่นน้องดูเช่นเคย เผื่อ
รอว่าจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นอีกไหม คราวนี้ไม่มีใครส่งข้อความถึงผม
อาจเป็นไปได้ว่า คมสันต์ไปต่อว่ารุ่นน้องจนเรื่องราวรับรู้ทั่วทั้ง
ห้องเรียน น้องใหม่ชั้นปี ๑ จึงเซ็ดขยายด แสดงออกผ่านความเงิบ
ท่าทีแปลกๆ แบบนี้ไม่เคยเกิดขึ้น หรือผมคิดไปเอง ตลอดคาบนั้น
เราเรียนกันอย่างหอยเหงาเศร้าซึม

ผมตั้งคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์โควิด พวกเขาไม่ตอบ

ผมตั้งคำถามเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ พวกเขาเงิบเฉย

ผมตั้งคำถามเกี่ยวกับแนวโน้มในอนาคตของประเทศ

พวกเขาเฉยชา

ผมตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นดราม่าในข่าว พวกเขาไร้
ปฏิกิริยาตอบสนอง

ทุกอย่างดูอึดอัดสับสนไปหมด เหมือนไม่มีอะไรเข้าที่เข้าทาง

คราวนี้ผมเองเริ่มคุมอารมณ์ตัวเองไม่อยู่ พานโทษคมสันต์ต่างๆ นานา คงเป็นเพราะเขาที่ทำให้รุ่นน้องเจี๊ยบแบบนี้ ไม่กล้าปรึกษาพูดคุยอะไร ทุกคนแสดงปฏิกิริยาต่อต้านผมอย่างชัดเจน ทั้งที่ผมกำชับเขาไปแล้วว่า อย่าใช้ความเป็นรุ่นพี่ไปรังแกรุ่นน้อง

ผมรีบปิดห้องเรียน ในใจคุกรุ่นเกรี้ยวกราด ผมต้องจัดการกับต้นตอ จัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้น จัดการกับระบบแย่ๆ ที่มันเกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย

ผมส่งข้อความไปหาคมสันต์ “คุณไปต่อว่ารุ่นน้องใช่ไหม”

-๗-

บางครั้งโลกไม่ได้ตั้งใจเราไปทั้งหมด มีวันที่ไม่สมหวังสักอย่าง คาดหวังมากเกินไปยอมผิดหวัง นักศึกษาเลือกจะเจี๊ยบนิ่งอาจเพราะเห็นโจ๊กเกอร์และแบทแมนอยู่ในห้องเรียน เมื่อใดที่ตัวละครสองตัวนี้ต้องอยู่ในเฟรมเดียวกัน ถ้าไม่ห้ามนด้วยแรงกาย ก็ใช้ถ้อยคำเชือดเฉือนหัวใจให้แตกร้าวไปข้าง

ถ้าโลกได้อย่างใจไปทุกอย่าง ผมคงภาวนาไม่ให้มีการสูญเสียย้อนเวลากลับไปแก้ไขเหตุการณ์วันวาน

จำไม่ได้ว่าผมสาวหมัดออกไปเท่าไร จำได้เพียงหมัดแรก กระแทกเข้าเต็มหน้าของฝั่งตรงข้าม เขาเซถอยหลัง ผมก้าวเท้าตามไปประเคนหมัดใส่ไม่ยั้ง เขาล้มลง ผมปรี่เข้าหา กระโจนใส่ราวคนเสียสติ ร้องคลั่งเสียงหลง น้ำตาผมไหลออกมา ทั้งโกรธทั้งเสียใจ เขาไม่มีที่ท่าตอบโต้ ได้แต่ใช้มือป้องใบหน้าจากพายุกำปั้น

หากไม่มีมือและเสียงของคนรักมาห้าม สาบานได้ว่าผมจะชดเชาจนหมดแรง ให้สาสมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

“พอได้แล้ว พอได้แล้ว” เธอกรีดร้อง ร้องไห้ของของเธอเอาไว้ สติ
ผมกลับคืนมา ผมต้องรีบไปโรงพยาบาล มองหน้าเธอ ไม่มีใบหน้า
ใดจะเศร้ามากไปกว่านี้อีกแล้ว

อุบัติเหตุวันนั้นพรากลูกสาววัยกำลังหัดเดิน หลังถ้อยคำของ
หมอ ผมสวมกอดคนรักแน่น น้ำตาเราไหลออกมาอย่างไม่มีที่ท่าจะ
หยุด ผมโกรธแค้นเคืองคู่กรณี พอๆ กับที่เฝ้าโทษตัวเองว่าทำไมถึง
ไม่ปิดประตูบ้าน ปล่อยให้เด็กหญิงไร้เดียงสาคนหนึ่งที่ไม่รู้เรื่องราว
เดินเตาะแตะออกไปถนน เพียงเสี้ยววินาที ทุกอย่างพังสลายไม่อาจ
ย้อนคืน ความเศร้าโอบกอดเราทั้งสองเอาไว้อย่างนั้น

งานศพของลูกสาว คู่กรณีมาร่วมงาน ใบหน้าเขาพูด บวมซ้ำ
เขาก็้มลงกราบขอโทษขอขมาเรา จังหวะนั้นผมอยากปรี๊ดเข้าไป
เปิดศึกอีกรอบ แต่เธอกำข้อมือผมแน่น เกร็งยึดบีบไว้เป็นสัญญาณ
ห้ามปราม ผมมองหน้าเธอ รับรู้สายตาคู่คนเคย หากลองไม่ลงมือ ผม
คงทำให้เธอเสียใจมากกว่าเดิม

ใครจะเข้าใจความเจ็บปวดตรงนี้ได้เท่าผู้สูญเสีย

ผมมารู้ภายหลังว่า ก่อนเกิดเหตุการณ์วันนั้น คู่กรณีเพิ่ง
สูญเสียภรรยาไปจากอุบัติเหตุเช่นกัน

เราสองคนนอนไม่หลับ ผันร้ายและสะดุ้งกลางดึกเสมอ
ในฝันผมเห็นภาพตัวเองกำลังสาวหมัดใส่เขาไม่ยั้ง เขาได้แต่บ๊อง
ไม่ตอบโต้

หลายคืนภรรยาละเมอ ผมได้ยินคำว่า แม่ขอโทษ แม่ขอโทษ
เราต้องลุกขึ้นมาปลอบกันและกัน กว่าที่จะผ่านไปแต่ละคืนช่าง
ยากเย็น ยาวนาน ผมนั่งจมในความเศร้าคิดถึงลูกสาว เจ็บปวดรำลึก
หัวใจแตกสลาย เป็นผมเองวันนั้นที่ไม่รอบคอบลืมนิปิดประตูบ้าน

เสียงของลูกดังมาจากทุกมุมของบ้าน

“หนูอยากได้ลูกแมวตัวนั้น พ่อซื้อให้หนูได้มั้ย” เธอว่าพร้อม
ขึ้นไปเจ้าแมวสามสีในกรงหน้าร้านสัตว์เลี้ยง

-๘-

**“ผมไม่ได้โกรธที่มีภาพของผมกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม และผมไม่เคย
คิดจะลงโทษน้องหรือต่อน้องเลยครับ” คมสันต์พิมพ์กลับมา “ผม
ไม่เคยคุยเรื่องนี้กับน้องครับ แต่ยอมรับว่าโกรธแทนอาจารย์ ห่วง
ความรู้สึกของอาจารย์มากกว่า”**

ผมไม่รู้ว่าจะส่งสารหรือถ้อยคำตอบกลับอย่างไร

“อาจารย์อย่าคิดอะไรมากนะครับ” หลังข้อความมีอิโมจิหน้ายิ้ม
ต่อด้วยพนมมือไหว้

ผมเลือกที่จะไม่พิมพ์ตอบกลับ ความคิดต่างๆ เริ่มวนอยู่ในหัว
หรือผมมัวแต่คาดเดาความรู้สึกของคนอื่น กลัวว่าเขาจะโกรธเคือง
รุ่นน้อง คิดกังวลเรื่องที่เกิดขึ้น ทว่าเขาเองกลับไม่ได้คิดเรื่องนี้เลย
หรือผมเริ่มคิดแทนคนอื่นไปเสียทุกเรื่อง หลงลืมไปว่าโลกนี้ยังมี
สิ่งอื่นๆ อีกมากมายที่มองไม่เห็น โดยเฉพาะสิ่งที่อยู่ในใจ

นาที่นั้นคมสันต์ทำให้ผมเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด ที่ผ่านมามีผม
อาจเอาตัวเองเป็นศูนย์กลางของทุกเรื่อง แบกอคติหนาหนักที่มอง
ไม่เห็น สวมแว่นมายาที่คิดว่าตัวเองเข้าใจ เทียบตัดสินสิ่งนั้นสิ่งนี้
ด้วยความคาดหวังเข้าข้างตัวเองสารพัด

ผมอยากจะพิมพ์อธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้คมสันต์ได้รู้ แต่
มันคงจะยาวยืดและข้อความคงสื่อสารไม่ได้อย่างที่ใจต้องการ

ชั่วโมงต่อมาที่ต้องเจอกับนักศึกษาปี ๑ ผมเปลี่ยนรูป
โปรไฟล์จากแบทแมนมาเป็นภาพของตัวเองเมื่อครั้งไปเดินป่า เลือก

ใช้ภาพนี้เพราะจำความรู้สึกวันนั้นได้แม่นยำเมื่อขึ้นพิชิตยอดเขาสูง
ลัวได้ ที่สำคัญเป็นภาพที่เธอถ่ายให้ เป็นช่วงแรกที่เราเริ่มคบหากัน
วันนั้นเราสองคนมีความสุข

ผมสำรวจดูนักศึกษาที่เข้ามารอในห้องเรียนออนไลน์วันนี้
ไม่เห็นฮีธ เลดเจอร์ หรือโจ๊กเกอร์ มีแต่โปรไฟล์ภาพใบหน้าเข้มคล้ำ
ของผู้ชายคนหนึ่งฉายยิ้มมีความสุข ลักษณะที่เห็นเด่นชัดที่สุดคือ
ผมสั้นเกรียน

-๙-

ผมเจอนักศึกษาคนหนึ่งเมื่อไปรับเอกสารที่มหาวิทยาลัย
เธอเดินเข้ามาหาที่โต๊ะขณะผมร้อหาปากกาในกระเป๋า

หลังหน้ากากอนามัยผมพอจำได้ว่าเธอคือนักศึกษาชั้นปีที่ ๒
ชื่อเธอติดอยู่ที่ริมฝีปากแต่เอื้อมเอ่ยออกมาไม่ได้ ความหาจาก
ความทรงจำยังว่างเปล่า ครั้นจะถาม เธอก็พูดขึ้นมาเสียก่อน

“อาจารย์รู้ไหมว่าคมสันต์ติดโควิด” ผมมองหน้าเธอ เริ่มจำ
ได้ เธอมักนั่งอยู่ฝั่งซ้ายห้องเรียน ขณะที่คมสันต์ยึดพื้นที่ข้างหน้าต่าง
หลังห้อง ภาพในห้องเรียนเริ่มประกอบร่างฉายชัด แต่ชื่อของเธอยัง
อยู่ในหลุมดำ

“ผมไม่รู้เลย” สายหน้าพร้อมคำตอบ “แล้วเป็นอย่างไรบ้าง”

“น่าจะยังอยู่ในโรงพยาบาลสนามนะคะ หนูเองก็ไม่ได้คุยกับ
เขาเลย รู้ข่าวจากเพื่อนอีกคนค่ะ” เธอตอบ เหมือนมีหน้าที่มา
รายงานข่าวให้ผมรับรู้และจากไป

โดยปกติแล้วคมสันต์ไม่ค่อยโพสต์หรือแสดงความคิดเห็น
อะไรผ่านโลกออนไลน์อย่างเฟซบุ๊ก ผมเข้าไปสำรวจพบเพียงภาพที่

เพื่อนๆ แท้ก็เขามา

เป็นโปรไฟล์ที่จัดชุดและร่างเหงาเหลือเกิน สิ่งที่เราจะยืนยัน
ตัวตนของเราในโลกออนไลน์ได้ก็คือบทสนทนาในกล่องข้อความ

“อาจารย์อย่าคิดอะไรมากนะครับ” ระหว่างผมกับเขา เราค้าง
ถ้อยคำนั้นไว้

ผมส่งข้อความหาเพื่อนสนิทของคมสันต์ ได้ถามสารทุกข์
สุขดิบ ก่อนถามเรื่องติดโควิด

เมื่อมาไล่เรียงดูวันที่และเวลาที่ผมสนทนากับคมสันต์ใน
กล่องข้อความแล้วพลันทำให้รู้สึกเศร้าใจ

คมสันต์จะรู้สึกอย่างไรในวันที่รักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล
สนาม เขาอาจฝันเห็นปู่ที่จากไป ได้ใกล้ชิดประหวัดความเจ็บป่วย
รุมเร้า หรือสะดุ้งตื่นตกใจเมื่ออาจารย์คนหนึ่งทักไปหา “คุณไปต่อว่า
รุ่นน้องใช่ไหม”

ไม่มีสักคำที่เขาปรึกษาถึงความป่วยไข้ที่กำลังเล่นงาน

“ยอมรับว่าโกรธแทนอาจารย์ ห่วงความรู้สึกของอาจารย์
มากกว่า”

ในขณะที่ผมบอกเขาว่าอย่าไปโกรธเคืองรุ่นน้อง เป็นไปได้
ไหมว่าเขาที่กำลังบอกผมว่าอย่าไปโกรธเคืองใครเลย

“ผมไม่ได้โกรธที่มีภาพของผมกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม”

คำถามย้อนกลับมา ผมเองยังมีความโกรธหลงเหลืออยู่ไหม
โกรธที่มีหน้าตัวเองในภาพนั้น

“ผมไม่เคยคิดว่าจะลงโทษน้องหรือต่อว่าน้องเลยครับ”

ในขณะที่คมสันต์พิมพ์ข้อความเหล่านี้ เขายังรักษาตัวอยู่ที่
โรงพยาบาล เขาคิดถึงผม เขาห่วงใยผม เขาไม่เคยเป็นศูนย์กลาง
ของคนอื่น

ผมอ่านบทสนทนาในกล่องข้อความซ้ำไปซ้ำมา ความรู้สึก
หลายอย่างเล่นงานจนผมเสียหลัก ผมช่างไม่เอาไหนเลย คิดแทน
คนอื่นไปเสียทุกเรื่อง หลงลืมไปว่าโลกนี้ยังมีสิ่งอื่นๆ อีกมากมายที่
มองไม่เห็น โดยเฉพาะสิ่งที่อยู่ในใจ

ผมตัดสินใจพิมพ์ข้อความส่งไปหาคมสันต์

“ขอบคุณมากนะ ดูแลตัวเองดีๆ ด้วย”

ผมอยากให้เขารู้ว่า ผมรู้สึกอย่างนี้จริงๆ

คนหนึ่งยืน คนหนึ่งนั่ง

ความกระจำงที่ระยะทาง ๔๑,๐๕๗ กิโลเมตร

มูลไส้เดือน

กระสุนนัดนั้น

ไก่ที่หายไป

คนตัวสั้น

บนทางเดินของออร์ฟิอุส

ปากกาบกบฏ

เปิดกำลังพอดี

มูมมองภายใน

เรามาถึงจุดนี้ได้อย่างไร

เรื่องพ่ายหน้าของซีเนไฟล์

อื่นๆ อีกมากมาย

วรรณกรรมรางวัลฟานแวนฟ้า ประจำปี ๒๕๖๕

สืบสาน สร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมือง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

ประเภทบทกวี

รางวัลชนะเลิศ

ผีถ้วยแก้ว	๕
อร่าม อินพุ่ม	

รางวัลรองชนะเลิศ

ชาดอกไม้งาม-รหัสประเทศในสวนชีวิต	๘
คิตา บาร์ตดาเยา	

เธอกับฉันนั่นคือเรา	๑๑
อภิชาติ คำดี	

รางวัลชมเชย

ความเจ็บไม่ใช่สันติสุข	๑๔
ปริญญ์ สระปัญญา	

จิกซอร์ประชาธิปไตย	๑๖
วิสวัน	

จุดและเส้น	๑๙
ปณิธิ ภูศรีเทศ	

โต๊ะอาหารที่ใหญ่กว่าบ้านทั้งหลังของเรา
เฟื่องเขียว เกี้ยวพวญ์หลั่น ๒๐

ทัวร์ลงริชิม
รังสิมันต์ จุลหริก ๒๓

พานไหว้ครูห้อง ป.๕
กิตติศักดิ์ ศรีแก้วบวร ๒๕

เพลงของพ่อ บทกวีของแม่
นรเศรษฐ์ ทับทิมทอง ๒๘

เพื่อนเอ๋ย...เรายังอยู่ร่วมหมู่บ้าน
พรชัย แสนยะมูล ๓๑

เลือดในเลือด
(แหว่เสียงลมไร้ชื่อจากกุตูปาลอง)
องอาจ สิงห์สุวรรณ ๓๔

วันคลื่นโถมทะลุละเลคลั่ง
เมษา ภมรทรัพย์ ๓๘

บทกวี

พิถัวยแก้ว

• อร่าม อินพุ่ม •

เห็นสิ่งใดในเงาและเสาบ้าน
ปรากฏการณ์ที่เสาเงาที่เห็น
แขวนป้ายลงอาคม “บ้านร่มเย็น”
บ้านย่อมเป็นร่มเงาคุ้มเสาเรือน
เสาที่ค้ำหลังคาและฝาบ้าน
คือรากฐานตรึงไว้ไม่เขยื้อน
คำนวณฤกษ์นาที่วันปีเดือน
ไม่ลืมเลือนขอขมาแด่ฟ้าดิน
จึงฝังรากความรักไว้หนักแน่น
มีแก้วแหวนเงินทองกองทรัพย์สิน
ให้ไหลมา บ่ามาเป็นอาภิน
อย่าขาดกินขาดใช้สบายดี
เครื่องเซ่นไหว้บูชาตามวาระ
บูชาพระไหว้ต้นเสากราบเจ้าที่
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งโลกาบรรดามี
บ้านหลังนี้ร่มเย็นและปลอดภัย

บ้านก็อยู่อย่างบ้านมานานเนิ่น
มีส่วนเกินส่วนขาดบทบาทใหม่
ความมีอยู่แต่แรกเริ่มแปลกไป
เริ่มแปลกใจในเงาใครแผ่มา
เริ่มแปลกใจนึกงงในต้นเสา
คล้อยคล้ายว่ามีเงาใครแผ่มา
บ้านที่รักมักจะเป็นลานประลอง
พลอยขัดข้องข้ามฝ่าเขตอารมณ์
พาลไปฟาดต้นเสาถูกกล่าวหา
ชอบเงื่องอ้างบาตรอำนาจข่ม
คล้ายดวงตาซ้อนทับมีลบลม
ต่างซ่อนปมในใจ...ในเงาพราง

สถานการณ์อย่าแยะต้องแก้ไข
ฮวงจุ้ยไม่ถูกแบบแทบทุกอย่าง
ตรงนั้นพลาดนี่ผิดกลับทิศทาง
ต้องรื้อสร้างบ้านใหม่ในตำรา
ผู้สันทัดกรณีต่างชี้แนะ
อย่างนั้นแหละอย่างนี้สิดีกว่า
โหรไทยจีนแขกยามก็ตามมา
กรอกหูขวามือซ้ายปวดท้ายทอย
คนในบ้านเกรี้ยวกราดตวาดผี
อวดลำแดงจะแข่งดีทำผีตอ
ทั้งพระภูมิ เทวดาก็มาพลอย
ค่อยทยอยทิ้งวิมานบ้านมนุษย์

เห็นหรือไม่ว่าในเงาและเสาบ้าน
อารมณ์ร้านโน้ดเล็ดยังเดือดปุด
เห็นหรือเปล่าเสาดิมที่เริ่มทรุด
ความชำรุดลามมาน่าสะพรึง
ยื่นข้อความถามที่ผิ้วยั่วแก้ว
วางมือแล้วมือใครลากไปถึง
ฝืนมองมือทั้งนั้นต่างดันดึง
เห็นมือซึ่งดึงดันฟาดกันเอง.

ท่าดอกไม้-รหัสประเทศในสวนชีวิต

• คีตา บาร์ตทายา •

๑.

เข้าอีกเข้า, ชุ่มฉานบ้านหลักแหล่ง
เสียงของแสงร้อยทำนองสีของสวน
นุ่มเพลงนก หยตน้ำหยาดงามนวล
นามรูปมวลพุ่มพฤษภูมิคุ้มกัน

ชีวิตย่าสนธยา...ตาของหลาน
ท้องทะยานโลกล่วงช่วงสมัย
เซลล์ เลือด เนื้อ กระดูก เส้นเอ็นหัวใจ
กรำคลื่นไฟฟ้าคลื่นฝนจนเห็นจริง

จนกระจำทางชี้ท้ายที่สุด
มุ่มและหมุดเป่ามุ้งฝันพุ่งดิ่ง
หมายกวาดหมอกพอกฟ้า ซ้ำฝูงปลิง
กลับถูกทิ้งลงเหวเท็จ เช็ดน้ำตา

มา...นั่งไถ่ให้กอดหนอยนะหลานรัก
เข้าที่เหลือน้อยนักกับวันหน้า
ควรเชื่อมชิดเหตุผลสนทนา
รินสีหลาน จิบซากาเดียวกัน

๒.

เห็นแววตา ตา^{รู้}เสียง^{รู้}ร่ำ
เจ้า^{ร่ำ}ข้า^{ร่ำ} ขม^{เคียด}ทั้ง^{เดีย}ด^{ฉันท์}
ซึ่งสภาพ^{อบ}หุ้ม^{มี}ด^{กลุ่ม}ควัน
ของ^{ห้วง}ครรภ^{ประเทศ}ครี^มสะ^{ลิม}สะ^{ลือ}

ครุ่น^ลอก^กร^าบ^กะ^ทะ^หะ^พ้า^กะ^ลา^คร^อบ
ทั้ง^{ระ}บ^อบ^เเ^ยน^ชิง^กฎ^ดัง^ดือ
เป็น^{พล}เม^อง^ดิน^ดเ^นไ^หม^ผัน^ไกล^มือ
ตา^{เคย}ช^{ื่อ}ครุ่น^{มา}ก^{่อน}อ^ยาง^อน^แ

จิ^บชา^ลิ, จิ^บชา^ดา^{จะ}บ^อก
ชา^{เต}ม^จอก^ไอ^กระ^อย^ำก^ำจ^{าย}แผ่
กล[ิ]น^{มะ}ล[ิ] กุ^หลา^บชา^ดอก^กา^{แพ}
ค^{ือ}ร^หัส^กุ^ญแจ^ลบ^แล^เจ

ทาง^ริม^ธาร^ฐา^รร^ทัด^ตา^พล^{ัด}พ^ลาด
ไป^{ไม่}สุด^{ประ}วั^{ติ}ศ^าส^{ตร}อัน^ยิ่ง^{ใหญ่}
ถ^{อน}ท^ำแต่^ยาก^ลิ^หล^บหน[ั]ญ
เส[ี]ย^งฟ^{ืน}ไฟ^{ชา}ริ^นหล^{ั่ง}เจ้า^ฟัง^{ดู}

บนผืนดินหนึ่งเดียวร่วมเกี่ยวข้อ
ดอกไม้นองทางเวลาร่วมอยู่
กิ่งมะลิจากธารโต ร่วงประดู
กล้ากาแฟจากอณูแดดเพียงดาว

จากสังขละฯ กุหลาบสะพรั่งจากสังขละ
อีกลำดวนดอกกระดะ ปีบช่อขาว
ต่างต้นธารทิศฤดูต่างครู่คราว
แต่ร่วมร้อยทุกเรื่องราวอีกยาวนาน

อย่าให้ปมขมวดปมกดข่มขวน
เสียงของแสงสีของสวันล้วนแก่นสาร
สะสมสุข ปล่อยบรอยเศร้า เกลาวิญญาณ
ถอดรหัสชาหอมหวาน ฝาด่านขัง

๓.

เข้าอีกเข้า, ชุ่มฉานบ้านแหล่งหลัก
เจ้าหลานรักการค้นหาฟ้ากรุ่นหวัง
ไม่ต้องปลื้มหลีกถ่วงทิ้งรวรัง
แต่ต้องหยั่งรากรักรอเข้าต่อไป.

เธอกับฉันนั่นคือเรา

• อภิชาติ ต่ำดี •

๑.

○ ในรั้วบ้าน-ร้านกาแฟ-แคร์ไม่ไผ่
กลางเมืองใหญ่-ในเทียนนา-ริมป่าเขา
ทั้งโลกจริง-โลกเสมือน ล้วนเพื่อนเรา
ในร่มเงาของประชาธิปไตย

○ ในวันคืนตื่นหลับเธอกับฉัน
ต่างก็มีคืนวันให้ฝันใฝ่
ต่างคน-ต่างความคิด-ต่างจิตใจ
ต่างเชื่อในความดีวิถีประชา

○ พุดเถิด...พุดคุยกันฉันมนุษย์
แสวงจุดร่วมกันแก้ปัญหา
เพื่อเส้นทางอภิวินัยรัฐสภา
จะควรรค่าถึงพร้อมให้น้อมนบ

○ เป็นเวทีเปิดไว้ให้เห็น
เพื่อเคืองเข็ญก้าวข้ามสู่ความสงบ
เธอกับฉัน...ถ้าเราต่างเคารพ
อาจมาพบกันในแดนพนาแว่นฟ้า

○ อย่าให้เสียงอภิปรายต้องหายเงียบ
กลบด้วยเสียงย่าเหี้ยบอย่างคลั่งบ้า
อย่าให้คำส่อเสียดเหี้ยมดประชา
อยู่เหนือกว่าถ้อยธรรมคำกวี

๒.

○ มีที่ว่าง...ให้เธอ-ฉันคุยกันใหม่
ในพุ่มพฤกษ์พงไพรไม้หลากสี
เพียงทุกฝ่ายยึดมั่นสันติวิธี
เปิดพื้นที่ประจักษ์ใจให้เจรจา

○ กี่ชั่วเหยี่ยวกระหับปีกอีกกี่หนาว
กี่ปวดร้าวโคกตรมเย็นลมป่า
กี่ดอกไม้อัปลายปิ่นที่ยื่นมา
กี่น้ำตาเจ้าขุนทองที่นองเนือง

○ เห็นผืนดินสุสานผู้หาญกล้า
ดอกไม้อัปประจักษ์พรม ส้ม-แดง-เหลือง
ล้วนชีวิตประชาชนพลเมือง
หมายประเทืองเทิดประชาธิปไตย

๓.

○ โลกความจริง-กับคำถามในความต่าง
เราพบกันครึ่งทางจะได้ไหม
อยู่ไทเปีย-สุขาวดี อยู่ที่ใด
หรือมีใครผึ้งกลบให้หลบเร้น

โลกเสมือน-เสมือนอย่างเมืองร้างมิตร
ต่างความคิดระดมดำป่านฆ่าเช่น
จัดทัวร์ลงรุ่มลั้ล่อมไล่คอมเมนต์
บล็อก-อินเฟรนด์ สรุปลบเลิกคบกัน

○ มองข้ามความเป็นมนุษย์กันสุดขีด
เหมือนจิ้งหรีดจู่กระโจนเมื่อโดนปั่น
เพียงคิดต่างก็ประกาศเข้าฟาดฟัน
รอยร้าวเธอกับฉันใครบรรเทา

○ ถ้าทุกฝ่ายเฉลี่ยใจไม่สุดโต่ง
ย่อมจรรโลงโลกได้ทั้งใหม่-เก่า
ถ้าเธอ-ฉันไม่เห็น “ความเป็นเรา”
แก่น-รากเหง้าสังคมคงล้มครืน...

ความบีบไม่ใจสันติสุข

• ปรีณีย์ สาระปัญญา •

(๑)

นานเท่าไร? ที่เราเอาแต่เงียบ
นึ่งกับการโดนเอาเปรียบโดนเหยียบย่ำ
เคยกับความเสื่อมทรุด อยู่ติธรรม
ทนกับความเหลื่อมล้ำ โดยจำทน

ยอมต่อการโดนกระทำอยู่ซ้ำซาก
นึ่งมิกล้าเอ่ยปากแม้ยากก่น
เงียบต่อการถูกรอนลิดลวงสิทธิตน
ค้อมกับผลประโยชน์โปรยโดยคุณ

จริงหรือ? ความเงียบบง - สันติสุข
เสียงปากท่องยังร้องทุกข์อยู่ทุกที่
ใช่หรือ? ความเงียบบง สันติวิธี
ปึกเสรีในกรงขังตายทั้งเป็น

ประเทศ - เจริญรุดหน้าหรือล้าหลัง
เมือง - คับคั่งความสุขหรือทุกข์เข็ญ
บ้าน - ที่อยู่แดดร้อนหรือหนาวเย็น
คน - ที่เห็นเป็นมนุษย์หรือครุฑ ยักษ์

(๒)

ไม่ใช่หรอก ความเงิบบังน - สันติสุข
ขย่ะชุกได้พรมทิ้งจมปลัก
ไร้มีหรือ เช็ดสะอาด กวาด ล้าง ชัก
ล้นทะลักปัญหา อนาคต

การเพิกเฉยยอมกัดกินสิ้นกระดูก
ความผิด-ถูก มิใช่ฟ้า ชะตากำหนด
อยู่ที่เสียงเราร้องขับความอภัย
อยู่ดิธรรมไหนจะกอดบดบักลิ้น

อวยยอมให้คอร์รัปชันแพร่พันธุ์เชื้อ
อวยยอมตกเป็นเหยื่อเศษเน้อเย็น
อวยยอมต่ออำนาจทุนกระสุนปืน
จงดัดยืนต่อชีวิต สิทธิ เสรี

(๓)

ความเงิบมิอาจผลิสันติสุข
คนต้องลุกขึ้นมาทำหน้าที่
ไม่ยอมต่ออยู่ดิธรรมไดย้าย
คนจึงมีคุณค่าว่าเป็นคน

จิกขอวีปะธาธิปไตย

• วิสวัน •

(๑)

นั่น, ภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
เป็นจิกขอว์กลองใหญ่ในวันเก่า
ยังคงค้างอยู่อย่างนั้นนานเนา
เหลือส่วนเสี้ยวแห่งเว้าเว้นว่างไว้
ปรากฏภาพคือพานแว่นฟ้า
สะท้อนแสงงามสง่าบนฐานใหญ่
ล้อมด้วยปีกสีดำนานบันได
ภาพสลักความนัยนั้นซ่อนกล
แต่เริ่มไว้เพียงครึ่งก็เลิกต่อ
เหลือเศษส่วนจิกขอว์ร่วงหล่น
ไว้ร่วทิวฟ้าเบื้องบน
ไว้ร้างผู้คนถนนนั้น

ลูกเอ๋ย, เหตุใดไม่สานต่อ
อนุสาวรีย์เปลี่ยวรกร้างภาพฝัน
ยินเสียงซื่อตอบคำจ้ำจวนรวิ
ลูกไม่ต่อเพราะตีบตันจนใจ
นับแต่อนุสาวรีย์ถึงรากฐาน
ล้วนแต่ภาพสวยตระการ, ย่อมต่อได้
แต่ส่วนอื่นเหมือนกันจนเกินไป
ต่ออย่างไรก็ไม่รู้ดีพิกล

ดูสิ, ฟ้าก็เหมือนกันทั้งชั้นฟ้า
จะขึ้นไหนก็ฉาบทาฟ้าสีหม่น
ปวงประชาก็เหมือนกันทุกชั้นชน
ไม่แตกต่างทุกถนนเหมือนคนเดียว

(๒)

ลูกเอ๋ย, จักขอวิปรีชาธิปไตย
ย่อมมิใช่เลือกสรรเพียงส่วนเลี้ยว
กว่าจะเต็มภาพฝันอันกลมเกลียว
ทุกทุกชั้นย่อมเกาะเกี่ยวมิถนอง
ใช่เพียงต่อส่วนใดให้ภาพเด่น
ส่วนอื่นแอบซ่อนเร้นและเว้นว่าง
เพราะประชาธิปไตยคือหนทาง
ที่ประสานความแตกต่างอย่างแนบชิด

หนึ่งขึ้นย่อมมิใช่หนึ่งท้องฟ้า
หนึ่งขึ้นใช่แทนค่าทั้งถนน
หนึ่งขึ้นคือหนึ่งมือของหนึ่งคน
ที่เกาะเกี่ยวตัวตนประชาธิปไตย

ดูสิ, พ้าย่อมมีหลายริ้วฟ้า
เมื่อสายลมผ่านมาวันฟ้าใหม่
บนถนนสายเก่า, รอยเท้าใคร
เคยเหยียบย้ำหัวใจเผด็จการ

(๓)

นั่นคือภาพอนุสาวรีย์ที่วาดหวัง
ทุกทุกขึ้นคือพลังความกล้าหาญ
ภาพประชาธิปไตยใช่เพียงพาน
ไร้รากฐานปวงประชาและฟ้าไกล

ทีละเล็กทีละน้อยค่อยต่อติด
จากน้อยนิดจึงค่อยเห็นเป็นภาพใหญ่
แม้ขาดเพียงเศษเสี้ยวส่วนเดียวไป
ย่อมเป็นภาพประชาธิปไตยไม่สมบูรณ์

จุดและเส้น

• ปณิธิ ภูศรีเทศ •

๑.

เพราะเส้นดั่งตั้งตรงแทนคนมัน
เกิดเป็นเสาเป็นลูกตั้งกรอบประตู

เพราะเส้นเฉียงเฉียงลาดพาดข้างบน
สร้างมุมแคบมุมกว้างต่างค้ำยัน

เพราะเส้นนอนเส้นระนาบคือราบเรียบ เปรียบเทียบพื้นแผ่นแน่นอุดหนุน
สถาปัตยกรรมถูกค้ำจน

เพราะเส้นคดเส้นโค้งจรรโลงวิจิตร
ผลิลวดลายรังสรรค์ศิลป์บรรจง

ก็เส้นก็สายการก่อสร้าง
ยึดยึดโยงอยู่ยังยืนนาน

เป็นโครงสร้างสำคัญยันหยัดอยู่

เส้นตรงดั่งเชิดชูทุกช่วงชั้น

จึงน้ำฝนล่องไปไหลลดหลั่น

ถ่าน้ำหนักสัมผัสพันอันสมดุล

เกิดต้นทูนนิवासสถานบ้านมั่นคง

นิมิตอ่อนหวานตระการส่ง

เป็นองค์ประกอบร่วมรวมเนื่องงาน

แปลงภาพร่างเป็นรูปทรงมวลแก่นสาร

ทุกเส้นพันธกานต์บ้านแข็งแรง

๒.

จุดต่อจุดจุดต่อถักทอเส้น
พล้งเส้นเลื่อมถอยพลอยแปรแปลง

จากจุดเป็นเส้นเกิดเป็นบ้าน
เนื้อกาวยเชื่อมรอยรอบทาครอบคลุม

รักษาจุดประจักษ์ว่ารักษาเส้น
บ้านเรืองเมืองรามด้วยความรัก

หากจุดเว้นว่างเปล่าขาดเว้าแหว่ง

คว่ำตะแคงยุบตัวทั่วทุกมุม

เส้นประสานเส้นสวดยช่วยโอบอุ้ม

จะช่วยคุ้มครองบ้านเนิ่นนานนัก

โดยมิเว้นว่างสู่อุปสรรค

จากมือถักทอจุด...สุดเส้นใจ

โต๊ะอาหารที่ใหญ่กว่าบ้านทั้งหลังของเรา

• เพลงเขียว เทียนบุหลัน •

เมื่อครั้งที่พ่อถามว่าพวกเราจะกินอะไร
ทุกคนล้วนแสดงความเห็นของตัวเอง
ทุกครั้งจบลงด้วยรอยยิ้มเสมอ
แม้ฉันจะไม่ได้กินในสิ่งที่ฉันชอบ
แต่ฉันก็พอใจที่น้องสาวและแม่ได้กินสิ่งที่ชอบ

ใช้ว่าฉันจะต้องกินสิ่งที่คนอื่นชอบไปเสียทุกครั้ง
บางทีฉันกับพ่อและน้องสาวก็เห็นพ้อง
ส่งแม่ไปอยู่มุมแห่งความผิดหวังบ้าง
แต่ถึงกระนั้น, ทุกครั้งจบลงด้วยรอยยิ้มเสมอ
แม้แม่จะไม่ได้กินในสิ่งที่ท่านชอบ
แต่แม่ก็พอใจที่ทุกคนในบ้านได้กินสิ่งที่ชอบ

พ่อบอกว่าเราต่างมี “เสียง” ที่ดังอยู่ในบ้าน
เสียงพ่อไม่เคยดังกว่าเสียงลูกชาย
เสียงแม่ไม่เคยดังกว่าเสียงลูกสาว
เสียงพี่ชายไม่เคยดังกว่าเสียงน้องสาว
น้ำหนักเสียงของเราต่างเท่ากัน
พ่อยังบอกอีกว่าเมื่อใครคนหนึ่งพูด
คนที่เหลือย่อมต้อง “รับฟัง”

พอว่าบางครั้งมันอาจกลายเป็นการวิวาท
ถ้าทุกคนไม่เคารพซึ่งเสียงที่แตกต่างออกไป
และยังคงดิ่งตันจะเอาสิ่งที่ตัวเองต้องการ
โชคดีที่บ้านของเราไม่เป็นแบบนั้น
ทุกครั้งทุกคนจึงมีรอยยิ้ม

พอบอกกับฉันว่าสักวันหนึ่ง
เมื่อฉันได้เจองวงสนทนาที่กว้างกว่าห้องรับแขก
โต๊ะอาหารที่ใหญ่กว่าบ้านทั้งหลังของเรา
และใครสักคนในนั้นถามขึ้นว่าพวกเราจะกินอะไร
เมื่อนั้นให้ฉันออกความเห็นเหมือนเช่นที่เป็นมา
เลือกอาหารดีที่สุดสำหรับฉัน
ซึ่งมันอาจไม่ใช่อาหารที่เลอเลิศสำหรับคนอื่น
และฉันอาจจะไม่ได้กินสิ่งที่ชอบ

แต่ฉันยังอยู่ร่วมโต๊ะอาหารกับพวกเขาได้
สามารถอยู่ในวงสนทนาเดียวกันได้
ยิ้มให้กัน หัวเราะให้กัน อีกทั้งยังจับมือกันได้
ที่สำคัญเรายังลุกขึ้นและก้าวเดินไปด้วยกันได้

ก็เหมือนเมื่อครั้งที่พ่อถามว่าพวกเราจะกินอะไร
ทุกคนล้วนแสดงความเห็นของตัวเอง
ทุกครั้งจบลงด้วยรอยยิ้มเสมอ
แม้แต่บนโต๊ะอาหารที่ใหญ่กว่าบ้านทั้งหลังของเรา
ก็ไม่ต่างไปจากนี้
เป็นเช่นนั้นเสมอและตลอดไป.

ทวิลลวรีจับ

• รังสิมันต์ จุลหริก •

๑.

ดินแดนไร้พรมแดน แผ่นเรืองแสง รหัสนัยเข้าใช้แสง แจ่มขาวสาร	ดลบันดาลฝันอยู่ เช่นยูโทเปีย
รูปเสมือนตอบต่อร่างอวตาร	ไม่ตีค่าให้สูงล้ำหรือต่ำเตี้ย
ไม่ต้องรู้จักนาม ถามรูปหน้า	ท่องโลกพอล้ำเพลี่ย ล้มตัวนอน
ใช้พื้นที่ใหม่โลนลงไอดี	

๒.

ตื่นในโลกอีกใบ, ใช้ชีวิต	เปิดโลก-ปิดโลกอีกใบ คล้ายพักผ่อน
เห็นฟิดขาวแจ่มเตียน เคลื่อนสะท่อน	ให้รุ่มร้อนดังฟอนไฟไหม้แรง
กระหน่ำเคาะพิมพ์แบ้น, เขาเค้นใคร	ข้อความเลื่อนไหล ไหว เตือน แจ้ง
ชวนกันสั่งสมระดมแสง	ใครเห็นต่าง ก็จัดแจงแต่งทวิลล
ใครเห็นต่างจากตัวเอาทวิลล	ที่สังคม ไม่เผื่อให้เหลือหลง
รอบข้างต้องเป็นคนเห็นตรง	เห็นต่างคงต้องหายตัวชั่วข้ามคืน
เป้าหมายใครไม่เลือกข้าง ตั้งทวิลลสำหรับ	ทวิลลขยับหมายขยับ ยามเป็นอื่น
คล้ายกระแสวิกวล้ำจะกินกลืน	ใครดกตื่นพวกพ้องต้องรุ่งเรือง
ไม่ใช่คนรู้จักแต่รักกัน	ผูกพันด้วยความคิดติดต่อนื่อง
ต่างฝ่ายต่างเหนียวแน่นปลุกแค้นเคือง	ส่งข่าวเล่าเรื่องด้วยเคืองแค้น
ล้วนกระทุ้งบ้านเมือง เรื่องเล่าหลัก	โลกจริงใบใหญ่นัก ยากโลดแล่น
ทุกข้อความออนไลน์คล้ายถามแทน	จากคนละเส้นเขตแดน คิดต่างกัน

ในดินแดนไร้พรมแดน แผ่นเรืองแสง ตื่นในโลกอีกใบ, ใครใครเหล่านั้น ข้อความใหม่เขียนต่อข้อความเก่า ไฉนจริงลวง ไฉนเล่าสิ่งที่จริงแท้ หัวใจสีเหมาะให้เกาะเกี่ยว หลังวางจอเรืองแสงแผงควบคุม	ข้าวเดือนแจ้งถึงโลกจริง ไซ่สิ่งฝัน อาจนั่งนอยุ่ติดตามความเปลี่ยนแปลง หลากเรื่องเล่าอย่างไรไม่รู้แน่ กระแสไม่เหมาะให้เกาะกุม อย่าเทียวตัดสินใครให้หวนกลุ่ม เราต่างอยู่คนละมุมร่วมเดียวดาย!
---	---

พานไหว้ครูห่อ ป.๕

• กิตติศักดิ์ ศรีแก้วบวร •

เปิดเทอมใหม่ได้เลื่อนชั้นกันถ้วนหน้า
ขึ้นปอห้าครูเอ๋ยชมสมศักดิ์ศรี
พรุ่งนี้จะพฤษภัสบดี
โรงเรียนจะจัดพิธีวันไหว้ครู

พอเลิกเรียนหัวหน้าชั้นแบ่งงานให้
ก่อนกลุ่มแรกแยกไปหาพานคู่
ยืมของวัดใกล้เคียงไปดู
อาจไม่รู้ด้วยไ้ใช้งานมานานนม

อีกกลุ่มหนึ่งจึงออกหาดอกไม้
ดอกเข็มขาดไม้ได้ แดง, เหลือง, ส้ม
แทนสติปัญญาอันแหลมคม
ขนนิยมนานโขแต่โบราณ

ดอกมะเขืออีกอย่างเห็นข้างรั้ว
ที่แปลงผักสวนครัวสีม่วงหวาน
กลีบห้าแฉกรูปดาวพราวตระการ
แผ่สื่อสารความอ่อนนุ่มและถ่อมตน

อย่าลืมหาหญ้าแพรกแตกใบเขียว
กำลังงามที่เดียวเพิ่งได้ฝน
สอนให้รู้นิยามความอดทน
ขึ้นได้ทุกแห่งหน...คนเช่นกัน

บานไม่รู้โรย, ดอกรักใช้ปักรวม
นำมารวมสวยดีหลากสีส่น
ทุกอย่างล้วนมีนัยสำคัญ
คุณค่ามันอยู่ที่เห็นเป็นเช่นไร

รูปและเขียนหลวงตาฝากมาด้วย
คงจะช่วยประหยัดสตางค์ได้
อีกกลุ่มรู้หน้าที่จึงรีไป
ขุดดินเหนียวมาให้ขึ้นรูปพาน

แต่งก้นดินเป็นฟุ่มพุ่มมา
ตบซ้ายขวาถูบตลอดดยดสู่ฐาน
จนรูปทรงงดงามตามต้องการ
ส่งมอบผ่านกลุ่มช่างคิดประดิษฐ์ประดอย

แล้วบรรจงจัดพานตามแบบร่าง
เลือกดอกไม้จัดวางอย่างค่อยค่อย
พานไหว้ครูปีนี้ที่รอคอย
ก็เสร็จสรรพเรียบร้อยดั่งตั้งใจ

นักเรียนมองพานไหว้ครูได้รู้คิด
ความแตกต่างเนรมิตความงามให้
แม้สีสนั้, รูปร่างต่างเพียงใด
เอกภาพย่อมเกิดได้เมื่อรวมกัน.

เพลงของพ่อ บทกวีของแม่

• นรเศรษฐ์ ทับทิมทอง •

๑.

เพลงพ่อร้องก้องดัง ฟากฝั่งโพ้น
คล้ายลูกโซนไฟฝัน วันหนุ่ม-สาว
อุดมการณ์ผ่านเวียน เขียนเรื่องราว
การต่อสู้ยืดยาว กี่หนาวแล้ว
ได้ยืนแม่แผ่ผาย เอยบางวรรค
ทวงทำนองเน้นหนักจึกแน่นแน่ว
ก็ผันผ่าน กาลผันยืดยืมนั่นแน่ว
บทกวีถางแผ้ว วามแววยุด

๒.

เพลงของพ่อ...เปล่งหวังพลังใหม่
ฟ้าสีทองผ่องอำไพใจปลอบปลุก
ดาวสว่างกระจ่างแจ้งแผ่ฟ้าลูก
ในรูป-นาม ความทุกขมีสุขเจือ
เมโลดี้ ร่ายศิย์ คีตศิลป์
เสียด เย้ยฟ้าทำดิน ชีวินเอื้อ
นกสีเหลือง ตัวนั้นผันอะเคื้อ
ปีกบอบบาง ทางที่เหลือ เลือด-เนื้อปรน

เพลง แสงดาวแห่งศรัทธา ศรัทธามัน
ณ ราตรีมีดนั้นควั่นผลิดผล
คาราวาน ต้นกล้า กรรมาชน ฯลฯ
พ่อยืนร้องกลางสายฝน คนกับควาย
บทกวีของแม่...แท้ชีวิต
เขียนขึ้นจากความคิดดีสิทธ์พิศความหมาย
จากซากศพพบเงาความตาย
เพื่อดอกไม้ได้สยาย ปลายปากกา
เพียง “ชั่วเหี่ยววาระหยับปีก...” อะไรนี่?
แม่เฝ้าท่องวรรณคดีที่เกรี้ยวกล้า
หรือ “ดอกไม้ จะบาน...บานซ้ำซ้ำ”
เกิดคำถามต่อวิญญาณมาเนิ่นนาน
ด้วยกวีนิพนธ์ ลูกค้นพบ
แม่มีขอมโน้มสยบ รบและต้าน
ใช้ความหวังถึงถมอุดมการณ์
ใช้ชีวิตจิตวิญญาณผ่านบทกวี

๓.

โลกฉีกถ่างกว้างแคว้ง เพลงของพ่อ
กลายเป็นสิ่งแค่พอหล่อวิถี
ฉันทลักษณ์ แม่เลือนเกลื่อนธุลี
อุดมคติ ธิบหรือความตึงาม
ลูกอยากบอก พ่อกับแม่ ใช่แพ้ว่าย

สายเลือดในเรือนกายขยายท่าม-
ยุคสลับซับซ้อนซ่อนเลวทราม
จะขอเขียนนิยามขึ้นอีกครั้ง
เอาบทเพลงของพ่อมาก่อร่าง
บทกวีแม่มาวางเป็นทางหวัง
ร้อยสะพานเชื่อมโยงไขลงความซัง
แล้วข้ามไปอีกฝั่ง นั่งสนทนา

...

ก็อาจด้วยวิธีนี้
จักสลายผงคลีที่ขวางหน้า
สลายความเห็นต่างที่ค้ำคา
เพลง-บท ใหม่...ทอดไกลกว่า...เพลง-บท เดิม.

เพื่อนเอ๋ย...เรายืนอยู่ร่วมหมู่บ้าน

• พรชัย แสนยะมูล •

เพื่อนเอ๋ย...เคยชี้ควายร่วมชายทุ่ง
เคยได้รู้ร่วมทุ่งเมฆร่วมเสกสรรค์
โนนเมฆเต่า นุ่นเมฆกระต่าย สหายตะวัน
ไม่แข่งขันแต่เคียงข้างสร้างรอยยิ้ม

เพื่อนเอ๋ย...เคยเลี้ยงควายร่วมชายป่า
เคยออกล่ากิ้งก่า-แย้ ยิ่งหัวทิ่ม
ยิ่งนก ตกปลา หารังมีม*
แบ่งปันกันชิมอิมเอดใจ

เพื่อนเอ๋ย...วันเลยลวงวัยร่วงโรย
ศตวรรษแห่งโหยหวนอกไหม้
ยิ่งเติบโตยิ่งแตกต่างยิ่งห่างไกล
ยิ่งอยู่ใกล้ยิ่งแตกคอยิ่งต่อความ

เรายังอยู่ร่วมหมู่บ้านสายธารเก่า
รอยเท้าเมื่อเยาว์วัยเกินไถ่ถาม
รอยแยกในวันนี้ไล่จี้ตาม
มีนิยามความฝันใฝ่ไม่ตรงกัน

เหมือนอยู่ดาวคนละดวงต่างช่วงชิง
อ้างความจริงคนละชั่วจนหัวปั่น
หัวหมุนเหมือนจิ้งหรีดบนรอยนั้น
ถูกข้อมูลแต่ละวันปั่นหัวเอา

มีความจริงคนละครึ่งมึงกับกู
ต่างอยู่คนละฝ่ายจริงไหมเล่า
เสพข้อมูลมากมายถูกมอมเมา
ตาติดจอจนลืมเท้าที่ก้าวมา

เพื่อนเฮ้ย...เงยจากจออาจเจอใจ
จำได้ไหมเมื่อวัยเยาว์ในราวป่า
มีมต่อยเรา เราช่วยกันหาว่านทา
ไซ้ใหม่ว่า ทุก(ข์)วันนี้เราตีกัน

เพื่อนเอ๋ย...เงยจากจอไปต่อใจ
เปิดประตูบ้านออกไปเจอฝืน
จงควายไปสู่วุ่นวายท่ามกลางตะวัน
จ้องรอยเท้าเรานั้นกันอีกครา

เพื่อนเอ๋ย...เรายังอยู่ร่วมหมู่บ้าน
ถ้าเธอยังคงไหลซ้างชายป่า
รอยเท้าเรายังอยู่คู่ทุ่งนา
ดูสิเพื่อน รุ้งบนฟ้าปรากฏแล้ว

*มีม ภาษาอีสาน แปลว่า ผึ้ง

เลือกในเลือก (แว่วเสียงลมใบเรือจากกุฎปาลอง)

• องค์อาจ สิงห์สุวรรณ •

๑-

น้ำตาหลังเป็นคำ คลิปสัมผัสภาชนะ
ฝนพุ่มหยาด จากเงื้อมอกสะทกไหล
อนาคตทุกนาทีจากนี้ไป
ลมหายใจ ใหม่หรือเก่า ค่าเท่ากัน...

๒-

มรดกทิ้งประจักษ์ หลังการล่าฯ
'ศาสนา' ตอกหมุดย้ำการห้าห้า
นวนวาทเกมอำนาจ แบ่งชาติชั้น
ขยายปม 'ชาติพันธุ์' ผ่านวันคืน

เขม็งเกลียว ประวัติศาสตร์ ปมชาติผิง!
โลกเดินทางมาถึงความเป็นอื่น
'อาระกัน' กลายสำเนียงเป็นเสียงปิ่น
ความขั้วแรงสุ่มพิน หยิบยื่นไฟ!

ความตายไล่ต้อนเฟรม เกมสังหาร
หมู่บ้านโน้น ร่างเกลื่อนลาน หมู่บ้านไหน
เคยสะดุ้ง ผันถึง สะพริงภัย
สุดท้ายต้องเป็นไป ไม่อาจพ้น...

คว่ำไ้ร่างของเจ้า อุ้มเข้าอก
ภาพนรก กลางหมู่บ้าน พล่านสับสน
ฝูงกระสุนไล่หลัง คลั่งทวน
'คนฆ่าคน!' ก็เกิด-ตาย ยังฉายซ้ำ

อ่อนไหวและเปราะบาง ควันพรางรู้
อุ้มเจ้าวิ่งถึงกลางทุ่ง ตะลึงย่า
กำแพงปืน ขวางฟืด โลกมืดดำ
กลางแอ่งน้ำ สิ้นเสียงร่ำ ตัวทรุดลง

สะอึกอึ้ง เสียดสะท้อน ภาพย้อนกลับ
โลกเว้งลับว้างลอย ราวฝอยผง
เพิง หมู่บ้าน ควันเตา ครว้ เผ่าพงศ์
'ยะไข่' ถูกปลิดปลง เช่นสงคราม!

ภาพซ้อนภาพ ท่วมแดดไฟคลั่งไร้บ้าน
คาราวาน มุ่งหน้าตาย หมายถึงข้าม-
ความตายหนึ่ง สู่ความตาย อีกหลายนิยาม
'อนาคต' โปรดอย่าถามถึงอนาคต!

ร่างแนบอกรางฮือ จริ่งหรือฝืน
สะดุ้งสั้น ตื่นวังก์ นัยน์พังหยด
เจ้าระทวย ใจ ออกแม่ ยิ่งระทด
เลือดสดสด หลังกระสุนพุนทะลุ

“แม่...แม่จำ...หนูหิวน้ำ...”
เพื่อข้าข้า ก็มกอดหวังก้อนพังผู้
วักแ่งน้ำ คาวเลือดขึ้น ล้นปะทุ
ท่วมพายุ ไบ่น้อยน้อย ร่วงผล็อยพ่น...?!

โซวแซนซ้าย นางรินำตอบสัมภาษณ์
“นี่ อยู่ในนี้ทุกหยาด...” ช่มสะอื้น
“...หลังกระสุนผ่านร่างหนู เกินภูคืบ
เลือดฝักกลืน รวมในเลือดของแม่แล้ว...”

ปิดหน้าจอ ภูบลมเข้าพฐเข้าห้อง
ภาพ ‘กูตูปาลอง’ ยังโผยแผ่ว
เรือบางลำ ยังไร้ฝั่ง ยังล่องแจว
เสียงเพลงชาติไหนแว่ว เขานิ่งฟัง.

ไขคำ

กูตูปาลอง คือ ค่ายลี้ภัยที่ใหญ่ที่สุดในโลก ตั้งอยู่ในประเทศบังคลาเทศ
มีผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาเข้าพักพิงมากกว่า ๖๐๐,๐๐๐ คน

วันคลื่นโถมทะเลกลับ

• เมษา ภมรทรัพย์ •

วันคลื่นโถมทะเลกลับ
เรือลอยห่างฝั่งกลางเกลียวคลื่น
แรงลมโหมพัดอยู่ครืนครืน
ลูกเรือหัดยืนผืนลำเรือ

กัปตันหัวนโหลใจสะทก
วิตกหวาดผวาน้ำซุ่มเหวี่ยง
น้ำมันยังมีอยู่เหลือเฟือ
แต่ดาวเหนือบอกทิศมีดปิดทาง

เรือโคลงคลื่นโครมเข้าโถมซัด
คนบนเรือยืนหัดดำรงร่าง
ไม่ปล่อยเรือล่มจมอับปาง
ทำทุกอย่างทุกวิธีที่เรียนรู้

กับต้นมุ่นม้นเพื่อพันฝ้า
ต้นหนใช้ตาและไช้หู
นำเรือผ่านคลื่นคลั่งที่ฟุ้งพฐ
แม้ฝั่งอยู่ไกลตามุ่นฝ้าพัน

คนบนเรือร่วมด้วยช่วยประคอง
ปกป้องมิให้เรือไหวสั่น
ถ่วงน้ำหนักสมดุลเกื้อกูลกัน
ไม่วิวหันหวาดผวามุ่นฝ้าภัย

ไม่นาน...คลื่นสงบลมสงบ
เรือใหญ่ยืนหยัดผ่านไปได้
แล่นลิวถึงฝั่งที่ห่างไกล
ด้วยหัวใจของคนบนลำเรือ

ผ่านวิกฤตน้ำเชี่ยวกลางเกลียวคลื่น
หยัดยืนร่วมสุขอยู่ทุกเมื่อ
ด้วยพลังแรงใจรินไหลเจือ
จึงมองเห็นดาวเหนือเมื่อฟ้างาม

แผ่นดินชาติเปรียบเช่นเป็นเรือใหญ่
แล่นไปบนทางที่วางข้าม
ผ่านเส้นแบ่งแห่งยุคทุกนิยาม
กลางคำถามคำตอบที่ชอบธรรม

เรือชาติผองาดลไม่ว่าลง
คนบนเรือไม่หลงพลาดถล่ำ
ร่วมมือถือหางเสือเรือลอยล่ำ
ด้วยผู้นำเจือจางประสาใจ

ช่วยกันถ่อช่วยกันพายสู่ปลายทาง
เรือชาติไม่อับปางกลางคลื่นใหญ่
ทุกชีวิตอยู่รอดอย่างปลอดภัย
บน “เรือไทย” ที่คนไทยไม่ทิ้งเรือ

พี่ถ้วยแก้ว

เธอกับฉันนั่นคือเรา

หาดอกไม้-รหัสประเทศในสวนจิวัต

ความเมียบไม่ไห้สันติสุข

เพื่อนเอ๋ย...เรายังอยู่ร่วมหมู่บ้าน

จิกขอวีประชาธิปไตย

จุดและเส้น

เพลงของพ่อ บทกวีของแม่

โต๊ะอาหารที่ใหญ่กว่าบ้านทั้งหลังของเรา

ทิวรัลจริจีน

พานไหว้ครูห้อง ป.๕

วันคลื่นโถมทะเลคลั่ง

เลือกในเลือก
(แหว่เสียวลมไร้ชื่อจากกุกุปลาอว)

ISBN 978-616-399-063-1

9 786163 990631

Cover design by Key Richness